

ЗАЛА 5
ШТАФБ / 0
ПОЛКА 7 Н / с

ДНЕВНИКЪ ЗАКОНОВЪ.

DZIENNIK PRAW

TOM 54.

1857 58

WARSZAWA.

W DRUKARNI RZĄDOWEJ, PRZY KOM. RZĄD. SPRAWIEDLIWOŚCI.

1857.

D-39/
90

DZIENNIK
PRAWODZIĘSKIEGO

Ke

DZIENNIK PRAW

N° 155.

TOM PIĘCIOZESIĄTY PIERWSZY.

I*

KOMMISSYA RZĄDOWA
SPRAWIEDLIWOŚCI.

W wykonaniu decyzji Rady Administracyjnej objawionej przez Wypis z protokołu posiedzenia tejże Rady z dnia 9 (21) Lipca r. b. N. 21617, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, ogłasza przez Dziennik Praw, Ukaz Najwyższy na imię Jego Xiążecej Mości, Namienika Królestwa wydany, co do ustanowienia w Warszawie Cesarsko-Królewskiej Medyko-Chirurgicznej Akademii, oraz Najwyższej zatwierdzoną Ustawę i Etat tejże Akademii.

w Warszawie d. 26 Lipca (7 Sierpnia) 1857 r.
w zastęp. Dyrektora Głównego Prezydującego
Rzeczywisty Radca Stanu Brzeziński.

Dyrektor Kancellary,
Radca Kollegialny J. Ornowski.

КОММЕССАРИЯ
ПО ПОДАЧЕ АУЗИСИОННОЙ
СТАВЫ ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ.

Намѣстнику Нашему въ Царствѣ
Польскомъ.

Для доставленія жителямъ Нашего Царства Польскаго мѣстныхъ способовъ къ медицинскому образованію и устраненія чрезъ то недостатка врачей, Мы признали за благо учредить въ Варшавѣ высшее учебное медицинское заведеніе, присвоеніемъ оному наименованія Императорской и Царской Медико-Хирургической Академіи.

Утвердивъ представленные вами во исполненіе воли Нашей, и рассмотрѣнныне въ Государственномъ Совѣтѣ, Уставъ и Штать означенной Академіи, повелѣваемъ: обнародовать оные установленныне въ законахъ порядкомъ и привести въ дѣйство на основаніи постановленныхъ для того Государственнымъ Совѣтомъ и Нами одобренныхъ временныхъ переходныхъ правилъ, предоставляемъ вамъ

ДО НАМИСТНИКА НАШЕГО ВЪ КРОЛЕСТВѢ
ПОЛЬСКІМЪ.

Celem podania mieszkańcom Naszego Królestwa Polskiego sposobów miejscowych kształcenia się w nauce lekarskiej, i uchylenia tem samem braku lekarzy, uznaliśmy za dobre ustanowić w Warszawie wyższy naukowy zakład lekarski, z nadaniem mu tytułu Cesarsko-Królewskiej Medyko - Chirurgicznej Akademii.

Zatwierdziwszy przedstawione przez Was, w wykonaniu woli Naszej, i rozpoznane w Radzie Państwa, Ustawę i Etat pomienionej Akademii, rozkazujemy: ogłosić takowe stosownie do przepisów i wprowadzić w wykonanie na zasadzie postanowionych w tym względzie przez Radę Państwa, a przez Nas potwierdzonych przechodnich tymczasowych urządzeń, pozostawiając Wam oznaczyć według bliższego waszego

опредѣлить, по ближайшему вашему усмѣтрѣнію и по соглашенію съ Министромъ Народнаго Просвѣщенія, время открытия, равно порядокъ и способы постепеннаго раз- витія Академіи.

На подлинномъ собственною Его Импера- торскаго Величества рукою подписано:

„АЛЕКСАНДРЪ“

въ Царскомъ Селѣ,
4 Июня 1857 года.

Вѣрно:

Помощникъ Штатъ Секретаря
(подп.) *A. Петровъ.*

uznania i po zniesieniu się z Ministrem Oświe- cenia Narodowego, czas otworzenia, niemniej porządek i sposoby stopniowego rozwinięcia Akademii.

(podpisano) „ALEXANDER“

w Carskim Siele,
d. 4 Czerwca 1857r.

Za zgodnośc tlomaczenia

Minister Sekretarz Stanu, (podp.) *Tymowski.*

Za zgodnośc:

Podsekretarz Stanu,
Rzeczywisty Radca Stanu,
(podp.) *A. Petrow.*

Za zgodnośc:

w zastępstwie Dyrektora Głównego Prezydującego
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości
Rzeczywisty Radca Stanu,
Brzeziński.

Dyrektor Kancellary,
Radca Kollegialny *J. Ornowski.*

...dolabris et abscondit auctoritate regis amicorum
...etiamque in primis etiamque in primis etiamque in primis
...etiamque in primis etiamque in primis etiamque in primis

На подлинномъ собственномъ
Его Императорскаго Величества
рукою написано:

Въ Царскомъ Селѣ,
4 Июня 1857 года.

У С Т А ВЪ

ИМПЕРАТОРСКОЙ И ЦАРСКОЙ ВАРШАВСКОЙ МЕДИКО-ХИРУРГИЧЕСКОЙ АКАДЕМИИ.

Глава I.

Общія Постановленія.

§ 1. Варшавская Медико-Хирургическая Академія есть высшее учебное заведение, назначаемое для образования юношества, какъ собственно по медицинской, такъ и по фармацевтической части.

§ 2. Она состоит подъ особеннымъ по-
кровительствомъ Его Имперацкаго

ОБЩЕСТВО ПО КОМПАНИИ В БАЛТИИ

• 3. Deutscher Meister-Zirkus

Na oryginale własną
Jego Cesarsko-Królewskiej Mości
reka napisane.

„Ma być według tego.“
w Carskim Siele
d. 4 Czerwca 1857 r.

U S T A W A CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ WARSZAWSKIEJ MEDYKO-CHIRURGICZNEJ AKADEMII.

Rozdział 1.

Postanowienia ogólne

S 1. Warszawska Medyko-Chirurgiczna Akademija jest wyższym zakładem naukowym, przeznaczonym do kształcenia młodzieży poświęcającej się zawodowi lekarskiemu lub farmaceutycznemu.

§ 2. Akademia ta pozostaje pod szczególną

Величества именутся Императорскою и Царскою.

§ 3. Варшавская Медико-Хирургическая Академія входитъ въ составъ Варшавскаго Учебнаго Округа и на основаніи Высочайшаго Указа 20 Ноября (2 Декабря) 1839 года о образованіи сего Округа, состоить подъ совокупнымъ наблюденіемъ Намѣстника въ Царствѣ и Министра Народнаго Просвѣщенія, въ вѣдѣніи сего Министерства и Попечителя Варшавскаго Учебнаго Округа.

§ 4. Непосредственный Начальникъ Академіи есть Президентъ оной.

§ 5. Варшавской Медико-Хирургической Академіи присвоется право возводить, по надлежащемъ испытаніи, въ слѣдующія ученыя степени и званія:

A. Медицинскія.

- 1) Ученопрактическія: а, Лекаря; б, Доктора Медицины; в, Доктора Медицины и Хирургіи.
- 2) Ученопод的手写体服务的: а, Уѣзднаго Лекаря; б, Городскаго Лекаря; в, Городскаго Акушера и Акушера-Члена Врачебной Управы; д, Инспектора Врачебной Управы.

ną opieką Jego Cesarskiej Mości i mianuje się Cesarsko-Królewska.

§ 3. Warszawska Medyko-Chirurgiczna Akademija wchodzi w skład Okręgu Naukowego Warszawskiego i na zasadzie Uzakzu Najwyższego z d. 20 Listopada (2 Grudnia) 1839 r. o organizacyi tego Okręgu, zostaje pod wspólnym nadzorem Namiestnika w Królestwie i Ministra Oświecenia Narodowego, w zarządzie tego Ministerstwa i Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego.

§ 4. Bezpośrednim zwierzchnikiem Akademii jest Prezydent.

§ 5. Warszawskiej Medyko-Chirurgicznej Akademii nadaje się prawo przyznawać, na zasadzie złożonych examinów, następujące stopnie naukowe i kwalifikacyjne służbowo-lekarskie:

A. Lekarskie.

- 1) Naukowo-praktyczne: а, Lekarza; б, Doktora Medycyny; в, Doktora Medycyny i Chirurgii.
- 2) Naukowo-służbowe: а, Lekarza Powiatu; б, Lekarza Miejskiego; в, Akuszera Miejskiego i Akuszera Członka Urzędu Lekarskiego; д, Inspektora Urzędu Lekarskiego.

3) *Специално-Практическія:* а, Дентиста;
б, Повивальной бабки.

Б. Фармацевтическія.

а, Аптекарского Помощника; б, Провизора;
в, Магистра Фармації (Аптекаря).

§ 6. Лица, удостоенные Варшавскою Медико-Хирургическою Академію ученыхъ степеней, пользуются правомъ свободной практики, какъ въ Царствѣ Польскомъ, такъ и въ Имперіи и въ Царствѣ. О всѣхъ лицахъ, комъ изъ Академіи будутъ выданы дипломы и свидѣтельства на медицинскую практику, Академія должна сообщать Министру Внутреннихъ Дѣлъ срочныя вѣдомости, для внесенія сихъ лицъ въ списокъ врачей, имѣющихъ право практики въ Имперіи.

§ 7. Академія, следя за ходомъ врачебной науки и вспомогательныхъ предметовъ оной, и стараясь способствовать ихъ усѣхамъ, можетъ, для участія въ ея ученыхъ трудахъ, избирать Почетныхъ Членовъ и Корреспондентовъ. Они утверждаются въ сихъ званіяхъ

3) *Specjalne-praktyczne:* а, Dentysty; б,
Akuszerki.

B. Farmaceutyczne.

а, Pomoenika Aptekarskiego; б, Prowizora;
в, Magistra Farmacyi (Aptekarza.)

§ 6. Ci, którzy w Warszawskiej Medyko-Chirurgicznej Akademii otrzymają stopnie naukowe, mają prawo do wykonywania w nich wolnej praktyki, tak w Królestwie Polskim, jako w Cesarstwie, i używają wszelkich prerogatyw, przywiązanych do tychże stopni w Cesarstwie i Królestwie. O osobach, którym z Akademii wydane będą dyplomy i świadectwa, upoważniające do praktyki lekarskiej, Akademia obowiązaną będzie przesyłać Ministerstwu Spraw Wewnętrznych peryodyczne wykazy, dla zamieszczania tychże osób w liście lekarzy mających prawo praktykowania w Cesarstwie.

§ 7. Akademija, w celu postępowania za rozwojem nauk tak lekarskich, jako i pomocniczych, i przyczyniania się do ich wydoskonalenia, może dla współdziału w pracach naukowych przybierać Członków Honorowych i Korrespondentów. Członkowie ci Korrespondenci zatwierdzani

Министромъ Народнаго Просвѣщенія по со-
глашенію его съ Намѣстникомъ въ Царствѣ.

§ 8. Академія имѣетъ свою собственную цензуру для сочиненій и переводовъ, ею или дѣйствительными ея Членами издаваемыхъ по части врачебной науки, а равно для диссертаций и наблюдений (*observatio*), представляемыхъ для полученія ученыхъ степеней. Въ цензурѣ оныхъ участвуютъ Профессоры, каждый по своей части, и при разсмотрѣніи оныхъ, Академія руководствуется правилами дѣйствующаго въ Царствѣ Польскомъ общаго цензурнаго Устава. Одобренныя къ напечатанію сочиненія или переводы скрѣпляются и подписываются Ученымъ Секретаремъ Академіи и могутъ быть печатаемы во всѣхъ типографіяхъ безъ исключенія.

§ 9. Академія имѣтъ право свободно и безъ платежа пошлинъ выписывать изъ за-
границы какъ всякия книги, такъ и всѣхъ родовъ учебныхъ пособія, къ преподаваемымъ въ Академіи наукамъ относящіяся. Въ отно-
шении выписываемыхъ Академіею книгъ и другихъ предметовъ соблюдаются правила, постановленныя въ таможенномъ Уставѣ Цар-
ства Польскаго о вещахъ, привозимыхъ для

być winni w tych stopniach przez Ministra
Oświecenia Narodowego, po zniesieniu się jego
z Namiestnikiem w Królestwie.

§ 8. Akademija ma własną swą Cenzurę pism i tłumaczeń wydawanych przez nią samą lub rzeczywistych jej Członków, w przedmiotach dotyczących nauki lekarskiej, tudzież rozpraw i spostrzeżeń (*observatio*) przedstawianych w celu uzyskania stopni naukowych. W Cenzurze tej biorą udział Professorowie, każdy w swoim obrębie; stosować ona się zaś winna do przepisów obowiązującej w Królestwie Ustaw o Cenzurze. Przyjęte przez Cenzurę Akademii pisma lub tłumaczenia, po poświadczaniu o tem i podpisaniu przez Sekretarza Naukowego, mogą być drukowane we wszystkich drukarniach bez wyjątku.

§ 9. Akademii służy prawo bez żadnej prze-
szkody i bez opłaty dla sprowadzać z zagra-
nicy wszelkie książki i różnego rodzaju przed-
mioty odnoszące się do wykładanych w Aka-
demii nauk. Pod względem sprowadzanych przez Akademią książek i innych przedmiotów, zachowywane być mają prawidła przepi-
sane w Ustawie Celnej dla Królestwa Polskiego,
co do rzeczy przywożonych dla zakładów na-

Tom II. do Nr 155

2

учебныхъ заведеніи, мѣсть и лицъ, пользую-
щихся особыми преимуществами.

§ 10. Академія свободна отъ платежа въ-
совыхъ денегъ за отправляемыя въ Имперію
и Царство по дѣламъ ея пакеты и посылки,
которые принимаются и отправляются почто-
вымъ вѣдомствомъ на томъ же основаніи,
какъ всѣ казенные.

§ 11. Академія имѣть большую и малую
печати съ изображеніемъ Герба Царства Поль-
скаго, по Высочайше утвержденной оному
формѣ: первая (для дипломовъ) съ Латин-
скою надписью, а вторая съ Русскою и Поль-
скою надписями: „Печать Императорской
и Царской Варшавской Медико-Хирурги-
ческой Академіи.”

ГЛАВА II.

O составѣ и управлении Академіи.

§ 12. Варшавскую Медико-Хирургическую
Академію составляютъ: 1. Президентъ; 2. Ака-
демики и Ординарные Профессоры; 3. Экстра-
ординарные Профессоры и Адъюнкты; 4. Про-
зекторы и Лаборанты; 5. Инспекторъ и его
Помощники; 6. Секретарь Правленія и Чинов-
ники Канцеляріи, и 7. Студенты.

ukowych, władz i osób używających szcze-
gólnych prerogatyw.

§ 10. Akademija wolna jest tak w Cesar-
stwie jako i w Królestwie od opłaty portoryi
za wszelkie w jej interesach expedycye i
i przesyłki, które mają byc przyjmowane i
expedyowane przez Władze Pocztowe podlęg
takich zasad, jak wszelkie rządowe.

§ 11. Akademija ma wielką i małą pieczęć
z herbem Królestwa Polskiego, podlęg Najwyż-
szego zatwierdzenia, pierwszą (dla dyplomów)
z napisem łacińskim, drugą z Rossyjskim i
Polskim: „Pieczęć Cesarsko-Królewskiej
Warszawskiej Medyko-Chirurgicznej Akademii.”

Rozdział II.

O składzie i zarządzie Akademii.

§ 12. Warszawska Akademią Medyko-Chi-
rurgiczną składać będą: 1. Prezydent; 2. Aka-
demicy i Professorowie zwyczajni; 3. Profes-
sorowie Nadzwyczajni i Adjunkci; 4. Prosek-
torowie i Preparatorowie; 5. Inspektor i Podin-
spektorowie; 6. Sekretarz Zarządu i Urzędnicę
Kancellaryjną; 7. Studenci.

§ 13. Управлениe Академиeю въ учебномъ отношении ввѣряется Конференци, составлиющей высшее Академическое присутственное мѣсто; завѣдываніе же хозяйственными дѣлами Академи и непосредственное наблюденіе за внутреннимъ благоустройствомъ оной поручается Правленію.

§ 14. Конференцию Академи составляютъ, подъ предсѣдательствомъ Президента, Академики и Ординарные Профессоры, какъ дѣйствительные члены Академи.

§ 15. Экстраординарные Профессоры и Адъюнкты присутствуютъ въ Конференци только тогда, когда заступаютъ мѣсто Ординарныхъ Профессоровъ, или когда, по особенной какой либо причинѣ, будуть къ тому приглашены Конференцио. Но изъ нихъ тѣ, кои не занимаютъ мѣсто Ординарныхъ Профессоровъ, подаютъ въ учебныхъ дѣлахъ только свои мнѣнія; при решеніяхъ же голоса не имѣютъ.

§ 16. Почетные Члены Академи участвуютъ въ засѣданіяхъ Конференци для ученомедицинскихъ занятій; въ прочихъ же засѣданіяхъ оной могутъ присутствовать по особымъ приглашеніямъ Президента Академи.

§ 13. Kierunek Akademii pod wzglêdem naukowym powierza siê Konferencji, stanowiącej wyższą Akademicką władzę, zawiaduwanie zaś interesami gospodarczymi i bezpośredni nadzór nad dobrym jej porządkiem wewnętrznym, porucza siê Zarządowi Akademii.

§ 14. Konferencja Akademii składają, pod przewodnictwem Prezydenta, Akademicy i Professorowie Zwyczajni, jako rzeczywiści Członkowie Akademii.

§ 15. Professorowie Nadzwyczajni i Adjunkci zasiadają w konferencji tylko wówczas, gdy zastępują miejsce Professorów Zwyczajnych albo gdy, ze szczególnego jakiego powodu, konferencja weźmie ich do tego. Lecz ci z nich którzy nie zajmują posad Professorów Zwyczajnych, dają tylko zdanie swoje w przedmiotach naukowych, nie mają zaś głosu przy ich rostrzyganiu.

§ 16. Honorowi Członkowie Akademii uczestniczą w pracach Konferencji, na posiedzeniach odbywanych w przedmiotach naukowo-medycznych, na innych zaś posiedzeniach tejże mogą być obecni za osobnemi wezwaniemi Prezydenta Akademii.

§ 17. Конференція имѣть своего Ученаго Секретаря, избираемаго изъ Академиковъ или Ординарныхъ Профессоровъ.

§ 18. Конференціи, какъ высшему въ Академіи мѣсту, предствляются:

- 1) Общія распоряжемія и заключенія по предписаніямъ Начальства и по предложеніямъ Президента.
- 2) Удостоеніе званій Академиковъ, избрание Профессоровъ Ординарныхъ и Экстраординарныхъ, Адъюнктовъ, Прозекторовъ и Лаборантовъ.
- 3) Избрание Ученаго Секретаря.
- 4) Удостоеніе Адъюнктовъ званія Экстраординарныхъ Профессоровъ.
- 5) Избрание Почестныхъ Членовъ и Корреспондентовъ.
- 6) Распределеніе курсовъ ученія и времени преподаванія,
- 7) Разсмотрѣніе и утвержденіе программъ преподаванія.
- 8) Изысканіе мѣръ къ усовершенствованію преподаванія наукъ въ Академіи; сужденіе и постановленіе заключеній по всемъ предположеніямъ, относящимся къ устройству сной и къ введенію возможныхъ усовершенствованій и измѣненій,

§ 17. Konferencja ma swego Sekretarza Naukowego, wybranego z Akademikow albo Professorow Zwyczajnych.

§ 18. Do konferencji jako wyzszej wladzy w Akademii, nalezy:

- 1) Wydawanie ogólnych rozporządzeń i czynienie wniosków w skutek poleceń Władzy i przełożeń Prezydenta.
- 2) Przedstawianie na godność Akademika oraz wybór Professorów Zwyczajnych i Nadzwyczajnych, Adjunktów, Prosektorów i Preparatorów.
- 3) Wybór Sekretarza Naukowego.
- 4) Przedstawianie Adjunktów do przyznania im tytułu Professorów Nadzwyczajnych.
- 5) Wybór Członków Honorowych i Korrespondentów.
- 6) Rozkład kursów i czasu, w którym wykłady będą mają.
- 7) Rozbiór i zatwierdzanie programatów wykładu.
- 8) Podawanie środków do wydoskonalenia sposobu nauczania w Akademii; roztrząsanie i czynienie wniosków o wszelkiego rodzaju projektach pod względem jej urządzenia, tudzież zaprowadzenia ulepszeń i zmian w Ustawie i Etacie, gdyby z ca-

если бы оны со временемъ, по указанію опыта, признаны были необходимыми въ Уставѣ ея и Штатѣ.

- 9) Пріемъ въ Академію желающихъ обучаться въ оной и разсмотрѣніе представляемыхъ ими училищныхъ свидѣтельствъ.
- 10) Производство испытаній Студентамъ Академіи, опредѣленіе перевода ихъ изъ одного курса въ другой и назначеніе установленныхъ наградъ отличнѣйшимъ.
- 11) Производство испытаній на всѣ вообще медицинскія и фармацевтическія ученыя степени и званія, какъ окончившимъ курсъ наукъ въ Академіи, такъ и лицамъ въ оной необучавшимся, возведеніе въ сіи степени и званія и выдача на оныя дипломовъ и аттестатовъ.
- 12) Участіе въ окончательныхъ экзаменахъ въ школѣ повивальныхъ бабокъ и выдача имъ аттестатовъ.
- 13) Разсмотрѣніе отчетовъ и рѣчей, пред назначеныхъ для чтенія въ публичныхъ собраніяхъ Академіи.
- 14) Разсмотрѣніе составленныхъ Профессорами и Адъюнктами сочиненій и разсу-

sem doświadczenie wskazało tego konieczną potrzebę.

- 9) Przyjmowanie do Akademii cheacych w niej pobierać nauki i rozpoznanie przedstawionych przez nich świadectw szkolnych.
- 10) Odbywanie examinów ze studentami Akademii, rozstrzyganie przejścia z jednego kursu na drugi i przyznawanie ustanowionych nagród celującym.
- 11) Odbywanie examinów na wszystkie w ogólle lekarskie i farmaceutyczne stopnie naukowe i kwalifikacyjne, tak z kończącymi kurs nauk w Akademii, jako też z tymi, którzy w niej nauk nie pobierali; przyznawanie tych stopni i kwalifikacyj, i wydawanie na nie dyplomów i świadectw.
- 12) Przyjmowanie udziału w całokursowych examinach w Instytucie Położniczym i wydawanie Akuszerkom świadectw.
- 13) Roztrząsanie sprawozdań i mów, które mają być czytane na publicznem posiedzeniu Akademii.
- 14) Roztrząsanie dzieł i rozpraw, napisanych przez Professorów lub Adjunktów,

жденій, которые имѣютъ быть печатаны съ одобренія Академіи, а равно сочиненій, издаваемыхъ въ видѣ руководствъ при преподаваніи.

- 15) Составленіе инструкцій по всемъ частямъ управлениія Академіи.
- 16) Главное завѣдываніе кабинетами и другими учебными пособіями Академіи, а равно опредѣленія ихъ потребностей.
- 17) Разсмотрѣніе представленій Правленія Академіи и повѣрка въ концѣ каждого года отчетовъ оного о издержкахъ на потребности Академіи; также постановленіе заключеній по отношеніямъ разныхъ мѣстъ и лицъ, а равно прошений въ Конференцію подаваемыхъ.
- 18) Распоряженія объ употребленіи вспомогательного капитала Академіи, предназначаемаго на чрезвычайныя сверхштатныя надобности, какъ-то: на увеличеніе библіотеки, кабинетовъ и другие подобные расходы.
- 19) Размотрѣніе годичнаго отчета о дѣятельности Академіи и о состояніи оной.
- 20) Изслѣдованіе безпорядковъ и упущений, если бы таковые случились по учебной части, указаніе мѣръ для прекра-

które mają się drukować z upoważnienia Akademii, oraz dzieł mających być wydanemi jako podręczne przy wykładzie kursów.

- 15) Układanie instrukcji dla wszystkich części zarządu Akademii.
- 16) Główny zarząd gabinetami i innymi zakładami naukowemi do Akademii należącemi, tudzież wykazywanie ich potrzeb.
- 17) Rozpoznawanie przedstawień Zarządu Akademii i sprawdzanie w koncu každego roku jego rachunków z wydatków na potrzebę Akademii; jak niemniej załatwianie odezw różnych Władz i osób tudzież prośb do Konferencji podanych.
- 18) Wydawanie rozporządzeń co do użycia kapitału pomocniczego Akademii, przeznaczonego na nadzwyczajne nadetatowe potrzeby, jako to: na powiększenie biblioteki, gabinetów i inne podobne wydatki.
- 19) Rozpoznawanie sprawozdania rocznego o czynnościach Akademii i jej stanie.
- 20) Dochodzenie nieporządków i zaniedbań, gdyby takowe pod względem naukowym miały miejsce; wskazanie środków za-

щенія оныхъ и постановлениe заключеній объ удаленіи отъ должности состоящихъ въ вѣдомствѣ Академіи по учебной части лицъ, признанныхъ виновными.

§ 19. Всѣ сіи предметы обсуживаются и решаются въ засѣданіяхъ Конференціи, которая бываетъ:

- a) *Обыкновенные*, два раза въ мѣсяцъ, въ дни, опредѣляемые для сего ежегодно самою Конференціею; одно изъ нихъ назначается для дѣлъ текущихъ по Управлению Академіи, а другое для Учен.-Медицинскихъ Академическихъ занятій.
- b) *Экстренные*, по возникшой крайней надобности обсужденія предметовъ, не терпящихъ отлагательства, назначаемы по усмотрѣнію Президента;
- c) *Экзаменаціонные*, въ опредѣленные на то постоянные сроки.

Президентъ наблюдаетъ, чтобы засѣданія Конференціи были назначаемы въ свободное отъ преподаванія время.

§ 20. Всѣ Члены Конференціи обязаны присутствовать въ засѣданіяхъ оной; въ случаѣ же невозможности прибыть въ засѣданіе, они доносятъ Президенту о причинѣ своего

proradzenia tymże, i wyrzeczenie co do odalenia od obowiązków tych osób, które nauczają w Akademii, a uznane zostały za winne.

§ 19. Wszystkie te przedmioty mają się roztrząsać i uchwałać na posiedzeniach Konferencji, które będą:

- a) *Zwyczajne*, odbywane dwa razy na miesiąc, w dniach oznaczonych corocznie przez samą Konferencję: jedno przeznaczone dla interesów bieżących w zarządzeniu Akademiją, a drugie dla zatrudnień akademickich naukowo-lekarskich.
- b) *Nadzwyczajne*, gdy się okaże konieczna potrzeba roztrząśnięcia przedmiotów niecierpiących zwłoki, a to stosownie do uznania Prezydenta.
- c) *Examinacyjne*, w oznaczonych do tego terminach.

Prezydent przestrzega, aby każde posiedzenie Konferencji miało miejsce w czasie wolnym od wykładu nauk.

§ 20. Wszyscy Członkowie Konferencji obowiązani są bywać na jej zebraniach; w razie zaś niemożności dopełnienia tego, donieść Prezydentowi o przyczynach swej nieobecno-

отсутствія. Донесенія сіи вносятся въ протоколь засѣданія.

§ 21. Для совѣщаніи Конференціи достаточно присутствія одной половины Членовъ и Предсѣдательствующаго въ оной. Во время вакаціи Конференція можетъ имѣть лишь экстренные засѣданія, по дѣламъ, не терпящимъ отлагательства.

§ 22. Въ засѣданіяхъ Конференціи дѣла решаются большинствомъ голосовъ; въ случаѣ равенства оныхъ, голосъ Президента имѣеть перевѣсъ.

Определенія обѣ отрѣшениіи отъ должности лицъ преподающихъ и ихъ помощниковъ могутъ состояться не иначе, какъ по большинству, покрайней мѣрѣ, двухъ третей голосовъ, разумѣя притомъ дѣла трети голосовъ всѣхъ действительныхъ Членовъ Конференціи. Состоявшійся на семъ основаніи протоколъ Конференціи, представляется Попечителю Варшавскаго Учебнаго Округа.

§ 23. Президентъ, какъ Предсѣдатель Конференціи, открываетъ и закрываетъ засѣданія оной, предлагаетъ дѣла къ слушанію, наблюдаетъ за порядкомъ совѣщаній, старается согласить мнѣнія и собираетъ голоса, начиная съ младшаго.

sci. Prezydent wnosi doniesienie to do protokołu posiedzeń.

§ 21. Do narad Konferencji dostateczna jest obecnośc połowy Członków i Prezydującego w niej. Podeczas wakacji, Konferencja może odbywać nadzwyczajne tylko posiedzenia i to w przedmiotach nieciepiących zwłoki.

§ 22. Na posiedzeniach przedmioty rozstrzygają się większością głosów, a w razie równości głosów, głos Prezydenta przeważa.

Wyrzeczenie o usunięciu od obowiązków osób wykładających nauki lub ich pomocników, nie inaczej może być ważnym, jak przy większości przynajmniej dwóch trzecich części głosów, rozumiejąc przytem wszystkich rzeczywistych Członków Konferencji. Sporządzony na tej zasadzie protokół Konferencji przedstawia się Kuratorowi Okręgu Naukowego Warszawskiego.

§ 23. Prezydent, jako przewodniczący w Konferencji, otwiera i zamknie posiedzenia, podaje przedmioty do narady, przestrzega porządku w roztrząsaniach, stara się godzić zdania i zbiera głosy zaczynając od najmłodszego z Członków.

§ 24. Рѣшени Конференціи надписываетъ на докладахъ Президентъ, какъ предсѣдательствующій; скрѣпляетъ же онъя Ученый Секретарь.

§ 25. Когда предлагаемое въ засѣданіи Конференціи къ слушанію дѣло требуетъ изысканий, объясненій или предварительныхъ сображеній, то Конференція можетъ на сей конецъ назначить особый изъ Членовъ своихъ Комитетъ.

§ 26. Протоколы засѣданій Конференціи подписываются Президентомъ и всѣми присутствующими Членами, и скрѣпляются Ученымъ Секретаремъ. Члены, заявивши въ засѣданіи несогласіе свое съ рѣшеніемъ большинства голосовъ, представляютъ особяя за своимъ подписаніемъ мнѣнія, которыя прилагаются къ протоколу. Если Президентъ несогласенъ съ мнѣніемъ Конференціи, то онъ представляетъ протоколь ея, съ своимъ мнѣніемъ, Попечителю Варшавскаго Учебнаго Округа.

§ 27. Въ случаѣ нерадѣнія или упущеній со стороны лицъ преподающихъ или же ихъ помощниковъ, Конференція требуетъ объясненія отъ обвиненнаго; за тѣмъ вина его изслѣдуется со всею тщательностю и про-

s 24. Decyzje Konferencyi zapisuje Prezydent, jako przewodniczący, na przedstawio-niach, a poświadczaja je podpisem swoim Sekretarz Naukowy.

s 25. Jeżeli przedmiot wniesiony na po-siedzenie Konferencyi, wymaga poszukiwań, wyjaśnień lub poprzednich sprawdzeń, wów-czas Konferencya może w tym celu z grona swego wybrać oddzielny Komitet.

s 26. Protokół posiedzeń Konferencyi pod-pisuje Prezydent i wszyscy obecni Członko-wie, a poświadczaja go podpisem swoim Sekre-tarz Naukowy. Członkowie nie zgadzajacy się z decyzją większości głosów, przedsta-wiają oddzielnie swoje zdania, podpisem wła-snym stwierdzone, które przyłączają się do pro-tokólu. Jeżeli Prezydent nie zgadza się ze zdaniem Konferencyi wówczas przedstawią protokół jej, ze swojemu zdaniem, Kuratorowi Okręgu Naukowego Warszawskiego.

s 27. W razie zaniedbania lub uchybienia ze strony osób nauczających lub dodanych im do pomocy, Konferencya zażąda tlóma-czenia się od obwinionego, a następnie wina tego rodzaju ma być ze wszelką ścisłością

износится рѣшеніе; при чмъ обвиненный
приуствовать не можетъ.

§ 28. Протоколы Конференціи препровождаются для исполненія въ Канцелярію или Правленіе Академіи, по принадлежности.

§ 29. Конференція по усмотрѣнію своему назначаетъ день торжественнаго собранія для провозглашенія именъ, какъ окончившихъ курсъ ученія студентовъ, такъ и тѣхъ, комъ назначены установленныя награды, а также и возвѣденныхъ въ ученыя степени. Въ семъ собраніи Президентъ, или, по порученію его, одинъ изъ Академиковъ или Профессоровъ, читаетъ предварительно разсмотрѣнныи въ Конференціи отчетъ о состояніи Академіи; сверхъ того, избранные къ тому Конференцію Профессоры или Адъюнкты произносятъ рѣчи о предметахъ, относящихъ ся къ преподаваемымъ въ Академіи наукамъ.

§ 30. Конференція въ концѣ каждого года представляетъ Попечителю Варшавскаго Учебнаго Округа подробный отчетъ какъ о ходѣ и успѣхахъ ученія въ Академіи, такъ и о всѣхъ своихъ дѣйствіяхъ.

§ 31. По дѣламъ, коихъ теченіе и порядокъ не опредѣлены настоящимъ Уставомъ,

wyśledzoną i rozstrzygniętą; przy czym obwiniony obecnym być nie może.

§ 28. Protokóły Konferencyi komunikują się do wykonania Kancellaryi lub Zarządowi Akademii, komu należy.

§ 29. Konferencja stosownie do uznania swego, wyznacza dzien uroczystego posiedzenia, dla ogłoszania nazwisk studentów, którzy ukończyli kurs nauk w Akademii i którym przyznane zostały ustanowione nagrody, oraz tych, którzy otrzymali stopnie naukowe. Na posiedzeniach tych Prezydent, lub z polecenia jego jeden z Akademików lub Professorów, odczyta rozpoznane w konferencji sprawozdanie o stanie Akademii; Professorowie zaś lub Adjunkci, wybrani w tym celu przez Konferencję, czytać będą rozprawy w przedmiotach dotyczących nauk w Akademii wykładanych.

§ 30. Konferencja z końcem każdego roku przedstawia Kuratorowi Okręgu Naukowego Warszawskiego szczegółowe zdanie sprawy o toku i postępach wykładanych nauk w Akademii, tudzież o wszystkich swych czynnościach.

§ 31. We wszystkich przypadkach, które nie są przewidziane niniejszą Ustawą, Kon-

Конференція испрашиваетъ разрѣшенія Попечителя Варшавскаго Учебнаго Округа.

Г л а в а III. *O Правленіи Академіи.*

§. 32. Правленіе Академіи составляютъ, подъ предсѣдательствомъ Президента, одинъ изъ Ординарныхъ Профессоровъ, избираемый для сего Конференцію на три года, и Инспекторъ Академіи. При Правленіи состоить Секретарь.

§ 33. Къ обязанностямъ Правленія относятся: 1) наблюдение за содержаніемъ исправности зданій Академіи и распоряженіе о нужныхъ въ оныхъ исправленіяхъ и перемѣнахъ; 2) наблюдение за содержаніемъ въ порядкѣ и цѣлости кабинетовъ и прочихъ учрежденій, при Академіи состоящихъ; 3) приемъ и отпускъ суммъ, назначаемыхъ на всѣ надобности Академіи, и веденіе по онымъ счетовъ; 4) высший надзоръ за поведеніемъ учащихся въ Академіи, разсмотрѣніе возникающихъ по сему предмету дѣлъ и преданіе виновныхъ взысканіямъ; 5) сношенія съ разными мѣстами и лицами по дѣламъ, касающимся Академіи.

ferencya udawać się winna pod decyzyę Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego.

R o z d z i a l III. *O Zarządzie Akademii.*

§ 32. Zarząd Akademii składaj膮: Prezydent, jako przewodniczący, jeden z Professorów Zwyczajnych, wybrany do tego przez Konferencję, na lat trzy, i Inspektor Akademii. Przy Zarządzie pozostaje Sekretarz.

§ 33. Do obowiązków Zarządu odnosi się:
1) Nadzór nad utrzymywaniem w porządku budowli Akademii i przedsiębranie potrzebnych restauracji i zmian. 2) Nadzór nad utrzymywaniem w całości i porządku gabinetów i innych zakładów, znajdujących się przy Akademii. 3) Przyjmowanie i wydatkowanie sum, przeznaczonych na wszystkie potrzeby Akademii, oraz prowadzenie z nich rachunków. 4) Zwierzchni dozór nad postępowaniem uczniów Akademii, rozstraszanie wynikających w tej mierze spraw i skarcenie winnych. 5) Korrespondencje z różnymi Władzami i osobami w interesach, odnoszących się do Akademii.

§ 34. Непосредственный надзоръ за кас-
сою Академіи возлагается Правленіемъ на
одного изъ Членовъ онаго; веденіе же при-
ходо-расходныхъ книгъ поручается Секре-
тарю Правленія, подъ наблюдениемъ сего
Члена.

§ 35. Пріемъ штатныхъ суммъ на содер-
жаніе Академіи изъ Главнаго Казначейства
Царства производится по правиламъ особой
о томъ инструкціи.

§ 36. Установленная за слушаніе лекцій
въ Академіи плата получается Инспекторомъ
въ опредѣленные для взноса оной сроки; въ
полученіи сей платы онъ выдаетъ расписки,
а деньги вносить немедленно въ кассу Ака-
деміи. Симъ деньгамъ ведется особый счетъ
и изъ нихъ составляется вспомогательный
капиталъ Академіи на чрезвычайныя сверх-
штатныя оной надобности.

§ 37. Выдача денежныхъ суммъ изъ кас-
сы Академіи производится на основаніи пра-
виль кассовой отчетности, обязательныхъ въ
Царствѣ Польскомъ, съ тѣмъ однако, что сум-
мы, необходимыя на содержаніе кабинетовъ,
коллекцій, лабораторій и анатомическаго теа-
тра, должны быть выдаваемы завѣдывающимъ
сими учрежденіями лицамъ, за каждое полу-

§ 34. Bezpośrednie zawiadywanie kassą
Akademii Zarząd wkłada na jednego z swych
Członków; prowadzenie zaś ksiąg kassowych
porucza się Sekretarzowi Zarządu, pod dozo-
rem tegoż Członka.

§ 35. Przyjmowanie sum etatowych
z Kasy Głównej Królestwa na utrzymanie
Akademii, ma być dopełniane podług przepi-
sów oddzielnej instrukcji.

§ 36. Opłata ustanowiona od studentów
za naukę w Akademii, przyjmowaną ma być
przez Inspektora w terminach oznaczonych
dla jej uiszczenia; na dowód odebrania opła-
ty wydawać ma Inspektor kwity, a pieniądze
wnosić niezwłocznie do kasy Akademii. Wpływ-
wy te, z których rachunek ma być oddziel-
nie prowadzony, stanowić będą fundusz posił-
kowy Akademii na nadzwyczajne jej potrzeby.

§ 37. Wydatki pieniężne z kasy Akade-
mii mają być dopełniane według przepisów
rachunkowości kassowej w Królestwie Pol-
skim obowiązujących, z tem wszakże zastrze-
żeniem, iż summy potrzebne na utrzymanie
gabinetów, zbiorów, laboratoryów i pracowni
anatomicznej, wydawane będą z góry na kaž-
de półrocze, zarządzającym temi zakładami

годів впередъ, и они обязаны представлять Правленію подробные въ израсходованіи сихъ суммъ отчеты.

§ 38. Освидѣтельствованіе кассы Академіи производится Правленіемъ по точной силѣ существующихъ по сему предмету общихъ правиль. Правленіе представляетъ ежегодно Попечителю Варшавскаго Учебнаго Округа подробные отчеты о состояніи кассы Академіи, по разсмотрѣніи и утвержденіи оныхъ Конференціею Академіи.

§ 39. Президентъ, вмѣстѣ съ Членомъ Правленія, Профессоромъ Академіи, производитъ, по крайней мѣрѣ разъ въ годъ, ревизію кабинетовъ, лабораторій, библиотеки и другихъ учрежденій Академіи. Отчеты о состояніи оныхъ, по разсмотрѣніи въ Конференціи Академіи, представляются Попечителю Варшавскаго Учебнаго Округа.

§ 40. Правленіе собирается по назначению Президента.

§ 41. Правленіе ведеть всѣмъ производящимся въ ономъ дѣламъ протоколы по установленной формѣ.

§ 42. Правленіе и Конференція сносятся между собою выписками изъ протоколовъ.

którzy obowiązani sa przedstawać Zarządowi Akademii szczególowe rachunki z użycia assygnowanych im summ.

§ 38. Zarząd Akademii dopełnia rewizye kassy Akademickiej w ścisłem zastosowaniu się do obowiązujących w tym względzie ogólnych przepisów i przedstawa corocznie Kuratorowi Okręgu Naukowego Warszawskiego rachunki z obrotu pieniędzy w tejże kassie, po rozpoznaniu i zatwierdzeniu ich przez Konferencję Akademii.

§ 39. Prezydent łącznie z Członkiem Zarządu, Professorem Akademii, odbywa przy najmniej raz na rok przegląd gabinetów, laboratoriów, biblioteki i innych zakładów Akademii. Sprawozdania o ich stanie, po rozpoznaniu tychże w Konferencji Akademii, przedstawiane być winny Kuratorowi Okręgu Naukowego Warszawskiego.

§ 40. Zarząd zbiera się na wezwanie Prezydenta.

§ 41. Zarząd prowadzi protokół wszystkich swych czynności, podług ustalonej formy.

§ 42. Zarząd i Konferencja znoszą się z sobą przez wypisy z protokołów.

Г л а в а IV.

O Президентѣ Академіи.

§ 43. Президентъ Академіи назначается Его Императорскимъ Величествомъ, по представлению Министра Народнаго Просвѣщенія, въ слѣдствіе предварительного соглашенія его съ Намѣстникомъ въ Царствѣ Польскомъ.

§ 44. Президентъ, какъ непосредственныи Начальникъ Академіи, печется о внутреннемъ благоустройствѣ оной по всѣмъ частямъ управленія и преподованія наукъ и наблюдаетъ, чтобы всѣ входящія въ составъ Академіи лица исполняли свои обязанности на точномъ основаніи постановленій сего Устава и предписаній Начальства.

§ 45. Президентъ предсѣдательствуетъ въ Конференціи и Правленіи Академіи.

§ 46. Онъ подписываетъ всѣ дипломы, аттестаты и бумаги, отъ имени Конференціи и Правленія исходящія.

§ 47. Президентъ, для наблюденія за ходомъ преподаванія наукъ и за успѣхами учащихся, долженъ посвѣщать курсы и клиники и предсѣдательствовать при экзаменахъ.

R o z d z i a l IV.

O Prezydencie Akademii.

§ 43. Prezydenta Akademii nominuje Jego Cesarska Mość, na przedstawienie Ministra Oświecenia Narodowego, po zniesieniu się jego z Namiestnikiem w Królestwie Polskiem.

§ 44. Prezydent, jako bezpośredni Zwierzchnik Akademii, czuwa nad zachowaniem w niej porządku wewnętrznego pod wszystkimi względami administracyji i wykładu nauk, i przestrzega, aby osoby w skład Akademii wchodzące wykonywały ściśle swoje obowiązki, według zasad niniejszej Ustawy i rozporządzeń wyższej Władzy.

§ 45. Prezydent przewodniczy w Konferencji i Zarządzie Akademii.

§ 46. Podpisuje wszystkie dyplomy, świadectwa i expedycyje, wychodzące w imieniu Konferencyi i Zarządu.

§ 47. Prezydent, w celu czuwania nad biegiem wykładowanych nauk i postępem uczących się, zwiedzać ma kursa i kliniki i prowadniczyć przy examinach.

§ 48. Президентъ имѣеть высшій надзоръ за содержаніемъ въ порядкѣ и цѣлости зданій, кабинетовъ и всѣхъ учрежденій, при Академіи состоящихъ.

§ 49. Онъ имѣеть главный надзоръ за приемомъ Студентовъ въ Академію, на основаніи постановленныхъ для того правиль; въ случаѣ же какихъ либо сомнѣній, предла- гаетъ оныя на разсмотрѣніе Конференціи.

§ 50. Онъ доноситъ немедленно Попечи- телю Варшавскаго Учебнаго Округа о всѣхъ заслуживающихъ особенного вниманія слу- чаяхъ по Академіи.

§ 51. Въ случаѣ нарушенія Студентами внутренняго порядка и необходимости взы- сканія съ виновныхъ, Президентъ, смотря по важности проступка и обстоятельствъ, при- нимаетъ мѣры, опредѣленныя въ § 105 сего Устава.

§ 52. Президентъ Академіи увольняетъ Профессоровъ и другихъ лицъ, состоящихъ при Академіи, въ отпускъ въ Имперію и въ Царство, на неболѣе, какъ на 28 дней. О продолжительнѣйшихъ отпускахъ и обѣ увольненіи за границу онъ представляетъ Попечителю Варшавскаго Учебнаго Округа.

§ 48 Ma dozór zwierzchni nad utrzymy- waniem w porządku i całości zabudowań, gabinetów i wszystkich zakładów Akademii.

§ 49. Ma główny nadzór nad przyjmowa- niem studentów do Akademii, wedle przepi- sanych pod tym względem zasad; w razach zaś następujących jaką bądź wątpliwość, oddaje to pod rozwagę Konferencji.

§ 50. Donosi niezwłocznie Kuratorowi Okręgu Naukowego Warszawskiego o wszy- stkich wypadkach, zasługujących na szcze- gólną uwagę, a dotyczących Akademii.

§ 51. W razie naruszenia przez studentów porządku wewnętrznego i konieczności uka- rania winnych, Prezydent, w miarę ważno- ści wykroczenia i towarzyszących temu oko- liczności, używa środków, wskazanych w pa- ragrafie 105 niniejszej Ustawy.

§ 52. Prezydent Akademii udziela urlopy do Cesarstwa lub Królestwa Professorom i in- nym osobom, należącym do Akademii, naj- dłużej na dni 28. Względem udzielania ur- lopów na czas dłuższy, lub za granicę, obo- wiązany jest czynić przedstawienia Kuratoro- wi Okręgu Naukowego Warszawskiego.

§ 53. Президентъ представляетъ кандидатовъ на мѣста Инспектора, Помощниковъ Инспектора, Секретаря Правленія и Письмоводителя Конференціи, а равно обѣ увольненіи ихъ отъ сихъ должностей; Смотрителя же зданія, Чиновника для письма, Курьера и Служителей Академіи опредѣляетъ и увольняетъ по собственному усмотрѣнію.

§ 54. Президентъ имѣеть право представлять къ наградамъ лицъ, входящихъ въ составъ Академіи.

§ 55. Мѣсто Президента, въ случаѣ болѣзни его или другаго законнаго препятствія, заступаетъ въ Конференціи старшій изъ Членовъ, а въ Правленіи старшій Профессоръ. Въ случаѣ же продолжительного отсутствія Президента по какои либо причинѣ, Министръ Народнаго Просвѣщенія, по представлению Попечителя Варшавскаго Учебнаго Округа и по соглашенію съ Намѣстникомъ въ Царствѣ, назначаетъ одного изъ Профессоровъ для исправленія должности Президента.

Глава V.

О Ученомъ Секретарѣ.

§ 56. Должность Ученаго Секретаря получается одному изъ Академиковъ или Про-

§ 53 Do Prezydenta nalezy przedstawianie do nominacyi na posady: Inspektora, Podinspektorow, Sekretarza Zarzadu i Protokolisty Konferencyi, oraz uwalniania ich od tych obowiązków; Rządce zaś zabudowań, Kancelistę, Woźnego i Posługaczy Akademii nominuje i uwalnia sam, stosownie do swego uznania.

§ 54. Prezydent ma prawo przedstawiać do nagród osoby wchodzące w skład Akademii.

§ 55. Miejsce Prezydenta, w razie jego choroby, albo innych prawnych przyczyn, zastępuje w Konferencji starszy z Członków, a w Zarządzie, starszy Professor. W wypadku zaś długiej nieobecności Prezydenta, z jakiekolwiek przyczyny, Minister Oświecenia Narodowego, na przedstawienie Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego i po zniemieniu się z Namiestnikiem w Królestwie, przeznacza jednego z Professorów do pełnienia obowiązków Prezydenta.

Rozdzia I V.

O Sekretarzu Naukowym.

§ 56. Do pełnienia obowiązków Sekretarza Naukowego wybiera się przez Konferen-

фессоровъ, по выбору Конференціи и съ утверждения Попечителя Варшавскаго Учебнаго Округа.

§ 57. Обязанности Ученаго Секретаря суть:

- 1) Вести на Русскомъ языкѣ протоколь засѣданій Конференціи и докладывать всѣ вступающія на разсмотрѣніе оной дѣла.
- 2) Изготавлять къ подписанію Президента исходящія изъ Конференціи бумаги исключительно по ученой части, которая онъ скрѣпляетъ.
- 3) Наблюдать за изданіемъ книгъ, диссертаций и другихъ сочиненій, съ одобренія Конференціи печатаемыхъ.
- 4) Приготавлять и скрѣплять своею подписью дипломы и аттестаты на ученые степени, хранить при дѣлахъ копіи съ оныхъ, его же подписью скрѣпляемыя, и вносить въ особую книгу краткое изъ нихъ извлечение.
- 5) Составлять записки для современной исторіи Академіи.
- 6) Въ исходѣ каждого года представлять Конференціи Академіи вѣдомость: *a)* о состояніи Академіи и принадлежащихъ къ ней учрежденій, кабинетовъ и библіотеки; *b)* о новыхъ въ теченіе года послѣдовавшихъ постановленіяхъ, какъ по преподаванію, такъ

су є jeden z Akademików lub Professorów a za- twierda go Kurator Okręgu Naukowego War- szawskiego.

§ 57. Obowiązki Sekretarza Naukowego sa nastepujace;

- 1) Prowadzić protokół posiedzeń Konferen- cyi w języku Rossyjskim i przedstawać wszy- stkie przedmioty do decyzyi Konferencyi należące.
- 2) Redagować wychodzące z Konferencyi ex- pedycye i korrespondencye w przedmiotach wła- ściwie naukowych, które po podpisaniu przez Prezydenta, stwierdza swym podpisem.
- 3) Mieć dozór nad wydawaniem dzieł, roz- praw i innych pism, które będą drukowane za upoważnieniem Konferencyi.
- 4) Przygotowywać i poswiadczać swym pod- pisem dyplomy i świadectwa na stopnie nauko- we; zachowywać w Aktach ich kopie, poświad- czane również swym podpisem i zaciągać je w treści do oddzielnej księgi.
- 5) Układać wiadomości dla współczesnej historyi Akademii.
- 6) W końcu každego roku przedstawać Kon- ferencyi Akademii wiadomość: *a)* o stanie Aka- demii i należących do niej Zakładów Nauko- wych, gabinetów i biblioteki; *b)* o nowych w ciągu roku zaszłych postanowieniach, od- noszących się tak do wykładu nauk, jako też

и по устройству Академии; в) о числе студентовъ, въ Академіи находившихся въ теченіе года, выбывшихъ изъ оной и состоящихъ на лицо; г) о лицахъ, удостоенныхъ Академію разныхъ ученыхъ степеней; д) о недостаткахъ или неудобствахъ, замѣченныхъ въ теченіе года по части учебной и о принятыхъ или предполагаемыхъ мѣрахъ для отвращенія этихъ неудобствъ.

§ 58. Ученый Секретарь хранить печати Академіи, большую для дипломовъ, и малую для аттестатовъ на ученыя степени.

Г л а в а VI.

Объ Академикахъ, Профессорахъ, Адъюнктахъ и прочихъ учащихъ.

§ 59. Для занятія каѳедръ, учрежденныхъ въ Варшавской Медико-Хирургической Академіи, полагается 12 Ординарныхъ Профессоровъ и 9 Адъюнктовъ.

§ 60. Никто не можетъ быть ни Профессоромъ, ни Адъюнктомъ Медицинскихъ наукъ, если не имѣть степени Доктора Медицины и Хирургіи или Доктора Медицины. Для занятія каѳедры Фармації необходимо имѣть степень Магистра Фармації, а желаю-

do urządzeń w Akademii; c) o liczbie uczniów, którzy do Akademii w ciągu roku uczęszczali, którzy wyszli i pozostały; d) o osobach, którym Akademija przyznała stopnie naukowe; e) o niedogodnościach i niedostatku urządzeń, pod względem naukowym, w ciągu roku spopstrzeżonych i o przedsięwziętych lub zamierzonych środkach zaradczych.

§ 58. Przy Sekretarzu Naukowym pozostają pieczęcie Akademii, większa do dyplomów, i mniejsza do świadectw na stopnie naukowe.

R o z d z i a ł VI.

O Akademikach, Professorach, Adjunktach i innych osobach, należących do wykładu nauk.

§ 59. Dla zajęcia katedr, ustanowionych w Warszawskiej Akademii Medyko-Chirurgicznej, będzie 12 Professorów zwyczajnych i 9 Adjunktów.

§ 60. Nikt nie może być Professorem ani Adjunktem nauk lekarskich, kto nie posiada stopnia Doktora Medycyny i Chirurgii, lub Doktora Medyeyny. Dla zajęcia katedry Farmacyi, niezbędny jest stopień Magistra Farmacyi; a pragnący zająć katedrę Chemii, Fizyki i w ogóle nauk przy-

щіе занять кафедру Хімії, Фізики и вообще естественныхъ наукъ, если не имѣютъ ученої медицинской степени, должны имѣть степень Доктора соотвѣтственныхъ наукъ или Магистра Фармаціи. Адъюнктомъ ветеринарныхъ наукъ можетъ быть только имѣющій степень Магистра сихъ наукъ. Всѣ означенныя ученыя степени должны быть признаны въ Имперіи или въ Царствѣ Польскомъ.

§ 61. Ординарные Профессоры, безпорочно прослужившіе въ семъ званіи 10 лѣтъ и отличившіеся особыми заслугами по преподаванію или же учеными трудами и открытиями, могутъ быть, по удостоенію Академіи, возводимы въ званіе Академиковъ, съ прібавкою жалованія въ мѣрѣ, опредѣленной штатомъ. Число Академиковъ не можетъ быть однако же болѣе четырехъ. Они утверждаются въ семъ званіи Высочайшею Властію, по представленію Министра Народнаго Просвѣщенія, въ слѣдствіе предварительного соглашенія его съ Намѣстникомъ въ Царствѣ.

§. 62. Профессоры и Адъюнкты избираются Конференціею, и, по представлению Попечителя Варшавскаго Учебнаго Округа,

родзonych, jeśli nie posiadają stopnia naukowego lekarskiego, winni posiadać stopień Doktora nauk odpowiednich lub Magistra Farmacyi. Adjunktem nauk weterynaryjnych może być tylko posiadający stopień Magistra tych nauk. Wszystkie wyże wymienione stopnie uczone przyznane być winny w Cesarstwie lub w Królestwie Polskiem.

§ 61. Professorowie Zwyczajni, którzy wy-
służą nieskazitelnie w tym stopniu przez 10
lat i odznaczą się szczególnymi zasługami
w wykładaniu nauk, lub pracach naukowych
i odkryciach, mogą być, za uznaniem Akade-
mii, zaszczycani stopniem Akademików, z pod-
wyższeniem płacy, podług oznaczenia etato-
wego. Liczba Akademików nie może być wię-
kszą nad 4-ch. Zatwierdzani być winni w tym
stopniu przez Władzę Najwyższą, na przed-
stawienie Ministra Oświecenia Narodowego,
po zniesieniu się jego z Namiestnikiem w Kró-
lestwie.

§ 62. Professorów i Adjunktów wybiera
Konferencja Akademii, a wybór ten zatwier-
dza na przedstawienie Kuratora Okręgu Na-

утверждаются Министромъ Народнаго Просвѣщенія по соглашенію его съ Намѣстникомъ въ Царствѣ.

§ 63. Въ случаѣ открытия вакансіи Профессора или Адъюнкта, Президентъ назначаетъ засѣданіе Конференціи для предложенія кандидатовъ на открывшуюся вакансию и уведомляетъ о томъ Членовъ Конференціи за шесть предъ засѣданіемъ недѣль.

§ 64. Члены Конференціи предлагаютъ кандидатовъ письменно, съ краткимъ означеніемъ ихъ ученыхъ заслугъ.

§ 65. Если по совѣщаніи Конференція найдеть, что изъ предложенныхъ кандидатовъ можетъ быть избранъ Профессоръ или Адъюнктъ безъ конкурса, то приступаетъ къ самому избранию. Избраніе производится открытыми голосами, съ письменнымъ изложеніемъ уваженій, по коимъ каждый изъ кандидатовъ удостоивается или не удостоивается избранія.

§ 66. Для признанія кандидата избраннымъ, необходимо, чтобы онъ получилъ не менѣе двухъ третей голосовъ. Если двое или болѣе кандидатовъ получать равное число голосовъ, въ такомъ случаѣ о нихъ производится балотированіе, а если и за сімъ

ukowego Warszawskiego, Minister Oświecenia Narodowego, po zniesieniu się z Namieśnickiem w Królestwie.

s 63 W razie wakansu na Professora lub Adjunkta, Prezydent wyznacza dzień posiedzenia Konferencji, dla przedstawienia Kandydatów na opróżnioną posadę, uprzedzając o tem Członków Konferencji na sześć tygodni przed posiedzeniem.

s 64 Członkowie Konferencji przedstawiają kandydatów na piśmie, z treściwem wymieniem zasług ich naukowych.

s 65. Jeżeli po odbytej naradzie Konferencja uzna, iż z przedstawionych kandydatów może być wybranym Professor lub Adjunkt bez konkursu, wówczas przystępuje do samego wyboru. Wybór ten odbywać się ma przez jawne głosowanie, z wyłożeniem na piśmie pobudek, dla których każdy z kandydatów uznawanym zostaje, za godnego wyboru lub nie.

s 66. Do uznania kandydata za wybranego, konieczną jest rzeczą, aby uzyskał niemniej jak dwie trzecie głosów. W razie, gdyby dwóch lub więcej kandydatów otrzymało równą liczbę głosów, przystępuje się do powtórnego między nimi głosowania, po któ-

никто не получить опредѣленного выше большинства голосовъ, то выборъ одного изъ кандидатовъ предоставается Президенту Академіи.

§ 67. Если вакантная должность не можетъ быть замѣщена порядкомъ, означеннымъ въ предшедшихъ §§, то Конференція Академіи объявляетъ конкурсъ, приглашая желающихъ занять открывшуюся вакансію войти въ Конференцію съ прошеніями и представить доказательства о своей ученой степени и о своихъ познаніяхъ, способностяхъ и ученыхъ трудахъ. Для исполненія сего, Конференція опредѣляетъ срокъ, который не можетъ быть менѣе трехъ мѣсяцевъ.

§. 68. По истечениіи назначенного срока, Конференція разсматриваетъ присланныя въ оную прошенія и доказательства, и опредѣляетъ, кто изъ приславшихъ онья лицъ можетъ быть признанъ кандидатомъ. За симъ избранные Конференціею кандидаты обязаны: 1) въ теченіе 8-и дней представить разсужденія на предложенную тему; и 2) въ присутствіи Конференціи прочесть пробную лекцію, по предмету, назначенному Конференціею. Эта лекція, по желанію кандидата, читается на одномъ изъ трехъ языковъ: Рус-

rem, жеzeli nikt nie uzyska oznaczonej powyżej większości głosów, wybór jednego z nich pozostawia się Prezydentowi Akademii.

§ 67. Gdy opróżniona posada nie będzie mogła być obsadzona porządkiem wskazanym w paragrafach poprzedzających, wówczas Konferencja Akademii ogłosi konkurs, wzywając życzących sobie ubiegać się o wakujące miejsce, aby uczynili podanie o to do Konferencji, z załączeniem dowodów o swym stopniu naukowym, tudzież o nabyczych wiadomościach, zdolnościach i dokonanych pracach naukowych. Na to Konferencja oznacza termin, który nie może być krótszy od trzech miesięcy.

§ 68. Po upływie tego terminu, Konferencja Akademii rozbiera nadesłane podania i dowody, i stanowi, kto z podających może być uznany za kandydata. Przyjęci przez Konferencję kandydaci obowiązani są: 1) Przedstawić w przeciągu dni 8-mu rozwiązanie zadaneego przedmiotu. 2) Wyłożyć na próbę w obec Konferencji lekcję w materyi, wyznaczonej przez Konferencję. Lekcja ta może być, podług życzenia kandydata, wyłożona w jednym z trzech języków: Rossyjskim,

скомъ, Польскомъ или Латинскомъ. На приготовление лекціи дается 24 часа. Какъ для лекціи, такъ и для разсужденія, кандидату предлагается несколько темъ, относящихся къ предмету будущихъ его занятій и изъ сихъ темъ онъ избираеть одну по жребію.

§ 69. Сверхъ того, отъ желающихъ занять каѳедры анатоміи, хирургіи и вообще наукъ, при преподаваніи коихъ необходимы особенныя практическія свѣдѣнія и искусство, Конференція требуетъ доказательствъ въ томъ, что они обладаютъ такими свѣдѣніями и искусствомъ.

§ 70. По исполненіи предписанного въ предшедшихъ §§, Конференція приступаетъ къ избранію Профессора или Адъюнкта изъ состязавшихъ кандидатовъ, съ соблюдениемъ при семъ правиль, постановленныхъ выше въ §§ 65 и 66.

§ 71. Если открывшаяся вакансія Профессора не можетъ быть въ скоромъ времени замѣщена порядкомъ, спредѣленнымъ въ §§ 63—66, а равно въ случаѣ продолжительной болѣзни Профессора, Конференція поручаетъ временное исправленіе его должности одному изъ прогихъ Профессоровъ или Адъюнктовъ.

Polskim lub Łacińskim; na przygotowanie się do niej, daje się 24 godzin czasu. Tak dla lekcyi, jak i dla rozwiązania, podaje się kandydatowi kilka zadań, odnoszących się do przedmiotu przyszłych jego zatrudnień, a z tych zadań kandydat sam losem jedno wyciąga.

§ 69. Oprócz tego, od ubiegajacych się o katedry anatomii, chirurgii i w ogóle tych nauk, przy wykładaniu których konieczna jest praktyczna wprawa i biegłość, Konferencja wymagać będzie udowodnienia, że je istotnie posiadają.

§ 70. Po dopełnieniu tego, co wskazanem zostało poprzedzającymi paragrafami, Konferencja przystępuje do wyboru Professora lub Adjunkta, z liczby ubiegajacych się kandydatów, z zachowaniem przepisów, ustanowionych w §§. 65 i 66.

§ 71. Jeżeli opróżniona posada Professora nie może być w krótkim czasie obsadzona w porządku przepisanym w §§. 63—66, jako też w razie przeiąglej choroby Professora, Konferencja porucza pełnienie jego obowiązków innemu z pomiędzy Professorów lub Adjunktów.

§ 72. Въ случаяхъ, означенныхъ въ предшемъ §, исправленіе должности Адъюнктовъ можетъ быть, по усмотрѣнію Конференціи, поручаемо Доцентамъ или другимъ лицамъ, имѣющимъ надлежащую ученую степень, и отличающимся особенными способностями къ преподаванію и трудами по предмету, который подлежитъ преподаванію.

§ 73. Адъюнкты, отличающиеся особыми свѣдѣніями и искусствомъ преподаванія, могутъ, по удостоенію Конференціи, быть возводимы въ званіе Экстраординарныхъ Профессоровъ; въ званіи семъ они утверждаются Министромъ Народнаго Просвѣщенія, по представлению Попечителя Варшавскаго Учебнаго Округа.

§ 74. Конференція Академіи можетъ дозволить имѣющему ученую степень Доктора читать приватныя лекціи о какомъ либо отдельномъ предметѣ, съ присвоеніемъ такому преподавателю званія Доцента. Желающій приобрѣсть сіе званіе обязанъ, кромѣ диссертациіи, по коей получилъ ученую степень, представить новую (*pro venia legendi*), и ону защищать публично.

§ 75. Въ помощь Профессорамъ описательной и сравнительной Анatomіи назначаются

§ 72. W wypadkach wymienionych w po- przedzajacym paragrafie, pełnienie obowiąz- ku Adjunktów może być, podług uznania Konferencji, poruczane Docentom, lub innym osobom, posiadającym odpowiedni stopień naukowy i odznaczającym się szczególnymi zdolnościami do wykładu, tedy pracami w przedmiocie, który ma być wykładanym.

§ 73. Adjunkci, odznaczający się szczególennimi zdolnościami i biegłością w wykla- daniu poruczonych sobie przedmiotów, mogą być, za uznaniem Konferencji, zaszczycani tytułem Professora Nadzwyczajnego, do czego potrzebne jest zatwierdzenie Ministra Oświe- cenia Narodowego, na przedstawienie Kura- tora Naukowego Warszawskiego.

§ 74. Konferencja Akademii może dozwo- lić posiadającemu stopień Doktora, wykładać prywatnie jaki bądź szczególny przedmiot, z nadaniem wykładającemu tytułu Docenta. Ubiegający się o ten tytuł obowiązanym jest oprócz rozprawy napisanej do uzyskania sto- pnia naukowego, złożyć także inną (*pro venia legendi*) i publicznie jej bronić.

§ 75. Do pomocy Professorom Anatomii opisowej, tedy Anatomiї porównawczej,

два Прозектора. Для занятія должности Прозектора необходимо имѣть степень Доктора Медицины и Хирургіи, или, по крайней мѣрѣ, Доктора Медицины, и сверхъ того, представить доказательства искусства въ приготовленіи анатомическихъ препаратовъ. Прозекторы избираются Конференцію по представленію подлежащихъ Профессоровъ; утверждаются же въ должностяхъ Министромъ Народнаго Просвѣщенія, по предварительному соглашенію его съ Намѣстникомъ въ Царствѣ.

§ 76. Въ помощь Профессорамъ Химії и Фармації назначаются Лаборанты. Для занятія должности Лаборанта вообще необходимо имѣть, по крайней мѣрѣ, степень Провизора; но Лаборантомъ Химії можетъ быть и имѣющій одну изъ медицинскихъ ученыхъ степеней. Сверхъ того, они должны доказать искусство свое въ производствѣ химическихъ опытовъ. Избраніе Лаборантовъ, по предложенію подлежащихъ Профессоровъ, представляется Конференціи; утвержденіе же ихъ зависитъ отъ Попечителя Варшавскаго Учебнаго Округа,

§ 77. За мѣсяцъ до конца каждаго учебнаго полугодія, всѣ преподающіе преоставляютъ Конференціи программы своихъ лекцій на

przeznaczaj± siê dwaj Prosektorowie. Do zajęcia posady Prosektora potrzebne jest posiadanie stopnia Doktora Medycyny i Chirurgii lub przynajmniej Medycyny, a nadto udowodnienie praktycznej znajomości rzeczy, przez wyrobienie preparatów anatomicznych. Prosektorów wybiera Konferencja na przedstawienie właściwych Professorów; zatwierdza zaś na tych posadach Minister Oświecenia Narodowego, po zniesieniu siê z Namiestnikiem w Królestwie.

§ 76. Do pomocy Professorom Chemii i Farmacyi przeznaczaj± siê Preparatorowie. Ubiegaj±cy siê o te posady winni w ogóle posiadać przynajmniej stopień Prowizora; wszelako Preparatorem Chemii mo¿e byc posiadający jeden ze stopni naukowo-lekarskich. Nadto winni udowodnić posiadanie wprawy przy robotach chemicznych. Wybór Preparatorów, na przedstawienie właściwych Professorów, pozostawia siê Konferencji, a zatwierdzenie ich zależy od Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego.

§ 77 Na miesiąc przed koncem ka¿dego akademickiego półrocza, wszyscy wykłada  maja y nauki w Akademii, obowiązani sły przed-

следующее полугодие, съ указаніемъ тѣхъ сочиненій, которыя принимаются ими въ руководство. Сии программы разсматриваются и утверждаются Конференціею.

§ 78. Профессоръ или Адъюнктъ, который для преподаванія науки желаетъ руководствоваться своимъ сочиненіемъ, обязанъ представить оное на предварительное разсмотрѣніе Конференціи. Вообще никакое сочиненіе не можетъ быть принято въ руководство для преподаванія безъ одобренія Конференціи.

§ 79. Преподающіе должны сообщать студентамъ полныя свѣдѣнія о преподаваемыхъ ими наукахъ въ современномъ ихъ состояніи. Каждый изъ Профессоровъ и Адъюнктовъ обязанъ, если Конференція признаетъ нужнымъ, составить руководство по преподаваемому имъ предмету.

§ 80. Профессоры и Адъюнкты, наблюдая въ точности предписанный для курсовъ учения порядокъ, должны вполнѣ оканчивать преподаваемые ими предметы въ теченіе назначенаго времени, не умножая числа положенныхъ часовъ безъ предварительного разрѣшенія Конференціи. Для удостовѣренія въ томъ, они обязаны чрезъ каждые три мѣ-

stawić programy swych lekcyj w nastepnym półroczu, z wymienieniem dzieł, jakie przyjmują za przewodnictwo. Programy te roztrząsają się i zatwierdzają przez Konferencję.

§ 78. Professor lub Adjunkt, życzacy sobie wykładać naukę podług własnego dzieła, winien je poprzednio oddać pod rozbiór Konferencji. W ogólności żadne dzieło nie może być użyte do wykładu za podręczne, bez uznania Konferencji.

§ 79. Wykładający nauki winni udzielać studentom dokładne i zupełne o ich stanie wiadomości. W miarę uznania potrzeby przez Konferencję, każdy z Professorów i Adjunktów obowiązany będzie ułożyć dzieło podręczne w przedmiocie wykładowanej przez siebie nauki.

§ 80. Professorowie i Adjunkci winni się ścisłe stosować do przepisanego porządku w wykładzie nauk i kończyć je w całkowitości w przeciągu czasu, jaki na to oznaczonym zostało, nie przybierając godzin, bez poprzedniego upoważnienia Konferencji. Z tego względu obowiązani oni są co trzy miesiące składać Konferencji na piśmie wiadomość, o ile

сяца письменно доносить Конференції, сколько пройдено ими изъ преподаваемой науки, а по истечении каждого учебного полугодія, представлять вѣдомость о успѣхахъ учащихся.

§ 81. Адъюкты, назначенные состоять при клиникахъ, обязаны присутствовать при посещеніяхъ оныхъ Профессорами, заступать сихъ послѣднихъ въ случаѣ отсутствія или болѣзни, и поступать во всемъ согласно системѣ и методѣ, принятымъ Профессоромъ.

§ 82. Адъюнкты терапевтической и хирургической клиникъ состоять вмѣстѣ съ тѣмъ Ординаторами въ соотвѣтственныхъ отдѣленіяхъ больницы, при которой учреждены клиники.

§ 83. Никто изъ преподающихъ въ Академіи, безъ особенной, достойной уваженія причины, а равно безъ предварительного уведомленія Президента, ни отъ преподаванія лекцій, ни отъ засѣданій, ниже отъ другихъ на немъ лежащихъ обязанностей уклоняться не долженъ. Желающій же получить увольненіе отъ должности обязанъ представить о томъ прошеніе въ Конференцію за три мѣсяца предъ окончаніемъ учебнаго года.

przedmioty naukowe zostały przez nich wyłożone, po upływie zaś każdego półrocza szkolnego, wykazy, o postępach studentów.

§. **51.** Adjunkci, przeznaczeni do pomocy przy czynnościach klinicznych, mają bywać przy wizytach klinicznych, przez Professorów odbywanych zastępować ich w razie nieobecności lub choroby, postępując pod każdym względem zgodnie z zasadami naukowemi przyjętymi przez Professora.

§ 82. Adjunkci klinik terapeutycznej i chirurgicznej, będą zarazem lekarzami ordynującymi w odpowiednich oddziałach tego szpitala, przy którym jest klinika.

s 83. Nikt z osób nauczających w Akademii, bez szczególnej zasługującej na uwagę przyczyny i bez poprzedniego uwiadomienia o tym Prezydenta, nie może uchylać się ani od wykładu lekeyj, ani od posiedzeń, ani od innych powierzonych sobie czynności. Życzący zaś sobie otrzymać uwolnienie od obowiązków, ma podać o to prośbę do Konferencji, na trzy miesiące przed ukończeniem roku Akademickiego.

Г л а в а VII.

Объ Инспекторѣ и его Помощникахъ.

§ 84. Инспекторъ назначается по избранию Президента и по представлению Попечителя Варшавскаго Учебнаго Округа, Министромъ Народнаго Просвѣщенія, по соглашению съ Намѣстникомъ въ Царствѣ. Помощники Инспектора, по избранію же Президента, назначаются Попечителемъ Варшавскаго Учебнаго Округа.

§ 85. На Инспектора возлагается:

1. Наблюдение за поведеніемъ Студентовъ и правильнымъ посѣщеніемъ ими лекцій.
  2. Разсмотрѣніе прошеній и документовъ, представляемыхъ лицами, желающими поступить въ Студенты Академіи и завѣдываніе приемомъ ихъ, и
  3. Надзоръ за цѣлостью и безопасностью зданій Академіи и за сохраненіемъ въ оныхъ надлежащаго порядка; въ семъ отношеніи Смотритель зданія и служители подчиняются Инспектору.
- § 86.** Въ случаѣ какихъ либо беспорядковъ въ Академіи, причиненныхъ Студентами, Инспекторъ, лично изслѣдовавъ всѣ обстоятельства, доноситъ о томъ Президенту.

R o z d z i a l VII.

O Inspektorze i Podinspektorach.

§ 84. Inspektora mianuje, wedlug wyboru Prezydenta i na przedstawienie Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego, Minister Oświetenia Narodowego, po zniesieniu się z Namieństnikiem w Królestwie. Podinspektorów, również wedlug wyboru Prezydenta, mianuje Kurator Okręgu Naukowego Warszawskiego.

§ 84. Do obowiązków Inspektora należy:

1. Czuwanie nad prowadzeniem się studentów i regularnym uczęszczaniem przez nich na lekeye.
2. Rozpoznawanie prośb i dowodów, przedstawianych przez pragnących być studentami Akademii i zajmowanie się ich przyjęciem, oraz:
3. Nadzór nad całością i bezpieczeństwem zabudowań Akademii i nad zachowywaniem w nich należytego porządku. Pod tym względem Rządca zabudowania i posługacze są pod władzą Inspektora.

§ 86. W razie spowodowania przez studentów jakich bądź nieporządków w Akademii, Inspektor, po zbadaniu wszystkich okoliczności, przedstawia o tem Prezydentowi.

§ 87. Замѣченнія упущенія Студентовъ Инспекторъ обязанъ поставлять имъ на видъ и стараться обратить ихъ къ долгу посредствомъ внушеній и вразумленій; если же это окажется безуспѣшнымъ, долженъ докладывать о томъ Президенту Академіи.

§ 88. Инспекторъ и Помощники его въ дѣйствіяхъ своихъ руководствуются особымъ наставленіемъ, составленнымъ Конференцію и по представлению Попечителя Варшавскаго Учебнаго Округа утвержденнымъ Министромъ Народнаго Просвѣщенія.

§ 89. Въ часы чтеній лекцій въ Академіи долженъ постоянно находиться одинъ изъ Помощниковъ Инспектора.

Г л а в а VIII.

O Студентахъ.

§ 90. Студенты Академіи раздѣляются на:
а) Студентовъ Медицинскихъ наукъ; и б) Студентовъ Фармацевтическихъ наукъ.

§ 91. Желающій поступить въ Студенты Академіи долженъ представить лично Президенту прошеніе на простой бумагѣ съ приложениемъ: метрическаго свидѣтельства или документа о рожденіи, легитимаціонной книжки

s 87. Inspektor obowiązany jest wytknąć studentom dostrzeżone w nich zaniedbania i starać się o zwrocenie ich na drogę obowiązku radą i przekonywaniem, co gdy się okaże bezskutecznem winien donieść o tem Prezydentowi Akademii.

s 88. Inspektor i Podinspektorowie w czynnościach swoich stosować się winni do osobnej Instrukcji, ułożonej przez Konferencję, a na przedstawienie Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego, przez Ministra Oświecenia Narodowego zatwierzonej.

§ 89. Podczas wykładu lekeyj w Akademii, powinien się znajdować ciągle jeden z Podinspektorów.

R o z d z i a ł VIII. *O Studentach.*

s 90. Studenci Akademii dzielą się:

a) Na studentów nauk lekarskich, i b) Na studentów nauk farmaceutycznych.

s 91. Każdy chcący zostać studentem Akademii, winien o to wnieść osobiście podanie do Prezidenta bez stempla, z załączaniem: metryki chrztu, lub aktu urodzenia, książki legitymacyjnej i świadectwa z odbytych nauk.

и аттестата о прежнемъ своемъ воспитаніи. Президентъ, принявъ прошеніе и документы, передаетъ оные для дальнѣйшихъ распоряженій Инспектору, къ которому долженъ явиться и самъ проситель.

§ 92. Поступающій въ Студенты Медицинскихъ наукъ, долженъ быть не моложе 17-ти лѣтъ отъ рода и пользоваться хорошимъ здоровьемъ. Въ семъ послѣднемъ удостовѣряется Конференція Академіи.

§ 93. Въ Студенты Медицинскихъ наукъ принимаются: *a)* Тѣ, которые окончили полный курсъ наукъ въ Варшавскомъ Благородномъ Институтѣ, въ Гимназіяхъ и Высшихъ Реальныхъ Училищахъ. Изъ Реальной Гимназіи могутъ быть принимаемы и тѣ ученики, которые кончили первогодичный курсъ 7-го класса.

Примѣчаніе. Лица, кончившія курсъ наукъ въ тѣхъ изъ означенныхъ заведеній, въ коихъ Латинскій языкъ вовсе не преподается, или же преподается въ маломъ объемѣ, обязаны, кромѣ училищныхъ аттестатовъ, или свидѣтельствъ, представить отдельныя свидѣтельства училищнаго Начальства въ удостовѣреніе того, что они пріобрѣли въ Латинскомъ

Prezydent przyjawszy prośbę i dowody, oddaje takowe, dla dalszego postąpienia, Inspektorowi, do którego udać się winien i sam podajęcy.

§ 92. Podajacy się na studenta nauk lekarskich, winien mieć 17 lat skończonych i zdrowie odpowiednie. O tem ostatnim przekonywać się będą Konferencja Akademii.

§ 93. Na studentów lekarskich przyjmowani będą: a) Ci, którzy ukończyli całkowity kurs nauk w Warszawskim Instytucie Szlacheckim, w Gimnazyach i w Szkolah Wyższych Realnych. Z Gimnazym Realnego mogą być przyjmowani i ci uczniowie, którzy ukończyli pierwszoroczny kurs klasy 7-ej.

Uwaga. Kandydaci, którzy ukończyli kurs nauk w takich wzycz wymienionych Zakładach; gdzie język łaciński wcale się nie wykłada, tudzież w takich, gdzie język ten chociaż się wykłada, lecz nie w należytym zakresie, winni, oprócz patentów lub świadectw szkolnych, przedstawić oddzielne świadectwo od Zwierzchności Szkolnej, udowadniające, że

языкъ познанія, опредѣленный Гимназическимъ курсомъ.

б) Тѣ, которые представлять свидѣтельства училищного Начальства въ томъ, что на испытаніи доказали удовлетворительныя, въ объемѣ Гимназического курса, свѣдѣнія по слѣдующимъ предметамъ: Закону Божию, языкамъ: Русскому, Польскому, ихъ Словесности, Латинскому и одному изъ новѣйшихъ двухъ языковъ: Французскому или Нѣмецкому, особенно же по сему послѣднему; по Математикѣ, а именно: Ариѳметикѣ и Геометріи, по Естественнымъ наукамъ, а именно: Естественной Исторіи, Физикѣ, Химіи; по Исторіи и Географії.

Примѣчаніе. Испытанія по исчисленнымъ предметамъ производятся по особымъ программамъ, утвержденнымъ Министромъ Народного Просвѣщенія, усмотрѣнію коего предоставляется опредѣленіе мѣста, гдѣ таковыя испытанія должны быть производимы, а равно и формы свидѣтельствъ, которыя должны быть выдаваемы лицамъ, выдержавшимъ испытаніе.

§ 94. Подавшій просьбу о принятіи въ Студенты Академіи не тотчасъ посль выпуска изъ казеннаго Училища, долженъ представить одобрительное свидѣтельство о своемъ пове-

nabyli znajomość języka łacińskiego w zakresie kursu Gimnazyjального.

б) Ci, którzy przedstawią świadectwo od Zwierzchności Szkolnej, że na złożonym egzaminie okazali usposobienie dostateczne w zakresie kursu Gimnazyjального z następujących przedmiotów: z Nauki Religii, z języków: Rosyjskiego, Polskiego, tudzież ich literatury, z języka łacińskiego, z jednego z dwóch nowożytnych języków: francuskiego lub niemieckiego, szczególnie zaś z tego ostatniego, z matematyki, a mianowicie: z arytmetyki i geometrii, i z nauk przyrodzonych, a mianowicie: historyi naturalnej, fizyki, chemii, z historyi i geografii.

Uwaga. Examina z pomienionych przedmiotów odbywają się podląg osobnych programatów, zatwiedzonych przez Ministra Oświecenia Narodowego, uznaniu którego pozostawia się oznaczenie miejsca, gdzie takowe egzamina odbywać się mają, tudzież formy świadectw, jakie wydawane być winny tym, którzy examin wytrzymali.

§. 94. Kto poda prośbę o przyjęcie go w liczbie studentów Akademii, nie zaraz po wyjściu ze Szkół Rządowych, powinien przedstawić świadectwo moralnego prowadzenia się przez

деніи послѣ выпускa. Тѣ, кои не обучалисъ въ казенныхъ заведеніяхъ, обязаны представить равномѣрно свидѣтельства о хорошемъ поведеніи.

§ 95. Въ число Фармацевтическихъ Студентовъ принимаются только тѣ, которые имѣютъ званіе Аптекарскихъ Помощниковъ и занимались, въ семъ званіи, практикою въ аптекахъ въ теченіе, по крайней мѣрѣ, одного года.

§ 96. За слушаніе въ Варшавской Академіи Медицинскихъ наукъ взимается 25 р. с., а за слушаніе Фармацевтическихъ наукъ, 15 р. с. въ годъ, со внесеніемъ ихъ по полугодіямъ, въ два срока, впередъ за каждое полугодіе.

§ 97. Студенты Медицинскихъ наукъ, не имѣющіе средствъ или не желающіе вносить означенную плату, освобождаются отъ оной Конференціею Академіи; но вмѣстѣ съ тѣмъ они обязываются, по окончаніи курса наукъ, прослужить, по назначению Правительственной Комисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, слѣдующіе сроки: не внесши платы за время отъ 1 до 6 срокаў—одинъ годъ, а не внесши платы за большее число срокаў—два года. Во время сей службы они получають

uplyniony przeciag czasu, od wyjścia z pod dozoru wladzy szkolnej. Ci którzy nie uczeszczaли na nauke do zakladow Rzadowych, obowiązani sa takze złożyć świadectwo dobrego sprawowania się.

§ 95. Na studentów farmaceutycznych przyjęci będą tylko tacy, którzy mają stopień Pomochnika Aptekarskiego i zajmowali się w tym stopniu praktyką w aptekach, przynajmniej przez rok jeden.

§ 96. Za pobieranie nauk lekarskich w Warszawskiej Akademii, uiszoną być ma opłata po rub. sr. 25; za pobieranie zaś nauk farmaceutycznych, po rub. sr. 15 rocznie, która to opłata wnoszoną być winna w dwóch półrocznych ratach, z góry za każde półrocze.

§ 97. Studenci nauk lekarskich, nie mogacy lub nie życzacy sobie wnosic opłaty wyżej oznaczonej, uwalniani będą od niej przez Konferencyę, lecz w takim razie obowiązują się, po ukończeniu kursu nauk, odsłużyć na posadach, wskazanych im przez Komisję Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, w sposób nastepujący: ci, którzy nie wnieśli opłaty za 1 do 6 półrocz, odsługiwać będą przez jeden rok: ci zaś, którzy za większą liczbę półrocz opłaty nie uiszcili, przez dwa

полные оклады по местамъ ими занимае-
мымъ.

Примѣчаніе. Подлежащіе, на основаніи
сего §, обязанной службѣ Студенты могутъ
быть, взамънъ сей службы, по собственной
ихъ о томъ просьбѣ и съ разрѣшенія Прави-
тельственной Комиссіи Внутреннихъ и Духов-
ныхъ Дѣлъ, отправляемы для вольной практи-
ки въ такія мѣста Царства, гдѣ нѣть врачей,
и на тѣ самые сроки, какіе они обязаны про-
служить по гражданскому Медицинскому вѣ-
домству.

§ 98. Студенты, не желающіе, по какимъ
либо причинамъ, продолжать ученіе въ Ака-
деміи, увольняются изъ оной Конференціею
и получаютъ надлежащія свидѣтельства. При
семъ тѣ изъ нихъ, которые были освобож-
дены отъ платы за слушаніе наукъ, обязаны
внести неуплаченныя ими деньги.

§ 99. Если Студентъ, уволенный изъ Ака-
деміи прежде окончанія ученія и не внесшій
слѣдовавшей съ него платы за ученіе, посту-
пить въ послѣдствіи въ другое Медицинское
учебное заведеніе въ Имперіи, или, съ осо-
баго разрѣшенія Правительства, за границею,
то, по окончаніи въ ономъ курса, онъ обя-

lata. Przez czas tej słužby otrzymywać mają cał-
kowitą placę, przywiązaną do posad przez nich
zajmowanych.

Uwaga. Obowiązani na zasadzie niniejszego
paragrafu do odsługiwania studenci, mogą być
w zamian tej słužby, na własną ich oto prośbę
i decyzyi Komisji Rządowej Spraw We-
wnętrznych i Duchownych, wysyłani dla wy-
konywania praktyki lekarskiej w takie miejsca
w Królestwie, gdzie nie ma lekarzy i przez takiż
sam przeciag czasu, przez jaki odsługujący win-
ni byli pozostawać w zawodzie słužby ewil-
no-lekarskiej.

§ 98. Studenci nie życzacy sobie z jakich
bądź powodów uczeszezać dalej do Akademii
na naukę, uwalniani z niej będą przez Konfe-
rencję i otrzymają odpowiednie świadectwa, lecz
jeżeli nie opłacali za słuchanie nauk, obowią-
zani będą wniesć niewiszczone przez siebie raty.

§ 99. Jeżeli student, który nie wnosił
przypadającej na niego opłaty, uwoniony z Aka-
demii przed ukończeniem kursu nauk, przejdzie
następnie do innego lekarskiego zakładu na-
ukowego w Cesarstwie lub za granicą, za sze-
gólowem zezwoleniem Rządu, taki obowiąza-
nym będzie, po ukończeniu kursów, albo wniesć

занъ или внести слѣдовавшую за время пребыванія его въ Академіи плату, или же проплѣтить опредѣленные выше сроки.

§ 100. Лица, не иринаадлежащія къ числу обывателей Царства, принимаются въ Академію токмо съ разрѣшеніемъ Намѣстника.

§ 101. Обучавшіеся въ учебныхъ медицинскихъ заведеніяхъ Имперіи, при поступлениі въ Варшавскую Академію, причисляются, на основаніи предъявленныхъ ими аттестатовъ, къ той части и къ тому курсу, кои соответствуютъ ихъ познаніямъ.

§ 102. Жители Царства, начавшие образованіе, съ разрѣшеніемъ Правительства, въ иностранныхъ медицинскихъ заведеніяхъ, могутъ быть принимаемы въ Академію по выдержаніи испытанія, удостовѣряющаго о ихъ познаніяхъ.

§ 103. Всѣ Студенты Академіи носять форменную одежду: *a)* Парадный полукафтанъ темнозеленаго сукна съ воротникомъ изъ синяго сукна и такими же обшлагами. На воротникѣ по двѣ петлицы изъ золотаго галуна. Полукафтанъ однобортный о девяти золоченныхъ пуговицахъ съ изображеніемъ герба Царства. *b)* Вицъ - полукафтанъ или двубортный сюртукъ съ воротникомъ изъ синяго

за часъ пребыванія въ Академіи оплатѣ, або же оdsłuzyć часъ wyżej oznaczony.

§ 100. Nie należący do liczby obywateli Królestwa, przyjmowani będą do Akademii nie inaczej, jak z upoważnienia Namiestnika.

§ 101. Studenci z naukowych lekarskich zakładów Cesarstwa przybywający do Akademii Warszawskiej, pomieszczani będą, na zasadzie złożonych przez nich świadectw, stosownie do już nabitych wiadomości w odpowiednim kursie i gałęzi nauk lekarskich.

§ 102. Mieszkańcy Królestwa, którzy zaczęli się uczyć za pozwoleniem Rządu w Zakładach lekarsko-naukowych zagranicznych, mogą być przyjmowani do Akademii po złożeniu examinu, udowadniającego dostateczne ich usposobienie.

§ 103. Wszyscy studenci Akademii nosić mają mundur, a mianowicie: *a)* półkaftan galowy z sukna ciemno-zielonego, z kołnierzem z błękitnego sukna i z takiemż mankietami. Na kołnierzu mają być po dwie belki z galonu złotego. Półkaftan powinien być o jednym rzędzie guzików pozłacanych, w liczbie dziewięciu, z herbem Królestwa Polskiego. *b)* Wice-mundur czyli surdut o dwóch

сукна, съ шестью гербовыми пуговицами съ каждой стороны. Покрой полукафтановъ, равно какъ и всѣ прочія части форменной одежды Студентовъ Академіи, должны быть тѣ же, какіе установлены для заведеній равной степени въ Имперіи.

§ 104. Во время лекций и вообще въ кругѣ вѣдомства Академіи, Студенты подлежать надзору оной и ближайшему наблюденію Инспектора и его Помощниковъ. Внѣ Академіи они обязаны исполнять общія правила благочинія и подлежать не только наблюденію Инспектора и его Помощниковъ, но равнокакъ всѣ прочие жители, полицейской власти.

§ 105. Студенты, виновные въ неисполнении своихъ обязанностей и требованій Академического Начальства, могутъ быть, по степени проступка ихъ, подвергаемы: а) выговору болѣе или менѣе строгому, дѣлаемому Помощникомъ Инспектора, Инспекторомъ и Президентомъ Академіи; б) аресту болѣе или менѣе продолжительному; и в) исключенію изъ Академіи. Сie послѣднее взысканіе однакоже опредѣляется Конференціею Академіи и приводится въ исполненіе не иначе, какъ съ разрѣшенія Попечителя Варшавскаго Ученаго Округа.

rzędach guzików, z kołnierzem z sukna błękitnego, mający po 6 guzików herbowych z każdej strony. Krój tych mundurów, jak również wszystkie inne części munduru, mają być takie, jak są przepisane dla innych zakładów równego stopnia w Cesarstwie.

§ 104. Studenci podczas lekcyj i w ogólnosci dopóki znajdują się w obrębie Akademii podlegają zupełnie jej nadzorowi, oraz bliższej pieczy Inspektora i Podinspektorów. Za obrębem zaś Akademii winni się stosować do ogólnych urządzeń porządkowych i podlegają nietylko dozorowi Inspektora i Podinspektorów, lecz również, jak wszyscy inni mieszkańcy, Władzy Policyjnej.

§ 105. Studenci niewypełniający swoich obowiązków i poleceń Władzy Akademickiej, mogą stosownie do stopnia przekroczenia, podlegać: *a)* napomnieniu mniej lub więcej surowemu, które udzielane im będzie przez Podinspektora, Inspektora i Prezydenta Akademii; *b)* aresztowi mniej lub więcej długiemu, i *c)* wykluszeniu z Akademii.

Ta ostatnia jednak kara powinna być wy-
rzeczną przez Konferencyę Akademii i nie
może być wykonaną, aż po zatwierdzeniu
jej przez Kuratora Okręgu Naukowego War-
szawskiego.

§ 106. Дабы Студенты Академіи съ точностію знали свои обязанности, каждому изъ нихъ, при вступлениі въ Академію, вручается экземпляръ особыхъ для ихъ руководства правильъ, составленныхъ Конференціею и утвержденныхъ Попечителемъ Варшавскаго Учебнаго Округа.

§ 107. Для укрѣпленія Студентовъ въ правилахъ благочестія и для укорененія въ ихъ сердцахъ благоговѣнія къ Вѣрѣ, Начальство Академіи наблюдаетъ, чтобы Студенты, каждый по своему вѣроисповѣданію, слѣдовали правиламъ, изъ Церковью постановленнымъ.

Глава IX.

О курсахъ учения и испытанияхъ.

§ 108. Науки, назначенные для преподаванія въ Варшавской Медико-Хирургической Академіи съ раздѣленіемъ оныхъ по каѳедрамъ между Профессорами и Адъюнктами, суть слѣдующія:

1 Адъюнктъ	{	Физика, Химія и Минералогія.
1 Профессоръ		
1 Лаборантъ		

§ 106. Aby studenci Akademii znali dokładnie swoje obowiązki, doręczy się każdemu z nich przy zapisie do Akademii, exemplarz oddzielnych dla nich przepisów, ułożonych przez Konferencję, a zatwierdzonych przez Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego.

§ 107. Dla ugruntowania uczniów w zasadach Religii i wpojenia w ich serca prawdziwej pobożności, Zwierzchność Akademii ma przestrzegać, aby każdy, według obrządku religii swojej, dopełniał wszystkich jej obowiązków.

Rozdział IX.

O kursach nauk i examinach.

§ 108. Nauki, mające się wykładać w Warszawskiej Medyko-Chirurgicznej Akademii, z rozdzieleniem ich podług katedr między Professorami i Adjunktami, są następujące:

1 Adjunkt	{	Fizyka, Chemia i Mineralogia.
1 Professor		
1 Laborant		

- 2 Профессоръ { Ботаника и Зоология съ сра-
1 Прозекторъ { вительною Анатомиєю.
- 3 Профессоръ { Анatomia opisatalna, topo-
2 Прозекторъ { graficzskan i praktyczskie
2 Адъюнктъ { упражнение въ разсъченіяхъ.
- 4 Профессоръ { Фармація.
- 2 Лаборантъ { .
- 5 Профессоръ { Физіология съ Гистологією
3 Адъюнктъ { и микроскопическою Анато-
мією.
- 6 Профессоръ { Общая Патология и Гигіена.
- Общая Терапія врачебное
7 Профессоръ { веществословіе, ученіе о се-
ставлениі рецептовъ и Ток-
сикология.
- 8 Профессоръ { Акушерство, ученіе о болъ-
зняхъ роженицъ и новорож-
денныхъ младенцевъ, и Аку-
шерская клиника.
- 4 Адъюнктъ { .
- 9 Профессоръ { Хирургія теоретическая съ
Офтальмологією.
- Хирургія оперативна съ
10 Профессоръ { десмургією и клиника хирур-
гическая, въ коей имются
5 Адъюнктъ { отдѣленія для одержимыхъ си-
филитическою и глазными бо-
льзнями.
- 11 Профессоръ { Частная Терапія, терапевти-
ческая клиника и анатомопа-
тологическая вскрытия.
- 6 Адъюнктъ { .

- 2 Professor: { Botanika i Zoologia z Anato-
mią porównawczą.
- 1 Prosektor: { Anatomia opisowa, topogra-
ficzna i praktyczne ćwiczenia
w sekcyach.
- 3 Professor: { Farmacja.
- 2 Prosektor: { Fizjologia z histologią i ana-
tomią drobowidzową.
- 2 Adjunkt: { Patologia ogólna, Higiena.
- 6 Professor: { Terapia ogólna, materya-
tekarska, nauka pisania re-
cept i toksykologia.
- 7 Professor: { Akuszczyra, nauka o chorobach położnic i nowonaro-
dzonych dzieci i klinika aku-
szeryjna.
- 8 Professor: { Chirurgia teoretyczna z oftal-
mologią.
- 4 Adjunkt: { Chirurgia operacyjna z des-
murgią i klinika chirurgiczna,
w której są oddziały dla chro-
rych syfilitycznych i z choroba-
mi ocznemi.
- 9 Professor: { Terapia szczególna, klinika
terapeutyczna i anatomiczno-
patologiczne otwieranie zwłok.
- 5 Adjunkt: { .
- 10 Professor: { .
- 11 Professor: { .
- 6 Adjunkt: { .

12 Профессоръ
7 Адъюнктъ

Судебная медицина, съ учениемъ о душевныхъ болѣзняхъ, и медицинская полиція съ практическими упражненіями.

8 Адъюнктъ

Ветеринарная полиція и эпизоотическая болѣзни.

9 Адъюнктъ

Исторія медицины и изложение медицинскихъ учрежденій.

Примѣчаніе 1. Физика, Химія, Минералогія, Ботаника, Зоологія съ сравнительною Анатомією преподаются съ надлежащимъ оныхъ примѣненіемъ къ медицинѣ и фармаціи, въ объемѣ для того необходимомъ.

Примѣчаніе 2. Въ особыхъ случаяхъ, дабы воспользоваться специальными способностями которого либо изъ Профессоровъ или Адъюнктовъ, Конференція Академіи можетъ поручить ему преподаваніе особаго предмета, хотя бы, по вышеизложенному распределенію наукъ, предметъ сей былъ соединенъ съ другою каѳедрою.

§ 109 Время ученія медицинскимъ наукамъ въ Академіи полагается 5-ти лѣтнєе, съ раздѣленіемъ на два курса; курсъ приготовительный, состоящій изъ приготовительныхъ наукъ, продолжающійся два года, и курсъ собственно медицинскихъ наукъ, продолжающійся три года.

12 Professor:
7 Adjunkt:

Medycyna sadowa z nauk\u0144 o chorobach umyslowych i policyja lekarska z \u0144wiezeniami praktycznemi.

8 Adjunkt:

Policya weterynaryjna i choroby epizootyczne.

9 Adjunkt:

Historya Medycyny i wyk\u0144ad urz\u0144de\u0144 lekarskich.

Uwaga 1. Fizyka, Chemia, Mineralogia, Botanika, Zoologia z Anatomia porównawcza, wykładane będą z należytem ich zastosowaniem do Medycyny i Farmacyi, w zakresie dla tego niezbędnym.

Uwaga 2. W nadzwyczajnych wypadkach, w których należa\l oby korzystać ze specjalnego usposobienia którego z Professorów lub Adjunktów, Konferencja Akademii będzie mogła poruczać mu wyk\u0144ad szczególnego jakiego przedmiotu, chocia\l by podług wyżej podanego rozkładu nauk, przedmiot ten do innej należa\l katedry.

§ 109. Wyk\u0144ad nauk lekarskich w Akademii będzie pięcioletni, z podziałem na dwa kursa: to jest kurs przygotowawczy, składający się z nauk przygotowawczych i trwający dwa lata, oraz kurs właściwych nauk lekarskich, trwający trzy lata.

Ученіе Фармацевтовъ продолжается два года.

§ 110. Преподаваніе наукъ раздѣляется на полугодія. Учебныя полугодія считаются: первое съ 16 (28) Августа по 11 (23) Декабря, а второе съ 2 (14) Января по 3 (15) Іюня. Время отъ 3 (15) Іюня по 16 (28) Августа назначается для вакацій. Въ это время съ 3 (15) Іюня по 19 Іюня (1 Іюля) производится испытанія: Студентамъ приготовительного курса для перевода въ курсъ собственно медицинскихъ наукъ, а Студентамъ сего послѣднаго курса, для получения ученыхъ степеней. Во время же вакацій, до начала первого учебнаго полугодія, производится и пріемъ желающихъ поступить въ Студенты Академіи.

§ 111. Распределеніе наукъ по курсамъ и полугодіямъ предоставлется непосредственному усмотрѣнію Конференціи Академіи.

§ 112. Лекціи читаются на Польскомъ языке; но нѣкоторыя, по усмотрѣнію Конференціи, на Латинскомъ и Русскомъ. При клиническихъ же посвѣщеніяхъ Профессоры и Студенты должны объясняться неиначе, какъ на Латинскомъ языке.

Kurs farmaceutów trwać będzie dwa lata.

§ 110. Kurs nauk rozdziela się na półrocza szkolne, z których pierwsze liczy się od 16 (28) Sierpnia do 11 (23) Grudnia, a drugie od 2 (14) Stycznia do 3 (15) Czerwca. Czas od 3 (15) Czerwca, do 16 (28) Sierpnia przeznacza się na wakacje. W tym czasie, od 3 (15) Czerwca do 19 Czerwca (1 Lipca) odbywają się examina: studentów kursu przygotowawczego, dla przejścia na kurs właściwych nauk lekarskich, i studentów tego ostatniego kursu, dla otrzymania stopni naukowych. W czasie zaś wakacji do początku pierwszego Akademickiego półrocza, odbywa się i przyjęcie pragnących zostać studentami Akademii.

§ 111. Podział nauk na kursa i półrocza pozostawia się bezpośrednio Konferencji Akademii.

§ 112. Wykład lekcyi odbywać się będzie w języku polskim, niektóre wszakże z nich, podług uznania Konferencji, wykładane będą w języku łacińskim i rossyjskim. Przy klinicznych wizytach Professor i studenci koniecznie używać mają łacińskiego języka.

§ 113. Порядокъ производства въ Академіи испытаній Студентамъ изъ приготовительного курса и изъ курса медицинскихъ наукъ будеть опредѣленъ особою Инструкціею.

§ 114. Отличнѣйшіе изъ Студентовъ награждаются, по удостоенію Конференціи, книгами и инструментами, съ надлежащими отъ оной свидѣтельствами, а тѣ изъ кончившихъ курсъ Студентовъ, которые во всю бытность свою въ Академіи отличались поведеніемъ и успѣхами въ наукахъ, награждаются медалями, которыхъ для сего ежегодно назначается одна золотая и двѣ серебряныя.

§ 115. При испытаніяхъ на ученыя медицинскія и фармацевтическія степени лицъ, не обучавшихся въ Академіи, соблюдаются во всей точности, какъ общія для Имперіи и Царства, Высочайше утвержденныя 18 (30) Декабря 1845 г. правила объ испытаніяхъ на ученыя и специально-практическія медицинскія и фармацевтическія степени, такъ и особыя для Царства, Высочайше утвержденныя 22 Декабря 1848 г. правила объ испытаніяхъ на учено-служебныя медицинскія званія.

§ 113. Porządek odbywania w Akademii examinów studentów z nauk przygotowawczych i kursu nauk lekarskich wskazany będzie oddzielną Instrukcją.

§ 114. Pilniejszy z studentów nagradzani będą, podląg uznania Konferencji, książkami i narzędziami chirurgicznemi, ze stosownymi od niej świadectwami, ei zaś z kończącym kurs nauk, którzy przez cały czas pobytu swego w Akademii odznaczali się sprawowaniem i postępem w naukach, otrzymają w nagrodę medale, których w tym celu przeznacza się corocznie jeden złoty i dwa srebrne.

§ 115. Przy examinowaniu na stopnie naukowe lekarskie i farmaceutyczne kandydatów, którzy się w Akademii nie kształcili, zachowywane będą w całej ścisłości, tak ogólne dla Cesarstwa i Królestwa przepisy pod d. 18 (30) Grudnia 1845 r. Najwyżej zatwierdzone, o examinach na stopnie naukowo i specjalno-praktyczne lekarskie i farmaceutyczne, jako też przepisy oddzielne dla Królestwa, Najwyżej zatwierdzone pod dniem 22 Grudnia 1848 r. o examinach dla pozyskania kwalifikacji naukowo służbowych.

Г л а в а X.
Объ учебныхъ пособіяхъ.

§ 116. При Академіи полагаются: 1) Анатомической Кабинетъ; 2) Кабинетъ сравни-
тельной Анatomіи; 3) Анatomической театръ;
4) Химической Кабинетъ и Лабораторія;
5) Физической Кабинетъ; 6) Фармацевтиче-
ская Лабораторія и Фармацевтический Каби-
нетъ; 7) Собрание инструментовъ хирурги-
ческихъ, окулистическихъ, повязокъ и моде-
лей хирургическихъ машинъ; 8) Собрание су-
шеныхъ растений (herbarium); 9) Собрание
минераловъ; 10) Библиотека.

§ 117. Поименованные Кабинеты, Коллек-
ции и Лабораторіи состоятъ въ непосредствен-
номъ вѣдѣніи Профессоровъ тѣхъ наукъ, при
преподаваніи коихъ должны служить пособіемъ.

§ 118. Клиники терапевтическая и хирурги-
ческая учреждаются въ одной изъ граж-
данскихъ больницъ, по соглашенію Попечи-
теля Варшавскаго Учебнаго Округа съ Гла-

R o z d i a l X.
O Zakładach Naukowych Akademii.

§ 116. Przy Akademii ustanawiają się: 1) Gabinet anatomiczny; 2) Gabinet anatomii porównawczej; 3) Pracownia anatomiczna; 4) Gabinet i chemiczna pracownia; 5) Gabinet fizyczny; 6) Pracownia farmaceutyczna z gabinetem; 7) Zbiór narzędzi chirurgicznych, narzędzi okulistycznych, opasek i przyrządów chirurgicznych; 8) Zbiór zasuszonych ziół (herbarium); 9) Zbiór mineralów; 10) Biblioteka.

§ 117. Gabinety te, zbiory i pracownie zo-
stają pod bezpośrednim nadzorem tych Profes-
sorów, którym przy wykładzie nauk powin-
ny być pomocą.

§ 118. Klinika terapeutyczna i chirurgicz-
na urządzone będą mają w jednym ze szpita-
łów cywilnych po zniesieniu się Kuratora Okrę-
gu Naukowego Warszawskiego z Dyrektorem

внымъ Директоромъ Правительственной Комисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ. Акушерская клиника устроивается въ Повивальномъ Институтѣ, существующемъ въ Варшавѣ.

Глава XI.

O Канцеляріи Академіи.

§ 119. Канцелярія Академіи состоитъ изъ Секретара Правленія, Письмоводителя по дѣламъ Конференціи и Чиновника для письма.

§ 120. Секретарь и Письмоводитель назначаются, по избранію Президента, Попечителемъ Варшавскаго Учебнаго Округа; Чиновникъ же для письма самимъ Президентомъ.

§ 121. Канцелярія состоитъ въ непосредствомъ вѣдѣніи Президента.

§ 122. Секретарь скрѣпляетъ бумаги, исходящія изъ Академіи за подписью Президента,

Glownym Komisji Rzadowej Spraw Wnętrznych i Duchownych. Klinika akuszeryjna znajdować się będzie w Instytucie Położniczym istniejącym w Warszawie.

Rozdział XI.

O Kancellaryi Akademii.

§ 119. Kancellarya Akademii składa się: z Sekretarza Zarządu, Protokolisty przy Konferencji i Kancellistę.

§ 120. Sekretarza Zarządu i Protokoliste nominuje, według wyboru Prezydenta, Kurator Okręgu Naukowego Warszawskiego; Kancellistę Prezydent.

§ 121. Kancellarya zostaje pod bezpośredniem kierunkiem Prezydenta.

§ 122. Expedycye wychodzące z Akademii, podpisuje Prezydent, a Sekretarz Zarządu poświadczaja.

Глава XII.

O правахъ и преимуществахъ лицъ, входящихъ въ составъ Академіи.

§ 123. Состоящимъ на службѣ при Варшавской Медико-Хирургической Академіи лицамъ присвояются разряды, въ штатѣ Академіи означенные. Они носятъ мундиръ въ домоства Варшавскаго Учебнаго Округа, съ изображеніемъ на пуговицахъ герба Царства.

§ 124. Въ отношеніи эмеритальныхъ пенсій, Президентъ, Академики, Профессоры, Адъюнкты, Прозекторы и Лаборанты, пользуются тѣми преимуществами, какія предоставлены въ Царствѣ Польскомъ для лицъ учительского сословія. По чинопроизводству они пользуются правами, предоставленными соответственнымъ должностямъ въ Университетахъ Имперіи.

§ 125. Доценты, составляя разсадникъ для штатныхъ Адъюнктскихъ и Профессорскихъ мѣстъ, считаются въ службѣ и состоять въ вѣденіи Академіи, но жалованья не получаютъ. По мѣрѣ же успѣховъ ихъ, Конфе-

Rozdział XII.

O prawach i prerogatywach osób, wchodzących w skład Akademii.

§ 123. Osoby zostające w służbie przy Warszawskiej Medyko-Chirurgicznej Akademii należą do klass w etacie Akademii wymienionych. Nosić mają mundury Wydziału Okręgu Naukowego Warszawskiego, z herbem Królestwa na guzikach.

§ 124. Pod względem pensji emerytalnych, Prezydent, Akademicy, Professorowie, Adjunkci, Prosektorowie i Preparatorowie, korzysta c mają z tych prerogatyw, jakie nadane są w Kr『o『stwie Polskiem osobom stanu nauczycielskiego. W przedstawieniach do podwy zszenia rang, korzysta c mają z praw s『u zaj cych odpowiednim posadom w Uniwersytetach Cesarskich.

§ 125. Docenci, stanowiąc zaród etatowych Adjunktów i Professorów, uważają się jako w służbie będący, i zostają pod wiedzą Akademii, lecz nie pobierają placy. W miarę jednak położonych przez nich zasług, Konfe-

ренція Академії можетъ ходатайствовать о вознаграждении трудовъ ихъ единовременными денежными выдачами изъ экономической Академии суммы.

§ 126. Студенты Академіи освобождаются отъ рекрутскаго набора.

Предсѣдатель Государственного Совета,
(подпись) Князь Орловъ.

Вѣрно:

Помощникъ Стасъ-Секретаря,
(подпись) А. Петровъ.

renencyja Akademii moze ich przedstawiać do wyjednania im jednorazowego pieniężnego wynagrodzenia, z funduszów ekonomicznych Akademii.

§ 126. Studenci Akademii wolni sа od poboru wojskowego.

Prezes Rady Państwa,
(podpisano) Xięże Orłow.

Za zgodnoścь:

Minister Sekretarz Stanu,
Radca Tajny, (подпись) Tymowski.

Za zgodnoścь:

Podsekretarz Stanu,
Rzeczywisty Radca Stanu,
(подп.) A. Petrow.

Za zgodnoścь:

w z. Dyrektora Głównego, Prezydującego
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości,
Rzeczywisty Radca Stanu, Brzeziński.

Dyrektor Kancellaryi,

Radca Kollegialny J. Ornowski.

На подлинномъ собственою
Его Императорскаго Величества
рукою написано:

„Быть по сему.“

Въ Царскомъ Селѣ,
4 июня 1857 года.

ШТАТЪ ИМПЕРАТОРСКОЙ И ЦАРСКОЙ ВАРШАВСКОЙ МЕДИКО-ХИРУРГИЧЕСКОЙ АКАДЕМИИ.

Чи Содержан. въ годъ. Разря-
сло Рубли серебромъ. ды дол-
лицъ. Одному. Всѣмъ. жонестей.

Президентъ. . . . 1 2500 2500 V.
(Если Президентъ за-
нимаетъ другую дол-

Na oryginale Własna
Jego Cesarsko-Królewskiej Mości
ręką napisano:

„Ma być według tego.“

w Carskim - Siele,
d. 4 Czerwca 1857 roku.

ЕТАТ CESARSKO-KROLEWSKIEJ WARSZAWSKIEJ MEDYKO-CHIRURGICZNEJ AKADEMII.

Liczba osób.	Placa roczna ruble srebrem.	Klasy posad.
		dla jednego. W ogóle.
Prezydent. . . . 1	2500	2500 V.

(W razie, gdyby Pre-
zydent zajmował inną

Чи- Содержан. въ годъ разря-
сло Рубли серебромъ. да дол-
лицъ. Одному. Всѣмъ. жности.

жность, то ему произ-
водится, сверхъ окла-
да по оной, только
1500 руб.)

Ординарныхъ Про-					
фессоровъ	12	1400	16800	VII.	
Изъ нихъ добавочного:					
4-мъ Академикамъ . "	140	560	VI.		
1-му Ученому Секре- тарю	300	300	VII.		
Адъюнктовъ	9	600	5400	VIII.	

(Если Адъюнктъ по
ветеринарной части
будеть изъ Препода-
вателей Варшавской
Ветеринарной Шко-
лы, то ему производо-
дятся только приба-
вочные сверхъ оклада
по Школѣ 300 руб.)

Прозекторовъ.	2	600	1200	VIII.
Лаборантовъ	2	450	900	IX.
Инспекторъ	1	750	750	VIII.
Помощниковъ его	2	400	800	IX.
Секретарь Правленія	1	750	750	VIII.
Письмоводитель Кон- ференціи	1	450	450	X.
Чиновникъ для пи- сьма	1	240	240	"

Liczba osób	Płaca roczna rubli srebrem	klassa posad.

dla jednego. W ogole

nadto posadę, pobierać
ma, prócz płacy do tako-
wej przywiązanej, tyl-
ko rub. sr. 1500.)

Professorów Zwyczaj-
nych . . . . . 12 1400 16800 VII.

Z pomiędzy nich płacy dodatkowej:
4-em Akademikom . . . . . 140 560 VI.

1-mu Sekretarzowi Nau-
kowemu . . . . . 300 300 VII.

Adjunktów . . . . . 9 600 5400 VIII.

Wrazie gdyby Ad-
junkt wykładowajcy na-
uki weterynaryjne byl
z liczby wykładowajcych
w Warszawskiej Szko-
le Weterynaryi, pobie-
rać ma, prócz płacy
ze Szkoły tylko rub. sr.
300.)

Prosektorów. . . . . 2 600 1200 VIII.

Preparatorów. . . . . 2 450 900 IX.

Inspektor . . . . . 1 750 750 VIII.

Podinspektorów. . . . . 2 400 800 IX.

Sekretarz przy Zarzą-
dzie Akademii. . . . . 1 750 750 VIII.

Protokólista Konferen-
cyi . . . . . 1 450 450 X.

Kancellista . . . . . 1 240 240 "

	Чи- Содержан. въ годъ. Разря- ло Рубли серебромъ. ды дол- лицъ. Одному. Всѣмъ. жностей.
Курьеръ (съ обмунди- рованиемъ) . . .	1 150 150 „
Служителей . . .	4 „ 400 „
На отопление, освѣ- щеніе, содержаніе и умноженіе библіотеки, кабинетовъ, лабора- торій, на письменные материалы, расходы по клиникамъ, превы- шающіе штатъ бол- ницъ, и на экстраорди- нарныя издержки . . „ „ 3800	
На жалованье Смо- трителю зданія Ака- деміи и содержаніе въ порядкѣ онаго . . „ „ 250	
И того . . „ „ 35250	

Примѣчаніе. Исчисленная по сему штату на содержаніе Академіи сумма отпускается изъ Казны Царства; въ число сей суммы вхо- дятъ отпускаемые уже по особымъ штатамъ: на жалованье Директору Повивального инсти- тута 1200 р.; жалованье его Помощнику 600 р.; жалованье Завѣдывающему Анато-

Liczba osób.	Płaca roczna rubli srebrem.	klassy posad.
1	150	150 „
4	„	400 „
Na opał, oświetlenie, utrzymanie i pomno- żenie biblioteki, gabi- netów, pracowni, ma- terialia piśmienne, wy- datki kliniczne, prze- noszące obręb wydat- ków szpitalnemietata- mi oznaczonych, oraz na ekstraordynarya . . „ „ 3800		
Na płacę dla Rząd- cy gmachu Akademii i utrzymanie tegoż gma- chu	„ „ „ „ „	250
W ogóle . . „ „ 35250		

Uwaga. Oznaczona według niniejszego etatu na utrzymanie Akademii summa, wypłaconą być ma ze Skarbu Królestwa; w summie tej mieścią się wypłacane obecnie z oddzielnych etatów: płaca Dyrektora Instytutu Położniczego rub. sr. 1200; płaca Pomoenika Dyrektora Instytutu Po-łożniczego rub. sr. 600; płaca Zarządzającego

мическимъ Кабинетомъ и на расходы по содержанию того же Кабинета 660 р.; всего 2460 р.

Предсѣдатель Государственного Совѣта,
(подпись) Князь Орловъ.

Вѣро:

Министръ Статьи-Секретарь Царства Польскаго,
Тайный Совѣтникъ (подпись) Тымовскій.

Вѣро:

Помощникъ Статьи-Секретаря,
(подпись) А. Петровъ.

Gabinetem anatomicznym i koszt na utrzymanie
tego gabinetu rub. sr. 660, razem rub. sr. 2460.

Prezes Rady Państwa,
(podpisano) X. Orłowski.

Za zgodnośc:

Minister Sekretarz Stanu,
Radca Tajny (podp.). I. Tymowski.

Za zgodnośc:

Podsekretarz Stanu,
Rzeczywisty Radca Stanu,
(podp.) A. Petrov.

Za zgodnośc:

w z. Dyrektora Głównego Prezydującego
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości,
Rzeczywisty Radca Stanu, Brzeziński.

Dyrektor Kancellarii
Radca Kollegialny, J. Ornowski.

Божію Милостію

МЫ АЛЕКСАНДРЪ II-й,

Императоръ и Самодержецъ Всероссийскій,
Царь Польскій, Великій Князь Финляндскій,

и проч., и проч., и проч.

Въ видахъ вящшаго, развитія земледѣлія
въ Нашемъ Царствѣ Польскомъ, признавъ
полезнымъ учредить тамъ подъ покровитель-
ствомъ Правительства Земледѣльческое Об-
щество, которое имѣло бы цѣлю улучшеніе
этой важной отрасли народнаго богатства,
Мы Постановили и Постановляемъ:

Ст. 1. Представленный Намъ Намѣстни-
комъ Нашимъ въ Царствѣ Польскомъ Уставъ
составляющагося Земледѣльческаго Общества,
заключающей въ себѣ правила о средствахъ
для достижения этой цѣли, симъ утверж-
даемъ.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa
Polskiego.

Z Bożej Łaski

MY ALEXANDER II-gi

Cesarz i Samowladea Wszech Rossyi,
Król Polski, Wielki Xiąże Finlandzki.

etc., etc., etc.

Uznawszy pozytecznem dla nadania tem wię-
kszego rozwoju rolnictwa w Naszem Kró-
lestwie Polskiem, ustanowić w niem, pod
opieką Rządu, Towarzystwo rolnicze, mające
na celu podniesienie tej ważnej gałęzi bogat-
stwa krajowego, postanowiliśmy i stanowimy:

Art. 1. Przedstawioną Nam przez Namie-
stnika Naszego w Królestwie Polskiem, usta-
wę zawiązującego się Towarzystwa Rolniczego,
obejmującą przepisy, wskazujące środki do
osiagnienia powyższego celu, niniejszem za-
twierdzamy.

Ст. 2. Приведение въ исполненіе настоящаго Указа, который вмѣстѣ съ Уставомъ, долженъ быть внесены въ Дневникъ Законовъ, возлагаемъ на Намѣстника Нашего въ Царствѣ Польскомъ.

Данъ въ Царскомъ Селѣ, Ноября 12 (24) дня 1857 года.

(подписано) „АЛЕКСАНДРЪ“

Ar. 2. Wprowadzenie w wykonanie Ukazu tego, który wraz z ustawą winien być zamieszczony w Dzienniku Praw, Namiestnikowi Naszego Królestwa Polskiego polecamy.

Dan w Carskiem Siele dnia 12 (24) Listopada 1857 r.

przez Cesarza i Króla

Minister Sekretarz Stanu, (podp.) J. Tymowski.

Zgodno z oryginałem:

Minister Sekretarz Stanu (podp.) J. Tymowski.

Zgodno z wypisem:

Sekretarz Stanu, (podpisano) Karnicki.

Zgodno z wypisem:

Dyrektor Główny Prezydujący
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości,
Tajny Radca, Senator F. Hr. Skarbek.

Dyrektor Kancellary,

Radca Kollegialny, J. Ornowski.

На подлинномъ Собственномъ Его Императорскаго Величества рукою написано:

„Быть по сему“

въ Царскомъ Селѣ,
12 (24) Ноября 1857 года.

Съ подлиннымъ вѣрно:

Министръ Статьи-Секретарь Царства Польского,
(подпись): Тыловский.

УСТАВЪ ЗЕМЛЕДѢЛЬЧЕСКАГО ОБЩЕСТВА въ Царствѣ Польскомъ.

ГЛАВА I.

Цѣль и средства Общества.

§ 1. Земледѣльческое общество въ Царствѣ Польскомъ учреждается съ цѣлюю сосредоточенія отдѣльныхъ въ частности соревнованій къ развитію, сообразно благодѣтельнымъ намѣреніямъ Правительства, усиленнымъ усер-

801 вѣтъ отъ 11 штот

Na oryginale własna Jego Cesarsko-Królewskiej Mości ręką napisano:

„Ma być według tego.“

w Carskiem Siele

dnia 12 (24) Listopada 1857 r.

USTAWA

TOWARZYSTWA ROLNICZEGO

w Królestwie Polskiem.

ROZDZIAŁ I.

Cel i środki działania Towarzystwa.

§ 1. Towarzystwo Rolnicze w Królestwie Polskim ma na celu, zjednoczenie pojedynczych usłowań dla nadania zgodnie z dobroczynnymi zamiarami Rządu, silniejszego poprzedu przemysłowi rolniczemu w Kraju. Towarzystwo

8*

діемъ, земледѣльческой промышленности въ краѣ. По сemu исключительными занятіями Общества должны быть предметы, къ сельскому во всѣхъ его отрасляхъ хозяйству относящіяся, равно науки, связь съ онъмъ имъющиа.

§ 2. Для достиженія этой цѣли, Общество будетъ употреблять слѣдующія средства: а) стараться дознать обстоятельно состояніе края въ земледѣльческихъ его отношеніяхъ, слѣдить за успѣхами земледѣлія въ иностраннѣхъ государствахъ, и собранныя по сemu предмету свѣдѣнія дѣлать общезвѣстными посредствомъ печатанія; б) поощрять членовъ своихъ къ производству земледѣльческихъ опытовъ и къ наблюденіямъ, и о результатахъ доносить; в) Содѣйствовать развитию и распространенію существующей уже выставки хозяйственнаго скота; г) объявлять конкурсы и назначать награды за сочиненія, полезныя открытия и приспособленіе онъхъ къ краю; д) способствовать къ учрежденію въ Царствѣ Образцового хозяйства; е) по мѣрѣ возможности, облегчать членамъ своимъ введеніе и приобрѣтеніе полезныхъ орудій, машинъ, земледѣльческихъ продуктовъ и хозяйственнаго скота; ж) составлять библио-

затемъ вѣльзни zajmowaæ siê będzie przedmiotami dotyczącymi gospodarstwa wiejskiego we wszystkich jego ga ciach, oraz naukami z niem związek majacemi.

§ 2. Dla osiagniecia powyższego celu, Towarzystwo nastepujących u yw c będzie s rodk w: a) stara c si  pozna  dokladnie stan Kraju pod względem jego stosunków rolniczych, oraz sledzi  postęp rolnictwa za granic , a zebrane w tem przedmiocie wiadomości, drukiem og asza c; b) zach ca c cz『onkow swych do robienia prob i doświadczeń rolniczych, i o otrzymanywanych wypadkach donosi c; c) korzystając z istniejącej już Instytucyi wystawy zwier zat gospodarskich, dopomaga c do jej rozwinięcia i rozpowszechnienia; d) og asza c konkursa i udzielać nagrody za rozprawy, oraz pozyteczne wynalazki i ich w Kraju zastosowania; e) dopomaga c do urządzania w kraju gospodarstw wzorowych; f) w miarę mo noci u łatwia c cz『onkom sprowadzanie i nabycie pozytecznych narzędzi, machin, p lodów rolniczych, i zwier zat gospodarskich; g) zbiebra  bibliotek  i muzeum modelów narzędzi i machin rolniczych oraz wydawa c peryodyczne

теку и музей моделей земледельческихъ орудий и машинъ, равно издавать періодической журналъ подъ заглавиемъ „Rocznik Gospodarstwa Krajowego“ который быль бы постояннымъ органомъ Общества; сверхъ тего, общество будетъ употреблять всякія другія, дозволенные Правительствомъ средства къ достижению цѣли, въ первомъ § указанной.

§ 3. Общество исполняетъ всѣ порученія, коими удостоить его Правительство, и дѣйствіями своими старается заслуживать довѣріе Его.

ГЛАВА II.

Составъ Общества, обязанности и права Членовъ.

§ 4. Общество, подъ управлениемъ особаго Комитета, состоитъ изъ дѣйствительныхъ и почетныхъ Членовъ.

§ 5. Всѣ обыватели Царства, безъ различія состоянія и исповѣданія, могутъ быть дѣйствительными Членами Общества.

Кандидатъ въ дѣйствительные Члены долженъ быть предложенъ Общему собранію двумя дѣйствительными Членами, потомъ избирается большинствомъ голосовъ, и тогда уже назначается Членомъ Общества.

pismo, jako stały Towarzystwa organ pod tytułem „Roczniki Gospodarstwa Krajowego“ prócz tego, używać będzie wszelkich innych środków przez Rząd dozwolonych, a do osiągnięcia celu § 1-ym zakreślonego, zmierzających.

§ 3. Towarzystwo wypełniać będzie wszelkie polecenia, jakimi go Rząd zaszczycać raczy, a postępowaniem starać się zawsze będzie zaslugiwać na Jego zaufanie.

ROZDZIAŁ II.

Skład Towarzystwa, obowiązki i prawa Członków.

§ 4. Towarzystwo, wraz z Komitemem Zarządu jego stanowiącym, składa się z Członków czynnych i honorowych.

§ 5. Wszyscy obywatele Kraju, bez różnicy stanu i wyznania, mogą być Członkami czynnymi Towarzystwa.

Aby zostać Członkiem czynnym Towarzystwa, trzeba być w ogólnym zebraniu przez dwóch Członków czynnych przedstawionym, a następnie większością głosów wybranym i na Członka Towarzystwa zamianowanym.

При предложении и избираніи Членовъ, надлежить имѣть въ виду единственно пользу настоящаго учрежденія, а потому должны быть представляляемы и принимаемы въ Общество такія только лица, кои, съ пользою для туземнаго земледѣлія могутъ участвовать въ трудахъ Общества.

§ 6. Каждый Членъ Общества долженъ подписать настоящій Уставъ въ удостовѣреніе, что обязывается сообразоваться съ онымъ.

§ 7. Число Членовъ Общества не ограничивается.

§ 8. Предсѣдательствующій въ Мануфактурномъ Совѣтѣ при Правительственной Комисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, Гражданские Губернаторы, Губернскіе Предводители Дворянства и Директоръ Института Сельскаго Хозяйства и Лѣсоводства въ Маримонтѣ, по званіямъ своимъ суть Членами Общества, но не обязываются денежнымъ на расходы онаго взносомъ.

§ 9. Общество приглашаетъ и назначаетъ въ почетные Члены туземныхъ жителей и иностранцевъ, кои оказали значительныя заслуги по части хозяйства или въ наукахъ, связь съ онымъ имѣющихъ, и пожелаютъ принять участіе въ трудахъ Общества.

W przedstawieniu i wyborze Członków, należy mieć jedynie na względzie pożytek Instytucji; przedstawiane zatem i przyjmowane być powinny takie tylko osoby, które z korzyścią dla rolnictwa Krajowego w pracach Towarzystwa udział brać mogą.

§ 6. Każdy Członek Towarzystwa podpisać winien niniejszą Ustawę w dowód obowiązku stosowania się do niej.

§ 7. Liczba Członków Towarzystwa jest nieograniczona.

§ 8. Prezydujący w Radzie Przemysłowej przy Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, Gubernatorowie Cywilni, Gubernialni Marszałkowie Szlachty i Dyrektor Instytutu gospodarstwa wiejskiego i Leśnictwa w Marymoncie, z urzędu są Członkami Towarzystwa, bez obowiązku wnoszenia opłaty składowej.

§ 9. Na Członków honorowych zaprasza i mianuje Towarzystwo mieszkańców Kraju i cudzoziemców, którzy znakomite w gospodarstwie lub w naukach z niem związek mający, położyli zasługi, a zarazem udział w pracach Towarzystwa przyjąć zechcą.

Избранные въ Члены иностранцы должны быть представлены на утверждение Правительства.

§ 10. Дѣйствительные Члены обязаны:

- a) участвовать въ занятіяхъ, кои будутъ возложены на нихъ Обществомъ;
- b) поощрять и собственнымъ примѣромъ возбуждать соревнованіе къ улучшению туземнаго земледѣлія, особенно въ тѣхъ окрестностяхъ, гдѣ сами живутъ;
- c) доставлять Комитету отчетъ о состояніи земледѣльческаго хозяйства въ своихъ окрестностяхъ;
- d) сообщать свѣдѣнія о результатахъ опытовъ, собственно ими произведенныхъ, и наблюдений, сдѣланныхъ по порученію Общества;
- e) представлять требуемыя Комитетомъ свѣдѣнія и мнѣнія;
- f) по мѣрѣ возможности, усиливать средства Общества литературными по части земледѣлія сочиненіями, которыя, по усмотрѣнію Комитета, будутъ или печатаемы, или читаемы въ Общемъ Собраниі;
- g) вносить въ кассу Общества складку ежегодно впередъ по пятнадцати рублей.

Wybór cudzoziemców winien być Władzy Krajowej do potwierdzenia przedstawionym.

§ 10. Członkowie czynni obowiązani są:

- a) brać udział w zajęciach, do jakich ich Towarzystwo powoła;
- b) zachęcać i przykładem własnym pobudzać do postępów rolniczych w Kraju, a szczególnie w okolicach przez nich zamieszkiwanych;
- c) przesyłać Komitetowi sprawozdania o stanie gospodarstwa swoich okolic;
- d) udzielać wiadomości o skutkach prób własnych i doświadczeń, przez Towarzystwo im poruczanych;
- e) udzielać Komitetowi na jego wezwania, żądanych wiadomości i opinii;
- f) w miarę możliwości zasilać Towarzystwo w przedmiotach rolniczych obszerniejszemi pracami literackimi, które stosownie do uznania Komitetu, drukiem ogłaszane lub na ogólnych zebraniach czytane będą.
- g) opłacać corocznie z góry do Kasy Towarzystwa składkę w kwocie rubli srebrem piętnaście.

§ 11. Дѣйствительные Члены имѣютъ право:

а) участвовать въ Общихъ Собраніяхъ Общества, объявлять въ оныхъ свое мнѣніе, давать предложенія и защищать ихъ, рассматривать представляемые Комитетомъ отчеты и утверждать оные, подавать голоса по предметамъ, входящимъ въ кругъ дѣйствій Общаго Собранія;

б) избирать большинствомъ голосовъ Президента, Вице-Президента, Членовъ Комитета и Членовъ Общества;

в) просить содѣствія и наставлений Комитета по земледѣльческимъ предметамъ;

г) пользоваться библиотекою, имѣть доступъ въ музей Общества и посѣщать устроенные подъ его наблюденіемъ образцового хозяйства; а равно бесплатно получать издаваемый обществомъ журналъ.

§ 12. Члены, не уплатившиe на срокъ годовой денежной складки, теряютъ права, присвоенные имъ предыдущею статьею; если же неуплатить оной по троекратному требованію Комитета, въ такомъ случаѣ признаются вышедшими изъ Общества.

§ 13. Каждый Членъ можетъ выбыть изъ Общества, письменно предваривъ отомъ Комитетъ.

§ 11. Cz³onkowie czynni mają prawo:

a) brać udzia³ w og³ólnych zebraniach Towarzystwa, na nich zdanie swoje objawiać, whioski czynić i one popierać, rachunki przez Komitet składane roztrząsać, takowe zatwierdać i nad przedmiotami do zakresu działañ zebrania ogólnego należącemi, głosować;

b) wybierać wiêkszoœcią głosów Prezesa, Vice-Prezesa, Cz³onków Komitetu i Cz³onków Towarzystwa;

c) zasięgać pomocy i rady Komitetu w przedmiotach rolniczych;

d) korzystać z biblioteki, mieć wstęp do Muzeum Towarzystwa, zwiedza  gospodarstwa wzorowe pod jego wpływem prowadzone, tudzi  bezpłatnie otrzymywać Roczniki Towarzystwa.

§ 12. Cz³onkowie zalegający w rocznej opłacie sk³adki, utracają prawa artykułem po przednim opisane, skoroby zaś po trzykrotnem wezwaniu Komitetu, z uiszczem opaty nie pospieszyli, za występujących z Towarzystwa uznani zostaną.

§ 13. Ka ydy Cz³onek wyst pi  może z Towarzystwa przez oświadczenie na pi mie woli swojej Komitetowi.

§ 14. Почетные Члены пользуются правами, предоставленными § 11-мъ действительнымъ Членамъ, по не участвуютъ въ подачѣ голосовъ; участіе же въ трудахъ Общества зависитъ отъ доброй ихъ воли.

ГЛАВА III.

Управление Обществомъ.

§ 15. Непосредственное Управление дѣлами Общества принадлежитъ Комитету, изъ действительныхъ Членовъ въ Общемъ Собраний избранному.

§ 16. Комитетъ есть представитель и уполномоченный Общества, ведеть переписку и все дѣла его, соображаясь съ правилами настоящаго Устава и положеніями Общаго Собрания.

§ 17. Комитетъ состоить изъ Президента Общества, Вице-Президента и 16 Членовъ. Сверхъ того, непремѣнными позваніемъ своимъ Членами Комитета должны быть: Предсѣдательствующій въ Мануфактурномъ Совѣтѣ при Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Директоръ Института Сельского хозяйства и лѣсоводства въ Маримонть.

§ 14. Cz³onkowie honorowi korzystaj¹ z praw, na mocy § 11 Cz³onkom czynnym s³u¿aj¹cych, przy głosowaniach wszakze nie maj¹ udzia³u. Udzia³ ich w pracach Towarzystwa, zostawiony jest dobrej ich woli.

ROZDZIAŁ III.

O Zarzadzie Towarzystwa.

§ 15. Bezpośredni zarząd Towarzystwa należy do Komitetu z grona Cz³onków czynnych na zebraniu ogólnem wybranego.

§ 16. Komitet jest reprezentantem i pełnomocnikiem Towarzystwa, załatwia czynnoœci i sprawuje wszelkie jego interesy, zgodnie z przepisami niniejszej ustawy i w duchu uchwał ogólnego Zebrania.

§ 17. Komitet składa siê z Prezesa Towarzystwa, Vice-Prezesa i 16-tu Cz³onków.

Oprócz tego, sta³emi Cz³onkami Komitetu z Urzêdu sa: Prezydujący w Radzie Przemys³owej przy Kommissji Rz±dowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych i Dyrektor Instytutu gospodarstwa wiejskiego i leśnictwa w Marymontce.

Президентъ избирается Общимъ Собраниемъ большинствомъ голосовъ, изъ Дѣйствительныхъ Членовъ, на шесть лѣтъ, по истечениіи коихъ можетъ быть вновь избранъ.

§ 19. Избраніе Президента утверждаетъ Намѣстникъ Царства.

§ 20. Президентъ созываетъ Общія Собрания, назначаетъ засѣданія Комитета, и Предсѣдательствуетъ какъ въ Общемъ Собраниі, такъ и въ засѣданіяхъ Комитета.

§ 21. Президентъ открываетъ и закрываетъ засѣданія Общаго Собранія Общества, наблюдаетъ за балотированіемъ и, вмѣсть съ Секретаремъ, подписываетъ Протоколы, одинъ экземпляръ коихъ представляется въ копіи Главному Директору Предсѣдательствующему въ Правительственной Комиссии Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

На Предсѣдателя лежитъ обязанность наблюдать за ходомъ совѣщаній, и потому онъ не только можетъ прекратить разсужденія и закрыть засѣданіе, въ которомъ произошло бы что либо, выходящее изъ предѣловъ дѣйствительнаго назначенія Общества, но и отвѣтствуетъ за неохраненіе должнаго порядка и законности совѣщаній.

§ 18. Prezes wybierany jest z pomiędzy Członków czynnych przez Ogólne Zebranie, prostą większością głosów na lat sześć, po upływie których na nowo obranym być może.

§ 19. Namiestnik Królestwa wybór Prezesa zatwierdza.

§ 20. Prezes zwołuje Zebrania Ogólne i naznacza posiedzenia Komitetu, przewodniczy tak na Ogólnych Zebraniach, jakotéż i na posiedzeniach Komitetu.

§ 21. Prezes otwiera i zamyka posiedzenia Ogólnego Zebrania Towarzystwa, przestrzega losowania i podpisuje  acznie z Sekretarzem protok  l, którego jeden exemplarz winien by  przedstawiony Dyrektorowi Głównemu Prezyduj  cemu w Komisji R  zowej Spraw Wn  trznych i Duchownych.

Na Prezesie spoczywa obowiązek przestrzegania biegu obrad, i w skutku tego, nietylko może on przeciał rozprawy i zamkn c posiedzenie, na ktoremba zaszlo co wychodzącego z granic rzeczywistego przeznaczenia Towarzystwa, lecz jest i odpowiedzialnym za niezachowanie należytego porządku i prawności obrad.

§ 22. Президентъ, Предсѣдательствуя въ засѣданіяхъ Комитета Общества, распредѣляетъ занятія между Членами, и вмѣстѣ съ Секретаремъ, подписываетъ всѣ исходящія бумаги Комитета.

§ 23. Президентъ можетъ просится Общее Собраніе объ увольненіи его отъ сей должности. Въ такомъ случаѣ Общество немедленно приступаетъ къ избранію нового Президента, а до утвержденія его Намѣстникомъ Царства, обязанности Президента исправляеть Вице-Президентъ.

§ 24. Вице-Президентъ избирается Общимъ Собраниемъ каждые два года, но по истечениіи оныхъ можетъ быть избранъ на слѣдующій двухъ лѣтній срокъ.

§ 25. Вице-Президентъ, какъ Членъ Комитета, на равнѣ съ прочими Членами, раздѣляетъ труды ихъ, въ отсутствіе же Президента вполнѣ заступаетъ его мѣсто.

§ 26. Члены Комитета избираются каждые два года, такимъ порядкомъ, что изъ числа 16 Членовъ, Общее Собраніе избираетъ сперва тѣхъ восемь Членовъ, коихъ намѣreno оставить на дальнѣйшее время, а по-

§ 22. Prezes przewodnicząc posiedzeniom Komitetu Towarzystwa, rozdziela zatrudnienia pomiędzy Członków i wraz z Sekretarzem podpisuje wszelkie korrespondencje Komitetu.

§ 23. Prezes moÅe na Ogólnem Zebraniu Towarzystwa żądać uwolnienia od obowiązków. Towarzystwo w takim razie niezwłocznie przystępuje do wyboru nowego Prezesa, a zanim ten zyska potwierdzenie Namiestnika Królestwa, Vice-Prezes pełni obowiązki Prezesa.

§ 24. Vice-Prezes wybierany jest przez Ogólne Zebranie co lat dwa, po których wszakże upływie, na następny dwuletni przeciag czasu, znowu wybranym być może.

§ 25. Vice-Prezes, jako Członek Komitetu, zarówno z innymi Członkami prace ich podziela, w nieobecności zaś Prezesa, zastępuje go we wszystkiem.

§ 26. Członkowie Komitetu wybierani są co lat dwa, a to w ten sposób, iż z liczy 16 Członków, Ogólne Zebranie wybiera naprzód tych 8 Członków, których nadal pozostawić zamierza, a następnie drugich ósmiu z grona wszy-

томъ другихъ восемь изъ среди всѣхъ Членовъ Общества, не исключая и выбывающихъ.

§ 27. Главнѣйшія обязанности Комитета суть слѣдующія:

a) по мѣрѣ возможности и по состоянію капитала, приводить въ исполненіе всѣ средства, для дѣйствій Общества во 2-й статьѣ настоящаго Устава указанныя;

b) завѣдывать суммами Общества, взыскивать съ Членовъ денежную складку и принимать пожертвованія;

c) давать ежегодно Общему Собранію отчетъ въ своихъ дѣйствіяхъ, равно о состояніи суммъ и имущества Общества;

d) приготовлять и представлять предметы, подлежащіе обсужденію въ Общемъ Собраніи;

A) завѣдывать редакціею издаваемаго Обществомъ періодического журнала;

e) назначать Секретаря, Казначея и составъ Канцеляріи Общества, для коихъ Комитетъ составляетъ штатъ и представляетъ оный Общему Собранію на утвержденіе.

§ 28. Въ предпріятіяхъ, требующихъ денежнаго расхода, Комитетъ, безъ разрѣшенія

сткихъ Членківъ Towarzystwa, nie wykluczajacъ wychodzacych.

§ 27. Główniejsze Komitetu obowiązki sa:

a) w miarę mo¿noœci oraz stanu funduszów, wprowadzać w wykonanie wszelkie środki dziañania Towarzystwa, artykułem 2-m niniejszej Ustawy objête;

b) administrować funduszami Towarzystwa, ściągać od Członków składki i przyjmować ofiary;

c) składać Ogólnemu Zebraniu coroczne sprawozdania ze swych czynnoœci, tudzie¿ ze stanu funduszów i majątku Towarzystwa;

d) przygotowywać i przedstawiać przedmioty przeznaczone do rozbioru na Ogólnych Zebrañiach;

e) kierować redakcja Rocznika Towarzystwa;

f) mianować Sekretarza, Kasyera i Skład Kancellaryi Towarzystwa, których Etat Komitet uklada i pod zatwierdzenie Ogólnemu Zebraniu przedstawi.

§ 28. W przedsięwzięciach, nakładu pienię¿nego wymagających, Komitet bez upowa¿nie-

Общаго Собрания, не можетъ въ теченіе года ни входить въ обязательства, ни производить уплаты, превышающія вмѣстъ 300 рублей.

§ 29. Комитетъ раздѣляется на отдѣленія, соотвѣтственно особымъ предметамъ занятій его. Засѣданія свои будеть имѣть ежемѣсячно, въ дни, постоянно для сего опредѣленные.

§ 30. Комитетъ имѣеть совѣщанія о всѣхъ предметахъ входящихъ въ кругъ его дѣйствій, и постановляетъ рѣшенія большинствомъ голосовъ. Въ случаѣ равенства голосовъ, рѣшаетъ Президентъ. Президентъ и четыре Члена составляютъ комплектъ для законнаго постановленія рѣшеній.

§ 31. Въ случаѣ смерти, болѣзни или продолжительного отсутствія кого либо изъ Членовъ Комитета, Комитетъ можетъ, въ качествѣ заступающаго мѣсто его, пригласить одного изъ дѣйствительныхъ Членовъ Общества. Равнымъ образомъ имѣеть право, если признаетъ нужнымъ, пригласить въ засѣданіе свое одного или нѣсколькихъ Членовъ съ голосомъ совѣщательнымъ.

nia Ogólnego Zebrania, nie moÅe w ciagu roku czynicÂ zobowiązani, ani wypłati, razem summe rsr. 300 przenoszących.

§ 29. Komitet dzieli siê na wydziały szcze- gółowym jego zajęciom odpowiadające, posie- dzenia zaś swoje odbywać będzie co miesiąc, w dniach stale na ten cel przeznaczonych.

§ 30. Komitet nad wszelkimi przedmiota- mi do zakresu jego działań należącemi, naradza się i większością głosów stanowi. Równość głosów Prezes rozstrzyga. Prezes i czterech Członków stanowią komplet prawomocne dzia- lający.

§ 31. Na wypadek śmierci, słabości, lub nieobecności przedłużonej którego z Członków Komitetu, Komitet jest mocen w jego miejsce powołać jednego z Członków czynnych na za- stępstwo. Również w razie uznanej przez siebie potrzeby, Komitet mocen jest jednego lub kilku Członków z głosem doradczym, na posiedzenie swoje zaprosić.

ГЛАВА IV.

Общее Собрание Общества.

§ 32. Общество созывается ежегодно въ Февраль мѣсяцъ въ Общее Собраніе, на коемъ, для должнаго значенія совѣщаній его, необходимо присутствіе, по крайней мѣрѣ 30-ти дѣйствительныхъ Членовъ.

§ 33. Предметами занятій и положеній Общаго Собрания должны быть:

a) избраніе Президента и Вице-Президента Общества, равно Членовъ Комитета и Членовъ Общества;

b) выслушаніе и обсужденіе годового отчета о дѣйствіяхъ Комитета;

c) повѣрка и утвержденіе представленныхъ отчетовъ, равно уполномочіе Комитета на производство пред назначеныхъ на слѣдующій годъ расходовъ;

d) разсмотрѣніе относящихся къ туземному хозяйству предположеній и вопросовъ, внесенныхъ Комитетомъ или Членами Общества.

Общее собрание постановляетъ опредѣленія свои большинствомъ голосовъ, въ случаѣ равенства, решаетъ Президентъ.

ROZDZIAŁ IV.

O ogólnem Zebraniu Towarzystwa.

§ 32. Towarzystwo zgromadza się raz na rok w miesiącu Lutym na Ogólne Zebranie, na którym do ważności obrad potrzebną jest obecność przynajmniej 30-u Członków czynnych.

§ 33. Przedmiotem czynności i uchwał Ogólnego Zebrania, jest:

a) wybór Prezesa i Vice-Prezesa Towarzystwa, Członków Komitetu, oraz Członków Towarzystwa;

b) wysłuchanie i rozbior sprawozdania dorocznego z czynnościami Komitetu;

c) sprawdzenie i zatwierdzenie rachunków rocznych przez Komitet zdawanych, oraz upoważnienie Komitetu do wydatków przez niego na rok następny projektowanych;

d) rozbior przedmiotów, wniosków i pytań, gospodarstwa krajowego dotyczących, przez Komitet lub Członków Towarzystwa przedstawionych.

Zebranie Ogólne wydaje uchwały większością głosów, równość zdań Prezydujący rozstrzyga.

§ 34. Предметы и предположения, внесенные Комитетомъ, Обсуждаются въ засѣданіяхъ прежде всѣхъ другихъ дѣлъ; отдельные же предложения Членовъ Общества рассматриваются тогда только, когда будутъ поддержаны, покрайней мѣрѣ, пятью голосами.

§ 35. О предметахъ, подлежащихъ совѣщанію, Комитетъ объявляетъ не позже, какъ за три мѣсяца до срока Общаго Собрания.

§ 36. Для облегченія или ускоренія своихъ дѣйствій, Общее Собраніе можетъ раздѣляться на Отдѣленія и установлять особыя по нѣкоторымъ предметамъ делегаціи.

§ 37. Дѣйствительные Члены подаютъ въ Общемъ Собраниі голоса: по предметамъ совѣщанія — изустно, при избраніи Президента и Членовъ Комитета — письменно, а при избраніи новыхъ Членовъ Общества — посредствомъ балотированія.

§ 38. Засѣданія Общаго Собрания не могутъ продолжаться болѣе недѣли. Протоколы засѣданій, внесенные въ надлежащую книгу, прочитанные и одобренные Общимъ Собраниемъ, подписываются Предсѣдательствующими и Секретаремъ, и хранятся въ дѣлахъ Общества.

§ 34. Przedmioty i wnioski Komitetu mają być przedewszystkiem na posiedzeniach rozbiebrane. Wnioski zaś pojedynczych Członków Towarzystwa, wtedy tylko gdy przynajmniej przez pięć głosów popartemi zostaną.

§ 35. Przedmioty obrad, najmniej na trzy miesiące przed terminem ogólnego Zebrania, Komitet ogłosi.

§ 36. Dla ułatwienia lub przyspieszania czynności, Ogólne Zebranie Towarzystwa może się dzielić na seckye, wybierać oddzielne od pewnych czynności delegacye.

§ 37. Członkowie czynni, na zgromadzeniach ogólnych głosują nad przedmiotami obrad, ustnie; przy wyborze Prezesa, Vice-Prezesa i Członków Komitetu na piśmie; a przy wyborze nowych Członków Towarzystwa, przez kréskowanie.

§ 38. Posiedzenia Ogólnego Zebrania dłużej nad tydzień trwać nie mogą; protokoły tych posiedzeń we właściwą księgę wpisane odczytane, przez Zebranie Ogólne przyjęte, a przez Przewodniczącego i Sekretarza podpisane, zostają w aktach Towarzystwa.

§ 39. Въ порядкѣ совѣщаній своихъ Общее Собрание слѣдуетъ составленнымъ Комитетомъ правиламъ, которыя должны быть разсмотрѣны и утверждены Правительствен-ною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

§ 40. Кромѣ засѣданій Общаго Собрания, Общество ежегодно, въ Іюнѣ мѣсяцѣ, будетъ имѣть одно публичное засѣданіе, въ коемъ читаются конкурсныя разсужденія, къ предметамъ земледѣлія относящіяся, раздаются награды и предъявляются замѣчательные продукты сельскаго хозяйства и земледѣльческія орудія.

§ 41. Всякія измѣненія въ настоящемъ Уставѣ Общества, признанныя въ Общемъ Собраніи необходимыми, будутъ имѣть обязательную силу не прежде, какъ по утверждении оныхъ Намѣстникомъ Царства.

Статья переходная.

O составленіи Общества.

Члены редакціи журнала: „Roczniki Gospodarstwa Krajowego“ по Высочайшемъ утверждениіи настоящаго Устава, соберутся подъ предсѣдательствомъ Главнаго Дирек-

§ 39. Porządek obrad Ogólnego Zebrania zachowanym będzie podług regulaminu, przez Komitet ułożonego, który powinien być rozpoznany i zatwierdzony przez Komisję Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

§ 40. Oprócz posiedzeń Ogólnego Zebrania, Towarzystwo odbędzie corocznie jedno publiczne posiedzenie w miesiącu Czerwcu, na którym czytane będą rozprawy konkursowe, w przedmiotach rolnictwa dotyczących i rozdawane nagrody, oraz okazywane ciekawsze płody i narzędzia rolnicze.

§ 41. Wszelkie zmiany w niniejszej Ustawie Towarzystwa; na Ogólnem Zebraniu uchwalone, mieć będą moc obowiązującą, dopiero od chwili ich zatwierdzenia przez Namiestnika Królestwa.

Artykuł przechodni.

O zawieszaniu się Towarzystwa.

Członkowie Redakcji Roczników Gospodarstwa Krajowego, po uzyskaniu dla ustawy niniejszej Najwyższego zatwierdzenia, zbiorą się pod przewodnictwem Dyrektora Głównego

тора Правительственной Комиссии Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ, пригласить въ действительные Члены двадцать туземныхъ помощниковъ, известныхъ заведеннымъ у нихъ образцовымъ хозяйствомъ, и совокупно съ ними составлять первое Общее Собрание, которое немедленно и приступить къ приведению въ исполненіе настоящаго Устава, а предварительно къ избранію Президента, Вице-Президента Общества и Членовъ Комитета.

Вѣрно:

Статья - Секретарь (подпись) *И. Карниций.*

Избранный Документ

документъ изъ избранія О

избраніи членовъ избранія избранія
избраніи избраніи избраніи избраніи избраніи
избраніи избраніи избраніи избраніи избраніи избраніи
избраніи избраніи избраніи избраніи избраніи избраніи

PrezydujÄego w Komisji RzÄowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, zaproszą na Członków czynnych dwudziestu Obywateli Krajowych z wzorowego gospodarstwa znanych i łącznie z nimi utworzą pierwsze Ogólne Zebrańie, które niezwłocznie przystąpi do wykonania niniejszej Ustawy, a przedewszystkiem do wyboru Prezesa, Vice-Prezesa Towarzystwa i Członków Komitetu.

Za zgodnośc:

Minister Sekretarz Stanu,
Radca Tajny (podp.) *J. Tymowski.*

Za zgodność:

Sekretarz Stanu (podp.) *Karnicki.*

Zgodno z wypisem:

Dyrektor Główny Prezydujący
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości,
Tajny Radca, Senator *F. Hr. Skarbek.*

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Kollegialny, *J. Ornowski.*

KOMMISSYA RZĄDOWA
SPRAWIEDLIWOŚCI.

Na zasadzie upoważnienia Rady Administracyjnej, objawionego w odezwie Sekretarza Stanu przy tejże Radzie z d. 17 (29) Stycznia r. b. Nro. 457, ogłasza w Dzienniku Praw Wolę Najwyższą, w odezwie Ministra Sekretarza Stanu oznajmioną, co do nadanych zawiązującemu się w Królestwie Polskim Towarzystwu rolniczemu, przywilejów.
w Warszawie d. 27 Stycznia (8 Lutego)
1858 r.

Dyrektor Główny Prezydujący
Tajny Radca, Senator F. Hr. Skarbek.

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Kollegialny J. Ornowski.

Министр Статья Секретарь въ отзывѣ отъ 16 (28) Ноября 1857 года, за №. 3374, увѣдомилъ Намѣсника Царства, что Государь Императоръ удостоивъ Высочайшимъ утвержденіемъ проектъ Устава Земледѣльческаго Общества въ Царствѣ Польскомъ, вмѣстѣ съ тѣмъ соизволилъ изъявить учредителямъ сего Общества, еще первого въ Царствѣ по этой отрасли промышленности, Монаршее благоволеніе, за столь полезное предпріятіе, оставаясь въ полной увѣренности, что Общество это своею заботливостью и результатами дѣйствій, будетъ болѣе и болѣе приобрѣтать права на признательность къ нему Правительства и соотечественниковъ; въ поощреніе же таковыхъ дѣйствій, равно въ развитіе пункта 2-о § означеннаго Устава, Его Императорскому Величеству благоугодно было, по примѣру правъ, присвоенныхъ нѣкоторымъ въ Имперіи Обществамъ Сельского хозяйства, предоставить и учреждаемому въ Царствѣ Обществу: выдавать по усмотрѣнію его похвальные листы, назначать денежныя преміи и медали, не только

Minister Sekretarz Stanu w odezwie swej z d. 16 (28) Listopada 1857 r. №. 3,374 oznajmił Namiestnikowi Królestwa, że Najjaśniejszy Pan zatwierdziwszy przedstawiony Sobię projekt Ustawy Towarzystwa Rolniczego w Królestwie Polskiem, raczył oświadczenie założycielom tego Towarzystwa, pierwszego w tej gałęzi przemysłu, Monarsze zadowolenie za tak pożyteczne przedsięwzięcie, w tem pełnym przekonaniu, iż rzeczone Towarzystwo przez swoje usiłowania i rezultaty działań, będzie coraz więcej nabywało prawa do wdzięczności Rządu i współziomków; dla zachęcenia zaś do takowych działań, oraz w rozwinięciu punktu d, § 2 wspomnionej Ustawy Jego Cesarskiej Mości podobało się na wzór praw służących niektórym z Towarzystw Rolniczych Cesarstwa, nadać i zawiązującemu się w Królestwie Towarzystwu, prawo udzielania, według swego uznania, listów pochwalnych przeznaczania pieniężnych premii i medali, nie tylko za rozprawy, pożyteczne wynalazki i ich do kraju zastosowanie, ale także, w nagrodę osób, które się przyczyniły do rozwiązania gospodarskich za-

за сочиненія, полезныя открытия и приспособленіе оныхъ къ краю, но также въ награду лицамъ, содѣйствовавшимъ разрѣшенію какихъ либо хозяйственныхъ вопросовъ, или отличающимся на поприщѣ сельскаго хозяйства; а сверхъ того, Общество сie будеть имѣть право ходатайствовать предъ Правительствомъ о поощреніи наиболѣе отличившихся почетными наградами.

Комитету Общества Его Императорское Величество предоставляетъ также имѣть двѣ печати: одну для печатанія корреспонденцій, а другую, большаго размѣра, для приложенія къ дипломамъ, обѣ съ такими изображеніемъ, девизомъ и надписью, какія Намѣстникъ Царства изволитъ признать соотвѣтственными.

dań, lub odznaczajacych się w zawodzie gospodarstwa wiejskiego, a nadto Towarzystwu słuzyć będzie prawo przedstawiania do Rządu o zachęcenie najwięcej odznaczajacych się przez udzielanie im nagród honorowych.

Komitetowi Towarzystwa Jego Cesarska Mość dozwala tamb; używać dwóch pieczęci, jednej dla pieczętowania Korrespondencyi, a drugiej większej dla przykładania na Dyplomach, obu, z takim wizerunkiem, dewizą i napisem, jakie Namiestnik Królestwa za właściwe uzna.

w Warszawie dnia 17 (29) Stycznia 1858 roku.

Rzeczywisty Radca Stanu (podp.) *J. Karnicki.*

Za zgodnośc:

Dyrektor Główny Prezydujący
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości,
Tajny Radca, Senator *F. Hr. Skarbek.*

Dyrektor Kancellary
Radca Kollegialny *J. Ornowski.*

охъ земель и имѣнъ, охъ
представляетъ вѣнъ а земельскъ изъѣзжіа
вѣдѣи объ земельскъ земли и земель
хозяйствъ земельскъ земли и земель
изъѣзжіа земель и земель

По Указу Его Величества

А Л Е К С А Н Д Р А II-го,

Императора и Самодержца Всероссійскаго,
Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Для успѣшнѣшаго развитія и усовершен-
ствованія сельскаго хозяйства въ Царствѣ
Польскомъ, посредствомъ возбужденія сорев-
нованія въ трудолюбіи и полезныхъ пред-
пріятіяхъ, могущихъ улучшить оное, Совѣтъ
Управлениія по представленію Правительствен-
ной Комисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ
и съ Высочайшаго соизволенія Его Им-
ператорско-Царскаго Величества,
постановилъ и постановляетъ:

W Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A II-go

Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego,

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

W zamiarze skuteczniejszego rozwinięcia i
ulepszenia gospodarstwa wiejskiego w Króle-
stwie Polskiem, przez obudzenie wzajemno-
współdzia w pracy i uzytecznych przedsię-
ciach, mogacych podnieść toż gospodarstwo,
Rada Administracyjna, na przedstawienie Kom-
missji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Ducho-
wnych, i z Najwyższego Jego Cesarsko-
Królewskiej Mości upoważnienia, postano-
wila i stanowi:

Ст. 1. Учреждается въ Царствѣ Польскомъ выставка произведеній и издѣлій сельскаго хозяйства и всякаго рода домашняго скота.

Ст. 2. Выставка эта производиться будетъ ежегодно въ г. Ловичѣ, вмѣстѣ съ существующею тамъ главною ярмаркою, начинающеюся 9 (21) Сентября, и продолжаться будетъ восемь дней.

Ст. 3. Выставка сельскихъ произведеній имѣетъ цѣлью усовершенствованіе сельскаго хозяйства въ разныхъ его отрасляхъ, составляющихъ вообще сельскую промышленность, улучшеніе ховли домашняго скота, и приготовленія свойственныхъ земледѣлію сырыхъ матеріаловъ на фабричныя, ремесленныя и другія потребности, а равно усовершенствованіе домашнихъ издѣлій крестьянъ.

Въ особенности же принимаемы будутъ на помянутую выставку: землемѣльческія произведенія, къ коимъ принадлежать всѣ роды воздѣлываемыхъ въ полѣ хлѣбныхъ, кормовыхъ, овощныхъ, масличныхъ, волокнистыхъ, лекарственныхъ, красильныхъ и другихъ мануфактурныхъ и торговыхъ растеній; сырье

Art. 1. Ustanawia się w Królestwie Polskim wystawa płodów i wyrobów gospodarstwa wiejskiego, tudzież zwierząt domowych wszelkiego rodzaju.

Art. 2. Wystawa ta odbywać się będzie corocznie w mieście Łowiczu, jednocześnie z istniejącym tamże jarmarkiem walnym, rozpoczynającym się w d. 9 (21) Września i trwać ma dni ósm.

Art. 3. Celem wystawy płodów rolnicznych ma być podniesienie gospodarstwa wiejskiego w różnych jego gałęziach, ogólnie wiejskiego przemysłu składających, tudzież postęp w hodowli zwierząt domowych i w przyrządzaniu właściwych rolnictwu materyałów surowych, na użytek fabryk, rzemiosł i innych potrzeb, oraz udonakowanie domowego ręcodzielnicztwa włościan.

W szczególności zaś przyjmowane będą na wystawę rzeczną: produkcyę rolnictwa, do których należą wszelkiego rodzaju uprawiane w polu rośliny, wydające zboże, karm, warzywa, oleje, włókna, rośliny aptekarskie, farberskie i inne w ręcodziałach i handlu używane materiały surowe do użytku fabryk i rzemiosł, pro-

материалы на потребности фабрикъ и ремесль, произведенія садоводства, цвѣтоводства, огородничества, пчеловодства; произведенія сельской промышленности и сельскихъ ремесль, строевые материалы и произведенія ископаемыя, земледѣльческія и хозяйственныя орудія, машины и снаряды, планы и модели сельско-хозяйственныхъ построекъ; наконецъ до-морощенныя рабочія лошади и скотъ, молочныя коровы, быки племянные и скотъ кормный, а равно овцы, свиньи и домашняя птица.

Ст. 4. Къ участію въ выставкѣ сельскихъ произведеній допускаются жители всѣхъ сословій, а равно всѣ заведенія земледельческія и выдѣлывающія предметы къ сельскому хозяйству относящіяся.

Ст. 5. Руководство выставкою поручается каждый разъ особому времененному Комитету, учреждаемому подъ предсѣдательствомъ Варшавскаго Гражданскаго Губернатора, изъ Предводителя дворянства этой Губерніи, Директора Института сельского Хозяйства, Начальника Ловичскаго Уѣзда, и лицъ назначаемыхъ каждый разъ Правительственною Ком-

dukcyе sadownictwa, kwięciarstwa, ogrodnictwa, pszczelictwa, jedwabnictwa i leśnictwa, produkcye wiejskiego przemysłu, oraz wiejskich rzemiosł, materyały budowlane, przedmioty kopalne, maszyny i narzędzia rolnicze i gospodarcze, plany i modele wiejsko-gospodarskich budowl, i wreszcie, konie i bydło robocze wła- snego chowu, krowy dojne, buhaje stadne i bydło na wykarm hodowane, tudzież owce, świnie i ptastwo.

Art. 4. Do udziału w wystawie płodów gospodarstwa wiejskiego, dopuszczają się mieszkańcy wszelkich klass, tudzież wszelkie zakłady rolnicze i przedmiotów gospodarstwa wiejskiego dotyczące.

Art. 5. Kierunek wystawy porucza się ustanawiać się mającemu, každa razą oddzielnemu czasowemu Komitetowi, złożonemu pod przewodnictwem Gubernatora Cywilnego Warszawskiego, z Marszałka Szlachty tejże Gubernii, Dyrektora Instytutu gospodarstwa wiejskiego, Naczelnika Powiatu Łowickiego, tudzież osób przez Komisję Rządową Spraw Wewnętrznych i

мисио Внутреннихъ и Духовныхъ дѣль, въ числѣ коихъ должны быть два помѣщика извѣстные въ краѣ какъ хорошие сельские хозяева. Комитетъ для предварительныхъ распоряженій по приглашенію своего Предсѣдателя собирается заблаговременно въ г. Варшавѣ, а за 5 дней до открытия выставки, отправляется на мѣсто оной въ городъ Ловичъ.

Ст. 6. Къ занятіямъ Комитета принадлежитъ:

- a) принятіе мѣръ для внутренняго устройства выставки;
- b) составленіе пригласительныхъ циркуляровъ къ участію въ выставкѣ;
- c) приемъ и возвращеніе предметовъ представляемыхъ на выставку;
- d) распоряженія во время выставки;
- e) распоряженіе суммою, ассигнованною на расходы по выставкѣ, и отчетность по оной;
- f) присужденіе наградъ соревнователямъ за представленные предметы;
- g) составленіе подробнаго описанія выставки.

Duchownych na każdy raz wyznaczanych, w liczbie których winni się znajdowa  dwaj obywatele ziemscy, znani w kraju jako wzorowi gospodarze wiejscy. Komitet dla przygotowawczych rozporzadze , zbiera się wcześniej w m. Warszawie, na wezwanie Prezydującego swego, a na dni 5 przed otwarciem wystawy, udaje się na miejsce onej do miasta Łowicza.

Art. 6. Do zatrudnień Komitetu należy:

- a) przedsiębranie srodków dotyczcych wewnętrznego urządzenia wystawy;
- b) ułożenie okolnikow do przyjęcia udziału w wystawie zachęcających;
- c) odb r i wydawanie przedmiotów na wystaw  przedstawionych;
- d) zar ad wystaw  w czasie jej trwania;
- e) szafunek funduszu przeznaczonego na wydatki odnoszące się do wystawy i wyrachowanie się z onego;
- f) przysądzenie nagród wsp l zawodnicz cym za przedstawione przedmioty;
- g) ułożenie szczególnego opisu wystawy.

Ст. 7. Комитетъ выставки приглашаетъ, по своему усмотрѣнію, въ качествѣ экспертовъ постороннихъ лицъ всякаго сословія, свѣдущихъ въ сельскомъ хозяйствѣ, или въ какой либо отрасли сельско-хозяйственныхъ производствъ, для опредѣленія качества, достоинства и цѣнности представленныхъ на выставку произведеній.

Ст. 8. Участвующимъ въ выставкѣ, самое представлѣніе ихъ произведеній будетъ уже для нихъ поощреніемъ, а сверхъ того учреждаются еще и награды, выдаваемыя за лучшія произведения.

Ст. 9. Награды эти состоять изъ медалей золотыхъ и серебряныхъ, сіи послѣднія будутъ большаго и малаго размѣровъ; изъ денежныхъ премій, похвальныхъ листовъ и подарковъ вещами.

На каждую выставку назначается двѣ золотыя, четыре серебряныхъ большаго, и десять малаго размѣра медалей.

Имена удостоиваемыхъ ими лицъ, должны быть вырезаны на сихъ медаляхъ.

Ст. 10. Медали и похвальные листы доставляютъ Комитету Правительственная Ком-

Art. 7. Komitet wystawy, wedle swego uznania, zaprasza w charakterze znawców osoby postronne wszelkiego stanu, obeznane z gospodarstwem wiejskiem, lub z jakkolwiek bâdż gałązią produkeyi onego, dla ocenienia gatunku, przymiotów i wartości przedstawionych na wystawę przedmiotów.

Art. 8. Dla ubiegajacych się na wystawach, publiczne okazanie ich plodów należeć będzie do środków zachęty; prócz tego zaś, ustanawiają się jeszcze i nagrody udzielane za celniejsze przedmioty.

Art. 9. Nagrody te składać się będą: z medalii złotych i srebrnych, z których ostatnie będą wielkie i małe, z pieniężnych premiów, listów pochwalnych i podarunków w przedmiotach.

Na každą wystawę przeznaczają się dwa medale złote, cztery srebrne wielkie i dziesięć małych.

Nazwiska osób wynagradzanych medalami, winny być na nich wyryte.

Art. 10. Medale i listy pochwalne dostarczy Komitetowi, Komissya Rządowa Spraw We-

мисія Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ, а предметы на подарки вещами пріобрѣтаеть Комитетъ изъ числа произведеній представляемыхъ на выставку, на счетъ суммы ассигнуемой на расходы по оной, изъ этой же суммы назначаются Комитетомъ и денежная премія.

Ст. 11. Независимо отъ помянутыхъ наградъ, Правительственная Коммісія, по ходатайству Комитета, будетъ представлять установленнымъ порядкомъ Намѣстнику Царскому о удостоеніи болѣе замѣчательныхъ экспонентовъ особыхъ наградъ, жалуемыхъ по Высочайшему благоусмотрѣнію.

Ст. 12. Земскимъ владельцамъ и другимъ лицамъ, состязающимся на выставкахъ, предоставляется указывать имена крестьянъ, дворовыхъ людей и другихъ лицъ, принимавшихъ участіе въ произведеніи, или доведеніи до надлежащаго совершенства выставленного предмета, для опредѣленія достоинства онаго и права ихъ на соотвѣтственную награду.

Ст. 13. Сверхъ наградъ, назначаемыхъ Правительствомъ, предоставляется также и част-

wnetrznychъ i Duchownychъ, a przedmioty na podarunki nabywa Komitet z liczy przedstawianych na wystawę kosztem funduszu wyznaczonego na wydatki dotyczące wystawy. Z tegoż funduszu wyznacza Komitet i premia pieniężne.

Art. 11. Niezależnie od powyższych nagród, Komissya Rządowa, na wstanie się Komitetu mocną będzie przedstawić Namiestnikowi Królewskiemu, w drodze przepisami wskazanej, bardziej odznaczających się wystawców do szczególnych nagród udzielanych z Najwyższego uznania.

Art. 12. Właścicielom ziemskim i innym osobom, ubiegającym się z przedmiotami swemi na wystawach, pozostawia się prawo wymieniać nazwiska włościan, ludzi dworskich i inne osoby, które miały udział w produkeyi, lub doprowadzeniu do należytej dobroci wystawionego przedmiotu, a to celem ocenienia wartości tegoż przedmiotu i tytułu ich do odpowiedniej nagrody.

Art. 13. Oprócz nagród przeznaczanych ze strony Rządu, wolno jest również osobom pry-

нымъ лицамъ, ревнующимъ о пользѣ края, доставлять въ распоряженіе Комитета преміи и подарки вещами изъ собственныхъ средствъ, съ обозначеніемъ за какіе именно предметы награды должны быть выданы.

Ст. 14. Къ опредѣлению достоинства иныхъ предметовъ, въ особенности же рабочихъ лошадей и скота, а равно земледѣльческихъ орудій, открывается во время выставки состязаніе; на сей конецъ назначаются Комитетомъ Коммисары которые обязаны предварительно, по соображеніи мѣстныхъ обстоятельствъ, составить для таковыхъ состязаній подробнѣя условія. Условія эти по утвержденіи ихъ Комитетомъ, объявляются ко всеобщему свѣдѣнію до открытия выставки.

Ст. 15. Лица желающія принять участіе въ состязаніи, объявляютъ о томъ Комитету за два дня до открытия состязанія.

Ст. 16. Сверхъ наградъ присуждаемыхъ Комитетомъ лицамъ отличавшимся въ состязаніи, о которомъ сказано въ статьяхъ 14 и 15., не запрещается сельскимъ хоэйстvамъ держать пари между собою.

watnym, gorliwym o dobro kraju, nadsyłać do dyspozycji Komitetu z własnych zasobów, premia pieniężne i podarunki w przedmiotach, z ozna- czeniem, za jakie mianowicie objekta, nagrody te, mają być udzielane.

Art. 14. Dla ocenienia zalet niektórych przed- miotów, mianowicie koni roboczych i bydła, oraz narzędzi rolniczych, ustanawia się w czasie wy- stawy współzawodnictwo. W tym celu wyzna- czają się przez Komitet Kommissarze, których obowiązkiem jest, po poprzednim rozważeniu miejscowych okoliczności, ułożyć do takiego współlubiegania się szczególowe warunki. Wa- runki te, po zatwierdzeniu ich przez Komitet, podają się do wiadomości publicznej przed otwarciem wystawy.

Art. 15. Osoby pragnące wziąć udział w współzawodnictwie, zawiadamiają o tem Ko- mitet na dwa dni przed otwarciem współlubie- gania się.

Art. 16. Oprócz nagród przysądzanych przez Komitet, tym, którzy się odznaczają w współza- wodnictwie, o którym powiedziano w art. 14 i 15 niezabrania się gospodarzom wiejskim, wecho- dzić w zakłady między sobą.

Ст. 17. Исполнение настоящего постановления, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, а равно дальнѣйше развитіе онаго, поручается Правительственной Комиссіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіе Совѣта Управленія, 3 (15) Декабря 1857 года.

Art. 17. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być umieszczone, jak niemniej dalsze rozwinięcie onego, porucza się Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Działo się w Warszawie, na Posiedzeniu Rady Administracyjnej dnia 3 (15) Grudnia 1857 roku.

Namiestnik Jeneral - Adjutant (otwarty)
(podpisano) *Xiżże Gorczakow.*

Dyrektor Główny Prezydu- Sekretarz Stanu,
jący w Komisji Rządowej (podp.) *J. Karnicki.*
Spraw Wewnętrznych i Du- Zgodno z oryginałem:
chownych, Tajny Radca Sekretarz Stanu,
(podp.) *Muchanów.* (podp.) *J. Karnicki.*

Za zgodność:

Dyrektor Główny Prezydujący
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości,
Tajny Radca, Senator *F. Hr. Skarbek.*

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Kollegialny, *J. Ornowski.*

Dzień ogłoszenia d. 21 Lutego (5 Marca) 1858 r.

— въ Варшавѣ и въ окрестностяхъ тѣхъ деревянныхъ домовъ, въ которыхъ въ настоящее время въ большинствеъ находятся лица, имѣющие право на постройку деревянныхъ домовъ въ Варшавѣ.

По Указу Его Величества
царя Польскаго,

Императора и Самодержца Всероссійскаго,
Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.,
Совѣтъ Управлѣнія Царства.

Признавъ, что дозволеніе возводить въ го-
родѣ Варшавѣ, новые деревянные дома въ
частяхъ города, прилегающихъ къ Город-
скому валу, до нынѣ малозастроенныхъ, —
можетъ имѣть влияніе на увеличеніе удобныхъ
и дешевыхъ помѣщеній для незажиточного
класса жителей, Совѣтъ Управлѣнія, по пред-
ставленію Правительственной Комиссіи Вну-
треннихъ и Духовныхъ дѣлъ и, съ Высо-
чайшимъ соизволеніемъ Его Император-
ско-Царскаго Величества, постановилъ
и постановляетъ:

Въ Имени Найjaśniejszego
Monarcha Polskiego, i

ALEXANDRA II-go,

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,

Rada Administracyjna Królestwa.

Uznawszy, że dozwolenie stawiania nowych domów drewnianych, w okolicy podokopowej miasta Warszawy dotąd mało zabudowanej wpływać może na zwiększenie liczby dogodnych i tańszych pomieszczeń dla mniej zamożnej ludności, na przedstawienie Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych i z Najwyższego Jego Cesarsko-Królewskiej Mości, upoważnienia, postanowiła i stanowi:

Ст. 1. Дозволется возводить жилые деревянные дома и всякаго рода деревянныя строенія на слѣдующихъ въ чертѣ городскаго вала, улицахъ:

- на Хмѣльной, отъ улицы Желѣзной, до вала;
- на Твердой, отъ улицы Желѣзной, до улицы Видока;
- на Панской, начиная отъ улицы Желѣзной, до городскаго вала;
- на Простой, отъ улицы Желѣзной, до вала;
- на всей улицы Луцкой;
- на Гржибовской, отъ улицы Желѣзной, до вала;
- на Крохмальной, отъ улицы Желѣзной, до вала;
- на всей улицѣ Броньей;
- на Огородной, отъ улицы Желѣзной, до вала;
- на Лешинѣ, отъ улицы Желѣзной, до вала;
- на всей улицѣ Житной;
- на всей улицѣ Качей;
- на всей улицѣ Вольность;
- на всей улицѣ Смочей;
- на Новолипкахъ, отъ улицы Смочей, до улицы Вольность;

Art. 1. Wznoszenie drewnianych domów mieszkalnych, jako też wszelkich zabudowań gospodarskich, dozwolonem zostaje w obrębie okopowym miasta Warszawy przy ulicach następujących:

- Chmielnej* w przestrzeni od ulicy Żelaznej do okopów;
- Twardej* od ulicy Żelaznej do ulicy Widok;
- Pańskiej* od Żelaznej do okopów;
- Prostej* od Żelaznej do okopów;
- Euckiej* całej;
- Grzybowskiej* od Żelaznej do okopów;
- Krochmalnej* od Żelaznej do okopów;
- Wroniej* całej;
- Ogrodowej* od Żelaznej do okopów;
- Leszno* od Zelaznej do okopów;
- Zytniej* całej;
- Kaczej* całej;
- Wolność* całej;
- Smoczej* całej;
- Nowolipki* od Smoczej do ulicy Wolność;

на Дзельной, отъ улицы Смочей, до вала;
на Павей, отъ улицы Смочей, до вала;
на Генсей, отъ улицы Смочей, до вала;

Далѣе, отъ Генсей улицы на томъ про-
странствѣ, прилегающемъ къ городскому ва-
лу, которое заключается между Волынскими
Казармами и улицею Дзикою, до Повонзков-
ской Заставы, за исключениемъ однакожъ ли-
цевой стороны улицы Дзикой.

Дозволняется также строить деревянные до-
мы около городского вала на протяженіи ме-
жду Мокотовскою и Іерусалимскою заставами,
а именно: начиная отъ мѣста соединенія ули-
цы Нововѣйской съ городскимъ валомъ у мѣ-
стности подъ № 1754, далѣе, по боковой
сторонѣ мѣстности подъ № 1753 лит. *a, b, c*,
до того мѣста, гдѣ сходятся улицы Кошики
и Пенкная; а оттуда паралельно отъ улицы
Великой, до улицы Новогродской и отъ Но-
вогродской вдоль до вала, на самыхъ же ули-
цахъ Великой и Новогродской, деревянные
домы возводимы быть не могутъ.

Ст. 2. Мѣстности находящіяся на углу двухъ
улицъ, изъ коихъ на одной дозволяется, а на
другой не дозволяется возводить новые де-
ревянные дома, считаются принадлежащими

Dzielnej od Smoczej do okopów;

Pawiej od Smoczej do okopów;

Gęsiej od Smoczej do okopów;

Nastѣpnie na tej podokopowej czesci miasta,
która zawarta jest ulicą Gęsią, Koszarami Wo-
lyńskimi i ulicą Dziką aż do rogatek Poważ-
kowskich, wyjawszy wszakże frontu ulicy
Dzikiej.

Nadto dozwolonem zostaje wznoszenie zabu-
dowań drewnianych na przestrzeni podokopo-
wej między rogatkami Mokotowskimi a Jerzo-
limskimi, a mianowicie poczynajac od zet-
knienia się ulicy Nowowiejskiej z wałem miej-
skim przy possessyi № 1754, nastepnie idac
wzdłuż boku possessyi № 1753 lit. *a, b, c*,
do zejścia się ulicy Koszyki z Piękną, a odtąd
równolegle od ulicy Wielkiej aż do ulicy No-
wogrodzkiej, i dalej wzdłuż tejże ulicy, aż
do okopów.

Wszakże ulice: Wielka i Nowogrodzka uwa-
żac sie mają za wyłączne od stawiania przy
nich domów drewnianych.

Art. 2. Possessje narożne przy dwóch uli-
cach z których przy jednej wolno, a przy drugiej
nie wolno budować nowych domów drewnia-
nych, uważane być mają za należące do ulic,

къ тѣмъ улицамъ, на коихъ воспрещено строить деревянные дома.

Ст. 3. На улицахъ и мѣстностяхъ поименованныхъ въ 1-ой статьѣ сего постановления, жилыя деревянныя дома и деревянныя хозяйственныя строенія, могутъ быть возводимы не иначе, какъ сообразуясь въ точности съ подробною инструкціею, которую на предметъ этого Правительственная Комисія Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ издаетъ на основаніи правилъ строительной Поліціи, утвержденныхъ для городовъ Царства Польскаго, постановленіемъ Царскаго Намѣстника 30 Сентября 1820 года.

Ст. 4. Планы на вновь возводимые въ дозволенныхъ настоящимъ постановленіемъ мѣстахъ деревянныя жилыя дома, какъ лицевые такъ и не лицевые и на строенія для промышленныхъ заведеній, утверждаетъ Правительственная Комисія Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ, на всѣ же не лицевыя хозяйственныя строенія, Варшавскій городовой Magistratъ.

Ст. 5. Условія, заключающіяся въ пунктахъ *a, b, c, d*, 1-ой Статьи постановленія Совѣта Управлѣнія 18 (30) Июня 1847 года, не имѣютъ уже обязательной силы въ отношеніи къ

przy których nie wolno stawiać domów drewnianych.

Art. 3. W ulicach i okolicy miasta wyszczególnionych w Artykule 1-ym niniejszego postanowienia, domy mieszkalne jako tez i inne zabudowania gospodarskie drewniane, wznoszone byc moga nie inaczej, jak tylko w scislem zastosowaniu sie do szczegolowej Jnstrukcyi jaką w tej mierze wyda Kommissya Rzadowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, na zasadach przepisów Policyi budowniczej dla miast Królestwa Polskiego, postanowieniem Namiestnika Królestwa pod dniem 30 Września 1820 roku zatwierdzonych.

Art. 4. Plany Konstrukcyjne na nowe domy drewniane mieszkalne tak frontowe jak nefrontowe oraz na budowle mieszczace w sobie zaklady przemyslowe, gdzie budowa takowych niniejszym jest dozwolona, zatwierdzać będzie Komissya Rzadowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, na wszelkie zaś budowle gospodarskie niefrontowe Magistrat miasta Warszawy.

Art. 5. Zastrzeżenia objete ustępami *a, b, c, d*, artykułu 1-go postanowienia Rady Administracyjnej z dnia 18 (30) Czerwca 1847 r. przestaje obowiązywać co do okolic miasta

городскимъ мѣстностямъ, поименованнымъ въ первой статьѣ настоящаго постановленія.

Ст. 6. Исполнение сего постановления, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственную Комиссію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіе Собрания Управления, 27 Декабря (8 Января) 1857/8 года.

The Mexicanas promoted good order in their
residence while Miss Weston was there.
The Mexicanas promoted good order in their
residence while Miss Weston was there.

Brasileiro apontado para o oceano interno
universitario que a quinze de (30) Outubro 1844
em a sua falecida e gozada 18 (30) Outubro 1844
Ape. Nascido em 1806 no Rio de Janeiro

wymienionych w artykule 1-ym obecnego po-
stanowienia.

Art. 6. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw zamieszczonem, porucza się Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych porucza.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnej d. 27 Grudnia (8 Stycznia) 1857/8 r.

Namieśnik Jeneral-Adjutant
(podp.) *Xiażę Gorczakow.*

Dyrektor Główny Przezy- Sekretarz Stanu,
dujący w Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrz- (popr.) J. Karnicki.
nych i Duchownych, Tajny Zgodno z oryginałem:
Radca, (popr.) Muchanów. Sekretarz Stanu,
(popr.). J. Karnicki

Za zgodność:

Dyrektor Główny Prezydujący
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości,
Tajny Radca, Senator F. Hr. Skarbek

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Kollegialny, J. Ornowski

Dzień ogłoszenia dnia 5 (17) Maja 1858 r.

Administrationsplan w. Bildung d. Kultusministeriums
auf Grundlage d. 1. Februar 1919

Hebreos (bqdb). V. Y'hvshim	אַבְרָהָם

Datum der Fertigstellung des 9. (IV) Mai 1898
Hans Röder, Kölner Maler

DZIENNIK PRAW

ENTOMOPHAGAL INFLUENCE ON VEGGIE

N° 156.

TOM PIĘCDZIESIĄTY PIERWSZY.

DZIENNIK PRAWA

По Указу Его Величества

ALEKSANDRA II-go,

Императора и Самодержца Всероссийского,
Царя Польского,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управлениія Царства.

Въ исполненіе Высочайшей Воли, кою повелѣно было введенныя въ Царствъ правила о подводахъ для войскъ, согласить съ постановленіями существующими въ Имперіи, сколько дозволять это положеніе края и мѣстныхъ учрежденій и обыкновенія, въ особенности же относительно ускорамѣренія тяжестей, кои должны быть накладываемы

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA II-go

и Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego,

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

W wykonaniu Najwyższej Woli aby przepisy o dostawie podwod dla wojska w Królestwie zastosować do przepisów Cesarstwa, o ile to da się pogodzić z położeniem kraju, miejscowemi urządzeniami i zwyczajami, a szczególnie też pod względem uproporcjonowania wagi ładunku jakie podwody dla wojska dostarczane zabierać powinny, Rada Adminis-

на доставляемыя для войскъ подводы, Собѣтъ Управлениа, разсмотрѣвъ представление Правительственной Комиссии Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и мнѣніе по сему предмету Начальника Главнаго Штаба 1-ой Арміи съ Высочайшаго Его Императорско-Царскаго Величества соизволенія, постановилъ и постановляетъ:

Ст. 1. Составленныя Правительственою Комиссіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, обще съ Начальникомъ Главнаго Штаба 1-ой Арміи и у сего прилагаемыя: „Правила для взиманія войсками обывательскихъ подводъ въ Царствѣ Польскомъ“ симъ утверждаются.

Ст. 2. Правила эти, имѣющія обязательную силу, какъ для военныхъ, такъ и для гражданскихъ властей въ Царствѣ Польскомъ, должны быть введены въ дѣйствіе съ 19 Июня (1 Июля) с. г.

Ст. 3. Со дня введенія сихъ правилъ въ дѣйствіе, существующія нынѣ правила и распоряженія о подводахъ для войскъ въ Царствѣ Польскомъ, перестаютъ быть обязательными.

Ст. 4. Исполненіе настоящаго постановленія которое вмѣстѣ съ приложенными къ оному

stracyjna Królestwa, po rozważeniu przedstawienia Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, tudzież wniosków Naczelnika Sztabu Głównego 1-ej Armii, z Najwyższego upoważnienia Jego Cesarsko-Królewskiej Mości, postanowiła i stanowi:

Art. 1. Zatwierdzić, jakoż niniejszym zatwierda, ułożone przez Komisję Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych łącznie z Naczelnikiem Sztabu Głównego 1-ej Armii i tu dołączone: „Przepisy o dostawie podwód obywatelskich dla wojska w Królestwie Polskiem.“

Art. 2. Przepisy takowe, obowiązujące zarazem Władze Wojskowe jako też i Cywilne w Królestwie, wprowadzone być mają w wykonanie od dnia 19 Czerwca (1 Lipca) r. b.

Art. 3. Istniejące dotąd przepisy i rozporządzenia w przedmiocie dostawy podwód dla wojska w Królestwie Polskiem, z dniem wprowadzenia w wykonanie nowych przepisów, przestają być obowiązującymi.

Art. 4. Wykonanie niniejszego postanowienia, które wraz z dołączonymi doń przepisami

правилами должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственную Комиссію Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіе Со-
вѣта Управленія, 22 Апрѣля (4 Мая) 1858 г.

w Dzienniku Praw ma być zamieszczonem, porucza się Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyjnej z dnia 22 Kwietnia(4 Maja) 1858 roku.

Namieśnik, Jeneral-Adjutant
(podpisano) Xixze Gorczakow.

Dyrektor Główny Prezydujący
w Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych
i Duchownych, Tajny Radca (podp) Muchanow.
Sekretarz Stanu, (podp). J. Karnicki.

Zgodno z oryginałem.

Sekretarz Stanu, J. Karnicki.

Zgodno z wypisem

Dyrektor Główny Prezydujący

Dyrekcji Komisji Rządowej Sprawiedliwości

Radca, Senator Drzewiecki.

General Board of Education

Dyrektor Kancellaryi,

Radca Kollegialny, J. Ornowski

Dzień ogłoszenia dnia 19 Czerwca (1 Lipca) 1858 r.

**ПРАВИЛА
ДЛЯ ВЗИМАНИЯ ОБЫВАТЕЛЬ-
СКИХЪ ПОДВОДЪ
ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ.**

1. Общія правила.

§ 1. Подводы въ Царствѣ Польскомъ доставляются жителями Городовъ и Гминъ; въ Городъ же Варшавъ, вместо обывателей, особымъ подрядчикомъ, по контрактамъ, заключаемымъ Варшавскимъ Городовымъ Магистратомъ и утверждаемымъ Правительственнуюю Комиссиею Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ.

PRZEPISY O DOSTAWIE PODWÓD OBYWA- TELSKICH W KRÓLESTWIE POLSKIM.

1. Określenie ogólne.

§ 1. Podwody w Królestwie dostawiane są przez mieszkańców miast i gmin; w mieście zaś Warszawie, w zastępstwie mieszkańców, przez ugo-
dzonego entreprenera, za kontraktami przez Ma-
gistrat zawieranymi, a przez Komisję Rządową
Spraw Wewnętrznych i Duchownych zatwier-
dzanymi.

§ 2. Подводы даются: или для перевоза съ одного мѣста въ другое военныхъ тяжестей и амуниции, или собственно для воинскихъ чиновъ и другихъ лицъ, имѣющихъ право требовать подводы.

§ 3. Подъ военные тяжести доставляются подводы пароконные; въ тѣхъ же мѣстахъ Царства, гдѣ, по обыкновенію, употребляются подводы только одноконные, и къ онымъ приспособлена упряжь,—могутъ быть доставлены подводы одноконные, считая двѣ за одну пароконную, какъ въ отношеніи перевозимой ими тяжести, такъ и въ отношеніи слѣдующаго за оными платежа.

§ 4. Подъ воинскихъ чиновъ и другія лица доставляются подводы или пароконные или одноконные, сообразно надобности и мѣстному употребленію, за исключеніемъ случаевъ указанныхъ въ §§ 8, 10 и 12, когда не льзя наряжать одноконные подводы.

§ 5. Кромѣ означенныхъ подводъ, доставляются еще подводы троеконные, воловыя и на-

§ 2. Podwody dostarczane byc powinny, bâdż dla przewożenia z jednego miejsca na drugie cięzarów i rekwizytów wojskowych, bâdż na potrzebę samychże osób wojskowych i innych, mających, na moey niniejszych przepisów, prawo do żądania podwod.

§ 3. Podprzewóz cięzarów wojskowych dostawiane byc winny w Królestwie podwody parokonne;—że zas znajdują się okolice, w których zwyczajem jest uzywać samych tylko podwod jednokonnych, i cała uprząż jest do tego zastosowaną,—w tych przeto miejscach dostawiane byc mogą podwody jednokonne, licząc dwie takie podwody za jedne parokonną, tak pod względem mającego się zabrać cięzaru, jak też i pod względem opłaty za użycie podwody.

§ 4. Pod przewóz osób wojskowych i innych, podwody dostarczane byc powinny bâdż parokonne, bâdż jednokonne, stosownie do potrzeby i zwyczajów miejscowych za wyłączeniem wypadków, wskazanych niżej w §§ 8, 10 i 12, w których dostawa jednokonnych podwod nie może miec miejsca.

§ 5. Oprócz podwod powyższych, dostarczają jeszcze podwody trzykonne, czterokonne, nie-

конецъ, вмѣсто подводъ, однѣ только мо-
шади, какъ это объяснено въ отдѣлѣ V-мъ.

II. Кому даются подводы?

§ 6. Полкамъ, Сапернымъ и Стрѣлковымъ ба-
тальонамъ, Артиллерійскимъ батареямъ, пар-
камъ и другимъ частямъ даются обыватель-
скія подводы и лошади въ томъ числѣ, какое
имъ назначено требовать, при передвиженіяхъ,
приказами по Арміи и другими разрѣшеніями
Главнокомандующаго.

§ 7. Офицеры, командированные на съемку и
по другимъ военнымъ занятіямъ, равно офице-
ры, какого бы они чина ни были, и всѣ
вообще войнскіе чины, слѣдующіе по дѣламъ
службы, ежели имъ выданы прогоны на под-
воды, имѣютъ право брать оныя.

(Приказъ по бывшей Дѣйствующей Ар-
міи отъ 31 Октября 1831 года за N. 561 §§ 2
и 3-й).

§ 8. Штабъ-Офицерамъ, командинуемымъ по
дѣламъ службы, за исключеніемъ случаевъ,

mniej podwody wołowe i wreszcie same konie
w miejsce podwod, jak to **wszystko w tytule**
V jest wyjaśnione.

II. *Komu mają być dostarczane podwody.*

§ 6. Pułkom, Bataljonom Saperów i Strzelców
celnych, Baterjom i Parkom Artyleryi i innym
oddziałom wojska, dostarczane być winny,
w czasie przemarszu podwody i konie w ilości,
jaka wskazywana jest w rozkazach do Armii
wydawanych i innych upoważnieniach Główno-
dowodzącego.

§ 7. Oficerowie przeznaczeni do zdejmowania
planów i tym podobnych czynnoстей wojskowych,
tudzież oficerowie wszelkich stopni i wszyscy
w ogóle wojskowi delegowani w interesach
služby, gdy im podług przepisów wydany bę-
dzie fundusz na najem podwod, mają prawo
do żądania onych.

(Rozkaz do Armii Czynnej z d. 31 Paź-
dziernika 1831 roku Nr. 561 §§ 2 i 3).

§ 8. Sztabs-officerowie wysyłajacy się w intere-
sach służby, za wyłączeniem wypadków prze-

объясненныхъ ниже въ §§ 10-мъ и 12-мъ, даются подводы четвероконныя; Оберъ-Офицерамъ и воинскимъ чинамъ, состоящимъ въ Оберъ - Офицерскомъ званиі, каждому одна подвода пароконная.

Но если нѣсколько Оберъ-Офицеровъ слѣдуютъ въ одно и тоже мѣсто, тогда полагается одна пароконная подвода на двоихъ, чтобы они имѣли при себѣ и дѣньщиковъ.

(Тотъ же приказъ, § 5).

§ 9. При слѣдованіи по Царству Польскому командъ, не имѣющихъ штатнаго состава и собственныхъ обозовъ, а также командъ, провождаемыхъ эстапнымъ порядкомъ, давать подводы подъ больныхъ: командъ до 25 человѣкъ по одной одноконной; командъ отъ 25 до 50 человѣкъ по одной пароконной, прибавляя такимъ образомъ для каждого 25 человѣкъ по одной одноконной, а для 50 человѣкъ по одной пароконной. Впрочемъ, если въ командѣ до 50 человѣкъ было не больше одного и двухъ больныхъ, то давать только одну одноконную подводу; ежели 3 и 4 больныхъ, пароконную; ежели 5 и 6, одну пароконную и одну одноконную; ежели 7 и 8, двѣ пароконныя, прибавляя такимъ

widzianych w §§ 10 i 12, otrzymuj膮 czterokonne podwody. Ka ydy za  Ober-officer i osoby Zarzadu Wojskowego tych  stopni, otrzymuj膮 podwody parokonne.

Lecz w zdarzeniu, gdyby kilku Ober-Officerów u dawało się do jednego miejsca, w ten czas przeznacza się jedna parokonna podwoda dla dwóch, chociażby mieli z sobą posługaczy.

(Tamże § 5).

§ 9. W czasie przejścia przez Królestwo oddziałów nie stanowiących etatowego składu i nie mających własnych rekwizytów (obozów), jako też w przemarszu Komend przez Etapy, należy dostarczać podwody pod przewóz chorych, w następującym stosunku: Komendzie mającej do 25 ludzi, jedną jednokonną; Komendzie od 25 do 50 ludzi, jedną parokonną i t. d. dodając tym sposobem dla ka zych 25 ludzi po jednej jednokonnej a dla 50 ludzi po jednej parokonnej podwodzie. Zresztą je eliby w oddziale mającym do 50 ludzi, było niewięcej nad 1-go i 2-ch chorych, w takim razie dostarcza  tylko 1 jednokonną podwodę; dla 3-ch i 4-ch chorych jedną parokonną; dla 5-ciu i 6-ciu jedną parokonną i jedną jednokonną; dla 7-u

образомъ для одного и двухъ больныхъ одноконную, а для трехъ и четырехъ пароконную.

Примѣчаніе. Въ мѣстахъ, гдѣ по обыкновенію, употребляются только пароконные подводы, можно доставлять, вмѣсто одноконной, пароконную подводу; но въ семъ случаѣ, то есть, когда по правиламъ достаточно было подводы одноконной, плата за пароконную будетъ производима какъ за одноконную подводу.

Въ мѣстахъ же, гдѣ по обыкновенію употребляются только одноконные подводы, можно доставлять, вмѣсто пароконныхъ, одноконные подводы, считая двѣ за одну пароконную.

(Приказъ по бывшей Дѣйствующей Арміи отъ 12 Октября 1837 года за N. 196 и Свода военныхъ постановлений част. IV, кн. III, статьи 1732, 1733 и 1734).

§ 10. Во время производства военной переписи и рекрутскаго набора, даются обывательскія подводы Членамъ Конскрипціонныхъ delegacij и рекрутскихъ присутствій, состоящимъ при нихъ Писарямъ, Офицерамъ сихъ же

i 8-u dwie parokonne i т. д., dodajcym tym sposobem dla jednego i dwóch chorych jednokonnaną, a dla 3-h i 4-h chorych parokonną podwodę.

Uwaga. W miejscach gdzie zwyczajem jest uzywać samych tylko parokonnych podwod, można dostawać w miejscu jednokonnych parokonne podwody; ale w tym raze, jeżeli według niniejszych przepisów dostateczna była podwoda jednokonna, opłata za dostawioną parokonną podwodę uiszczaną będzie jak za podwodę jednokonną.

W miejscach zaś gdzie zwyczajem jest uzywać samych tylko jednokonnych podwod, można dostawać zamiast parokonnych jednokonne podwody, licząc dwie takie podwody za jedną parokonną.

(Rozkaz do Armii z d. 12 Października 1837 r. Nr. 196 i art. 1732, 1733 i 1734. Ks. III, Cz: IV, Zwodu postanowień Wojskowych.)

§ 10. Podczas odbywania czynnoſci Spisu Wojskowego i naboru rekrutow w Królestwie, dostarczane będą podwody obywatelskie dla Członków Delegacji Spisowych i Urzędów Rekruckich, oraz zostających przy nich pisarzy,

делегаций и рекрутскихъ присутствій, командинуемыемъ въ подлежащія мѣста для исполненія обязанностей по рекрутскому набору, и прикомандированнымъ къ военной переписи армейскимъ Офицерамъ, когда они переезжаютъ изъ одного мѣста въ другое.

Подводы въ этихъ случаяхъ полагаются: Штабъ-Офицерамъ троеконныя, Оберъ-Офицерамъ пароконныя, а Гражданскимъ Чиновникамъ: VI класса четыреконныя; VII и VIII классовъ троеконныя; IX и X классовъ пароконныя; Канцелярскимъ же Чиновникамъ и низшимъ служителямъ, въ одному и двоимъ, одна пароконная подвода.

(Высочайший Указъ 1850 года о сutoчныхъ и путевыхъ деньгахъ и Инструкція Начальникамъ рекрутскихъ партій отъ 21 Октября (2 Ноября) 1853 года § 20).

§ 11. При слѣдованіи партій конскриптовъ, препровождаемыхъ изъ Уѣздныхъ городовъ въ мѣста рекрутскаго набора, даются подъ засвѣдѣющими конскриптовъ подводы пароконныя или одноконныя въ такомъ числѣ, какое опредѣлено въ § 9; раннѣе

uzytych do powyjszej czynnosci; niemniej dla Oficerow tej Delegacyi i Urzecodow Rekrutskich, którzy udawać sie beda do miejsce właściwych dla załatwienia czynnosci naboru rekrutow; również dla Oficerow z Armii, Komenderowanych do czynnosci Spisu wojskowego, a translokowanych z jednych miejsc do drugich.

Przy takowej czynnosci dostarczaj¹ siê podwody: Sztab officerom, trzykonne; Ober-officerom parokonne; Urzecnikom zas Cywilnym: Klassy VI czterokonnye, klassy VII i VIII trzykonnye; klassy IX i X parokonnye. Oficjalistom i niższej službie, jeżeli wysyłani sa pojedynczo, parokonne; a jeżeli łącznie we dwóch, obudwom jedna parokonna.

(Ukaz z r. 1850 o dyetach i kosztach podrózy i Instrukcja dla Naczelników partyi Rekrutskich z d. 21 Października (2 Listopada) 1853 roku § 20).

§ 11. Podezas transportu z miast Powiatowych do miejsce naboru rekrutow, spisowych na zaciąg powołanych, dostarczane być winny podwody dla chorych spisowych, bądź parokonne, bądź jednokonne, w tym samym jak wyżej określono w § 9 stosunku; nadto zas

но полагаются подводы для одного или двухъ Чиновниковъ при каждой изъ сихъ партій (1).

(Постановление Совета Управления отъ 23 Марта (4 Апреля) 1837 года, № 3061).

§ 12. Во время следования рекрутскихъ партій изъ Царства въ Имперію, даются подводы:

a) Партионнымъ Начальникамъ Штабъ-Офицерскаго чина троеконныя, а Оберъ-Офицеръ-пароконныя, до сдаточнаго пункта партіи, или до границы Царства и обратно.

b) Медикамъ при партіяхъ троеконныя или пароконныя подводы, смотря по званію и чину, то есть: Штабъ - Лекарямъ и Докторамъ и Лекарямъ состоящимъ въ Штабъ-Офицерскихъ чинахъ, троеконныя, а Лекарямъ въ чинахъ ниже Коллежскаго Ассесора пароконныя, также до сдаточнаго пункта партіи или до границы Царства и обратно.

c) Унтеръ-Офицерамъ посылаемымъ впередь для занятія квартиръ, по одной цароконной подводѣ каждому, но только до сдаточнаго пункта или до границы Царства.

(1) Чиновникамъ симъ назначаются въ этихъ случаяхъ суточные деньги, изъ коихъ и должны они платить за взимаемыя ими подводы.

*51

udzielać nalezy podwody jednemu lub dwom Urzędnikom przy każdym oddziale wzmiarkowanych spisowych. (1)

(Postanowienie Rady Administracyjnej Królestwa z d. 23 Marca (4 Kwietnia) 1837 r. Nr. 3061).

§ 12. Podezas transportu partyj rekruckich z Królestwa do Cesarstwa, dostarczane byc winny podwody:

a) Naczelnikom partyj w stopniu Sztab-officerskim trzykonne, zaś w stopniu Ober-officer-skim parokonne, a to aż do punktu zbornego lub do granicy Królestwa i na powrót.

b) Lekarzom przy partjach, trzykonne lub parokonne stosownie do ich stopni, to jest: Sztab-Lekarzom i Doktorom i Lekarzom, w stopniu Sztab-officerskim trzykonne,—a Lekarzom w stopniu niższym od Assessora Kollegialnego, parokonne, również do punktu zdania partyj lub do granicy Królestwa i na powrót.

c) Pod-officerom wysyłanym naprzod dla rozpisania kwater, każdemu po jednej parokonnej podwodzie, lecz tylko do punktu zbornego lub do granicy Królestwa.

(1) Urzędnikom tym wyznaczane są w takich razach dyety, z których powinni płacić za podwody przez nich brane.

2) Подъ больныхъ рекрутъ, — въ такомъ же числѣ, какъ сказано въ § 9.

а) Подъ больныхъ нижнихъ чиновъ въ командахъ конвоирующихъ рекрутскія партии, — сообразно указанному въ § 9 правилу, до сдаточнаго пункта партии, или до границы Царства и обратно до мѣста расположения полка, къ коему принадлежить команда.

(Наставленіе партіопнымъ Начальникамъ отъ 21 Октября (2 Ноября) 1853 года, §§ 20 и 156.

§ 13. Полагаются также подводы въ количествѣ, указанномъ § 9 настоящихъ правилъ:

а) Увѣчнымъ и получившимъ тяжкія болѣзни нижнимъ чинамъ, переданнымъ изъ военной службы въ вѣдѣніе Гражданскаго Начальства.

б) Солдаткамъ и ихъ дѣтямъ, по смерти мужей своихъ возвращающимся, чрезъ посредство гражданскихъ властей, съ дѣтьми или безъ дѣтей, въ мѣста первоначального ихъ жительства.

в) Бездсрочно-отпускными чинамъ, которые по тяжкой болѣзни, не въ состояніи слѣдо-

— d) Pod przewóz chorych rekrutów w tym samym stosunku jak w § 9 określono.

e) Pod przewóz chorych żołnierzy z Komend przeznaczonych do konwoju partyj rekruckich, w stosunku, jaki w § 9 oznaczono, na przestrzen do punktu zbornego lub do granicy Królestwa i na powrót do miejsca konsystencji pułku, do którego komenda należy.

(Instrukcja dla Naczelników partyj rekruckich z d. 21 Października (2 Listopada) 1853 r. §§ 20 i 156).

§ 13. Podwody obywatelskie również do starczane byc winny w stosunku § 9 określonym:

a) dla żołnierzy kalectwem dotkniętych lub cięzko chorych z wojska uwolnionych i Władzom Cywilnym zdawanych.

b) dla żon żołnierskich samych i z dziećmi, które po śmierci mężów zwracają się same lub z dziećmi do miejsca pierwotnego ich zamieszkania przez pośrednictwo Władz Cywilnych.

c) dla żołnierzy nieograniczenie ułopowanych, którzy dla ciężkiej słabości nie mogą

вать пѣшкомъ въ избранныя ими для жительства мѣста.

Поименованнымъ въ пунктахъ *a*, *b* и *c*, людямъ даются подводы во всякое время, коль скоро, при передачѣ ихъ въ вѣдѣніе Гражданского Начальства, поступить на подводы для нихъ требование отъ Военныхъ Начальниковъ Губерній, Комендантovъ городовъ, либо Этапныхъ Начальниковъ, или, если Гражданское Начальство, въ вѣдѣніе коего люди эти поступаютъ, найдетъ, что подводы для нихъ необходимы.

Постановліе Совѣта Управлія Царства 18 (30) Декабря 1842 года, за N. 31,595.

§ 14. Женамъ и дѣтямъ солдатъ и рекрутъ изъ уроженцевъ Царства Польскаго, слѣдующимъ къ своимъ мужьямъ и отцамъ изъ Царства въ Имперію, даются на каждой станции подводы: одной, двумъ и тремъ женамъ, одна одноконная подвода, и одноконная же для троихъ солдатскихъ или рекрутскихъ дѣтей.

(Повеліе Главнокомандовавшаго бывшего Дѣйствующею Арміею отъ 24 Марта 1835 года, за N. 465 и Постановліе Совѣта Управлія Царства 31 марта (12 Апрѣля) 1842 года, за N. 24,050).

pieszo odhywać drogi do miejsca obranego przez siebie zamieszkania.

Wymienionym wyżej w punktach *a*, *b*, *c*, osobom dostawiane sa podwody w ka ydem razie, skoro przy zdawaniu ich Władzom Cywilnym, wydane b edzie wezwanie o podwodę dla nich, b adz od Naczelników wojennych gubernii, b adz od Komendantów miast lub Naczelników Etapowych, albo też skoro Władza Cywilna, pod zar ad której osoby te przechodz , sama uzna tego potrzebę.

(I) ВІДНОШЕННЯ

(Postanowienie Rady Administracyjnej Królestwa z d. 18 (30) Grudnia 1842 r. Nr. 31,595).

§ 14. Ziemom i dzieciom żołnierzy lub rekrutów b ed cych rodem z Królestwa Polskiego, udajacim się za m azami i ojca mi z Królestwa do Cesarswa, dostarczają się na ka ej stacyj podwody w następującym stosunku: dla jednej, dwuch lub trzech żon rekruckich lub żołnierskich, jedna jednokonna podwoda, niemniej dla trojga dzieci żołnierzy lub rekrutów, jedna jednokonna.

(Rozkaz Głowno-dowodzącego Armii z d. 24 Marca 1835 roku, Nr. 465, i Postanowienie Rady Administracyjnej Królestwa z dnia 31 Marca (12 Kwietnia) 1842 r., Nr. 24,050),

§ 15. Казачи войска имютъ право требовать обывательскія подводы только для перевозки больныхъ, съ уплатою прогоновъ изъ суммы, составляющей отъ вычета изъ жалованья чиновъ по 1 коп. сер. съ рубли.

(Полковой Инструкції войска Донского
Статья 356).

§ 16. Подъ пересылаемыи въ Губернскіе города лица, кои задержаны по подозрѣнію въ самовольной отлукѣ за границу, или переданы изъ за границы, даются подводы одноконныя (1).

§ 17. Подъ политическихъ преступниковъ, конвоируемыхъ воинскими чинами, какъ то: Жандармами, Казаками или Инвалидами, и изъ нихъ жандармамъ обратно следующимъ, даются подводы одноконныя (1).

III. Всѣ тяжестей перевозимыхъ на подводахъ.

§ 18. Дабы при передвиженіи войскъ изъ одного мѣста въ другое число подводъ, взимаемыхъ подъ амуницію, соотвѣт-

(1) Смотри Примѣчаніе къ § 9 настоящихъ правилъ.

§ 15. Pułki i Oddziały Kozaków, mogą żądać dostawy podwód obywatelskich jedynie pod przewóz chorych, za opłatą z funduszu jaki się tworzy przez potrącanie z żołdu żołnierzy po 1 kop. ser. z każdego Rubla.

(Art. 356 Pułkowej Instrukcji wojska Don- skiego).

§ 16. Dla odstawienia do miast Gubernialnych osób o samowolne wydalanie się zagranicę podejrzanych i ujętych, jako też wydanych z zagranicy, dostać się podwody jednokonne (1).

§ 17. Dla przewiezienia przestępcoów politycznych pod konwojem osób wojskowych, to jest u Żandarmów, Kozaków lub Inwalidów, również pod przejazd powrotny Żandarmów użytych do trasportowania wziętych przestępcoów, dostarczać być winny podwody jednokonne (1).

III. O wadze ciężarów branych na podwozy.

§ 18. W czasie przechodu wojska z jednego miejsca na drugie, ilość podwód dla przewiezienia ciechhauzów, powinna odpowiadać

(1) Patrz Uwaga do § 9 niniejszych przepisów.

ствовало перевозимымъ тяжестямъ, вѣса на одну пароконную подводу полагается 20 пудовъ. Въ тѣхъ же мѣстахъ, гдѣ по обыкновенію употребляются только подводы одноконныя (см. § 3), на каждую такую подводу берется тижесть 10 пудовъ.

Примѣчаніе 1-ое. Ежели въ перевозимой тяжести отъ 10 до 20 пудовъ, то дается одна подвода пароконная; если отъ 20 до 30 пудовъ, одна пароконная и одна одноконная, но не двѣ пароконныхъ (1).

Примѣчаніе 2-ое. Въ Имперіи употребляются подводы только одноконныя, и на каждую изъ нихъ накладывается тижесть 15 пудовъ. Такимъ образомъ три пароконные подводы въ Царствѣ поднимутъ кладь четырехъ одноконныхъ подводъ употребляемыхъ въ Имперіи; а три одноконные въ Царствѣ, кладь двухъ одноконныхъ въ Имперіи. За тѣмъ Команда прибывающая изъ Имперіи съ кладью, поднимаемою тамъ, напримѣръ на 4 одноконныхъ подводахъ, можетъ взимать въ Царствѣ 3 пароконные или 6 одноконныхъ подводъ и т. д.

(1) Смотри Примѣчаніе къ § 9 настоящихъ правилъ.

cięzarowi przewożących się rzeczy. W tym też celu oznacza się waga 20 pudów ciężaru na jedną parokonną podwodę. W tych zaś okolicach, gdzie zwyczajem jest używać podwód jednokonnych (vide § 3), na każdą taką podwodę wkładać należy ciężaru pudów 10.

Uwaga 1. Jeżeli ciężar ładunku mającego się przewieźć na podwodach, wynosi od 10 do 20 pudów, wówczas należy dostarczyć jedną parokonną podwodę; jeżeli zaś wynosi od 20 do 30 pudów, to dostarczyć jedną jednokonną i jedną parokonną podwodę, nie zaś dwie parokonne. (1)

Uwaga 2. W Cesarstwie używane są tylko podwody jednokonne, i na każdą podwodę wkłada się ciężaru pudów 15. Tym więc sposobem 3 podwody parokonne w Królestwie, zabiorą ładunek z 4-ch podwód jednokonnych Cesarstwa; a 3 jednokonne w Królestwie odpowiadają będą 2 jednokonnym Cesarstwa. A zatem oddział przybywający z Cesarstwa z ciężarem zabierającym tam na 4 podwodach jednokonnych, będzie miał dostawionych sobie w Królestwie 3 podwody parokonne lub 6 podwód jednokonnych i t. p. (2)

(1) Patrz uwagę do § 9 niniejszych przepisów.

§ 19. Изъ имѣющихся при войскахъ тяжелей перенозится на обывательскихъ подводахъ только тѣ вещи, подъ которыи, при передвиженіяхъ, разрѣшено будетъ требовать подводы. А потому, предъ выступлениемъ полковъ и командъ, назначенныхъ къ передвиженію, слѣдуетъ собственно эти вещи перевозить въ присутствіи мѣстнаго гражданскаго Начальства, которое и выдаетъ полку и другой командѣ законное свидѣтельство о количествѣ вѣса, заключающагося въ свѣщеныхъ вещахъ. Полковой или другой части Командиръ представляетъ свидѣтельство вышему своему Начальству, для выдачи путеваго листа на взиманіе обывательскихъ подводъ подъ означенныя вещи.

Подъ разный казенные вещи, принадлежащія къ обмундированию полковъ, требуются подводы тогда только, когда полкъ или команда изъ принятыхъ отъ Коммисариата матеріаловъ, не успѣли въ продолженіе 3 мѣсяцевъ окончить постройку мундирныхъ и амуниціальныхъ вещей. Весь этихъ матеріаловъ должно определять такимъ же порядкомъ, какъ сказано выше въ настоящемъ §. Когда же со временемъ получены матеріаловъ сихъ изъ Коммисариата, миновало 3 мѣсяца, то це-

§ 19. Z cięzarów znajdujących się przy wojsku, przewożą się na podwodach obywatelskich tylko te, pod które, w przemarszu, dozwolonym jest żądanie podwód. Dla tego też, przed wystąpieniem Pułków lub oddziałów przeznaczonych do wymarszu, należy te jedynie rzeczy przeważyć w obecności miejscowej Władzy Cywilnej, która wydaje pułkowi lub innemu oddziałowi przepisane świadectwo o wadze ładunku tych rzeczy. Dowódcę pułku lub innego oddziału przedstawia swojej Władzy przełożonej takowe świadectwo, celem otrzymywania karty drożnej, dla zażądania podwód obywatelskich pod przewóz pomienionych rzeczy.

Dla przewożenia różnych skarbowych efektów odnoszących się do umundurowania żołnierzy, podwody mogą być w takim tylko razie żądane, jeżeli pułk lub inny oddział wojska, z rąk przyjętych od Kommissoryatu materyalów, w przeciągu trzech miesięcy, nie zdążył wykończyć umundurowania żołnierzy. Waga pomienionych materiałów powinna być ustalowiona tym samym porządkiem, jaki wskazany jest wyżej w niniejszym paragrafie. Jeżeli zaś materiały te pozostały po upływie wspo-

ревозка оных должна быть производима не на
обывательскихъ подводахъ, а на счетъ Ко-
мандировъ. Впрочемъ, если замедление въ по-
стройкѣ произошло отъ причинъ уважитель-
ныхъ, то въ такомъ случаѣ командиры на-
требованіе подводъ, должны испросить раз-
решеніе своего высшаго Начальства.

(Приказъ по Армии 1856 года N. 15).

IV. Путевые листы.

§ 20. Подводы даются только тѣмъ ли-
цамъ, кои предъявить путевой листъ.

Изъемляются изъ сего правила:

a) Начальники Жандармскихъ Командъ,
имѣющіе право безъ предъявленія путеваго
листа, требовать подводы за установленную
плату, въ полученіи коей мѣстныя Граждан-
скія власти должны выдавать подлежащія кви-
танціи.

(Предписание Намѣстника отъ 24 июня
(6 июля) 1843 года, за N. 3,208).

мнionego terminu od daty otrzymania onych z Komissoryatu, — przewozenie ich nie powinno sie odbywać na podwodach obywatelskich, leez na koszt Dowódzców. Gdyby wszakże zwłoka w przygotowaniu umundurowania żołnierskiego, pochodziła z przyczyn na uwzglednienie zasługujących, — w takim razie Władza Wojskowa odnieść się powinna do swojej Władzy przełożonej, celem uzyskania upoważnienia do żądania podwód.

(Rozkaz do Armii z r. 1856, Nr. 15).

IV. O Kartach Drożnych.

§ 20. Podwody powinny byc dawane tym tylko osobom, które okażą kartę drożną za wyłączeniem:

a) Naczelników Komend Żandarmskich; ci bowiem mają prawo do żądania podwód bez okazania karty drożnej, za uiszczeniem tylko przepisanej opłaty, z otrzymania której miejscowe Władze Cywilne obowiązane są wydać stosowne pokwitowania.

(Rozkaz Namiestnika z dnia 24 Czerwca (6 Lipca) 1843 r. Nr. 3208).

b) Случаи, о коихъ сказано въ §§ 10 и 11 настоящихъ правилъ; ибо поименованный въ оныхъ лица обязаны вмѣсто путевыхъ листовъ, предъявлять распоряженія подлежащей власти, дающія право на взиманіе подводъ, для исполненія возложеннаго на нихъ порученій.

§ 21. Путевые листы на взиманіе подводъ, по прилагаемой при семъ формѣ подъ №. 1, выдаются Дежурнымъ Генераломъ Арміи, или высылаются отъ него бланки оныхъ въ Корпусные и Дивизіонные Штабы, къ Комендантамъ крѣпостей и городовъ и Воденнымъ Начальникамъ губерній, которые и выдаютъ путевые листы войскамъ по мѣрѣ дѣйствительной ихъ надобности и въ точности сообразаясь съ правилами.

(Приказъ по бывшей Дѣйструющей Арміи отъ 31 Октября 1831 года, за №. 561, § 10).

§ 22. Начальники войскъ и Управлений, получающіе изъ Главнаго Дежурства Арміи бланки путевыхъ листовъ для требованій обывательскихъ подводъ въ дозволенныхъ случаяхъ, обязаны неупустительно представлять каждый мѣсяцъ въ Главное Дежурство надлежащій отчетъ въ употребленіи сихъ бланковъ.

(Приказъ по Арміи отъ 16 Июня 1856 года, за №. 13).

b) Wypadków przewidzianych §§ 10 i 11 niжniejszych przepisów; osoby bowiem tam wyrażone, w miejsce karty drożnej obowiązane są okazać zarządzenie właściwej władzy, upoważniające do żądania podwód, dla załatwienia czynności im poruczonej.

§ 21. Karty drożne na branie podwód, sporządzone podlęg załączajacgo się wzoru Nr. 1 wydawane będą przez Dyzurnego Jeneralą Armii, albo też wysyłane być mają przezeń blankiety kart takowych do Sztabów Korpusów i Dywizji, niemniej do Komendantów Twierdz i Miast i Naczelników Woiennych Gubernij, dla wydania ich nastepnie wojsku w miarę istotnej potrzeby i w scisłem zastosowaniu się do przepisów.

(Rozkaz do Armii z dnia 31 Października 1831 r. №. 561, § 10).

§ 22. Naczelnicy oddziałów Wojsk i Zarządów, otrzymujący z Dyzurstwa Głównego Armii blankiety kart drożnych dla żądania podwód obywatelskich, obowiązani są koniecznie przedstawić co miesiąc Głównemu Dyzurstwu stosowny rachunek z użycia tych blankietów.

(Rozkaz do 1 Armii z dnia 16 Czerwca 1856 roku. №. 13).

§ 23. Дивизионные Начальники частей, не вошедших въ составъ корпусовъ, получивъ отъ выступающихъ въ походъ полковъ, баталіоновъ и ротъ свидѣтельства о вѣсѣ слѣдующихъ съ ними тяжестей (какъ о семъ сказано въ § 19), выдаютъ имъ Путевые листы на такое число подводъ, какое соразмѣрно вѣсу тяжестей, опредѣлено въ § 18 сихъ правилъ.

(Приказъ по Арміи отъ 31 Октября 1831 года, за N. 561, § 12).

§ 24. Въ путевыхъ листахъ согласно формѣ оныхъ, должно прописывать название полка, баталіона или команды, или фамилію того, кому листъ выданъ, откуда онъ слѣдуетъ и куда; если же листъ выдается Командѣ, то должно означать въ ономъ число подводъ порознь: а) для цейхгауза, б) для больныхъ, и проч.;— равномѣрно число верстъ, путь слѣдованія, этапы и наконецъ всю сумму, которую надлежитъ уплатить за подводы.

(Тотъ же приказъ, § 13).

§ 25. Гминный Войтъ, Президентъ, Бургомистръ города или другой Чиновникъ, выдающій подводы, долженъ въ графѣ предъявленного ему путеваго листа написать прописью

§ 23. Dywizyjni Naczelnicy oddziałów nie-wchodzących w' skład korpusów, otrzymawszy od pułków, batalionów i Kompanij gotowych do wymarszu, świadectwo o ciężarze efektów (o czem wyżej w § 19), wydają karty drożne na branie podwód w ilości zastosowanej do ciężaru, jak to określono w § 18 niniejszych przepisów.

(Rozkaz do Armii z dnia 31 Października 1831 roku Nr. 561, § 12).

§ 24. Aby karty drożne odpowiadały przepisanemu wzorowi, należy w nich wypisywać: nazwę pułku, batalionu lub oddziału; nazwisko tego, komu karta służy, niemniej zkad i dokąd udaje się. Jeżeli zaś karta drożna wydaną będzie oddziałowi wojska, natenczas wyszczególnić należy ilość podwod: a) dla cech-hauzów, b) dla chorych i t. p; również ilość mil, trakt dążenia, stacye etapowe i nareszcie całkowitą kwotę, jaka przypada za wzięte podwody.

(Tamże § 13).

§ 25. Wójt Gminy, Prezydent, Burmistrz lub inny Urzędnik dostarczający, na moc ey okazanej mu karty drożnej, podwody, obowiązany jest w właściwej rubryce tejże karty wy-

количество полученныхъ имъ за подводы денегъ, и приложить свою печать.
(Тотъ же приказъ § 14).

§ 26. Военные Начальства, выдающія путевые на подводы листы, обязаны разматривать и соображать, основано ли на законныхъ правилахъ требование такового листа и можно ли его выдать; въ противномъ же случаѣ отказываютъ въ выдачѣ такового.

(Тотъ же приказъ, § 15).
V. Объемъ подводъ и плата за оныя.

V. Объем подводъ и плата за оныя.

§ 27. Доставляемыя подъ воинскія тяжести подводы должны быть такого объема, чтобы, какъ опредѣлено въ § 3 и 18 настоящихъ правилъ, могли поднимать: пароконная 20, а одноконная 10 пудовъ.

(Тотъ же приказъ, § 16, но съ соотвѣтственнымъ измѣненіемъ).

§ 28. Если гдѣ заготовлены будуть подводы четвероконные, топна четверокунную подводу накладывается тяжесть 40 пудовъ, и платится за нее, какъ за двѣ подводы пароконные. Въ таковыхъ случаяхъ четверокон-

pisać wyraźnie ilość otrzymanych za podwo-
dy pieniędzy, i zaopatrzyć kartę podpisem swym
i pieczęcią.

(Tamże § 14).

§ 26. Władze wojskowe wydające karty drożne na podwody, obowiązane są zwracać uwagę i przestrzegać, aby zapotrzebowanie tych kart oparte były ścisłe na przepisach w przeciwnym zaś razie odmawiać wydania ich.
(Tamże § 15).

(Tamże § 15).

V. O naturze podwóð i placy za one.

§ 27. Podwody dostarczane pod przewóz
efektów wojskowych, powinny być tyle obszer-
ne, iżby, stosownie do §§ 3 i 18 niniejszych
przepisów, mogły zabrać: podwoda parokonna
20, a jednokonna 10 pudów ciężaru.
(Tamże § 16 z odpowiednią zmianą).

(Tamże § 16 z odpowiednią zmianą).

§ 28. Jeżeli na użytek powyższy będą gdzie dostarczane podwody czterokonne, w ówczas na taką podwodę ładować ciężaru pudów 40, i uiszczać opłatę jak za dwie parokonne podwody, dostarczając połowę podwód czterokon-

ныхъ подводъ берется половинное число противъ пароконныхъ.

(Тотъ же приказъ, § 17).

§ 29. Если войска, вместо подводъ, требовать будутъ, по § 6-му однихъ только лошадей, въ такомъ случаѣ за лошадей платится тоже, что и за подводы, т. е., за 1 лошадь какъ за одну одноконную подводу (2 коп. на версту); за 2 лошади, какъ за 1 пароконную подводу (4 коп. на версту); за 3 лошади, какъ за 1 подводу пароконную и 1 одноконную; за 4 лошади, какъ за 2 пароконные подводы, ит.д.

§ 30. Гдѣ будетъ недостатокъ въ лошадяхъ, тамъ заготовляются для войскъ подводы воловыя, т. е. запряженныя парою воловъ.

(Тотъ же приказъ, § 18).

§ 31. За одну пароконную подводу, доставленную какъ подъ воинскія тяжести, такъ и подъ лица, имѣющія, на основаніи настоящихъ правилъ, право на взиманіе оной, опредѣляется плата до 4 коп. на версту.

§ 32. За одну пароконную подводу при переходахъ для снятія топографическихъ плановъ, и вообще въ тѣхъ случаяхъ, когда нельзя опредѣлить съ точностью время,

nychъ w stosunku zapotrzebowanej ilości podwod parokonnych.

(Tamże § 17).

§ 29. W razie gdyby w miejscu podwod, zapadane byly przez wojsko same konie, jak to § 6 przewidziano, płaca za takowe konie uiszczaną będzie, jak za podwody, to jest za 1 konia, jak za podwodę jednokonną (kop. sr. 2 na werstę), za 2 konie jak za podwodę parokonną (kop. sr. 4 na werstę), za 3 konie jak za jedną podwodę parokonną i jedną jednokonną, za 4 konie jak za dwie podwody parokonne, i t. d.

§ 30. W razie gdyby w jakiej okolicy okazał się brak koni, w ówczas na potrzebę wojska dostarczane być mogą podwody wołowe, to jest podwody zaprzężone w parę wołów.

(Tamże § 18).

§ 31. Płaca za jedną parokonną podwodę dostarczoną, bądź pod przewóz ciężarów wojskowych, bądź pod osoby, mające na zasadzie niniejszych przepisów, prawo do żądania podwod, ustanawia się po kop. sr. 4 na werstę.

§ 32. Płaca za jedną parokonną podwodę użytą do przejazdów dla zdjęcia planów topograficznych, i w ogóle tych razach, kiedy nie można z pewnościami wyrachować czasu stra-

проведенное въ самой ѿзѣ, назначается слѣдующая плата: ежели подвода будетъ употреблена въ продолженіе времени, составляющаго до 7 часовъ, то платится по часамъ, полагая за каждый часъ по 15 коп. сер.; если же подвода будетъ употреблена болѣе 7 часовъ, въ такомъ случаѣ по 1 рублю $1\frac{1}{3}$ коп. сер. за цѣлый день.

(Постановление Совета Управления Царства 15 (27) Июня 1854 года, коимъ опредѣлена была плата за обывательскія подводы, предназначавшіяся для усиленія станцій на почтовыхъ трактахъ.)

§ 33. За одноконныя подводы, доставленныя какъ подъ воинскія тяжести въ случаяхъ, указанныхъ въ § 3, такъ и подъ лица, имѣющія, на основаніи настоящихъ правилъ, право на взиманіе оныхъ,—опредѣлнется половинная плата противъ пароконныхъ, то есть, за каждую одноконную подводу по 2 коп. сер. на версту.

§ 34. За каждую троеконную подводу платится вообще по 6 коп. сер. на версту.

VI. Какимъ образомъ производится платежъ за подводы.

§ 35. Плата за обывательскія подводы, доставляемыя для войскъ или по другимъ слу-

wionego na sama jazde, ustanawia się jak nastepuje: jeżeli podwoda uzyta będzie przez przeciag czasu do 7 godzin, plac się za každa godzinę użycia podwody po kop. sr. 15; — jeżeli zaś podwoda uzyta będzie dłużej niż przez godzin 7, w takim razie plac się r. sr. 1 kop. $1\frac{1}{3}$ za cały dzień.

(Postanowienie Rady Administracyjnej Królestwa z dnia 15 (27) Czerwca 1854 roku, oznaczajacego opłate za podwody dostarczane dla zasilenia stacj na traktach pocztowych).

§ 33. Za jednokonne podwody dostawiane tak pod przewóz ciężarów, w wypadkach przewidzianych § 3, jakotéž i pod osoby, mające na zasadzie mniejszych przepisów, prawo do żądania onych, ustanawia się opłata wyrównująca połowie placy ustanowionej za podwody parokonne, to jest za každą jednokonną podwodę po kop. sr. 2 na werstę.

§ 34. Za podwody trzykonne, naznacza się opłata po kop. sr. 6 na werstę.

VI. O sposobie uiszczenia opłaty za podwody.

§ 35. Opłata za podwody obywatelskie na potrzebę wojska, lub innych razach, przepisami

чаямъ, настоящими правилами определеннымъ (за исключениемъ подводъ, о коихъ говорится ниже въ § 38), должна быть производима при самомъ взятіи подводъ.

(Приказъ по бывшей Дѣйствующей Арміи отъ 31 Октября 1831 года, за N. 561 § 21).

§ 36. Военные Начальства, снабжающія путевыми листами, выдавая оные Офицерамъ и другимъ военнымъ Чинамъ, въ тоже время отпускаютъ имъ и прогоны на весь путь, изъ суммъ, находящихся въ ихъ распоряженіи, требуя возврата оныхъ изъ Комиссаріата установленнымъ порядкомъ.

(Тотъ же приказъ, § 22).

§ 37. Генераль-Квартирмайстеръ, въ случаѣ командировки состоящихъ подъ Начальствомъ его Офицеровъ, снабжаетъ ихъ впередъ прогонами на подводы, изъ суммъ, назначенныхъ для квартирмайстерскаго Управлениія, кои и пополняются немедленно, по представлѣніи отчетовъ въ Комиссаріатское вѣдомство.

(Тотъ же приказъ, § 23).

§ 38. За обывательскія подводы для пересылаемыхъ по этапамъ нижнихъ чиновъ и арестантовъ, и для сопровождающаго ихъ конвоя, прогонныя деньги не уплачиваются; но, вмѣ-

niniejszemi przewidzianych, dostarczane, (za wykluczeniem podwod o jakich niżej w § 38 jest mowa) uiszczaja się zaraz przy wzięciu podwody.

(Rozkaz do Armii z dnia 31 Października 1831 r.

Nr. 561, § 21).

§ 36. Władza wojskowa, wydajaca kartę drożną bądź oficerom, bądź innym wojskowym, doręczy zarazem pieniądze z funduszu pod jej wiedzą zostającego; a następnie upomni się o zwrot tych pieniędzy z Komissoryatuum, porządkiem przepisanyem.

(Tamże, § 22).

§ 37. Jeneral Kwatermistrz, w razie delegowania podwładnych sobie oficerów, wydaje im, sposobem awansu pieniądze na podróż (прогонные деньги) z funduszu wydzielonego do dyspozycji kwatermistrzostwa, zwrot których, po złożeniu Władzy Komissoryatskiej rachunków, niezwłocznie nastąpi.

(Tamże § 23).

§ 38. Za podwody dostarczane dla wojskowych niższych stopni i aresztantów przesyłanych etapami pod konwojem, jakoteż i dla żołnierzy konwojujących, opłata nie uiszczza się

сто оныхъ, выдаются, по прилагаемай формѣ подъ №. 2-мъ, квитанціи Этапными Начальниками; а на промежуточныхъ Станціяхъ, где сами Этапные Начальники не находятся, квитанціи эти выдаются Начальниками Конвоя, сопровождающаго слѣдующихъ по этапамъ людей.

Квитанціи сіи и представленные местными Гражданскими Начальниками счеты прогонамъ, причитающимся на удовлетвореніе жителей, Военные Начальники Губерній обязаны отправлять одинъ разъ въ мѣсяцъ въ Брестъ-Литовскую Комисариатскую Комиссію, имъя притомъ въ виду, что если квитанціи не будуть доставлены въ Комиссію до истечения года отъ взятія подводъ, то отпускъ прогонныхъ денегъ, за силою 301 Ст. 3 кн. IV, час. Свода Военныхъ Постановлений, отъ Казны производимъ не будетъ.

(Повелѣніе Главнокомандовавшаго Арміею отъ 17 Марта 1839 года, за №. 1,086 и приказъ по Арміи 1850 г. за № 279.)

VII. Изъ какихъ суммъ производится плата за подводы и отчетность въ сихъ суммахъ.

§ 39. За подводы, взимаемыя по §§ 10, 11, 12, 13, 14, 16 и 17, настоящихъ правиль,

зараз готовыми pieniedzmi, lecz wydawane będa przez Naczelników Etapowych pokwitowania, podlug załączajacego się wzoru №. 2; a na stacjach pośrednich Etapowych, gdzie nie ma Naczelników Etapowych, pokwitowania powyzsze wydaja Naczelnicy konwoju prowadzacego powmienionych ludzi Etapami.

Pokwitowania te, jakoteż przedstawiane przez miejscowa Władzę Cywilną likwidacyje przypadajacej mieszkańcom za podwody nalezytości, Naczelnicy Wojenni Gubernij obowiązani są odsyłać raz w miesiąc do Brzesko-Litewskiej Kommissoryatskiej Komisseyi, mając przy tem na uwadze, że jeżeli pokwitowania nie będą odeslane tejże Komisseyi przed upływem roku od daty użycia podwody, wówczas wyplata należności ze Skarbu, z mocey Art. 301, Ks. 3 czesci IV Zwodu postanowien wojskowych, miejsca mieć nie będzie.

(Rozkaz Główno-dowodzącego Armii z dnia 17 marca 1839 r., №. 1086, i Rozkaz do Armii z r. 1856, №. 279.)

VII. O Funduszach, z których ma być uiszcza na opłata za podwody.

§ 39. Wydatki na najem podwód dostarczać się winnych podlug §§ 10, 11, 12, 13, 14, 16

платится, какъ и донынѣ, изъ подлежащихъ суммъ, опредѣленныхъ годовою роєписью Казны Царства Польскаго.

(Особыя повелѣнія Высшаго Начальства).

§ 40. Расходъ этотъ производится и отчетъ въ ономъ представляется на точномъ основаніи общихъ Счетно-Казначайскихъ въ Царствѣ Польскомъ правиль и согласно распоряженіямъ Правительственной Комиссіи Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ, которая изданы уже или состоятся въ послѣдствіи, на счетъ потребности и числа доставляемыхъ подводъ.

§ 41. Издержки на порводы для войскъ, въ случаяхъ указанныхъ въ §§ 6, 7, 8 и 9 сихъ правиль, относятся, какъ и прежде, на суммы Комиссаріатскія.

(Приказъ бывшей Дѣйствующей Арміи отъ 31 Октября 1831 года, за N. 561).

§ 42. Генераль-Квартирмейстеръ, Главное Дежурство Арміи, Корпусные, Дивизіонные и Бригадные Штабы, Команданты крѣпостей и городовъ, Военные Начальники Губерній и Полковые Командиры обязаны, по истечении каждого мѣсяца, доставлять въ Главную

i 17, нинѣжихъ прописовъ, покрыване бѣднадал jak dotad z wlaściwych funduszów Etatem Skarbu Królestwa corocznie wydzielanych.

(Na zasadzie szczególnыхъ rozkazów Wladrz wyzszych).

§ 40. Wydatki z powyższych funduszów, powinny byc dysponowane i usprawiedliwiane w scisłem zastosowaniu sie do ogólnych przepisow Rachunkowo-Kassowych w Królestwie obowiązujących,— oraz do wydanych lub wydac sie mogacych przez Komisseyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych zarządzeń, oznaczajacych potrzebe i ilość udzielać sie powionych podwod.

§ 41. Koszta najmu podwod dla wojska w przypadkach przewidzianych §§ 6, 7, 8 i 9, nинѣжихъ прописовъ, regulowane bѣdнадал jak dotad do funduszów Komissoryatskich, (Rozkaz do Armii z d. 31 Października 1831 roku, Nr. 561).

§ 42. Jenerał-Kwatermistrz, Główne Dyzurstwo Armii, Sztaby Korpusów, Dywizji i Brygad, oraz komendanci Twierdz i Miast, Naczelnicy Wojenni Gubernij i Dowódcy Pulków, obowiązani sa, po upływie každego miesiąca przesyłać Komissoryatской Komisseyi rachunki Tom LI do Nru 156 15

Полевую Каммисаріатскую Коммісію отчеты въ издержкахъ на подводы, по прилагаемой при семъ формѣ подъ №. 3, пріобща къ отчетамъ и подлинные путевые листы.

(Приказъ по бывшей Дѣйствующей Арміи отъ 31 Октября 1831 года, за №. 561 § 24).

§ 43. Счеты и отчеты, упомянутые въ §§ 38 и 42 должны быть расположены по мѣсяцамъ, и ни подъ какимъ предлогомъ не могутъ заключать въ себѣ путевыхъ листовъ, или другихъ документовъ на прогоны, слѣдующие за иные мѣсяцы.

(Тотъ же приказъ, § 25).

§ 44. Каждый военно-служащий, слѣдующій за предѣлы Царства Польскаго, будучи снабженъ путевымъ листомъ для проѣзда только до границы, а не обратно, обязанъ листъ сей отправить съ послѣднаго этапа; въ противномъ случаѣ, онъ долженъ, подъ строгою отвѣтственностью, отослать оный въ теченіе двухъ недѣль по прибытии къ полку, въ коемъ состоить.

(Тотъ же приказъ, § 26).

§ 45. Счеты, неудостовѣренные роспискою во взятіи подводъ, и отчеты, неоправданные

wydatkow za takowe podwody, sporządzać sie winne podlug wzoru Nr. 3, i do tych rachunkow dołączać karty drożne.

(Tamże § 24).

§ 43. Likwidacyje i rachunki o jakich w §§ 38 i 42 jest mowa, powinny zawierać w sobie należytości lub wydatki z jednego tylko miesiąca, i nie obejmować kart drożnych lub innych dowodów z innego Miesiąca.

(Tamże § 25).

§ 44. Każdy z wojskowych udajacy sie za granice Królestwa Polskiego i zaopatrzony w kartę drożną, służącą na przejazd tylko do granicy a nie na powrót, obowiązany jest wzmiankowaną kartę z ostatniego Etapu powrócić wla-dzy, od której ją otrzymał; jeżeliby zaś tego nie dopełnił, to zwrócić ją ma w przeciągu dwóch tygodni od chwili przybycia do Pułku w którym zostaje, a to pod surową odpowiedzialnością.

(Tamże § 26).

§ 45. Likwidacyje nieudowodnione pokwi-towaniami z użycia podwód, a rachunki nie-

распискою получателя въ путевомъ листѣ, что деньги за подводы ему уплачены, не будутъ признаваемы дѣйствительными и подлежащими платежу.

(Тотъ же приказъ, § 27, съ соотвѣтственнымъ измѣненіемъ.)

§ 46. Комиссаріатская Комиссія, получивъ, по изложеному порядку, отчеты расходамъ, сдѣланнымъ на подводы, по разсмотрѣніи и признаніи удостовѣрительныхъ документовъ достаточными, высыпаетъ суммы для пополненія издерганныхъ денегъ, а Генераль Интенданть Арміи, по истечениіи каждаго мѣсяца, представляетъ Главно-Командующему подробный отчетъ, съ показаніемъ въ ономъ: какими именно войсками, сколько было требовано на сей предметъ денегъ и сколько дѣйствительно, по надлежащемъ разсмотрѣніи отчетовъ, признано подлежащими удовлетворенію.

(Тотъ же приказъ, § 28.)

VIII. Штрафы за отступление отъ правилъ.

§ 47. Лице, обязанное выдавать путевые листы, въ случаѣ выдачи онаго кому либо,

16

sprawiedliwione kartami drożnimi, obejmującymi pokwitowania z odbioru należności za udzielone podwody, nie będą uważane za legalne.
(Tamże § 27 z odpowiednią zmianą).

§ 46. Komissya Komissoryatska po otrzymaniu tym sposobem rachunków wydatków poniesionych na najem podwój, sprawdza je, i w razie uznania legalności dowodów, usprawiedliwiających wydatki, wydziela fundusz na pokrycie onych,— Jeneral Intendent Armii, po upływie ka dego miesiąca, przedstawi  ma Głowno dowodzącemu Armi  szczególnowy rachunek z wykazaniem: jakie miarowicie wojsko, jakiej  adało na ten przedmiot kwoty pieniędzy,— oraz w jakiej wysokości wydatki na ten przedmiot, po należytym sprawdzeniu rachunków, uznane zostały za legalne.

(Tamże § 28.)

VIII. O karach za uchybienie przepisom.

§ 47. Osoba wydająca z Urz du swego karty drożne, w razie wydania takowej karty osos-

не имѣющему права на получение подводы, или въ случаѣ, еслибы число подводъ назначено было свыше положенія, должно заплатить штрафъ, равняющійся количеству денегъ за весь подводы, неправильно въ путевомъ листѣ назначенный, полагая за оныя прогоны по почтовой таクсѣ. Штрафъ этотъ вычитается изъ жалованья виновнаго и поступаетъ въ общую прогонную сумму.

(Тотъ же приказъ, § 29).

§ 48. Опредѣленный въ предидущемъ § штрафъ взыскивается равнымъ образомъ и со всѣхъ военныхъ Чиновъ, взимающихъ подводы въ большемъ числѣ противъ назначенаго имъ въ путевомъ листѣ.

(Тотъ же приказъ, § 30).

§ 49. Всякое частное лицо, которое бы поддѣлало или подскобило путевой листъ, или взяло самовольно подводу, кромъ штрафа, равняющагося прогонамъ за весь путь, подвергается законному взысканію.

(Тотъ же приказъ, § 31).

§ 50. Всякий военнослужащий, получающій подводы, долженъ обращаться прилично какъ

bie niemajaczej prawa do brania podwod, — albo tez w razie oznaczenia w karcie droznej wiekszej nad przepis ilosci podwod, obowiazana jest opłacić tytułem kary pienięznej, kwotę wyrównywającą tej, jaka przypada za podwody nad przepis żądane, licząc opłatę za też podwody podług taxy pocztowej. Ta kara pienięzna potraca się z placu winnego na rzecz tego funduszu, do którego wydatek na najem podwod odnosi się.

(Tamże § 29).

§ 48. Kara pienięzna oznaczona w poprzednim § 47-m również rozeigana będzie i na wszystkich wojskowych, którzyby brali podwody w liczbie przewyższającej oznaczenie kartą droznią.

(Tamże § 30).

§ 49. Każda prywatna osoba, któraby się poważyła podrobić lub podskrubać kartę drożną, lub któraby samowolnie wzięła podwodę, nietylko obowiązaną będzie uścić karę pieniężną za całą przebytą drogę, ale nadto pociągniętą zostanie do prawnej odpowiedzialności.

(Tamże § 31).

§ 50. Każdy z wojskowych otrzymujący podwodę, obchodzić się powinien z Urzędnikiem wydają-

съ Чиновникомъ, выдающимъ подводы, такъ и съ самыми подводчиками. Всякое своеоліе и всякий насильтственный поступокъ, если доказанъ будеть словесными допросами, снятыми мѣстнымъ Начальствомъ, подлежать строгому взысканию.

(Тотъ же приказъ, § 32).

§ 51. Полки, Команды и всѣ воинскіе Чины, получившіе путевые листы, не имѣютъ права сами брать подводы отъ жителей, а обязаны относиться объ оныхъ къ Гражданскому вѣдомству; и потому, лабы дать оному время соблюсти очередь въ нарядѣ подводъ и собрать оныя изъ деревень въ назначенное мѣсто, должны высылать отъ себя квартирьеровъ впередъ для предваренія по крайней мѣръ однѣми сутками того вѣдомства, отъ коего требуются подводы.

(Тотъ же приказъ, § 33).

§ 52. Подводы дозволяется употреблять только до ближайшей станціи и останавливаться съ оною на пути не болѣе одного часа, кроме случаевъ, указанныхъ выше въ § 32.

сумъ je, grzecznie i przyzwoicie, niemniej tez z wlascicielem podwody. Wszelki zas nieporządek i gwałtowne obejście sie, dowiedzione słownemi zeznaniami, przez Władze miejscowości spisanemi, sciagnie na innego surową odpowiedzialnosć.

(Tamże § 32).

§ 51. Pułki i oddziały wojska, tudzież osoby mogące żądać dostawy podwod, chociaż zao-patrzone w karty drozne, nie mają jednak prawa brać same od mieszkańców podwody, lecz powinny odnosić się o to do Władz cy-wilnych; ażeby zaś dać tymże Władzom czas potrzebny do zachowania właściwej kolej w dostawie podwod, i zebrania ich z wsiów na miejsce naznaczone, wzmiankowane Pułki i oddziały powinny wysyłać naprzód kwartirgerów, dla uprzedniego zawiadomienia przynajmniej na jedną dobę tej władzy, która ma dostarczyć podwody.

(Tamże § 33).

§ 52. Podwoda nie może być uzyta dalej jak do najbliżej stacyi, ani tez zatrzymywana w drodze więcej nad godzinę, za wyjątkiem wypadku w § 32 przewidzianego.

Всемъ вѣдущимъ на обывательскихъ подводахъ по путевымъ листамъ, воспрещается уклоняться отъ пути, листомъ назначенаго.

(Тотъ же приказъ, § 34).

§ 53. На каждомъ этапѣ должна быть за-ведена книга, по прилагаемой при сей формѣ подъ N. 4, на записку доставляемыхъ обыва-тельскихъ подводъ.

(Тотъ же приказъ, § 36).

*IX. Удовлетвореніе жителей за доставлен-
ные ими подводы.*

§ 54. Для обеспеченія жителямъ свое временнай уплаты за доставленныя ими подводы, мѣстныя власти, то есть Президенты, Бургомистры городовъ и Гминные войты обязаны иметь, предписанную на сей предметъ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ отъ 3 (15) Октября 1845 года за N. 89972/20424, контрольную книгу, по прилагаемой при сей формѣ подъ N. 5, скрѣпленную по листамъ подлежащимъ Уѣзднымъ Начальникомъ. Въ соотвѣтственныхъ графахъ книги этой должны они прописывать четко: военное лицо, платящее прогоны; количество суммы, онымъ заплаченной; кому и сколько

Jadacym na podwodach obywatelskich za kartą drożną, nie pozwala się zbaczać z traktu taż kartą wskazanego.

(Tamże § 34).

§ 53. Na każdej stacyi etapowej powinna być zaprowadzona księga do zapisywania do-stawianych podwod obywatelskich, podl ug do- aczonego do niniejszych przepisów wzoru Nr. 4.

(Tamże § 36).

*IX. O wyplacie mieszkańcom nale o艣ci
za podwody.*

W celu zapewnienia mieszkańcom akuratne- go odbioru przypadających im nale o艣ci za dostarczone podwody, władze miejscowe, jako- to: Prezydencji i Burmistrze Miast, tudzież W oj- ci Gmin, obowia zani są utrzymywać przepisa- n  na ten cel Reskryptem Kommissyi Rz ado- wej Spraw Wewn etrznych i Duchownych z dnia 3 (15) Października 1845 r. Nr. 39972/20424 Kontrolle, podl ug za aczaj cego si  wzoru Nr. 5, i po oparafowaniu jej przez Właściwego Na- czelnika Powiatu, wszystkie jej rubryki jak najakuratniej zapelni  wyraźnem wypisaniem: osoby wojskowej uiszczaj cej nale o艣ci; — fun- duszu jaki, i za co mianowicie, zosta  udzielony;

niemniej komu i w jakiej wysokości został wyplacony; a zarazem przestrzegać, aby po kwitowania interesentów z odbioru należności, były przez nich samych czynione. W razie zasady, gdyby który z nich pisać nie umiał, aby znaki, ich były stwierdzane: po miastach przez świadka umieającego pisać, a po wsiach, w braku takiej osoby, aby wyplata rzeczona w obecności Sołtysów miejsce miala.

(Rozporządzenie Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych z d. 3 (15) Października 1845 roku, Nr. 39972/20424).

§ 55. W razie przechodu przez Miasta lub wsie takich Oddziałów Wojska, o przechodzie których Naczelnicy Powiatowi nie mają wiadomości, — Prezydenci i Burmistrze Miast, tużież Wójtci Gmin, obowiązani są natychmiast donosić o tym właściwemu Naczelnikowi Powiatu, przy wyjaśnieniu, jaki pozostały został przez też Komendy finans na opłacenie podwod; — pozostałe zaś pieniądze, powinni niezwłocznie użyć na zaspokojenie mieszkańców, którzy dostawili podwody.

(Tamże).

§ 56. Pomoceńcy Naczelników Powiatowych udając się na rewizję Kass miejskich, powinni także rewidować Księgi o jakich wyżej w §

выдано изъ этой суммы, — наблюдая при томъ, чтобы въ получениі прогоновъ расписывались сами подводчики; если же они неграмотные, въ такомъ случаѣ знаки ихъ должны быть утверждаемы: въ городахъ свидѣтелемъ, умѣющимъ писать, а въ деревняхъ, ежели нѣть грамотнаго свидѣтеля, надлежить производить уплату въ присутствїи Солтысовъ.

(Распоряженіе Правительственной Комиссіи Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ отъ 3 (15) Октября 1845 года за N. 39972/20424).

§ 55. Въ случаѣ перехода чрезъ городъ или деревню такой воинской Кожанды, о съдованіи коей Уѣздные Начальники не были предупрѣдлены, Президенты, Бургомистры городовъ и Гминные Войты, тотчасъ доносятъ о томъ подлежащему Уѣздному Начальнику, объясняя какая этою командою оставлена сумма на уплату за подводы; оставленныя же деньги должны немедленно употребить на удовлетвореніе жителей, доставившихъ подводы.

(Также распоряженіе).

§ 56. Помощники Уѣздныхъ Начальниковъ, ревизуя городскія кассы, должны ревизовать книги, о коихъ сказано въ § 54 и освѣдом-

ляться отъ жителей, не имѣютъ ли они какихъ либо претензій по сдѣланнымъ ими для войскъ доставкамъ, и если имѣютъ, то жалобы ихъ представлять Уѣзднымъ Начальникамъ для дальнѣйшаго по онымъ распоряженія.

(Тоже распоряженіе).

§ 57. На Уѣздныхъ Начальниковъ возлагается обязанность, вышеупомянутыя контрольныя книги ревизовать и утверждать своимъ засвидѣтельствованіемъ каждые полгода, и если найдены имъ будуть въ оныхъ какія либо неисправности или злоупотребленія со стороны мѣстныхъ властей, дѣлать виновнымъ замѣчанія, или, смотря по степени вины, представлять о томъ, для подверженія ихъ ответственности.

(Тоже распоряженіе).

Правила эти утверждены Совѣтомъ Управления въ Засѣданіи 22 Апрѣля (4 Мая) 1858 года.

Статъ-Секретарь *I. Карницкій.*

(самъ)

54 mowa, i dowiadyswać się od mieszkańców: czy nie mają jakowej pretensi z tytułu dostaw wojsku czynionych; a w razie zachodzących jakowych pretensi, powinni odsyłać skargi mieszkańców Naczelnikom Powiatowym dla dalszych zarządzeń.

(Tamże).

§ 57. Naczelników Powiatowych obowiązkiem jest, kontrolle w mowie będące, peryodycznie co pół roku rewidować i poświadczac, a w razie wykrycia jakiej niedokładności w kontrolli, lub nadużycia ze strony władz miejscowych, udzielać winnym napomnienia, lub przedstawiać ich do odpowiedzialności w miarę stopnia ich winy.

(Tamże).

Przepisy niniejsze Rada Administracyjna na posiedzeniu swem z dnia 22 Kwietnia (4 Maja) 1858 roku zatwierdziła.

Sekretarz Stanu, *J. Karnicki.*

Za zgodność:

Dyrektor Główny Prezydujący
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości
Tajny Radca, Senator *Drzewiecki.*

Dyrektor Kancellaryi
Radca Kollegialny *J. Ornowski*

ПО УКАЗУ

ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА

ИМПЕРАТОРА ВСЕРОССИЙСКАГО

ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,

и прочая, и прочан, и прочая.

ЧИНЕЖОКИЧИ

Прельявителю сего назначенному по предписанию Высшаго Начальства слѣдовать изъ согласно съ-правилами, утвержденными Главнокомандующимъ Армиею, предписывается давать на каждой станции, показванной въ маршруте, на обратвъ у сего прилагаемомъ подъ своеъ

А З И И И И

всего одно конныхъ обыкновельскихъ подводъ, съ уплатою, за про

дня 18 года.

Дежурный Генералъ Армии

Подпись того кто выдается Путевой Листъ.

Główne Działstwo Armii

**Wzór N. 1 do § 21
Wydajacego te karty**

OPPONENT

Z ROZKAZU

NAJJAŚNIJEJSZEGO PANA!

Okazicielowi ninijszego

wydelegowanemu przez Władzę wyższą z do .
E. I stosownie do Wspisów zatwierdzanych przez Główno-dowodzącego Armii, poleca się dostarczać na każdym Etapie oznaconym w załączającej się marszрутce podany w ogóle każdej podwody:

w *dnia* *Mca* 18 *roku,*

Dziennik Jeneral Armii

Podpis ředce kdo uváděje kartu

* 6

Digitized by Google

ОБЪЯВЛЕНИЕ.

Gloria Diaz Alvarado

Получивший путевой лист и прогон для уплаты за обычательской под-
воды обязанъ:

1. Набодти, чтобы расписка Чиновника въ получени за подводу денегъ на каждомъ этапѣ, соответствовала числу верстъ и суммъ означенной въ графѣ.
  2. По истечени никакъ не болѣе двухъ недѣль по прибытии къ месту своего назначенія, представить сей путевой листъ тому вѣдомству, отъ коего онъ былъ выданъ.

ПРИМѢЧАНИЕ.

Если получивший путевой лист этого не выполнить, то сумма выданная ему на прогончики за подводы, будеъ вычтена изъ его жалованья, и кроме того, онъ подвергнется строгой ответственности за нарушение сего постановлій.

七

三

6

100

卷之四

波多黎各州的多數人民都是黑人。

OSTRZEŻENIE.

Id H A T G

Otrzymujacy kartę drożną i pieniężne na opłate za obywateelskie podwoły, obowiązany jest dopilnować:

1. Aby pokwitowanie Urzędnika z odbioru pienięzy za podwoły na każdym Etapie, odpowiadało liczbie werst i kwocie pieniężnej w rubryce oznaconej;
2. Aby po przybyciu na miejsce przeznaczenia, przedstawił nie później jak w dwa tygodnie, kartę drożną tej samej Władzy, która Mu ją wydala.

U W A G A.

Na podwoły

Na podwoły

Na podwoły

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Na podwoły

Na podwoły

Na

Na

ЕДИНОВСТВО
СТАВРОПОЛЯ

на которые должно създовать

и отъ коихъ не разъволяется уклоняться въ сторону. ^{Чернушка}
Бывшоюкою и ея упаковкою

E T A P Y

przez które powinien przechodzić
i z których nie jest wolno zwacać.

Data przybycia	Stacja lub Etap na- znaczony na zmia- nę koni	Ilość podwód	Ilość verst za które przypada opłata	Uiszczono		Pokwitowane Urzędnika inie- scowego z otrzy- manyich pieniężny, oraz Pieczęć Urzę- dowa
				Rubli	Kopieki	
15 listopada	Miłosna		2 parokonne	14	1	12

Фонд И.Э.Крэвэ

M. Mihaylović

Форма N. 2, къ § 38.
Wzór N. 2 do § 38.

КВИТАЦІЯ.

Такого-то гола, мѣсяца, дни, дана сія Квантанія лакому-го такимъ-то, въ томъ, что свозь столькихъ-то заболевшихъ нижнихъ чиновъ, рядовыхъ та-
кого-то полка или команды, или такихъ-то слѣдующихъ въ командѣ такого-го, оттуда-го, туда-то, по такому-то случаю, взято столько-то пароконныхъ, или столько-то одноконныхъ обывательскихъ подводъ, отъ такого-то до такого-го мѣста на разстояніи столькихъ-то верстъ, за которыя причитается прогонныхъ денегъ, полагая на версту за подводу: пароконную по 4 коп. сер. а однокон-
ную по 2 коп. сер. столько-то рублей, копѣекъ серебромъ—въ употребленіе
чего симъ свидѣтельству.

Подпись того, кто выдает квитанцию; в случае же неграмотности выдающегося, подписывается за него, по его доверенности, кто либо другой следующим образомъ: такой-то, а вмѣсто его неграмотного, по его прошению, такой-то руку приложилъ.

WYOMING

Highway
Administration

• ПОЧАЛІКІВСЬКА

Tom Ll do Nru 156

10

И. вице-губернатор
1-го Корпуса
1-ой Пехотной Дивизии
1-ой Бригады
Полкъ N.

Форма N. 3 къ § 42.

Губернія N.
Етапъ N.

ОТЧЕТЪ

въ прогонныхъ деньгахъ, уплаченныхъ за обычательскія подводы для

По-путь листамъ.		По-путь листамъ.		По-путь листамъ.	
120	Поручику N. полка N. . .	I пароконная	140	5	60
468	Капитану N. того же полка . . .	2 эскадронная	238	19	4
1135	Подъ съвѣтъ то инже- стей N. полка . . .	4 эскадронная	84	13	44
a)	а) капитану N. N. . .	I одноконная	28	—	56
b)	б) полка Унтеръ-Офицеру N. . .	1 "	28	—	56
И т о г о .			39	20	

卷之三

Wzór Nr. 3, do § 42.

Nr. Korpusu
Nr. Dywizji
Nr. Brygady
Nr. Pułk

Gubernia Nr.
Etap Nr.

RACHUNEK

wydatków poniesionych na opłatę podwód obywateelskich użytych pod woj- skowych oraz dla przewiezienia ciezarów.

Numer karty drożnej lub Biletu	Komu dana była podwoda, albo też wyszczególnienie ciezarów, pod które użyto podwody	Ille i jakich użyciu podwodów	Illeż werszt za które oplacono należytosć	Kwota wydatkowa, w której pieniężny na upakowane podwoje	Uwagi
			Rsr. 1 k.		
<i>Za kartami drożnimi:</i>					
120	Porucznikowi N. pulku N.	1 parokonna	140	5 60	
468	Kapitanowi N. tegoż pułku.	2 parokonne	238	19 4	
1135	Dla przewiezienia takich to ciezarów pulku N. . . .	4 parokonne	84	13 44	
<i>Za biletami:</i>					
a)	Żołnierzowi szeregowemu NN. Pulku N. . . .	1 jednokonna	28	— 56	
b)	Podosłicerowi N. pulku N. 1 . . .	1 ,	28	— 56	
<i>W Ogółie . . .</i>					
				39	20
					w Ogóle trzydziestu dziesięciu wiec rubli, dwudziestu kopiejek srebrzem.

Форма N. 4 къ § 53.

Служебное удостоверение	Личный паспорт	Личный паспорт	Личный паспорт
Служебное удостоверение	Личный паспорт	Личный паспорт	Личный паспорт
Служебное удостоверение	Личный паспорт	Личный паспорт	Личный паспорт
Служебное удостоверение	Личный паспорт	Личный паспорт	Личный паспорт
Служебное удостоверение	Личный паспорт	Личный паспорт	Личный паспорт

КШИГА

ДЛЯ ЗАПИСКИ ОБЪЯВЛЕЛЬСКИХЪ ПОДВОДЪ, ДАННЫХЪ НА
ЭТАПЪ N. ПО ТРЕБОВАНИЮ ВОЕННЫХЪ НАЧАЛЬНИКОВЪ.

Личный паспортъ	Личный паспортъ	Личный паспортъ	Личный паспортъ
Личный паспортъ	Личный паспортъ	Личный паспортъ	Личный паспортъ
Личный паспортъ	Личный паспортъ	Личный паспортъ	Личный паспортъ
Личный паспортъ	Личный паспортъ	Личный паспортъ	Личный паспортъ
Личный паспортъ	Личный паспортъ	Личный паспортъ	Личный паспортъ

Номер заявки	Имя и звание во- енно служащих	Какого полка или Команды	Кемь имен- но выданъ Путевой Листъ	Трактъ съблюдованія по путевому листу	
				Откуда	Куда
1	Поручикъ Н. Н.	Низовского пѣ- хотного полка	36	Пачальни- комъ 7-ой пѣхотной Дивизіи	Изъ Го- стинина Въ Ловичъ
		А Т И І І І І І І			
2	Полковой Квартер- мистръ Н. Н.	Сибирскаго Рег- имадерского пол- ка	94	Пачальни- комъ Шга- ба Гренадерскаго Корпуса N. N.	Изъ Вар- шавы Въ Ло- вичъ
		А Т И І І І І І І І І			
3	Рядовой Н. Н.	З-го Караби- нерного	15	Полко- вымъ Ко- мандиромъ	Изъ Вар- шавы Въ Сохачевъ
		А Т И І І І І І І І І			

Файл № 11 из 17

*⁶

Назначенное число подводъ и какихъ именно	День и часъ прибытия на этапъ	Разстояніе, на которое дады съ этапа подводы	Итого уплачено на этапѣ		Росписка лица, получающаго подводу
			Весъ.	руб. к.	
1, паро-конная	20 Октября въ 10 часовъ въ 12 часовъ утра	До Гомбина 21	—	84	Что подвода паконная мною получена, въ томъ свидѣтельствую Поручикъ Н. Н.
1, паро-конная и одноконная подъ больныхъ и 13 паро-конныхъ подъ ти-же	22 Мая, въ 2 часа по полу-дни	До Ловица 25	14	50	Что 14 подводы паконные и 1 одноконная мною получены, въ томъ свидѣтельствую Поручикъ Н. Н.
1, одно-конная	13 Февраля въ 7 часовъ въ 8 часовъ утра	До Олтаржева	14	—	Что одноконная подвода подъ за-болѣвшаго рядо-ваго получена, рицавъ Н. Н., въ томъ, вмѣсто его неграмотна-го, свидѣтель-ствуя Н. Н.

Wzór N. 4 do § 53

K S I E G A

DO ZAPISYWANIA PODWOD OBYWATELSKICH, DANYCH NA
ETAPIE N. NA ZAPOTRZEBOWANIE WOJSKA.

Województwo Szczecinie
Zakwaterowanie
Data
XVII

Numer biletu	Imię Nazwisko i stopień wojskowego	Z jakiego Pułku lub oddziału	Przez kogo wydana karta drożna	Trakt wskazany kartą drożną do przejazdu	
				Z kąd	Dokąd
1	Porucznik N.	N. N. Pułku	30 Przez Dowódcę N. Dywizji N. N.	Z Gostynina	Do Łowicza
2	Kwatermistrz Pułkowy N. N.	N. N. Pułku	90 Przez Dowódcę Sztabu Korpusu N. N.	Z Warszawy	Do Łowicza
3	Szeregowy N. N.	N. N. Pułku	15 Przez Dowódcę Pułku N. N.	Z Warszawy	Do Sochaczewa

Ile naznaczono braci podwodnych i jakich mianowicie	Dzień i godzina przybycia do Etapu	Dzień i godzina odjazdu z Etapu	Odległość od Etapu na jaką podwodny udzielone zostały	Ilość pieniężnej oplacanych na Etapie	Właśnieczne zaświadczenie osoby otrzymującej podwodę	
					wier.	Rs. k.
1, parokonna	20 marca 0 godzinie 10 rano	20 marca 0 godzinie 12 w południe	Do Gąbina	21	—	84 Zawiadczam o wydanej mi podwodzie Porucznik N.
Dla chorych 1 parokonna i po południu 1 jednokonna; pod egzary 13 parokonnych	22 Maja 0 godzinie 2 po południu	22 Maja 0 godzinie 5 po południu	Do Łowicza	25	14	Zawiadczam iż rzeczywiście wydano mi 14 podwód parokonnych i 1 jednokonną: Kwatermistrz Pułkowy N. N.
1, jednokonna	13 Lutego 0 godzinie 7 rano	13 Lutego 0 godzinie 8 rano	Ołtarzewa	14	—	Stosownie do Biletu, podwo- da dla chorego żołnierza N. by- la dana; o czem w miejscie nie umiejącego pi- sac swiadczę N. N.

Y

ВЪДРОСТИ

ПОКАЗЫВАЮЩАЯ СКОЛЬКО СУММЫ И НА КАКОЙ ПРЕДМЕТЬ
УПЛАЧЕНО ВОЕННЫМИ ВЛАСТЯМИ, И КОМУ ОНА ВЫДАНА
ВОЙТОМЪ ГМИИНЫ N. ИЛИ БУРГОМИСТРОМЪ ГОРОДА N.

Составлено 3а 18 2046.

У п л а ч е н о д е н е г ь			
Чинъ и фамилия во- енаго лица, пла- тищаго деньги	Число, месецъ и годъ	На какой предметъ	кру. сеп.
		пъвое	сеп.
1 Штабсъ-Капитанъ N. полка Федоровъ	1/1, Май 185	На уплату за 2 парокон- ная подводы, полагая на версту по 4 коп. за каж- дую подводу; а за 16 верстъ отъ г. Бельска до Цюцка.	28 1 РОК СЛАВЯНОВА ГРУДОВА БОЛГАРІИ РІЧНІЙ ВІЧНІЙ ІІ КОНІА АД. БІЛКА ДОМОІДІОНІЙ ЛЮЧІНІ

И з в о н и ъ х в у п л а ч е н о			Росписка жителей въ получении сда- вавшихъ имъ денегъ		
Жителемъ деревни N. или города N.	какъ имени и фамилии	когда	Войцеху Слупскому Осипу Витману	какъ имени и фамилии	Войцеху Слупскому. XXX Осипу Витману.
			64 64		
И того	1	28			Что деньги сдаивавшія поименованы ными жителями, уплачены имъ на руки, въ томъ подъ личною отвѣтственностью, свидѣтельствують.

Августа 18 года
Гминный Войтъ
или Бургомистръ
города N.

d*

Mr. BOLZER

Mass Appeal | *Entertainment*

AS CAPITOLIO DE SANTO

A
survive

WYKAZ

PRZYNOSZĄCY WIADOMOŚĆ, JAKIE KWOTY PIENIEŻNE I NA
JAKI PRZEDMIOT PRZEZ WŁADZE WOJSKOWE UISZCZONO
I KOMU TAKOWE ROZPŁACONE ZOSTAŁY PRZEZ WOJTA
GMINY N. LUB BURNISTRZA MIASTA N.

Sporządzony za rok 18

		Fundusz udzielonym zostat			
Nazwisko i stopień wojskowego uiszczającego należytość	Nr. porządkowy	Dnia, Miesiąca Roku	Na wyplacenie należytości przypadającej za	W summie	Rub. sr. kop
1 Fedorow Sztabs-Kapitan z pulku N.		14 Maja 185	Dwie podwoły parokonie, lecz na werste po kop. sr 4 za kaźda, a zatem za dwie od Bielska do Płocka, za werst 16	1 28	

PRZYNIOSŁYCH MIRDOMOSC TAKIE KROWE MOSKOWE DZIENNIKI

Z funduszu tego wyphacono			Podpisy mieszkańców kwituujących z od- bioru należytości		
Mieszkańcom wsi N. lub miasta N.	Każdemu w szczególności	Rub. sr. kop.			
Wojciechowi Słupskiemu Józefowi Witman	— —	64 64	Wojciech Słupski. XXX Józef Witman.		
Razem	1	28	Rzetelność wyplaty podług mniejszego wykazu, do własnych rąk mieszkańców w uskutecznionej, pod osobistą odpowiedzialnością poświadczamy.		
			dnia Mca 18 r.		
			Wójt Gminy Soltyski lub Burmistrz Miasta lub Ławnicy		

KOMISJA PRAWNA

SPRAWIEDLIWOSC

DZIENNIK PRAW

N^r 157.

TOM PIĘCDZIESiąTY PIERWSZY.

Redaktor Gospodarczy
Tadeusz Sznajer P. Mierka

Dyrektor Kredytowy
Tadeusz Kołłątaj J. Grzegorz

Tom LI. do Nru 157

16

DZIENNIK PRAW

N 152.

ROZPORZĄDZENIA RZĘDOWE

10

VOL VIII 63 AL 101

KOMMISSYA RZĄDOWA

SPRAWIEDLIWOŚCI.

W wykonaniu decyzji Rady Administracyjnej
Królestwa, przez wypis z protokołu posiedzenia
tejże Rady z d. 22 Października (3 Listopada)
r. b. N. 23,933, objawionej, ogłasza w Dzien-
niku Praw, w texcie rossyjskim z przekładem
na język polski, Konwencję kartelową, zawartą
w Berlinie w dniu 27 Lipca (8 Sierpnia) r. b.
między Najjaśniejszym Cesarzem Wszech
Rossyi a Królem Pruskim, co do wzajemnego
wydawania dezterterów i zbiegów.

w Warszawie d. 7 (19) Grudnia 1857 r.

Dyrektor Główny Prezydujący
Tajny Radca, Senator *F. Skarbek.*

Dyrektor Kancellaryi
Radca Kollegialny *J. Ornowski.*

16*

ДОГОВОР О ВЗАЙМНОЙ ВЫДАЧЕ ДЕЗЕРТИРОВ И БЬГЛЫХЪ

СВЯТЫМ ПОСЛАНИЕМ

о взаимной выдачѣ дезертиrov и бѣглыхъ, заключенная между
Его Величествомъ Императоромъ
Всероссийскимъ

и
Его Величествомъ Королемъ прусскимъ

о взаимной выдачѣ дезертировъ и бѣглыхъ, заключенная между

Его Величествомъ Императоромъ
Всероссийскимъ

27 Іюля (8 Августа) 1857 года.

KONWENCYA

o wzajemne wydawanie deserterów
i zbiegłych zawarta między

NAJJASNIEJSZYM CESARZEM WSZECH
ROSSYI

NAJJASNIEJSZYM KROLEM PRUSKIM

w dniu 27 Lipca (8 Sierpnia) 1857 roku.

Божію поспішующею милостію
МЫ АЛЕКСАНДРЪ ВТОРЫЙ,

Императоръ и Самодержецъ Всероссийскій,
Московскій, Киевскій, Владимицкій, Новгородскій, Царь Казанскій, Царь Астраханскій, Царь Польскій, Царь Сибирскій, Царь Херсониса-Таврическаго, Государь Псковскій, и Великий Князь Смоленскій, Литовскій, Волынскій, Подольскій и Финляндскій; Князь Эстляндскій, Лифляндскій, Курляндскій и Семигальскій, Самогитскій, Бѣлостокскій, Карельскій, Тверскій, Югорскій, Пермскій, Вятскій, Болгарскій и иныхъ; Государь и Великий Князь Новгорода Низовскія земли, Черниговскій, Рязанскій, Полоцкій, Ростовскій, Ярославскій, Бѣлозерскій, Удорскій, Обдорскій, Кондійскій, Витебскій, Мстиславскій и вся Съверныя страны Повелителъ и Государь Иверскія, Карталинскія, Грузинскія, и Кабардинскія земли и Армянскія Области; Черкаскіхъ и Горскихъ Князей и иныхъ Наслѣдный Государь и Обладатель; Наслѣдникъ Норвежскій, Герцогъ Шлезвигъ-Гольстинскій, Сгорненскій, Дитмарсенскій и Ольденбургскій; и прочая, и прочая и прочая:

Z Bożej Łaski
MU ALEXANDER DRUGI,

CESARZ i Samowladea Wszech-Rossyjski,
Moskiewski, Kijowski, Włodzimierski, Nowogorodzki, Car Kazancki, Car Astrachański, Król Polski, Car Sybirski, Car Chersonisko-Taurycki, Pan na Pskowie i Wielki Xięze Smoleński, Litewski, Wołyński, Podolski i Finlandzki, Xięze Estoński, Inflandzki, Kurlandzki i Semigalski, Żmudzki, Białostocki, Korelski, Twerski, Jugorski, Perniski, Wiatski, Bulgarski i innych, Pan i Wielki Xięze Niższego Nowogrodu, Czernihowski, Riazański, Polocki, Rostowski, Jarosławski, Bielozierski, Udorski, Odborski, Kondyjski, Witebski, Mścislawski i Panujący w całej stronie Północnej, Pan Ziemi Jwerskiej, Kartolińskie, Gruzyjskiej i Kabardynskiej i Krainy Ormianskiej, Xięze Dziedzieczny i Władca Xięzat Czerkaskich, Górskich i innych, Następca Norwegski, Xięze Szlezwicko-Holsztynski, Stomarnski, Ditmarsencki i Oldenburgski, etc., etc., etc.

Объявляемъ чрезъ сie, что послику, по взаимному соглашению между Нами и Его Величествомъ Королемъ Прусскимъ обоюдные Полномочные Наши заключили и подписали въ Берлинѣ 28 Іюля (8 Августа) 1857 года, Конвенцію о взаимной выдачѣ дезертировъ и бѣглыхъ, которая Конвенція отъ слова до слова гласить тако:

Во имя Пресвятаго и Нераздѣльного
Троицы.

Такъ какъ срокъ Конвенціи, заключенной 8 (20) Мая 1844 года между Его Величествомъ Императоромъ Всероссійскимъ, Царемъ Польскимъ и Его Величествомъ Королемъ Прусскимъ о взаимной выдачѣ бѣглыхъ, минулъ, а притомъ оказалось, что нѣкоторыя статьи этой Конвенціи могутъ быть дополнены и яснѣе опредѣлены, то ихъ Величества признали нужнымъ и полезнымъ заключить новую Конвенцію о выдачѣ бѣглыхъ и на сей конецъ назначили Полномочными Своими, а именно:

Его Величество Императоръ Всероссійский, Царь Польский: Барона Филиппа Брунова, Своего Дѣйствительного Тайного

Czynimy wiadomo niniejszym, że za wspólną zgodą pomiędzy Nami i Najjaśniejszym Królem Pruskim, obustronni Pełnomocnicy Nasi zawarli i podpisali w Berlinie dnia 27 Lipca (8 Sierpnia) 1857 roku, Konwencję o wzajemnym wydaniu deserterów i zbiegów, która co do słowa brzmi jak następuje:

W Imię Przenajświętszej i Nierozdzielnej
Trójcy.

Gdy Konwencja Kartelowa, zawarta dnia 8 (20) Maja 1844 roku, między Najjaśniejszym Cesarzem Wszech Rossyi, Królem Polskim i Najjaśniejszym Królem Pruskim, już upłynęła, i gdy okazało się, że niektóre z jej warunków, potrzebują rozwinięcia i udokładnienia, Najjaśniejsze strony uznały za właściwe i potrzebne zawarcie nowej Konwencji Kartelowej i w tym celu mianowały Pełnomocników, jak następuje:

Jego Cesarska Mość, Najjaśniejszy
Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski: Pana
Filipa Barona de Brunnnow, swego Rzeczywi-

Совѣтника, Чрезвычайного Посланника и Полномочнаго Министра при Его Величествѣ Король Прускій и при ихъ Королевскихъ Высочествахъ Великихъ Герцогахъ Мекленбургъ-Шверинскомъ и Мекленбургъ-Стрелицкомъ, Кавалера Россійскихъ Орденовъ: Св. Владимира 1-й степени, Св. Александра Невскаго съ алмазными украшениями, Бѣлого Орла, Св. Анны 1-й степени и Св. Станислава 1-й степени и Прусскихъ Орденовъ Краснаго Орла 1-й степени и Св. Иоанна Іерусалимскаго и проч.

а Его Величество Король Прускій:

Барона Оттона Феодора Мантейфеля, Предсѣдателя Своего Совѣта и Своего Министра Иностранныхъ Дѣлъ, Кавалера Пруссихъ Орденовъ Чернаго Орла и Краснаго Орла, съ украшениемъ дубовыми листьями, Короной и екіпетромъ, Великаго Командора Ордена Гогенцоллернскаго, Командора Ордена Св. Иоанна и Кавалера Россійскихъ Орденовъ, Св. Андрея Первозваннаго, и Св. Александра Невскаго и проч. которые, по размѣру своихъ полномочий, найденныхъ въ надлежащей формѣ, заключили и подписали Конвенцію о выдачѣ бѣглыхъ, которой содержаніе есть слова до слова слѣдующее:

stego Tajnego Radeq, Posła Nadzwyczajnego przy dworach Najjaśniejszego Króla Jegomości Pruskiego i Wielkich Xiążąt Meklemburg-Sweryńskiego i Meklemburg - Strelickiego, Kawalera Wielkich Orderów Rossyjskich: S-go Włodzimierza klasy 1-ej, S-go Alexandra Newskiego ozdobionego brylantami, Orła Białego i S-ej Anny klasy 1-ej, S-go Stanisława klasy 1-ej, Orderu Pruskiego Orła Czerwonego klasy 1-ej i S-go Jana Jerozolimskiego, etc.

a Najjaśniejszy Król Jegomość Pruski: Pana Ottona Teodora Barona de Manteuffel, Prezydującego w Radzie Ministrów i Swego Ministra Spraw zagranicznych, Kawalera Orderów Pruskich: Orła Czarnego i Orła Czerwonego, z wieńcem dębowym, koroną i berłem, Wielkiego Komandora Orderu Hohenzollernów, Komandora Orderu S-go Jana Pruskiego i Kawalera Orderów Wielkich Rossyjskich: S-go Andrzeja, S-go Alexandra Newskiego etc. ktorzy po zamienieniu pełnomocniestwo swoich, i znalezieniu onych w dobrej i nalezytej formie, zawarli i podpisali Konwencję Kartelową, której, osnowa słowo w słowo jest nastepujaca:

Ст. I. Исполненіе по этой Конвенціи начнется чрезъ четыре недѣли по размѣнѣ ратификацій и она будетъ относиться:

- a) Ко всѣмъ лицамъ, которыхъ находясь въ дѣйствительной службѣ, учинять побѣгъ изъ той или другой обоюдныхъ армій, а равномѣрно до всѣхъ военныхъ принадлежностей, которыхъ будутъ ими взяты съ собою, какъ то: до лошадей, конской сбруи, оружія и амуниціи; сверхъ того ко всѣмъ тѣмъ лицамъ, которыхъ хотя и получили увольненіе, но съ тѣмъ, чтобы опять явиться на службу, коль скоро потребованы будутъ, и которые по тому принадлежать къ резерву;
- b) ко всѣмъ лицамъ, которыхъ по законамъ Государства, оставленного ими съ намѣреніемъ возвратиться или же съ тѣмъ, чтобы не возвращаться, обязаны, хотя бы въ послѣдствіи, нести военную службу;
- c) ко всѣхъ тѣмъ лицамъ, которыхъ учинивъ преступленія или проступки въ одномъ изъ двухъ Государствъ, бѣгутъ въ другое, чтобы укрыться отъ суда и отъ надлежащаго наказанія.

Art. I. Niniejsza Konwencja która zostanie wprowadzoną w wykonanie w cztery tygodnie po zamianie ratyfikacji, ma się stosować:

- a) do wszystkich tych osób, które zbiegną z armii stron obu, oraz do wszystkich rzeczy wojskowych któreby z sobą unieśli, a mianowicie koni, rzędów, broni i ubioru, nadto do tych którzy otrzymali urlop pod warunkiem stawienia się do służby czynnej na pierwsze wezwanie, a którzy zatem należą do rezerwy;
- b) do wszystkich tych osób, które według praw kraju przez nich opuszczonego z zamarem lub bez zamiaru powrotu, ulegają służbie wojskowej, chociażby termin takowej jeszcze dla nich nie nastąpił;
- c) do wszystkich tych osób, które popełniwszy przestępstwo lub przekroczenie w jednym z dwóch państw, zbiegli na ziemię drugiego w celu uchylenia się od poszukiwań Sądowych i uniknięcia kary na którą zasłużyli.

Ст. 2. Если упомянутые въ предыдущей статьѣ подъ литерою *a*, люди захвачены будуть въ мундирѣ, если у нихъ окажутся другія принадлежащія къ военной амуниціи вещи, или вообще, ежели не подвержено будетъ сомнѣнію, что они учинили побѣгъ изъ дѣйствительной службы другаго договаривающагося Государства, то таковыя люди должны быть немедленно и безъ предварительного требованія со стороны того Государства задержаны и препровождены со всѣми найденными при нихъ военными вещами на границу, раздѣляющую оба Государства, для передачи Начальству назначенному принимать ихъ.

Что касается до тѣхъ лицъ, которые не будутъ явно бѣглыми, но въ слѣдствіе себѣстенныхъ ихъ показаний или по особеннымъ обстоятельствамъ, могутъ съ вроятностью быть приняты за таковыхъ, то военный или гражданскія Начальства, по полученіи свѣдѣнія о мѣстѣ пребыванія подобнаго человѣка, примутъ немедленно нужныя мѣры для воспрепятствованія дальнѣйшему его побѣгу. Послѣ этого они сдѣлаютъ ему допросъ и препроводятъ протоколь оного къ военнымъ провинциальнымъ властямъ другаго догова-

Art. 2. Jeżeli osoby wzmiankowane w Article poprzedzajacym pod lit: *a*, schwytane zostana w mundurze, jeżeli przy nich znalezione zostana rzeczy do rynsztunku wojskowego należące, czyli słowem gdy żadnej wątpliwości niebędzie iż zbiegli ze służby wojskowej drugiego państwa, wówczas bezzwłocznie i bez poprzedniego upomnania się fegoż państwa, zostana przytrzymani i z przedmiotami wojskowemi przy nich znalezionemi, odprowadzeni na granicę rozdzielającą te dwa państwa, a to w celu oddania ich Władzom właściwym i do ich odbioru przeznaczonym.

Co się tycze osób, których zbiegostwo nie jest oczywistem lecz staje się prawdopodobnym, bądź to z ich własnych zeznań, bądź też ze szczególnych okoliczności, to Władze wojskowe lub cywilne które będą zawiadomione o pobycie podobnego zbiega, natychmiast przedsiewezmą środki zapobiegające jego ucieczce. Następnie polecą spisać z niego protokół i zakomunikują tenże Władzom wojskowym prowincjalnym drugiego państwa, które wówczas oświadczenie, czy obwiniony rzeczywiście zbiegł lub nie, a gdy się okaże iż jest

ривающагося Государства, которые объявятъ тогда, точноли подозрѣваемый учинилъ побѣгъ, или нѣтъ; въ слѣдствіе чего, въ случаѣ побѣга, дезертиръ выданъ будетъ онимъ вышепизыненнымъ образомъ.

Къ задержанію и выдачѣ людей, обозначенныхыхъ въ предѣидущей статьѣ подъ лит. б, будетъ приступлено не иначе, какъ въ слѣдствіе точнаго о томъ требованія, которое сдѣлано будетъ при всякомъ особенномъ случаѣ надлежащимъ начальствомъ того Государства, которому они принадлежать.

Ст. 3. 1. Не должны быть однако выдаваемы люди принадлежащіе къ разрядамъ, означенными подъ литерами а и б первой статьи, въ томъ случаѣ, если прежде прихода въ Государство, изъ которого эти люди въ послѣднее время выбыли, или до поступленія ихъ въ службу нааго, они были подданными того Государства, въ которомъ, послѣ побѣга, скрываются, и если при томъ сопряженны съ таковыми ихъ качествомъ отношенія, по законнымъ формамъ сего Государства не уничтожились; но и въ этомъ случаѣ должны быть возвращены лошади и военные принадлежности, взятые сказанными людьми при побѣгѣ.

zbiegiem, zostanie wydany w sposob wyz wzmiankowany.

Osoby wzmiankowane w poprzedzajacym Artykule pod lit: b, beda przytrzymywane i oddawane tylko wskutku wyraznego zadanja uczynionego, w kazym szczegolnym wypadku przez właściwe владze pañstwa, do którego te osoby nalezye beda.

Art. 3. 1. Wydanie ludzi nalezacych do katetegoryi a i b, art. 1 miejsca miec nie moze, jezeli przed udaniem sie lub obieciem sluzby w kraju z którego ostatecznie zbiegli, byli poddanemi pañstwa do którego sie jako zbiegowie schronili i gdy charakter ich z tego stosunku wynikajacy nie zosta³ zniesiony w formie praw tego pañstwa przepisanej. Lecz i w tym wypadku konie i przyrzady wojskowe znalezione przy tego rodzaju zbiegach, a uniesione przez nich w chwili zbiegostwa, zostana zwrocone.

2. А также, если кто нибудь изъ принадлежащихъ къ симъ двумъ разрядамъ людей совершилъ преступление или проступокъ въ томъ Государствѣ, куда онъ удалился, то въ выдачѣ его можетъ быть отказано до тѣхъ поръ, пока онъ не выдержитъ наказанія по законамъ сего Государства.

3. Если со времени побѣга для уклоненія отъ службы тѣхъ людей, которые не иначе подлежать задержанію и выдачѣ, какъ въ слѣдствіе точнаго о томъ требованія (какъ о томъ постановлено въ статьѣ 2-й, а именно относительно бѣглыхъ, которыхъ нельзя признать за таковыхъ), пройдетъ два года, то Государство, къ коему поступило бы требованіе о выдачѣ таковыхъ людей, не обязано удовлетворять оному. Еслибъ однакоже укрывавшійся отъ воинской службы или дезертиръ совершилъ преступление или проступокъ до своего побѣга или былъ обвиненъ въ совершеніи таковыхъ, то въ такомъ случаѣ онъ будетъ выданъ по правиламъ постановленнымъ въ нижеизложенныхъ статьяхъ 15 и 16, хотя бы даже со времени его побѣга для уклоненія отъ службы прошло два года.

Ст. 4. Сношенія, на основаніи второй статьи, о людяхъ, подозрѣваемыхъ въ побѣгѣ

2. Podobnież, gdyby należący do jednej z tych dwóch kategorij, dopuścił się przestępstwa lub wykroczenia na ziemi państwa do którego się schronił, wydanie jego odmówionem być może do czasu wycierpienia kary, na jaką według praw tego państwa skazany zostanie.

3. Wrazie gdyby zatrzymanie i wydanie zbiega nie mogło nastąpić inaczej jak w skutku wezwania zastrzeżonego w Artykule 2, a od chwili zbiegostwa upłyneło lat dwa, państwo zawewzane może odmówić wydania takiego zbiega. Wszelako, gdyby zbiegły dopuścił się, lub był oskarżony o przestępstwo lub zbrodnię przed wydalaniem się z kraju dopelnione, natenczas mimo upływu lat dwóch od czasu zbiegostwa i ujścia jego wydanym zostanie, a to w sposób wyszczególniony w poniżej umieszczonej artykulach 15 i 16.

Art. 4. Zawiadomienia o których mowa w art. 2 w przedmiocie podejrzanych o zbie-

изъ службы той или другой изъ высокихъ договаривающихся Державъ, будутъ производиться со стороны Россіи и Царства Польскаго, съ Генераломъ начальствующимъ въ ближайшей Прусской провинціи, а со стороны Пруссіи съ Главнымъ Начальникомъ и Чиновниками, коимъ поручена выдача дезертировъ; съ требованіями же касательно людей упомянутыхъ въ 1-й статьѣ подъ літ. б, относиться будутъ со стороны Россіи и Царства Польскаго къ ближайшему Прусскому Провинциальному Правленію, а со стороны Пруссіи къ ближайшимъ военнымъ и гражданскимъ начальствамъ Россійскимъ или Польскимъ.

Въ Россійской Имперіи особенный Коммісаръ, на которого возложено заботиться о соблюдении отношений доброго сосѣдства на границѣ, будетъ равнымъ образомъ уполномоченъ, какъ и прежде, давать и получать сообщенія и требованія, о коихъ упоминается въ настоящей статьѣ.

Ст. 5. Еслибы случилось, что кто либо до побѣга своего изъ службы той или другой высокой договаривающейся стороны учинилъ побѣгъ изъ войскъ иного Государя или иной Державы, съ коими одна изъ высокихъ договаривающихся сторонъ имѣла бы Конвенцію

gostwo ze słužby jednej z Wysokich umawiających się stron, czynione będą ze strony Rosji i Polski do Generała Dowodzącego w najbliższej prowincji Pruskiej, ze strony zaś Pruss do Głównego Dowodzącego i Officerów upoważnionych do wydawania zbiegów; wezwania ściągające się do osób wyszczególnionych w art. 1 pod lit. b, czynione będą ze strony Rosji, do Regencji prowincjalnej Pruskiej najbliższej, ze strony zaś Pruss, do najbliższych Władz wojskowych i cywilnych w Rosji i Polsce.

W Cesarstwie Rossyjskim Komissarz specjalny, któremu powierzone jest czuwanie nad utrzymywaniem stosunków dobrego sąsiedztwa nad granicą, będzie upoważnionym jak dawniej do czynienia i odbierania zawiadomień i rekwiizycji i przewidzianych niniejszym artykułem.

Art. 5. Jeżeliby się okazało że zbiegły z jednej z armii Wysokich umawiających się stron, dopuścił się już poprzednio zbiegostwa z wojska innego Monarchii lub Państwa, z którym jedna z Wysokich umawiających się stron zawarta była Konwencją Kartelową, wówczas

о выдаче бѣглыхъ, то въ такомъ случаѣ дезертиръ выданъ будетъ въ ту армію, изъ которой онъ бѣжалъ въ послѣднее время.

Ст. 6. Запрещается въ особенности об юднымъ военнымъ и гражданскимъ начальствамъ принимать въ военную или гражданскую службу своего Государя всякаго, коего побѣгъ изъ дѣйствительной службы другаго договаривающагося Государства не подверженъ сомнѣнію, или даже только вѣroятенъ. Предписывается также не пропускать чрезъ границу никого изъ унтеръ-офицеровъ или солдатъ, принадлежащихъ къ арміи сопредѣльного Государства, ежели онъ не будетъ имѣть паспорта или письменнаго вида отъ Начальника или Командующаго тою частью войска, къ которому онъ принадлежитъ.

Всякій, такового паспорта или письменнаго вида не имѣющій, о которомъ Начальства сіи получать свѣдѣнія или сами или чрезъ своихъ подчиненныхъ, и который по наружнымъ признакамъ или по другимъ обстоятельствамъ подаетъ поводъ къ подозрѣнію, что онъ принадлежитъ къ войскамъ другаго договаривающагося Государства, будетъ немедленно задержанъ со всѣми вещами, которыя при

bez wzglѣdu na tѣ okolicznos  wydany zo-stanie do wojska z którego zbiegł ostatecznie.

Art. 6. Wyraźnie wzbronionem jest obu-stronnym W ladzom wojskowym i cywilnym, zaciaga  do s lub  tak wojskowej jako też cywilnej swego Monarchy, ludzi których zbiego-stwo ze s lub  wojskowej drugiego pa stwa b edzie niewatpliwem ale by nawet tylko praw-dopodobnem. Nie dozwol  one przejścia gra-nicy nadnemupodoficerowi ani żołnierzowi wojsk pa stwa ościennego, nie posiadającemu pasz-portu lub uwolnienia od s lub , wydanego przez dow dze  lub kommenderuj cego korpu-sem do którego należy.

Każdy któryby nieby  w stanie usprawiedliwi  się z pobytu swego przez okazanie ta-kiego paszportu, lub uwolnienia od s lub , a który przez te w ladyce odkrytym lub przez pod-w lanych tymże W ladzom dostawiony zosta-nie i który ze znaków zewnętrznych i innych okolicznos  podejrzany si  okaże, i z należy do wojsk drugiego mocarstwa, b edzie natyeh-miast przytrzymany ze wszystkimi przy nim

немъ окажутся, и по учиненіи допроса будетъ поступлено на основаніи второй статьи.

Ст. 7. Высокія договаривающіяся Стороны примутъ мѣры, чтобы неослабное было наблюдение за немедленнымъ и добросовѣстнымъ исполненіемъ по всѣмъ требованіямъ о выдачѣ, которая поступятъ къ назначеннымъ отъ нихъ властямъ. Еслибы даже оказалось, что требуемые люди вступили между тѣмъ въ службу того Государства, на земль котораго они находятся, то и въ такомъ случаѣ это обстоятельство не подвергаетъ взаимныхъ обязательствъ по сей статьѣ нималыйшему измѣненію.

Ст. 8. Если бы возникли сомнѣнія относительно точности какого либо приводимаго въ требованіи обстоятельства, то таковыя сомнѣнія, за исключеніемъ случаевъ въ 3-й статьѣ обозначеныхъ, не могутъ служить предлогомъ къ отказу въ выдачѣ.

Ст. 9. Кромѣ того, что при сдачѣ дезертира или всякаго подлежащаго военной службѣ долженъ всегда и безъ всякаго исключенія, быть препровождаемъ протоколь о причинахъ и обстоятельствахъ его задержанія, вмѣстѣ съ нимъ имѣютъ быть возвращены

znalezionemi rzeczami, a po odbytym badaniu, postapiono z nim bædzie wedlug przepisow w art. 2 zawartych.

Art. 7. Wysokie umawiajace sie strony dołozą starania, iżby wezwaniom o wydanie zbiegów do Władz ich zaniesionym spiesznie i rzetelnie zadosyć uczynionem było. W razie nawet gdyby osoby rekwirowane zostały przyjęte tymczasem do służby państwa na ziemi którego przebywają, okoliczność ta w niczem wpływać nie będzie na wzajemne zobowiązanie się, wynikające z niniejszego artykułu.

Art. 8. Jeżeliby jakakolwiek zaś zła wątpliwość co do tej lub owej okoliczności w rekwizycyi przywiedzionej, wątpliwość ta nie może spowodować odmówienia wydania zbiega, wyjawszy w przypadkach art. 3 objętych.

Art. 9. Przy wydaniu zbiega lub obowiązanego odbyć służbę wojskową, nie tylko będzie zawsze i bez wyjątku dołączony wywód słowny, spisany dla udowodnienia przyczyn okoliczności towarzyszących przytrzymaniu jego, ale nadto w razie gdy należyć będzie do ka-

немедленно и военные вещи, послужившия къ открытю его побега, если таковой человѣкъ принадлежитъ къ разряду тѣхъ, которые въ силу второй статьи должны быть выданы безъ востребованія. Ежели же на-противъ того, онъ будетъ принадлежать къ разряду тѣхъ людей, коихъ выдача производится только въ слѣдствіе предварительныхъ сношеній между обоюдными военными Начальствами или по особенному востребованію, то въ этомъ случаѣ, для отвращенія всякаго сомнѣнія, что выдача его согласна съ постановленіями сей Конвенціи, касающеся до него требованія будетъ, при выдачѣ, всегда представляемо въ подлинникѣ или въ засвидѣтельствованной копіи.

Ст. 10. Назначенный доселъ для постоянной выдачи дезертиrovъ и другихъ людей пограничныя мѣста сохранять это назначеніе до тѣхъ поръ, пока обоюдные Начальства не условятся между собою о перемѣнѣ оныхъ. Назначеніе Чиновниковъ для пріема въ сихъ мѣстахъ людей, подлежащихъ выдачѣ, смотря по принадлежности тѣхъ Чиновниковъ къ военному или гражданскому званію, будетъ зависѣть отъ военныхъ или гражданскихъ Начальствъ, которыхъ по сему предмету дол-

tegori tych, którzy wedlug art. 2 z urzêdu wydawanymi byc powinni, wówczas rzeczy wojskowe które posłuzyły do wykrycia zbiegostwa tegoż, będą wraz z nim natychmiast zwrócone. Jeśli przeciwnie zbiegły nalezy do rzędu tych którzy nie mogą być wydawanymi bez poprzedniego zniesienia się Władz wojskowych odpowiednich, lub za specjalną rekwiizycyą tychże, wówczas aby usunąć wszelką wątpliwość iż wydanie jego zgadza się z zasadami niniejszej Konweneyi, akt rekwiizycyi ściągajacy się do jego osoby, będzie przy wydaniu tegoż okazywany w oryginale lub kopii poświadczonej.

Art. 10. Punkta pograniczne w których dotychczas wydanie ciągle zbiegów i innych osób miało miejsce; zachowują, nadal toż przeznaczenie do czasu w którym Władze odpowiednie nie zgodzą się na zaprowadzenie zmiany w tym względzie. Urzędnicy miejscowi tak wojskowi jako i cywilni upoważnieni do odbioru wydanych zbiegów, wskazani zostaną

жны сноситься съ соотвѣтствующими Начальствами другой Державы.

Ст. 11. 1. За издержки на содержаніе каждого дезертира, или каждого человѣка подлежащаго военной службѣ, будетъ платиться по двѣнадцати (12) Россійскихъ копѣекъ серебромъ или по четыре (4) Пруссійскихъ серебряныхъ гроша въ день, считая со дня его задержанія для выдачи по востребованію или безъ онаго. Ежели дезертиръ уведеть съ собою казеннную лошадь, то на кормъ оной будетъ отпускаемо ежедневно и считая съ вышеозначенного времени по два метца овса и по восьми фунтовъ сена съ потребною соломою; платежъ за фуражъ производиться будетъ всякой разъ по справочнымъ цѣнамъ, какія въ ближайшемъ городѣ будутъ состоять.

2. Выдача дезертира должна быть приведена въ дѣйствіе не позже, какъ чрезъ восемь дней послѣ его задержанія, которое имѣеть послѣдовать немедленно по открытіи мѣста его укрывательства; издержки на его содержаніе съ той и другой стороны должны быть исчисляемы за тотъ же восьмидневный срокъ, кромѣ тѣхъ случаевъ, когда бы по причинѣ отдаленности мѣста, гдѣ дезертиръ будетъ задержанъ, или по другимъ ясно до-

презъ odpowiednie Владze wojskowe lub cywilne władzom drugiego kraju.

Art. 11. 1. Za každego zbiega lub też osobę należącą do służby wojskowej, koszta utrzymania zwracane będą, licząc po dwanaście (12) kopiejk srebrem monety rossyjskiej czyli cztery (4) grosze srebrne monety pruskiej dzienne, a to od dnia w którym będzie przytrzymany, aby być wydanym bądź z urzędu bądź wskutku rekwiizycji. Jeżeli zbieg uprowadził z sobą konia należącego do służby wojskowej, wówczas zwracane będą koszta żywienia jego, licząc także od chwili wyż wzmiankowanej, dziennie po dwa garce owsa i ośm funtów siana z potrzebną przytem słomą, a furaż ten opłacany być ma za każdym razem według cen bieżących targu najbliższego miasta.

2. Wydanie zbiega nastąpi najdalej w dni ośm po jego przytrzymaniu, które będzie miało miejsce natychmiast po wykryciu tegoż; koszta jego utrzymania zwracane będą nawzajem tylko za czas ósmiodniowy, chyba że oddalenie miejsca gdzie został przytrzymany lub inne okoliczności dostatecznie udowodnione, spowodują konieczną zwłokę w dostawieniu tegoż Владzom właściwym. Jeżeli zbieg dla słabości zdrowia umieszczony został w Szpi-

казаннымъ обстоятельствамъ, выдача его на-
длежащимъ Начальствамъ необходима должна
была замедлиться далѣе вышеозначенного
времени. Если бѣглый по болѣзни принять
будетъ въ госпиталь, то за происходящія
отъ сего издержки Правительство, требую-
щее его выдачи, заплатить по пятнадцати
(15) Россійскихъ копѣекъ серебромъ, или
по пяти (5) Прусскихъ серебряныхъ грошей
въ день, за все время, которое онъ по при-
чинѣ болѣзни своей пробудеть въ госпиталь.

Ст. 12. Ежели кромѣ самаго дезертира
найдена будетъ уведенная имъ казенная ло-
шадь и ежели она будетъ возвращена тому
Государству, которому она принадлежитъ, въ
такомъ случаѣ то лицо, по доносу котораго
съвачена будетъ лошадь, получить въ на-
гражденіе отъ Государства, коему таковая
имѣть быть выдана, шесть рублей 75 копѣкъ
серебромъ Россійскими деньгами (семь
съ половиною Прусскихъ талеровъ).

Ст. 13. Для немедленной выдачи сего на-
гражденія, а равно и денегъ, слѣдующихъ за
упомянутыя въ статьѣ 11-й издержки, кото-
рыя ни въ какомъ случаѣ не могутъ быть
увеличены, обѣ высокія договаривающіяся Сто-
роны распорядятся доставкою чиновникамъ,

talum, koszta ztad wynikle zwracanemi beda
przez Rzad zanoszacy wezwanie, liczac dzien-
nie po pietaście (15) kopiejek srebrem monety
rossyjskiej, czyli pięc (5) groszy srebrne mo-
nety pruskiej, a to za cały czas pobytu jego
w Szpitalu.

Art. 12. Ježeli oprócz samego zbiega od-
szukanym bœdzie i koń do służby wojskowej
należący, którego tenże z sobą uprowadził,
i gdy kon ten zwrócony zostanie państwu do
którego należy, wówczas osoba doniesieniem
swojem przyczyniajaca się do ujęcia tegoż konia
otrzyma: 6 rubli srebrem i 75 kopiejek sre-
brem monety rossyjskiej (czyli siedm i pół
talarów pruskich) wynagrodzenia, od Mocar-
stwa któremu zbieg bœdzie wydany.

Art. 13. Celem bezwłocznego uiszczenia
takowej nagrody jak równie i kosztów utrzy-
mania powyżej w art. 9 wymienionych, które
pod żadnym pozorem więcej jak tam posta-
nowiono wynosić nie moga, Wysokie umar-
wiajace się strony poleca złożyć, u urzędni-

коимъ поручено будетъ принимать бѣглыхъ, въ мѣстахъ, для того назначенныхъ, извѣстной денежной суммы, изъ которой они могли бы платить при выдачѣ дезертира или человѣка подлежащаго военной службѣ или лошади, за издержки содержанія, по счетамъ, представленнымъ имъ чиновниками, которымъ поручена выдача со стороны другой Державы, а равно и въ награжденіе за поимку лошади. Если въ таковомъ счетѣ оказалась бы какая либо погрѣшность, чего впрочемъ трудно ожидать, при той ясности и точности, съ которыми опредѣленъ размѣръ награжденія и издержекъ на содержаніе, то и въ такомъ случаѣ платежъ по счету произведется сполна; къ разсмотрѣнію же возраженія, учинен послѣ, за исключеніемъ одного только случая, а именно: если бы не было выполнено постановление 9-й статьи касательно одновременной выдачи съ дезертиромъ найденныхъ при немъ военныхъ принадлежностей, или о томъ, чтобы требование о его выдачѣ было предъявляемо въ подлинникѣ или въ засвидѣтельствованной копіи; въ семъ только случаѣ денегъ, назначенныхъ за издержки на содержаніе, а также въ награжденіе, выдаваемо не будетъ,

ków do odbioru zbiegów, na punktach pograniczych przeznaczonych, pewną kwotę pieniężną, z której wypłacanemi będą przy wydawaniu zbiegów lub innych osób do służby wojskowej należących, jak równie i koni, tak koszta utrzymania, przedstawiane tymże urzędnikom w rachunku sporządzonym przez urzędników drugiego kraju, przeznaczonych do wydawania zbiegów, jako też nagrody za schwytanie koni. Jeżeli rachunek taki okazawał się być mylnie sporządzonym, co wszakże z trudnościami miejscem mieć może, skoro cena, koszta utrzymania i wynagrodzenia wyraźnie naprzód są oznaczonemi, to przecież należność rachunkiem wykazana winna być zapłacona, a wątpliwość w tym względzie, dopiero później roztrzygnięta zostanie. W tym tylko razie przypuszcza się wyjątek od tego przepisu, gdyby nie miały być dopełnione warunki art. 9, tyczącego się zwrotu jednociesnego zbiegów wraz z rzecznymi wojskowemi przy nich znalezionymi, lub gdy wezwanie nie będzie złożone w oryginale lub kopii poświadczonej, w którym to razie nie będą zwracane ani koszta utrzymania ani nagroda.

Ст. 14. Такъ какъ дезертиры и люди, подлежащие военной службѣ, не могутъ входить въ долги, за кои то Правительство, которому они принадлежать, было бы въ законной обязанности отвѣтствовать, то таковые долги ни въ какомъ случаѣ, при выдаче бѣглыхъ, не могутъ служить поводомъ къ какому либо разбирательству между обоядными Начальствами. Если бы кто либо изъ таковыхъ людей, во время своей бытности въ Государствѣ, которое выдаетъ его, далъ частнымъ людямъ обязательства, кои по причинѣ его выдачи онъ не можетъ выполнить, то сторонѣ потерпѣвшей убытокъ предоставляется только отыскивать свое право у надлежащаго Начальства того Государства, которому принадлежитъ должникъ.

Равномѣрно, если дезертиръ, или человѣкъ, подлежащий военной службѣ, въ то время, когда его потребуютъ, будетъ находиться за частные долги подъ стражею, то и тогда Правительство, къ которому поступитъ такое требование, не освобождается отъ обязанности выдать его немедленно.

Ст. 15. 1. Если ктонибудь въ владѣніяхъ или того или другаго Государя совершилъ преступление или проступокъ или въ тако-

Art. 14. Państwo, do którego należą zbiegi i osoby ulegające służbie wojskowej, nie mogą być prawnie obowiązane do płacenia długów przez nich zaciąganych; nie będzie przeto nigdy mowy o tychże długach między Władzami dwóch Państw. Jeżeli więc zbieg wczasie pobytu swego, w kraju który go wydaje, przyjął na siebie zobowiązanie względem osób prywatnych, a zobowiązaniem tym z powodu wydania zadość uczynić nie może, wówczas stronom uszkodzonym pozostaje tylko, popieranie spraw swych, przed Władzami właściwemi kraju, do którego dłużnik ich należy.

Podobnież, wrazie gdyby zbiegły lub osoba należąca do wojska, była z powodu osobistych zobowiązań względem prywatnych osób przytrzymana, w chwili zażdanego wydania, Monarstwo od którego zażądano wydania zbiegłego, bez względu na tę okoliczność, temu żądaniu zadosyć uczynić winno.

Art. 15. 1. Przestępco dopuszczajacy się występu lub wykroczenia w kraju do jednego z Monarchów należącym, lub też oskarzo-

выхъ будетъ обвиняемъ или подозрѣваемъ, а потомъ бѣжитъ и перейдетъ во владѣнія другаго изъ договаривающихся Государей, то всѣ таковыя люди, будутъ взаимно выдаваемы, по востребованію, которое послѣдуетъ на томъ основаніи, какъ ниже сего въ статьѣ 16 показано.

2. Сила сего постановленія остается непремѣнною, не смотря ни на званіе, ни на состояніе виновнаго, или обвиняемаго, или подозрѣваемаго; и таковыя люди будутъ выдаваемы, къ какому бы званію или состоянію они ни принадлежали, будуть ли они дворяне, городскіе или сельскіе жители, свободные или крѣпостные, военнаго или гражданскаго вѣдомства.

3. Но ежели окажется что преступникъ или обвиняемый, есть подданный того Государя, во владѣнія котораго онъ бѣжалъ, по учиненіи преступленія или проступка на земляхъ другой изъ договаривающихся Державъ, то въ такомъ случаѣ онъ выданъ не будетъ, но Государь, коего онъ подданный, повелить предать его суду немедленно по законамъ Государства. Въ особенности постановляется, что если кто либо, перешедъ изъ владѣнія одного Государства во владѣнія другаго, со-

не jakoby takie popełnily a które potem zbiegną na ziemię drugiego Monarchy, wydawani będą wzajemnie a to na skutek wezwania uczynionego w sposob poniżej art. 16 wskazany.

2. Stan lub powołanie winnego, oskarżonego lub poszlakowanego o popełnienie przestępstwa, w niczem nie wpływa na niniejsze przepisy i tenże będzie wydanym bez względu na jego stan lub powołanie, bez względu czy jest szlachcicem, mieszkańcem miasta lub wsi, wolnym lub poddanym, wojskowym lub cywilnym.

3. Lecz jezeli rzeczony przestępca lub obwiniony, jest poddanym Monarchy tego kraju, do którego się schronił ucieczką po dopełnieniu przestępstwa lub wykroczenia w kraju drugiego Monarchy, w takim razie wydanym nie będzie, lecz Monarcha którego jest poddanym, kaze wymierzyć przeciw niemu ścisłą i szybką sprawiedliwość, stosownie do praw kraju. Szczególnie też zgodzono się na to, iż w razie gdyby osoba przeszła z teritorium jednego Państwa na teritorium drugiego, popełniła w tem

вершить тамъ преступленіе или проступокъ и потомъ возвратится въ то Государство, откуда приходилъ, то Начальства сего послѣдняго (хотя выдача такого человѣка не можетъ имѣть мѣста на основаніи предъидущихъ постановленій) будуть содѣйствовать, въ случаѣ требованія, надлежащимъ Начальствамъ того Государства, на земль котораго, совершиено преступленіе, всѣми способами, предоставленными имъ мѣстными законами къ разслѣдованію события и къ открытию виновныхъ, принадлежащихъ другому Государству, какъ скоро учиненное дѣйствие подлежитъ наказанію и по законодательству того Государства, у котораго просятъ содѣйствія. Если однакоже кто либо будетъ задержанъ въ томъ Государствѣ, гдѣ онъ совершилъ преступленіе, проступокъ или безчинство, и именно за учиненіе таковыхъ, то Государь, во владѣніяхъ коего виновный былъ задержанъ, можетъ повелѣть предать его суду и подвергнуть заслуженному наказанію, хотя бы это былъ подданный другаго договоривающагося Государя.

Ни въ какомъ случаѣ человѣкъ, задержанный въ томъ самомъ Государствѣ, гдѣ онъ содѣлялся виновнымъ въ преступленіи,

остатніемъ престѣпство lub wykroczenie i potem wróciła do Państwa z którego przybyła, wówczas Władze tegoż Państwa (jakkolwiek wydanie podobnej osoby nie jest przypuszczonem w powyższych rozporządzeniach) udzielały na każde wezwanie Władzom właściwym Państwa, na teritorium którego przestępstwo lub wykroczenie zostało popełnione, wszelką pomoc, jaką prawa krajowe im pozwolą, a to w celu sprawdzenia czynu i odszukania winnych, do drugiego kraju należących, skoro czyn popełniony, podlega również karze podług prawodawstwa zzewzanego Państwa. Wszelako, jeżeli jakakolwiek osoba przytrzymana będzie w kraju w którym popełnia zbrodnię, lub jaki bądź występek, a to za wykonanie takowej zbrodni lub występu, natenczas Monarcha kraju, w którym przytrzymanie nastąpiło, rozkaże wymierzyć względem takowej osoby sprawiedliwość i poddać karze, na którą zasłużyła, gdyby nawet wspomniona osoba była poddaną drugiego Monarchy.

W żadnym jednak razie, osoba zatrzymana w kraju, gdzie się dopuściła przestępstwa, wykroczenia lub jakiegokolwiek nadużycia, nie

проступкѣ или безчинствѣ, не можетъ быть выданъ и не будетъ принять въ другое Государство, до произнесенія надъ нимъ формального приговора.

Ст. 16. 1. Задержаніе преступника, который долженъ быть выданъ однимъ Государствомъ другому, будетъ производиться по требованію полицейского Начальства или суда того Государства, гдѣ обвиняемый совершилъ приписываемое ему преступленіе, и съ этимъ требованіемъ должно относиться къ полицейскому Начальству или Суду другаго изъ тѣхъ Государствъ. Сверхъ того будутъ имѣть право давать подобныя требования: въ Российской Имперіи особый Комиссаръ, на которого возложено заботиться вдоль границы о соблюденіи отношений доброго сосѣдства; въ Царствѣ Польскомъ, Начальники пограничныхъ округовъ, имѣющіе для соблюденія этихъ отношений одинаковыя обязанности и права съ особымъ Российскимъ Комиссаромъ; во владѣніяхъ же Его Величества Короля Пруссаго Королевскій Прокуроръ. Обоюдныя Начальства, если бы даже они не имѣли права удовлетворить поступившему къ нимъ требованію, обязаны принять и

може бытъ выдана, ani tež będzie przyjēta w drugim kraju, až po jej ostatecznym osądzeniu.

Art. 16. Przytrzymanie przestępca mającego byt wydanym z jednego kraju do drugiego, dopełnionem będzie, na żądanie władzy policyjnej, lub na żądanie sądu tego kraju, gdzie obwiniony popełnił przestępstwo które mu jest zarzucane; wezwanie takie doręczone będzie, albo władzy policyjnej, albo sądowi kraju drugiego. Oprócz tego będą mieli prawo do zanoszenia podobnych wezwani: w Cesarstwie Rossyjskiem, Komissarz specjalny przeznaczony do czuwania nad granicą, nad utrzymaniem stosunków dobrego sąsiedztwa; w Królestwie Polskiem, Naczelnicy Powiatów pogranicznych mający do utrzymania tychże stosunków też same attribucye i prawa co Komissarz specjalny rossyjski; w Państwie zaś Jego Królewskiej Mości Króla Jmci Pruskiego, Prokurator Królewski.

Obustronne władze, gdyby nawet nie miały byt właściwemi do zadość uczynienia otrzymanemu wezwaniu, obowiązane takowe ode-

немедленно передать его надлежащимъ чиновникамъ.

2. Однакожъ дѣйствительная выдача будетъ производиться со стороны Россіи и Царства Польскаго не иначе, какъ по требованію Главнаго Суда той Пруссской провинціи, гдѣ преступникъ или обвиняемый уже былъ или долженъ быть подвергнутъ судебному слѣдствію, и съ таковыемъ требованіемъ слѣдуетъ обращаться къ Генераль-Губернатору той Губерніи Россійской Имперіи или въ Главный Судъ той Губерніи Царства Польскаго, гдѣ преступникъ или обвиняемый предположительно укрывается.

3. Со стороны Пруссіи выдача будетъ производиться по требованію Генераль-Губернатора, или Гражданскаго Губернатора той Губерніи Россійской Имперіи, или по требованію Главнаго Суда той Губерніи Царства Польскаго, гдѣ преступникъ или обвиняемый уже былъ или долженъ быть подвергнутъ судебному слѣдствію. Въ вышепозначеныхъ случаяхъ съ таковыемъ требованіемъ слѣдуетъ обращаться въ Главный Судъ той провинціи Пруссаго Королества, гдѣ преступникъ или обвиняемый состоящий или не

brać i właściwym urzędom do załatwienia odstąpić.

2. Samo wydanie rzeczywiste ze strony Rossyi i Królestwa Polskiego, nieinaczej dopełniane będzie, jak na żądanie wyższego Sądu Prowincji Pruskiej, gdzie przestępca lub obwiniony był już, albo powinien być do odpowiedzialności sądowej pociągany; wezwanie to będzie przesłane, General-Gubernatorowi Gubernii Cesarskiej, albo wyższemu Sędziowi Gubernii Królestwa Polskiego, tego miejsca, gdzie, podług domysłu przestępca szukał schronienia.

3. Ze strony Pruss wydanie dopełnionem będzie na wezwanie General-Gubernatora lub Gubernatora Cywilnego Gubernii Cesarskiej Rosyjskiego, albo na żądanie wyższego Sądu Gubernii Królestwa Polskiego, tego mianowicie miejsca, gdzie przestępca lub o popełnienie przestępstwa obwiniony, był już lub powinien być do odpowiedzialności sądowej pociągnięty. W razach przewidzianych niniejszym artykułem, wezwanie czynione będzie do Sądu wyższego tej prowincji Państwa Pruskiego, do której się schronił przestępca lub obwi-

состоящий въ Государственной службѣ, предположительно укрывается. Начальства Россійской Имперіи будутъ сообщать требованія свои чрезъ посредство особаго Россійскаго Комиссара.

4. Оба Правительства будутъ взаимно сообщать другъ другу списки Главнымъ Судамъ и правительственныймъ властямъ, на которыхъ возложена, въ обоюдныхъ Государствахъ, обязанность давать ходъ этимъ требованіямъ.

5. Во всѣхъ вышеозначенныхъ случаяхъ, поступить ли требование на выдачу отъ одного изъ Генераль-Губернаторовъ или Гражданскихъ Губернаторовъ Россійской Имперіи, или отъ одного изъ Главныхъ Судовъ или Гражданскихъ Губернаторовъ Царства Польскаго, или же отъ какого либо Главнаго Суда Прусскаго, при требованіи должна быть приложена копія, или съ приговора, если таковой уже состоялся, или съ рѣшенія о преданіи суду, или съ предписанія о задержаніи (*Haftbefehl*) надлежащаго суда, съ изложеніемъ всѣхъ подробностей преступленія или преступка, равно какъ и причинъ подозрѣнія.

Въ случаѣ похищенія общественныхъ суммъ или вещей принадлежащихъ казнѣ, требо-

niony, urzędnik lub też jakakolwiek inna osoba podejrzana. Władze Cesarstwa Rossyjskiego przesyłać będą swe wezwania, za pośrednictwem Kommissarza specjalnego Rossyjskiego.

4. Oba Rządy doręczą sobie wzajemnie, spis wyższych Sądów i Władz publicznych, upoważnionych, każde w swoim kraju, do zanoszenia tych rekwiizycyj.

5. Wewszystkich powyżej wskazanych przypadkach, bądź że rekwiizycya zaniesiona będzie przez jednego z General-Gubernatorów, lub Gubernatorów Cywilnych Cesarstwa Rossyjskiego, albo przez jeden z wyższych Sądów lub przez Gubernatora Cywilnego Królestwa Polskiego, czy też, pochodzić będzie od jednego z Sądów wyższych Pruskich, do rekwiizycyi takowej dołączonym byé ma, albo wyciąg z wyroku, jeśli takowy już zapadł, albo wyciąg aktu oskarżenia, lub rozkazu przytrzymania (*Haftbefehl*) odpowiedniego Sądu, wyszczególniające kategorycznie okolicznoſci przestępstwu lub wykroczeniu towarzyszące, jak również przyczyny podejrzenia.

W razie kradzieży funduszów skarbowych, lub przedmiotów należących do korony, Gu-

вание Гражданскихъ Губернаторовъ должно быть сверхъ того сопровождаемо достовѣрнымъ обозначеніемъ похищенныхъ суммъ или вещей. Эти же самыя формальности будуть соблюдаены при требованіяхъ со стороны Верховнаго Суда Королества Прускаго.

6. Требование о выдачѣ и следующіе къ оному документы должны быть предъявлены въ теченіи шести мѣсяцевъ, считая со дня отправленія объявленія о задержаніи преступника или обвиняемаго, къ чиновнику или въ Судь, которые требовали такового задержанія. Въ случаѣ замедленія, обязанность выдать преступника или обвиняемаго прекращается.

7. Самая выдача будетъ производиться тогда, когда по допросу, которому будетъ подвергнутъ обвиненный, окажется что онъ точно тотъ, кого требуютъ, и если дѣйствіе, въ которомъ его обвиняютъ, такого рода, что и по законамъ того Государства, къ которому поступило требование о выдачѣ, виновный долженъ бы подвергнуться уголовному следствію. Если человѣкъ, выдача когдато требуетъся, обвиненъ въ нѣсколькихъ преступленіяхъ, или проступкахъ, то онъ будетъ

bernatorowie Cywilni winni do rekwizycyi dołączyć, dokładna specyfikacjy, summ, lub rzeczy uniesionych. Też same formalności będą zachowane, przy rekwiacyach czynionych przez Sądy Państwa Pruskiego.

6. Żądanie wydania, z dowodami takowe usprawiedliwiającymi, zaniesione być powinno w przeciągu sześciu miesięcy, rachując od dnia w którym zawiadomienie o przytrzymaniu przestępca lub obwinionego, odeslane będzie urzędnikowi lub sądowi żądającemu takowego przytrzymania. W razie opóźnienia, obowiązek wydania przestępca lub obwinionego ustaje.

7. Wydanie samo, natenczas dopełnione będzie, kiedy skutkiem odbytego z obwinionym badania, tożsamość osoby uznana zostanie, i jeżeli czyn obwinionemu przypisany jest taki, że według praw tego kraju, od którego wydanie zażądane, obwiniony podobnież pod Sąd karny oddany być winien. Jeżeli osoba której żądają wydania, jest obwiniona o kilka przestępstw lub wykroczeń, wydanie jej będzie miało miejsce także, choćby tylko jeden z czynów jej zarzuconych pociągał za sobą

выданъ даже и тогда, когда только одно изъ приписываемыхъ ему дѣйствій подлежитъ уголовному судопроизводству, по законамъ того Государства, отъ коего выдача требуется.

8. Выдаваемый преступникъ будетъ доставленъ до того мѣста, гдѣ находится начальство, назначенное для его принятія Государствомъ требующимъ выдачи. Онъ будетъ сданъ по уплатѣ употребленныхъ на него издержекъ.

Ст. 17. Будетъ платиться:

- a) за содержаніе преступника, со дня его задержанія, по двѣнадцати (12) Россійскихъ копѣекъ серебромъ или по четыре (4) Пруссійскихъ серебряныхъ гроша въ день.
- b) за издержки на содержаніе во время нахожденія подъ стражею пятьнадцать (15) Россійскихъ копѣекъ серебромъ или пять (5) Пруссійскихъ серебряныхъ грошей въ день и сверхъ того;
- c) издержки подлежащія платежу, во всякомъ особенномъ случаѣ, за пересылку преступника до границы и за поставку необходимой для него одежды.

Ст. 18. Ни дезертиры, ни подлежащіе военной службѣ, ниже преступники, не могутъ

oddanie pod Sąd karny, według praw kraju zzewwanego.

8. Celem wydania przestepcy, tenze zostanie odprowadzonym aż do miejsca, gdzie się znajdować będzie władza kraju wzywającego, i do jego odbioru upoważniona. Oddanym zaś też Władzy zostanie za zwrotem kosztów.

Art. 17. Płacone będą:

a) koszta utrzymania przestepcy licząc dniem, od dnia przytrzymania, po dwanaście (12) kopiejek srebrem monety rossyjskiej, czyli cztery grosze srebrem monety pruskiej.

b) koszta zatrzymania w areszcie za cały czas tegoż, po piętnaście (15) kopiejek srebrem monety rossyjskiej, czyli pięć (5) groszy srebrem monety pruskiej, dziennie, a nadto:

c) likwidacyje wydatkow poniesionych w każdym szczególnym przypadku, na odprowadzenie przestepcy do granicy i za dostawę odzieży której tenze potrzebował.

Art. 18. Ani zbieg wojskowy, ani osoba do służby wojskowej obowiązana, ani też prze-

со стороны требующаго выдачи ихъ Государства быть преслѣдуемы на земляхъ другаго договаривающагося Государства, какимъ либо насильственнымъ, самоуправнымъ или потаеннымъ образомъ. А потому всякой военной или гражданской командѣ, или кому либо тайно подосланному запрещается переходить съ таковою цѣлію чрезъ обоюдную границу.

Ежели для поимки одного или нѣсколькихъ дезертировъ, или людей подлежащихъ военной службѣ, или же убѣжавшихъ преступниковъ, будетъ отправлена со стороны требующей Державы, военная или гражданская команда, или употреблено другое средство, то таковое преслѣдованіе не можетъ простиаться далѣе какъ только до границы, раздѣляющей оба Государства. Здѣсь команда должна остановиться и чрезъ границу дозволится перейти одному только человѣку, которому воспрещается прибѣгать къ какому либо насильственному или самопроизвольному дѣйствію; но онъ долженъ отнести о выдачѣ къ надлежащему военному или гражданскому Начальству, предъявивъ оному письменное требованіе своего Начальства. Таковой посланный принять будетъ съ тѣмъ уваженіемъ, которое обѣ Державы другъ другу оказы-

stępey, nie będą mogli być ze strony jednego Państwa, żądającego wydania, za granicą ziemi kraju drugiego ścigani, a to bądź sposobem gwałtownym, bądź samowolnym lub też potajemnie. Zakazuje się przeto aby żaden oddział wojskowy lub cywilny jakikolwiek bądz, ani żaden tajemny posłannik, granicy obu Mocarstw w tym zamiarze nieprzechodził.

Jeżeli ściganie jednego lub wielu zbiegów, osób należących do wojska, lub zbrodniarzy zbiegłych, nakazane zostało ze strony Mocarstwa poszukującego, za pomocą oddziału wojskowego, cywilnego lub w inny jaki sposób, takowej ściganie posunięte być tylko może do granicy obu kraje rozdzielającej. Tu oddział zatrzymać się winien, a jeden tylko człowiek może przejść granicę, któremu nie wolno dopuścić się żadnego gwałtu lub samowolności; udało się on winien z wezwaniem o wydanie zbiegów, do urzędnika właściwego cywilnego lub wojskowego, okazując mu wzywające pismo swych przełożonych. Postannik ten przyjęty będzie ze względami, jakie obustronne Rządy wzajemnie sobie winne, poczem po-

ваютъ, послѣ чего поступлено будетъ на основаніи сей Конвенціи.

Ст. 19. 1. Всякое дѣйствіе власти, учрежденное военнымъ или гражданскимъ чиновникомъ одного изъ обоихъ Государствъ, на земль другаго Государства безъ особеннаго разрѣшенія надлежащихъ военныхъ или гражданскихъ чиновниковъ сего послѣдняго, будеть почитаться за нарушеніе границы и въ слѣдствіе оного виновный будеть наказанъ.

2. Если возникнутъ сомнѣнія относительно нарушенія границы или относительно особыхъ сопровождавшихъ оно обстоятельствъ, тогда учреждена будеть обаюдная Коммисія, подъ предсѣдательствомъ Коммисара той стороны, которая принесетъ жалобу. Непремѣнными Коммисарами, назначаемыми на сей конецъ заблаговременно, будутъ со стороны Россіи особый Коммисарь, на котораго возложено наблюдать за сохраненіемъ добрыхъ сосѣдственныхъ сношеній; со стороны Царства Польскаго, Начальникъ ближайшаго пограничнаго округа, а со стороны Пруссіи, Провинціальный Совѣтникъ (*Landrath*) того округа, гдѣ послѣдовало нарушеніе границы.

3. Со стороны Пруссіи Оберъ-Прокуроръ того судебнаго Округа (*Ober-Staatsanwalt des*

stapionem zostanie stosownie do warunków niniejszej Konwencji.

Art. 19. 1. Wszelki samowolny czyn Влады, dokonany przez urzędnika cywilnego lub wojskowego jednego kraju, na posiadłościach kraju drugiego, bez wyraźnego do tego upoważnienia właściwych urzędników cywilnych lub wojskowych tego ostatniego Państwa, poczytany będzie za zgwałcenie posiadłości i stosowne za to kary wymierzone zostaną.

2. Jeżeli zajdzie jaka wątpliwość, bądź względem samego czynu pogwałcenia posiadłości, bądź też względem szczególnych okoliczności onemu towarzyszących, wyznaczona zostanie Kommissya wspólna, pod przewodnictwem Kommissarza strony pokrzywdzonej.

Kommissarzami stałymi na ten cel przeznaczonymi będą, ze strony Rossyi: Kommissarz specjalny, któremu powierzone jest czuwanie nad utrzymaniem stosunków dobrego sąsiedztwa, ze strony Królestwa Polskiego Naczelnik Powiatu pogranicznego najbliższego; ze strony zaś Pruss, Radca Prowincionalny (*Landrath*) tego Powiatu, nad granicą którego pogwałcenie posiadłości dopełnione zostanie.

3. Ze strony Pruss, Prokurator wyższego Sądu Powiatowego, (*Ober Staatsanwalt des*

Obergerichts - Bezirks) lub Prokurator Okręgu, na granicy którego pogwałcenie posiadłości miejsce by mieć mogło, będzie miał prawo być obecnym na temże posiedzeniu Komisji wspólnej, a w takim razie na temże posiedzeniu obecnym będzie, urzędnik sądowy delegowany w tym celu bądź ze strony Rządu Cesarstwa, bądź też ze strony Administracji Królestwa Polskiego.

W każdym jednakże razie, Członkowie Komisji wspólnej będą w równej liczbie z każdej ze strony Wysokich umawiających się Mocarstw.

Oba Rządy będą mogły w szczególnych przypadkach, powierzać śledztwa tego rodzaju, oddzielnym na to przeznaczonym urzędnikom.

4. Komisarze będą mieli prawo w szczególnych przypadkach, przybierać sobie urzędnika sądowego, dla przesłuchania świadków i odebrania od tychże przysięgi. Jeżeli wojskowi niższych stopni, lub należący do straży pogranicznej, mieli udział w sprawie o której mowa, wysłuchanie ich będzie miało miejsce tylko w obecności umyślnie na ten cel delegowanych przez właściwe Władze wojskowe.

Obergerichts - Bezirks) или Прокуроръ того пограничного округа, въ которомъ предполагается, что послѣдовало нарушеніе границы, будуть имѣть право присутствовать при дѣлопроизводствѣ общейной Комиссіи, и въ такомъ случаѣ, отраженный для того чиновникъ по судебнѣй части со стороны Императорскаго Правительства, или со стороны управления Царства Польскаго, будетъ также присутствовать при семъ дѣлопроизводствѣ. Во всѣхъ случаяхъ число членовъ общейной Комиссіи будетъ равное со стороны каждой изъ высокихъ договаривающихся Сторонъ.

Въ особыхъ случаяхъ оба Правительства могутъ поручить эти слѣдствія нарочно командируемымъ для сего чиновникамъ.

4. Комиссары будутъ имѣть право въ особыхъ случаяхъ приглашать чиновника по судебнѣй части, для отобранія допроса отъ свидѣтелей и приведенія ихъ къ присягѣ. Если военные нижніе чины или принадлежащіе къ пограничной стражѣ, будутъ замѣшаны въ разбираемое дѣло, то они будутъ допрошены не иначе, какъ въ присутствіи лицъ, присланныхъ для сего со стороны подлежащаго военнаго начальства.

5. Обоюдная Коммисія будетъ обязана изслѣдоватъ событія, для удостовѣренія дѣйствительно ли послѣдовало нарушеніе границы и кто въ томъ виновень. Если въ Коммисіи не будетъ разногласія по сему предмету, то все дѣло препровождается въ подлежащій судъ Государства, къ которому обвиненный принадлежитъ, для постановленія приговора и немедленного сообщенія объ ономъ Государству, граница коего была нарушена.

Всякій нарушитель границы, задержанный въ томъ Государствѣ, предѣлы коего онъ перешель, будетъ отосланъ въ тамошній ближайшій военный или гражданскій судъ, смотря потому будетъ ли виновный принадлежать къ военному или гражданскому вѣдомству. Означеній Судъ разсмотрить обвиненіе и, по выслушаніи свидѣтелей, доведетъ производство дѣла до того, чтобы можно было постановить приговоръ. Потомъ все дѣло препровидится или къ Главнокомандующему тѣми войсками, къ которымъ виновный принадлежитъ, или, если онъ гражданскаго вѣдомства, къ надлежащему его Начальству, для постановленія приговора по законамъ каждого Государства.

5. Kommissya wspólna starać się ma dokladnie wyjaśnić fakta, aby udowodnić czyli pogwałcenie posiadłości istotnie dokonane zostało i kto się takowego dopuścił.

Jeżeli w tym względzie Członkowie Kommissyi zgadzać się będą, natenczas aktu processu odesłane zostaną do właściwego Sądu tego kraju, do którego obwiniony należy, a to celem wydania wyroku i jak najrychlejszego zawiadomienia o nim władz kraju, których posiadłości pogwałcone zostały.

Każdy przytrzymany w tym kraju, gdzie popełnił pogwałcenie posiadłości, stawiony będzie przed najbliższym sądem tegoż kraju, wojskowym jeśli jest wojskowa, lub cywilnym jeśli jest cywilna osoba.

Sąd ten roztrząśnie czyn, przesłucha świadków i zajmie się wyjaśnieniem sprawy do tego stopnia, ażeby wyrok mógł być wydany. Następnie celem wydania wyroku, stosownie do praw jednego lub drugiego kraju, uformowane aktu odesłane będą głównie dowodzącemu wojskiem, do którego obwiniony należy, albo właściwemu Naczelnikowi cywilnemu, jeżeli obwiniony należy do zarządu cywilnego.

Слѣдствіе должно производиться безостановочно и со всемъ возможной скоростію. Если судъ, назначенный для произнесенія приговора, предварительно потребуетъ дополнительныхъ объясненій, то таковыя должны быть доставлены по требованію помянутаго Суда отъ Комиссаровъ, производившихъ слѣдствіе.

Ст. 20. Всмъ начальствамъ и подданнымъ высокихъ договаривающихся Сторонъ запрещается укрывать дезертировъ, людей подлежащихъ военной службѣ, о выдачѣ коихъ поступило уже требование, или преступниковъ подлежащихъ высылкѣ, а также способствовать побѣгу ихъ въ другій дальнѣйшій мѣста, для воспрепятствованія ихъ высылкѣ.

Объюдныя правительства поступать по мѣстнымъ государственнымъ законамъ съ тѣми, которые совершаютъ таковые проступки и начальства обѣихъ Державъ, для взаимнаго удовлетворенія, будутъ сообщать другъ другу свѣдѣнія о томъ, какія мѣры были приняты для отысканія нарушителей сего постановленія и какимъ образомъ они были наказаны.

Ст. 21. Стражайше запрещено будетъ подданнымъ высокихъ договаривающихся Сторонъ покупать у кого либо вещи съ яв-

Postępowanie w takich processach odbywać się winno bez przerwy i bydż dokonane jak najspieszniej. Jeżeli sąd mający wydać wyrok, poprzednio potrzebować jeszcze będzie uzupełniających objaśnienia, objaśnienia takie na żądanie pomienionego Sądu, dostarczone zostaną przez Komisarzy upoważnionych do śledzenia przestępstwa.

Art. 20. Zabrania się Władzom i poddanym Wysokich umawiających się Stron, ukrywać zbiega lub osobę do służby wojskowej obojęznaną, o których było już uczynione wezwanie, albowiem przestępce podlegającego wydaniu, jakoteż pomagać im do przejścia w odleglejsze strony dla uwolnienia ich od wydania.

Rządy umawiające się postąpią według praw krajowych względem osób popełniających wykroczenia tego rodzaju, a Władze obu Mocarstw udzielają sobie będą wzajemnie potrzebne objaśnienia, względem sposobu, jakim wykraczający mają być poszukiwani i karani.

Art. 21. Surowo jest zakazanem poddanym Wysokich umawiających się Stron, kupować od jakiekolwiek bądź osoby, choćby ta ani za

нымъ признакомъ что онъ казенный, хотя бы продавецъ еще не былъ признанъ дезертиромъ, или не былъ требованъ какъ таковой. Особенно подтверждено будетъ не покупать лошадей, уведенныхъ дезертирами, или приводить у преступника вещи, унесенная имъ при побѣгѣ, и коихъ онъ незаконный владѣлецъ. Оба правительства употребятъ всѣ способы по мѣстнымъ государственнымъ законамъ, чтобы таковыя вещи и помянутыя военные принадлежности были взаимно возвращены безъ всякаго вознагражденія.

Ст. 22. Если дезертиръ, человѣкъ подлежащий военной службѣ, или преступникъ вышеуказанного разряда, не былъ бы выданъ, въ тѣхъ случаяхъ когда на основаніи сей Конвенціи, онъ подлежалъ бы выдачѣ, а между тѣмъ черезъ новый побѣгъ, перешелъ въ ту землю, куда надлежало бы его возвратить, то Государь этой земли не обязанъ уже обратно его выдавать.

Ст. 23. 1. Каждое изъ обоихъ Государствъ обязывается принимать обратно тѣхъ изъ своихъ подданныхъ, отъ которыхъ другое изъ сихъ Государствъ пожелало бы избавиться. Однакоже эта обязанность прекращается, если прошло десять лѣтъ съ тѣхъ

збega uznana, ani wezwanie o nią uczynione nie было, rzeczy ktoreby nosily na sobie niezaprzeczoną cechę właściwości rządowej. Zabronionem będzie nadewszystko kupować konie przez zbiegów uprowadzone, jakot e  nabycia rzeczy w ucieczce przez zbrodniarza uniesione, których tenże nieprawnym okaże się posiada c. Każdy z obustronnych Rządów użyje wszelkich s rodk w prawami krajowemi dozwolonych, do wydania sobie wzajemnie bez żadnych wynagrodzeń, wszystkich takowych przedmiotów, jako też i rzeczy wojskowych.

Art. 22. Jeżeli wydanie zbiega, popisowego lub zbrodniarza, nale aczych do kategorii wy z wzmiankowanej nie miało miejsca pomimo, ze wedlug Konwencji powinno było nastapi , i jeżeli tenże potem powróci do kraju któremu wydanym by l by d  winien, natenczas Monarcha kraju tego, nie b edzie już obowiązany do jego wydania.

Art. 23. 1. Oba Państwa zobowiązują się przyjmowa  tych ze swoich poddanych, których drugi kraj chcialby si  pozbyć. Wszelako zobowiązanie to ustaje wrazie, gdy uplynie lat dziesięć, od czasu kiedy osoba która odesla  zamierzaja, opuściła swój kraj

поръ, какъчеловѣкъ, котораго хотятъ отослать, покинулъ свою родину и если въ продолженіи этого времени, онъ жилъ въ иностранной земль безъ законнаго паспорта, или срочнаго свидѣтельства о происхожденіи (Heimathsschein), выданнаго надлежащимъ Начальствомъ, или если этотъ паспортъ, или срочное свидѣтельство о происхожденіи уже десять лѣтъ какъ просрочены.

2. Этотъ десятилѣтній срокъ не будетъ считаться прерваннымъ въ слѣдствіе заключенія въ тюрьму или какого либо ареста, которому подвергся бы высылаемый человѣкъ, въ томъ Государствѣ, изъ котораго онъ высылается. Напротивъ тѣго время содержанія подъ стражею включается въ число лѣтъ, по истеченіи коихъ прекращается для его родины обязательство принять его обратно и это обязательство прекратится само собою (ipso facto), если десятилѣтній срокъ истечетъ во время содержанія его подъ стражею.

3. Еслиъ случилось, что человѣкъ приговоренный къ заключенію или къ какому либо аресту, былъ возвращенъ на родину до истечения выше означеннаго десятилѣтнаго срока и не выдержавъ вполнъ своего наказанія, въ такомъ случаѣ онъ можетъ быть

ojezysty i gdy przez ten czas przebywała za granicą bez paszportu urzędowego lub świadectwa pochodzenia (Heimaths-Schein), przez właściwe Władze wydanego, lub też gdy taki paszport lub świadectwo pochodzenia (Heimaths-Schein) przestało by działać waznem od lat dziesięciu.

2. Ten przeciąg dziesięcioletni nie będzie uważany jako przerwany, przez uwięzienie lub przytrzymanie jakiekolwiek na które osoba odesłana byłaby skazaną w kraju odsyłającym. Przeciwnie, przeciąg ten czasu, policzonym będzie do liczby lat po upływie których ustaje dla kraju rodzinnego zobowiązanie przyjęcia jego osoby, tem samem ustaje też te zobowiązanie, jeżeli termin dziesięcioletni ukończył się podczas przytrzymania tejże osoby.

3. Jeżeli by się zdarzyło że osoba skazana na uwięzienie lub zatrzymanie, została zwrocona krajowi rodzinнемu, przed upływem wyżej oznaczonego terminu lat dziesięciu, nie wycierpiawszy całą kary, i odciępi resztę tejże w kraju ją przyjmującym,

подвергнутъ довершению оного въ томъ Государствѣ, которое его принимаетъ, и тогда это наказаніе можетъ быть измѣнено смотря по обстоятельствамъ и согласно съ дѣйствующими законами.

4. Тѣ люди, коихъ паспорты, срочныя свидѣтельства о происхожденіи, или другие подобные документы еще дѣйствительны или просрочены одинъ только годъ, могутъ, если они подданные одного изъ обоихъ Государствъ, быть высланы, безъ предварительной переписки съ надлежащими Начальствами сего Государства.

5. Сдача и пріемъ вышеозначенныхъ лицъ будуть производиться:

- a) Со стороны Россіи и Царства Польскаго, смотря по обстоятельствамъ, чрезъ посредство военныхъ Начальствъ въ мѣстахъ назначенныхъ въ 10 статьѣ настоящей Конвенціи для выдачи дезертировъ и другихъ людей, или чрезъ посредство таможень или зависящихъ отъ нихъ таможенныхъ заставъ.
- b) Со стороны Пруссіи, чрезъ посредство Провинціальныхъ Советниковъ пограничныхъ округовъ.

i kara ta zostanie zmieniona stosownie do wažności przypadku i praw tamże obowiązujących.

4. Osoby których paszporta, свидѣcia pochodzenia lub inne legitymacjne dowody, nie utraciły jeszcze swej wažnosci, albo też co do swego terminu nie dawniej jak od roku dopiero upłyneły, takowe osoby, jeżeli są poddanemi jednego z dwóch krajów, mogą bydż do tegoż kraju odeslane, bez poprzedniego z właściwemi jego władzami porozumienia się.

5. Oddanie i przyjmowanie osób tu powyżej wskazanych dopełniane będzie:

- a) ze strony Rossyi i Królestwa Polskiego, stosownie do potrzeby, bądź przez pośrednictwo Władz wojskowych, w miejscach Art. 10 niniejszej Konwencji oznaczonych i upoważnionych do wydawania ciąglego zbiegów i innych osób, bądź za pośrednictwem komor lub przykomorek od nich zależących.

- b) ze strony Pruss, za pośrednictwem Radców Prowincjonalnych (Landräthe) pograniczych Powiatów.

6. За исключениемъ случаевъ означеныхъ въ параграфѣ 4-мъ, ни одного человѣка, называющаго себи подданнымъ одной изъ Высокихъ договаривающихся сторонъ, нельзя будетъ переслать на землю другой иначе, какъ въ слѣдствіе предварительного соглашенія между надлежащими Начальствами, которыхъ суть:

Для Россіи и для Царства Польскаго, особый Россійскій Комміссаръ и Начальникъ пограничнаго Польскаго округа, каждый, во сколько это до него касается (ст. 19 § 2), для Пруссіи Провинціальные Советники (*Landräthe*) пограничныхъ округовъ.

7. Какъ скоро будетъ дознано по несомнѣннымъ доказательствамъ, что человѣкъ, котораго надлежитъ выслать, есть дѣйствительно подданный того Государства, которому предлагается принять его, тогда онъ будетъ немедленно допущенъ, въ оно, безъ различія религіи или происхожденія (*Heimath*), даже и тогда, когда нельзя будетъ съ точностю опредѣлить мѣсто его рожденія и общины, къ которой онъ принадлежитъ.

8. Во всѣхъ вышепомянутыхъ случаяхъ, издергки, какія бы онъ ни были, сопряжен-

6. Wyjawszy przypadki przewidziane paragrafem 4-m żadna osoba podajaca sie za poddanego jednej z Wysokich umawiajacych sie Stron, nie moze bydь odeslana do kraju drugiego, jak tylko za poprzedniem porozumieniem sie właściwych Władz, które są:

ze Strony Rossyi i Królestwa Polskiego, Komisarz specialny rossyjski i Naczelnik pogranicznego Powiatu Polskiego, kazdy w zakresie swoich czynnosci (art. 19 § 2); ze strony Pruss, Radey Prowincionalni (*Landräthe*) Okregów pogranicznych.

7. Jak tylko, w skutku niezaprzeczonych dowodów okaże się, że osoba mająca bydь zwrócona, jest rzeczywiście poddaną Państwa któremu przyjecie onej jest przedstawione, niewezas przyjęta zostanie bezzwłocznie, bez wzgledu na jej wyznanie lub miejsce pobytu (*Heimath*), nawet w razie gdyby miejsce jej urodzenia, lub też gmina do której nalezy, niemogły bydь dokładnie wskazane.

8. We wszystkich tu powyżej wskazanych przypadkach, wszelkie jakiebądź koszt po-

вяя съ пересылкою такого рода, обращаются на счетъ Государства, отъ которого та пересылка послѣдуетъ.

9. Ежели Россійское Правительство, или Правительство Царства Польскаго пожелаетъ сбыть человѣка, коего препровожденіе на его родину не можетъ быть произведено иначе, какъ чрезъ Прускія владѣнія, то Пруссоке Правительство никогда не будетъ отказывать въ согласіи своемъ на подобное препровожденіе, если только при выдачѣ такового человѣка Пруссікимъ пограничнымъ Начальствамъ имъ будетъ вручено:

- 1) Засвидѣтельствованное объявленіе Правительства, къ которому этотъ человѣкъ принадлежитъ, съ означеніемъ согласія онаго на его принятие;
- 2) полная сумма издержекъ на пересылку и содержаніе помянутаго человѣка за весь путь до его родины.

Въ случаѣ несовершенного выполненія этихъ двухъ условій, Пруссоке Правительство, по уваженію Конвенцій, существующихъ на сей предметъ между онымъ и другими Государствами, не будетъ имѣть возможности, принимать людей слѣдующихъ къ пересылкѣ въ третье Государство. Если подобные люди,

ходзяще з оdeslania osoby należącej do tej kategorie, pozostaną cięzarem tego kraju, który oddanie osoby dopełni.

9. Ježeliby Rząd Rossyjski lub Polski zechciał się pozbyć cudzoziemca którego transport do jego ojczyzny, nie mógłby inaczej bydż uskutecznionym, jak tylko przez Państwo Pruskie, wówezas Rząd Pruski nie odmówi nigdy zezwolenia swojego na dokonanie podobnego odprowadzenia, byleby tylko przy wydaniu podobnej osoby pogranicznym Władzom Pruskim złożono zarazem:

1. poświadczane zezwolenie na przyjęcie odsyłajcej się osoby, wydane przez Rząd tego kraju, do którego taž osoba należy.

2. całkowity fundusz na wydatki podróży i utrzymania w mowie będącej osoby przez całą drogę, aż do jej ojczyzny.

Jeżeli te dwa warunki nie będą w zupełności dopełnione, Rząd Pruski ze względu istniejących w tej mierze układów pomiędzy nim a innymi Mocarstwami, nie będzie mógł skłonić się do przyjęcia osoby mającej bydż odeslaną do trzeciego Mocarstwa.

принадлежащіе третьему Государству, были не менѣе того допущены въ Прусскія владѣнія по паспорту, выданому Россійскими или Польскими Начальствами, а Правительство страны, которую они выдаютъ за свою родину, откажется принять ихъ, то Прусскія Начальства будутъ въ правѣ отослать ихъ обратно въ Россію или въ Царство Польское, въ продолженіи одного года со дня прибытія ихъ оттуда въ Пруссію, съ означеніемъ на ихъ паспортахъ причины таковой обратной высылки.

Но если бы иностранцы, добровольно покинувши Россійскія или Польскія владѣнія, или высланные изъ оныхъ безъ обозначенія въ Прусской Монархіи какой нибудь мѣстности, куда они высылаются, явились въ Пруссіи въ слѣдствіе отказа въ приемѣ со стороны Государства, которое они выдаютъ за свое отечество, въ такомъ случаѣ, то обстоятельство, что они снабжены на выходъ Россійскими или Польскими паспортами, не можетъ служить поводомъ къ отсылкѣ ихъ въ Россію или Царство Польское, и Россійские и Польское Начальства не будутъ обязаны принять ихъ обратно.

W przypadku, gdzieby cudzoziemiec należący do trzeciego kraju, wpuszczony był do Państwa Pruskiego, za paszportem Rossyjskim lub Polskim, a Państwo z którego on się mieni pochodzić, przyjęcia tegoż odmówiło, Władze Pruskie mogą osoby podobne odesłać do Rossyi lub Polski, w ciągu roku jednego od czasu wejścia do Pruss, z jednego z tych dwóch krajów; w paszporcie wszakże powód odesłania ma być zapisany.

Wszelako, gdyby cudzoziemcy, którzy by dobrzowolnie opuścili territorium Rossyi lub Polski, lub którzy byli z niego wydaleni, nie będąc przytem przesłanymi do jakiegokolwiek miejsca pobytu w Państwie Pruskiem, udali się jednak do Pruss, z powodu iż kraj z którego mienia się bydź pochodzaczem, odmówił im przyjęcia, a byli zaopatrzeni w paszporta wyjścia rossyjskie lub polskie, okoliczność ta, iż posiadają paszporta rossyjskie lub polskie, nie może spowodować odesłania ich na powrót do Rossyi lub Polski, i w tym przypadku Władze Rossyjskie i Polskie nie będą obowiązane do ich przyjęcia.

Ст. 24. Срокъ сей Конвенции, которой всѣ постановленія относятся равномѣрно и до Царства Польскаго, кончится чрезъ двадцать лѣтъ.

Ст. 25. Настоящая Конвенция будетъ ратифицивана и ратификації оной будутъ размѣнены въ Берлинѣ въ теченіи шести недѣль, или ранѣе если возможно.

Въ удостовѣреніе чего, мы, обоюдные полномочные, подписали ону ѿ приложеніемъ печати гербовъ нашихъ.

Учинено въ Берлинѣ, 27 Іюля (8 Августа) 1857 года.

Подписали: *Бруновъ. Мангейфель.*

(М. П.). (М. П.).

Того ради, по довольною разсмотрѣніи сей Конвенции, приемля ону за благо, симъ подтверждаемъ и ратификуемъ во всемъ ея содержаніи, обѣщаю Императорскимъ Нашимъ словомъ, за Насъ, Наслѣдниковъ и Прѣемниковъ Нашихъ, что все въ означенной Конвенціи постановленное, соблюдаemo и исполняемо будетъ ненарушимо. Въ удостовѣреніе чего Мы сию Нашу Импѣ-

Art. 24. Trwanie niniejszej Konwencji, ktorej wszystkie rozporzadzenia siegaj¹ siê i do Królestwa Polskiego, zakreslone jest do lat dwunastu.

Art. 25. Konwencja niniejsza zostanie ratyfikowan¹, a ratyfikacye jej zamienione w Berlinie w przeciągu sześciu tygodni, lub wcześniej, jeżeli być może.

W dowód czego My Pełnomocnicy obojej Strony podpisalismy się przy wyciśnięciu naszych pieczęci herbowych.

Działo się w Berlinie dnia 27 Lipca (8 Sierpnia) 1857 г.

(podpisano) *Brunnow.* (podpisano) *Manteuffel.*

(L. S.). (L. S.).

Dla tego, po dostatecznym rozważeniu tej Konwencji, przyjmując ją niniejszem zatwierdzamy i ratyfikujemy w całości, ręcząc Naszem Cesarskiem słowem, za Nas i Następów Naszych, że wszystko, co tą Konwencją jest zastrzeżone, zachowywanem i wypełnianiem będzie niezmiennie. W dowód czego, My te Naszą Cesarską Ratyfikacyę własnorę-

раторскую Ратификацию Собственноручно подпісавъ, повелѣли утвердить Государственную Нашею печатью.

Дана въ Петергофѣ, Августа девятаго дня въ лѣто отъ Рождества Христова тысяча восемь сотъ пятьдесятъ седьмое, Государственій же Нашего въ третіе.

На подлинной написано Собственою Его Императорскаго Величества рукою тако:

„АЛЕКСАНДРЪ.“

М. П.).

Контрасигнироваль: Министръ Иностранныхъ Дѣлъ Князь Горчаковъ.

(2 ..I)

(2 ..II)

cznie podpisawszy, Rozkazaliśmy stwierdzić Państwa Naszego pieczęcia.

Działo się w Peterhofie dnia dziewiątego Sierpnia, roku od Narodzenia Chrystusa, Tysiąc osiemset pięćdziesiątego siódmego, Panowania zaś Naszego trzeciego.

Na oryginale własna Jego Cesarskiej Mości reką podpisano tak:

„ALEXANDER.“

(L. S.).

Kontrasygnował: Zarządzający Ministerstwem

Spraw Zagranicznych Xaze Gorczakow.

Za Zgodność:

Rzeczywisty Radca Stanu,
Kierujący Wydziałem (podp.) Ricard.

Za Zgodność:

p. o. Sekretarza Stanu:

Rzeczywisty Radca Stanu J. Karnicki.

Za Zgodność:

Dyrektor Główny Prezydujący w Komisji Rządowej Sprawiedliwości

Tajny Radca Senator F. Hr. Skarbek.

Dyrektor Kancellaryi

Radca Kollegialny J. Ornowski,

Божію Милостію
М Y ALEXANDER II.

Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій,
Царь Польскій, Великій Князь Фінляндскій,
и проч., и проч., и проч.

Принавъ во вниманіе, что введенное Ука-
зомъ Нашимъ 29 Ноября (11 Декабря) 1855
года, въ видѣ двухъ лѣтніаго опыта, измѣ-
неніе съ 1856 года существовавшаго прежде
основанія для консумціонной подати въ Вар-
шавѣ, такъ, чтобы она была взимаема не съ
каждой штуки, но соразмѣрно вѣсу живаго
скота, не влечетъ за собою въ исполненіи
никакихъ затрудненій, а обезпечиваетъ болѣе
справедливое и единообразное распределѣ-
ніе этого сбора:

Wypis z Protokolu Sekretaryatu Stanu Królestwa
Polskiego.

Z Bożej Łaski

M Y ALEXANDER II.

Cesarz i Samowładcza Wszech Rosji Król
Polski, Wielki Xiąże Finlandzki.

etc., etc., etc.

Zważywszy: że zaprowadzona Uказem Na-
szym z dnia 29 Listopada (11 Grudnia) 1855
roku w Warszawie, od pocz±tku roku 1856,
w sposobie do¶wiadczenia na lat dwa, zmia-
na podatku konsumcyjnego, od sztuk dawniej
pobieranego, na opłatę od wagi bydła w sta-
nie żywym, nie nastręcza żadnych trudności
w poborze, a zapewnia sprawiedliwszy i je-
dnostajniejszy rozdział podatku;

что въ томъ же Указѣ изъявлено намѣреніе Наше распространить такое же самое измѣненіе, по удостовѣрѣніи пользы онаго на опытѣ, и на другіе города Царства;

Мы, по представлѣнію Совѣта Управлѣнія Нашего Царства Польскаго, Повелѣваемъ.

Ст. 1. Основанія для взиманія консумціонной подати съ вѣса живаго скота, выше упомянутымъ Указомъ Нашимъ опредѣленныя, оставить въ своемъ дѣйствии и на будущее время въ городѣ Варшавѣ.

Ст. 2. Съ 1860 года въ городахъ 2-го и 3-го въ консумціонномъ отношеніи разрядовъ, консумціонный сборъ взимать также съ вѣса живаго скота въ одинаковой по городамъ обоихъ этихъ разрядовъ соразмѣрности, а именно:

съ пуда брутто воловъ и коровъ	по 14 к. с.
„ „ телятъ	„ 16 „
„ „ барановъ, овецъ и козъ	„ 11 „
„ „ кабановъ и свиней	„ 17 „

Весь брутто назначается только въ пудахъ, считая четверть пуда и выше до полупуда дроби за полпуда, а дроби меньшія четверти пуда вовсе въ расчетъ не включать.

że w powołanym Uzakie objawiliśmy zamiar rozciągnięcia takiej samej zmiany po nabytem doświadczeniu, do innych także miast w Królestwie, na przedstawienie Rady Administracyjnej Naszego Królestwa Polskiego. Rozkazujemy:

Art. 1. Zasady o poborze podatku konsumcyjnego od wagi bydła w stanie żywym, objęte powołanym Uzakiem Naszym, pozostaną i nadal w wykonaniu w mieście Warszawie.

Art. 2. Od początku roku 1860 w miastach 2-go i 3-go rzędu podług ich podziału, przy podatku konsumcyjnym przyjętego, podatek konsumcyjny pobierany także będzie w stosunku wagi bydła w stanie żywym, w jednakowej wysokości, w obu tych rzędach miast, mianowicie: od puda wagi brutto wołów i krów po kop. 14

„ „ cieląt	„ „ 16
„ „ baranów, owiec i kóz	„ „ 11
„ „ wieprzy i świń	„ „ 17

Waga brutto naznaczona będzie tylko w pudełach i półpułach, uważając ćwierć puda i większe aż do połowy ilości, za połowę puda, a mniejsze, od ćwierć puda, ilości opuszczając.

Ст. 3. Съ привозимаго въ города 2-го и 3-го разряда мяса, равно съ мясныхъ продуктовъ, какъ то: съ полтеваго сала, жира, копченаго мяса, колбасъ и проч., а также съ мяса и мясныхъ продуктовъ, задерживае-мыхъ при тайномъ ввозѣ, взимать съ опре-дѣленнаго во 2-й статьѣ срока по 30 к. с. съ пуда.

Ст. 4. Въ городахъ 4-го и 5-го разрядовъ, равно въ торговыхъ посадахъ, взиманіе кон-сумціонной подати оставить до дальнѣйшаго времени со штуки скота, сообразно Указу 9 (21) Іюля 1834 года, а съ наступленіемъ срока, 2-ю статью опредѣленнаго, измѣнить въ оныхъ самый только сборъ съ ввозимаго туда мяса и мясныхъ продуктовъ, который будетъ составлять по 20-ти копѣекъ съ пуда.

Ст. 5. Отъ платежа установленнаго 3-ю и 4-ю статьями изъемлются во всѣхъ городахъ сало, потроха, головы и ноги.

Ст. 6. Нынѣшнимъ откупщикамъ консум-ціонныхъ доходовъ въ городахъ 2-го и 3-го разрядовъ, въ случаѣ поступленія просьбъ ихъ, дозволить и прежде 1800 года ввести консумціонный сборъ на основанахъ, опре-дѣленныхъ во 2-й и 3-й статьяхъ.

Art. 3. Od wprowadzonego mięsa i wyro-
bów mięsnych, jako to: słoniny, sadła, wędlin,
kiełbas i t. d., tudzież od mięsa i wyrobów
mięsnych defraudowanych, opłata, poczynając
od naznaczonego w Art: 2-m terminu, wyno-
sić ma w miastach 2-go i 3-go rzędu po
kop: 30 od puda.

Art. 4. Utrzymuje się do dalszego czasu
w miastach 4-go i 5-go rzędu, tudzież w osa-
dach targowych, pobór podatku konsumeyjne-
go od sztuki bydła, jaki Uказem z d. 9 (21)
Lipca 1834 roku, oznaczony został, a pocza-
wszy od terminu, Art: 2-m oznaczonego,
zmieniony w nich być ma sam tylko pobór
od wprowadzonego mięsa i wyrobów mięsnych,
który wynosić będzie po kop: 20 od puda.

Art. 5. Od opłaty, artykułami 3 i 4 usta-
nowionej, we wszystkich miastach, wyjąte
są trzewia, lój i podroby bydlęce.

Art. 6. Teraźniejszym dzierżawcom dochod-
ów Konsumeyjnych w miastach 2 i 3-go rzę-
du, może być, w razie żądania, dozwolonem
zaprowadzić oznaczony Artykułami 2-m i 3-m
pobór podatku i wcześniej jak z początkiem
roku 1860.

Ст. 7. Исполнение настоящаго Указа Нашего, который долженъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, возлагаемъ на Советъ Управлія Нашего Царства Польскаго.

Данъ въ Царскомъ Сель, Октября 29 (Ноябрь 10) дня 1857 года.

(подписано) АЛЕКСАНДРЪ.

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

329

330

331

332

333

334

335

336

337

338

339

340

341

342

343

344

345

346

347

348

349

350

351

352

353

354

355

356

357

358

359

360

361

362

363

364

365

366

367

368

369

370

371

372

373

374

375

376

377

378

379

380

381

382

383

384

385

386

387

388

389

390

391

392

393

394

395

396

397

398

399

400

401

402

403

404

405

406

407

408

409

410

411

412

413

414

415

416

417

418

419

420

421

422

423

424

425

426

427

428

429

430

431

432

433

434

435

436

437

438

439

440

441

442

443

444

445

446

447

448

449

450

451

452

453

454

455

456

457

458

459

460

461

462

463

464

465

466

467

468

469

470

471

472

473

474

475

476

477

478

479

480

481

482

483

484

485

486

487

488

489

490

491

492

493

494

495

496

497

498

499

500

501

502

503

504

505

506

507

508

509

510

511

512

513

514

515

516

517

518

519

520

521

522

523

524

525

526

527

528

529

530

531

532

533

534

535

536

537

538

539

540

541

542

543

544

545

546

547

548

549

550

551

552

553

554

555

556

557

558

559

560

561

562

563

564

565

566

567

568

569

570

571

572

573

574

575

576

577

578

579

580

581

582

583

584

585

586

587

588

589

590

591

592

593

594

595

596

597

598

599

600

601

602

603

604

605

606

607

608

609

610

611

612

613

614

615

616

617

618

619

620

621

622

623

624

625

626

627

628

629

630

631

632

633

634

635

636

637

638

639

640

641

642

643

644

645

646

647

648

649

650

651

652

653

654

655

656

657

658

659

660

661

662

663

664

665

666

667

668

669

670

671

672

673

674

675

676

677

678

679

680

681

682

683

684

685

686

687

688

689

690

691

692

693

694

695

696

697

698

699

700

701

702

703

704

705

706

707

708

709

710

711

712

713

714

715

716

717

718

719

720

721

722

723

724

725

726

727

728

729

730

731

732

733

734

735

736

737

738

739

740

741

742

743

744

745

746

747

748

749

750

751

752

753

754

755

756

757

758

759

760

761

762

763

764

765

766

767

768

769

770

771

772

773

774

775

776

777

778

779

780

781

782

783

784

785

786

787

788

789

790

791

792

793

794

795

796

797

798

799

800

801

802

803

804

805

806

807

808

809

810

811

812

813

814

815

816

817

818

819

820

821

822

823

824

825

826

827

828

829

830

831

832

833

834

835

836

837

838

839

840

841

842

843

844

845

846

847

848

849

850

851

852

853

854

855

856

857

858

859

860

861

862

863

864

865

866

867

868

869

870

871

872

873

874

875

876

877

878

879

880

881

882

883

884

885

886

887

888

889

890

891

892

893

894

895

896

897

898

899

900

901

902

903

904

905

906

907

908

909

910

911

912

913

914

915

916

917

918

919

920

921

922

923

924

925

926

927

928

929

930

931

932

933

934

935

936

937

938

939

940

941

942

943

944

945

946

947

948

949

950

951

952

953

954

955

956

957

958

959

960

961

962

963

964

965

966

967

968

969

970

971

972

973

974

975

976

977

978

979

980

981

982

983

984

985

986

987

988

989

990

991

992

993

994

995

996

997

998

999

1000

Art. 7. Wykonanie niniejszego Ukazu Naszego, który w Dzienniku praw ma być umieszczony, Radzie Administracyjnej Naszego Królestwa Polskiego polecamy.

Dan w Carskiem Siele dnia 29 Października (10 Listopada) 1857 roku.

przez Cesara i Króla

Minister Sekretarz Stanu, (podp.) J. Tymowski.

Zgodno z oryginałem:

Minister Sekretarz Stanu (podp.) J. Tymowski.

Zgodno z wypisem:

Dyrektor Główny Prezydujący

w Komisji Rządowej Sprawiedliwości,

Tajny Radca, Senator F. Hr. Skarbek.

Dyrektor Kancelaryi,

Radca Kollegialny, J. Ornowski.

Dzień ogłoszenia dnia 1 (13) Listopada 1858 r.

mitte (10 Pfaroben) 1893 lebte
Dra. W. Gersdorff seit min. 20 Jahren.
Kirchliche Pfarrei desseins.
exzessiv. Hierzu Volumen so viel Nasen
gesetz, mit w. Dissonanz bzw. im dag un-
verstanden. Abgesehen davon Ueber-
all. S. Abteilung mittesteig Ueber-
all.

По Указу Его Величества

А Л Е К С А Н Д Р А II-го,

Императора и Самодержца Всероссийского,

Царя Польского,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Принявъ во вниманіе, что консесновый въ пользу Варшавскаго Городскаго Казначейства сборъ отъ заграничныхъ напитковъ, взимаемый донынѣ совокупно съ таможенною пошлинною, съ истечениемъ 1857 года прекращается, Совѣтъ Управленія, по представлению Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, постановилъ и постановляетъ:

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA II-go,

Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego,

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Zważając że pobór opłaty konsensowej na rzecz Kasy miasta Warszawy, od trunków zagranicznych uskutczniany, dotąd przy opłacie cla, z końcem roku 1857 ustaje, na przedstawienie Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych postanowiona i stanowi:

Ст. 1. Торгующие заграничными напитками въ городѣ Варшавѣ и на предмѣстїи Прагѣ, должны подлежать съ 1 (13) Января 1858 г. канонной подати въ пользу Варшавскаго городскаго казначейства.

Ст. 2. Въ отношеніи подати этой, различаются торгующие заграничными напитками на три разряда и платить по онымъ:

а, купцы, выписывающіе напитки изъ заграницы и продающіе ихъ большими партиями и вразницу, по 150 руб. въ годъ.
б, купцы и Комиссіонеры, выписывающіе напитки изъ заграницы и продающіе ихъ оптомъ, въ бочкахъ, оксофахъ, анкерахъ и ящикахъ, по 100 р. с. въ годъ.
в, купцы, берущіе напитки отъ мѣстныхъ купцовъ и комиссіонеровъ и продающіе ихъ вразницу, а также рестораторы, продающіе въ своихъ заведеніяхъ за граничные напитки, по 50 р. с. въ годъ.

Ст. 3. Платежи эти, по раскладкамъ, утверждаемымъ ежегодно Правительственою Комиссіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, должны быть взимаемы въ два полугодовые срока: въ Февраль и Августъ мѣсяцахъ каждого года.

Art. 1. Trudniacy sie sprzedaja trunkow zagranicznych w mieście Warszawie i przedmiesciu Pradze, z dniem 1 (13) Stycznia 1858 roku, maja byc pociagniemi do opaty kanonu na rzecz Kassy miasta Warszawy.

Art. 2. Pod wzgledem tego kanonu, sprzedajacy trunki zagraniczne, podzieleni byc maja na trzy klasy i opłacać:

a, kupcy sprawdzajacy trunki z zagranicy sprzedajacy takowe w wiekszych partiyach i czastkowo, rocznie po Rsr. 150.
b, kupcy lub Komissanci sprawdzajacy trunki z zagranicy i sprzedajacy takowe hurtowo, w beczkach, okseftach, ankrach, i pakach, rocznie po Rsr. 100.
c, kupcy bioracy trunki od miejscowych kupcow lub Komissantow i sprzedajacy takowe czastkowo, tudzież restauratorowie sprzedajacy u siebie trunki zagraniczne, rocznie po Rsr. 50.

Art. 3. Pobór powyzszych opat, na zasadzie rozpisów przez Komisję Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, corocznie zatwierdzac się winnych, uskuteczniany byc ma w dwóch ratach półrocznych, to jest w miesiącu Lutym i Sierpniu każdego roku.

Ст. 4. Исполнение и развитие настоящего постановления, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственную Комиссию Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіе Со-
вѣта Управлениія, 19 Ноября (1 Декабря)
1857 года.

Art. 4. Wykonanie i rozwinięcie niniejsze-
go postanowienia które w Dzienniku Praw ma
być zamieszczone, Komisji Rządowej Spraw
Wewnętrznych i Duchownych poleca.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu
Rady Administracyjnej z dnia 19 Listopada (1
Grudnia) 1857 roku.

Namiestnik General - Adjutant

(podp.) *Xiagie Gorczakow.*

Dyrektor Główny Prezy- Sekretarz Stanu,
dujący w Komisji Rzą- (podp.) *J. Karnicki.*
dowej Spraw Wewnętrz- Zgodno z oryginałem:

nych i Duchownych, Tajny Sekretarz Stanu,
Radca, (podp.) *Muchanów.* (podp.) *J. Karnicki.*

Zgodno z wypisem:

Dyrektor Główny Prezydujący
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości,
Tajny Radca, Senator *F. Hr. Skarbek.*

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Kollegialny, *J. Ornowski.*
Dzień ogłoszenia d. 1 (13) Listopada 858 r.

Божію Милостію

МЫ АЛЕКСАНДРЪ II-й,

Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій,
Царь Польскій, Великій Князь Фінляндскій,

и проч., и проч., и проч.

Признавъ нужнымъ измѣнить основаніе 5-й статьи Высочайшаго Указа 27 Ноября (9 Декабря) 1851 г., относительно срока пребыванія Нашихъ подданныхъ жителей Царства Польскаго за границею, по узаконеннымъ паспортамъ, Мы, по представлению Нашего Намѣстника въ Царствѣ, Повелъваемъ:

Ст. 1. Срокъ дозволеннаго пребыванія всѣхъ вообще жителей Нашего Царства Польскаго за границею, съ узаконеннымъ паспортомъ, назначается пятилѣтній.

Ст. 2. Лица уволенные въ чужie края, въ случаѣ необходимости оставаться тамъ долѣе сроковъ, въ ихъ паспортахъ означенныхъ, должны обращаться съ просьбами объ отсроч-

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z Bożej Łaski

MY ALEXANDER II-gi

Cesarz i Samowładea Wszech Rosyi
Król Polski, Wielki Xiąże Finlandzki,

etc., etc., etc.

Uznawszy potrzebę zmienienia zasady artykułu 5-go Uzaku Najwyższego z dnia 27 Listopada (9 Grudnia) 1851 roku, co do terminu dozwolonego Naszym poddanym mieszkająccom Królestwa Polskiego przebywania za granicą za legalnemi paszportami, na przedstawienie Namiestnika Naszego w Królestwie, Rozkazujemy:

Art. 1. Termin dozwolonego przebywania za granicą wszystkich w ogólnosci mieszkająców Naszego Królestwa Polskiego, za legalnemi paszportami, oznacza się pięcioletni.

Art. 2. Osoby które do obcych państw paszporta otrzymały, mogą w razie potrzeby dłuższego tamże pobytu, nad zakres terminu paszportem określonego, udawać się z prośba-

чкахъ къ Нашему Намѣстнику въ Царствѣ Польскомъ, представляя при этихъ прошенияхъ определенные паспортными правилами деньги за все время, на какое испрашаются отсрочки.

Ст. 3. Разсмотрѣніе и разрѣшеніе сихъ просьбъ предоставляетъся Намѣстнику Нашему въ Царствѣ Польскомъ.

Ст. 4. Исполненіе настоящаго Указа, который долженъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, возлагаемъ на Намѣстника Нашего въ Царствѣ Польскомъ.

Данъ въ Царскомъ Селѣ 16 (28) Октября 1857 года.

(подписано) АЛЕКСАНДРЪ.

mi o przedłużenie im tegoż terminu, do Namiestnika Naszego w Królestwie Polskiem, przedstawiając przy prośbach swych odpowiednie przepisanym opłatom paszportowym kwoty, za cały czas prolongować się mającego za granicą pobytu.

Art. 3. Rozpoznawanie i decydowanie tych pozostawia się Namiestnikowi Naszemu w Królestwie Polskiem.

Art. 4. Wykonanie niniejszego Ukazu, który w Dzienniku praw zamieszczony być ma, Namiestnikowi Naszemu w Królestwie Polskiem polecamy.

Dan w Carskiem Siele dnia 16 (28) Października 1857 roku.

Przez Cesarza i Króla

Minister Sekretarz Stanu J. Tymowski.

Zgodno z oryginałem:

Minister Sekretarz Stanu, (podp.) J. Tymowski.

Zgodno z wypisem:

Sekretarz Stanu (podp.) J. Karnicki.

Zgodno z wypisem:

Dyrektor Główny Prezydujący
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości,
Tajny Radca, Senator, F. Hr. Skarbek.

Dyrektor Kancellaryi,

Radca Kollegialny, J. Ornowski.

Dzień ogłoszenia d. 1 (13) Listopada 1858 r.

**KOMMISSYA RZĄDOWA
SPRAWIEDLIWOŚCI.**

W wykonaniu decyzji Rady Administracyjnej Królestwa przez Wypis z protokołu posiedzenia tejże Rady z dnia 4 (16) Października r. b. Nr. 23,561 oznajmionej, ogłasza w Dzienniku Praw w texcie rossyjskim z przekładem na język polski, Najwyżej pod dniem 7 (19) Września t. r. zatwierdzone Przepisy o stypendach rządowych w Okręgu Naukowym Warszawskim.

w Warszawie d. 18 (30) Października 1857 r.

Dyrektor Główny Prezydujący
Tajny Radca, Senator F. Hr. Skarbek.

Dyrektor Kancellary
Radca Kollegialny J. Ornowski.

На подлинномъ собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:

„Быть по сему.“

Въ Дармштадтѣ,
7 (19) Сентября 1857 года.

ПОЛОЖЕНИЕ О КАЗЕННЫХЪ СТИПЕНДІЯХЪ ВЪ ВАРШАВСКОМЪ УЧЕБНОМЪ ОКРУГѢ.

Ст. 1. Въ видахъ оказания со стороны Правительства благодѣянія бѣднымъ, отличающимся по поведенію и прилежанію ученикамъ училищъ Варшавскаго Учебнаго Округа и облегченія имъ способовъ къ прохожденію наукъ, равно съ цѣлью образования способныхъ людей по разнымъ отраслямъ техническихъ наукъ и искусствъ, учреждаются казенные стипендіи.

Эти стипендіи суть двоякаго рода: 1, вообще для бѣдныхъ учениковъ и 2, для учениковъ, отличающихся особенными спо-

На оригинале własную рѣку Его Cesarskiej Mości napisano:

„Ma byc podlug tego“
w Departamencie dnia
7 (19) Września roku 1857.

PRZEPISY O STYPENDJACH RZÄDOWYCH W OKRĘGU NAUKOWYM WARSZA- WSKIM.

Art. 1. Majac na celu ułatwienie ze strony Rządu niezamożnym uczniom szkół Okręgu Naukowego Warszawskiego, odznaczającym się dobrem postępowaniem oraz pilnością i ulżeniem im sposobów nabycia nauk, odpowiednich z widokiem ukształcenia zdolnych ludzi w rozmaitych gałęziach nauki technicznej i sztuk pięknych, niniejszem ustanowione zostają stypendja rządowe, które mają byc dwojakiego rodzaju: 1) wogole dla uczniów biednych i 2) dla uczniów, odznaczających się szczególnymi zdolnościami w matematyce i naukach technicz-

собственными къ математическимъ и техническимъ наукамъ, въ видахъ приготовления способныхъ архитекторовъ, гражданскихъ инженеровъ, механиковъ, химиковъ, агрономовъ, живописцевъ, скульпторовъ и преподавателей по симъ частямъ.

О стипендіяхъ для бѣдныхъ учениковъ.

Ст. 2. На стипендіи для бѣдныхъ учениковъ назначается изъ казны Царства Польского 17,000 руб. въ годъ. Сумма эта вносится въ бюджетъ Варшавскаго Учебнаго Округа.

Ст. 3. Стипендіи каждан въ сто рублей, определяются ученикамъ Гимназій, Высшихъ Реальныхъ Учебныхъ Заведений и всѣхъ Уездныхъ Училищъ.

Ст. 4. Какъ стипендіи назначаются для бѣдныхъ учениковъ, отличающихся поведениемъ и успѣхами въ наукахъ, которые ближе всего известны Учебному Начальству; къ тому же благодѣяніе сіе должно служить поощреніемъ и для другихъ учениковъ къ корочему во всѣхъ отношеніяхъ поведению и прилежанию: то удостоеніе стипендіи вполнѣ зависитъ отъ учебного Начальства, на основаніяхъ изложенныхъ въ семъ Положеніи.

nych, a to, iżby przysposobić zdatnych architektów, inżynierów cywilnych, mechaników, chemików, agronomów, malarzy, snycerzy i wykładających te przedmioty.

Stipendja dla uczniów niezamożnych.

Art. 2. Na stypendja dla uczniów niezamożnych wyznaczoną zostaje z Kasy Królestwa Polskiego summa rubli 17,000 rocznie. Fundusz ten wniesionym być ma w budżet Okręgu Naukowego Warszawskiego.

Art. 3. Stypendja, każde składające się z rubli sto, udzielane będą uczniom Gimnazjum, wyższych Szkół Realnych i wszystkich Szkół Powiatowych.

Art. 4. Ponieważ stypendja wyznaczone zostają dla uczniów niezamożnych, odznaczających się sprawowaniem jako też postępuem w naukach, którzy najbliżej znanemi są Władzy Szkolnej, i gdy dobrodziejstwo to służyć winno za zięchetę drugim uczniom, ku dobremu w każdym względzie sprawowaniu się i pilności; przeto nadanie tegoż stypendjum zależeć będzie w zupełności od téże Władzy Szkolnej, na zasadach w niniejszych Przepisach wyluszczenych.

Ст. 5. Назначеніе одному и тому же ученику казенной стипендіи и стипендіи по частной записи не дозволяется.

Ст. 6. Казенные стипендіи назначаются тѣмъ только ученикамъ, которые пробыли въ одномъ изъ упомянутыхъ въ ст. 3-й сего Положенія учебныхъ заведеній, по крайней мѣрѣ одинъ годъ, чтобы учебное Начальство могло получить надлежащее удостовѣреніе въ ихъ хорошемъ поведеніи и успѣхахъ въ наукахъ. За тѣмъ, ученикамъ, вновь поступившимъ въ Училища, на первый годъ пребыванія ихъ въ заведеніи стипендіи не даются; но ученикамъ, переходящимъ изъ одного въ другое учебное заведеніе, упомянутое въ ст. 3-й Положенія, могутъ быть предоставлены стипендіи, если они, удовлетворяя условіямъ сего Положенія, предъявлять, сверхъ того, свидѣтельство отъ училищного Начальства того заведенія, въ коемъ прежде обучались, объ отличномъ ихъ поведеніи и успѣхахъ въ наукахъ.

Ст. 7. За учениковъ, получающихъ стипендіи, не можетъ быть вносима училищная плата изъ опредѣленной на то казенной суммы. Однако изъ сего правила исключаются стипендіаты, обучающіеся въ Филологическихъ

Art. 5. Wyznaczenie jednemu i temuż samemu uczniowi stypendium rządowego, oraz stypendium z zapisu prywatnego, jest wzbronione.

Art. 6. Stypendja rządowe będą wyznaczone dla tych tylko uczniów, którzy przebyli w jednym z pomienionych w ustępie 3-im obecnych przepisów, zakładzie naukowym, przy najmniej rok czasu, ażeby Władza Szkolna mogła powiąść dostateczne o ich sprawowaniu się i postępie w naukach przekonanie; a zatem, stypendja dla nowoprzybywających do Szkół, na pierwszy rok ich pobytu w Zakładzie Naukowym, nie będą udzielane; lecz uczniom, którzy przejdą z jednego do drugiego Zakładu Naukowego, w pomienionym ustępie 3-im wyrazonego, mogą być nadawane stypendja, jeżeli ci, zadosyć czyniąc warunkom niniejszych przepisów, złożą, prócz tego, świadectwo Władzy tego Zakładu, w którym poprzednio odbywali nauki, wzorowego sprawowania się i postępu w tychże.

Art. 7. Za uczniów, otrzymujących stypendja nie może być uiszczana opłata szkolna z przeznaczonych na to funduszów Skarbowych. Wyłącza się jednak z tego przepisu stypendysty Gimnazyów Filologicznych, za których

Гимназийхъ, за которыхъ вносится также и училищная плата изъ упомянутой выше суммы.

Ст. 8. Распределение казенныхъ стипендій производится въ началѣ каждого учебного года. Въ случаѣ выбытія, по какому либо поводу, ученика получающаго стипендию, изъ числа стипендіатовъ, въ теченіе учебного года и открывшейся такимъ образомъ ваканціи, таковая можетъ быть замѣщена и въ другое время.

Ст. 9. О представлении казенныхъ стипендій, родители или опекуны учениковъ, входять съ прошеніями къ Начальникамъ училищъ и прилагаютъ къ онымъ свидѣтельство о дѣйствительной бѣдности и вообще о семейномъ положеніи, а именно: есть ли у ученика родители, или же онъ сирота; сколько у его родителей всѣхъ дѣтей, какіе именно, въ какомъ онъ возрастѣ, гдѣ находятся, сколько изъ нихъ обучается въ училищахъ; если отецъ чиновникъ, то какое онъ получаетъ жалованье, сколько лѣтъ находится на службѣ; если онъ земеритъ, то какой получаетъ пенсіонъ. Чиновники представляютъ таковыя свидѣтельства отъ подлежащихъ своихъ начальствъ, а прочія лица, отъ мѣстныхъ вла-

uiszezać nalezy тѣż opałę szkólną z pomieszczeniami funduszów.

Art. 8. Podział stypendij rządowych odbywać sie b edzie w po臓atku ka dego roku szkolnego. W razie, jezeli z jakiegokolwiek b adz powodu, ub edzie uczeń stypendysta w ciagu roku szkolnego i tym sposobem otworzy się wakans, takowy iż innego czasu zapelnionym b e może.

Art. 9. O udzielenie stypendij rządowych, rodzice lub opiekunowie uczniów, podawa  mają pro『by do Naczelników Szko『nych, z dodaniem『wiadectw istotnego ubóstwa i po『zenia rodziny, to jest: czy uczeń ma rodziców, lub czy jest sieret ; ile rodzice jego maja dzieci, jakie mianowicie, w jakim dzieci te sa wieku, gdzie się znajdują, ile z nich pobiera w szko『ach nauki; jezeli ojciec jest urzędnikiem, ile pensji rocznej pobiera, jak dawno służy; jezeli jest emerytem, ile pensja jego roczna wynosi. Urzędnicy obowiązani sa składać takowe『wiadectwa od zwierzchności swojej wydawa  się mające, inne zaś osoby od W『adz miejscowych.『wiadectwa ostatnich winny być legalizowane przez Naczelnika.

стей. Свидѣтельства сихъ послѣднихъ должны быть удостовѣрены показаніями подлежащихъ Уѣздныхъ Начальниковъ. Относительно учениковъ, прибывшихъ изъ другого училища, должно быть, сверхъ того, представлено свидѣтельство Училищнаго Начальства, упомянутое въ ст. 6-й сего Положенія.

Ст. 10. Упомянутыя въ предшедшей статьѣ прошенія и документы разсматриваются и обсуживаются Начальниками Училищъ въ собраніи Учителей, и въ ономъ составляется списокъ кандидатамъ, коимъ полагается предоставить стипендіи. При выборѣ же кандидатовъ, обращается строгое вниманіе на дѣйствительность ихъ бѣдности, на поведение и успѣхи ихъ въ наукахъ, на семейное положеніе ихъ родителей, а именно: сколько у нихъ всѣхъ дѣтей, сколько сыновей и сколько дочерей, въ какомъ они возрастѣ, гдѣ находятся, сколько дѣтей обучается одновременно въ училищахъ. Сиротамъ отдается преимущество; равно большаго вниманія заслуживаютъ тѣ, которыхъ родители не имѣютъ жительства въ томъ мѣстѣ, гдѣ находится училище, ибо содержаніе ихъ обходится гораздо дороже, чѣмъ тѣхъ, кои посѣщая училища, живутъ при своихъ роди-

Powiatu. Co zaś do uczniów, прибылыхъ зи-
nychъ szkół, nalezy, prócz tego, złożyćъ śwa-
deectwo Zwierzchnosci Szkolnej, w ustępie
6-m ustawy obecnej wyrażone.

Art. 10. Wspomnione w ustępie poprzednim prošby i dowody rozpoznawane i decydowane będą przez Naczelników Szkół przy zebraniu Nauczycieli, gdzie również winna być ułożona lista kandydatów, którym stypendja udzielone być mają. Przy wyborze zaś kandydatów takowych, nalezy ścisłą zwracać uwagę na istotną ich niezamożność na ich sprawowanie się i postępy w naukach, na położenie familialne ich rodziców, a mianowicie: ile ci mają wszystkich dzieci, ile jest synów a ile córek, w jakich są latach, gdzie się znajdują, ile dzieci bierze jednocześnie nauki w Szkolah. Sierotom służy pierwszeństwo; również na większą uwagę zasługują ci, których rodzice nie mają zamieszkania w tem miejscu, gdzie są szkoły, albowiem ich utrzymanie się, znacznie jest droższem, aniżeli tych, którzy uczęszczając do szkół, mieszkają przy rodzicach swoich lub krewnych. Prócz tego,

деляхъ или родственникахъ. Сверхъ того, принимаются въ соображеніе ст. 5 и 6 Положенія и вообще имѣется въ виду, дабы благодѣяніе сіе могло быть распространено на возможно большее число семействъ. И потому, если одновременно обучается въ училищѣ нѣсколько братьевъ, то стипенію можетъ воспользоваться только одинъ изъ нихъ, а равно, если какое либо семейство воспользовалось уже какимъ нибудь благодѣяніемъ со стороны Правительства въ отношеніи образования детей, то слѣдуетъ давать преимущество тѣмъ, которые оныемъ вовсе не пользовались.

Ст. 11. Составленные такимъ образомъ списки кандидатамъ, вмѣстѣ съ ихъ документами, Начальники училищъ представляютъ Попечителю Округа, по приложенной при семъ, подъ лит. А, формѣ, не позже 10 Августа,

Ст. 12. По полученіи списковъ отъ всѣхъ Начальниковъ Училищъ, Попечитель Округа подвергаетъ оныя тщательному разсмотрѣнію въ особомъ Комитете, подъ предсѣдательствомъ Помощника Попечителя, или одного изъ Членовъ Совета Народнаго Просвѣщенія. Послѣ сего, означенные списки, съ заключеніемъ Комитета, представляются на окончаніе

nalezy miec na wzgledzie ustep 5 i 6 obecnej ustawy, i w ogolnosci zwracać uwage, aby to dobrodziejstwo moglo byc rozpostarte na wieksza ile byc moze, liczbe rodzin. Dla tego wiec, jezeli kilku braci w szkołach jednoczesnie pobiera nauki, wówczas jeden tylko z nich ze stypendjum korzystać moze i równie, jezeli jakabądź rodzina otrzymała już ze strony Rządu jakiekolwiek dobrodziejstwo, pod wzgledem kształcenia swych dzieci, nalezy dawać pierwszeństwo takim, którzy go całkiem nie odbierali.

Art. 11. Ułożone tym sposobem listy kandydatów, wraz z ich dowodami, Naczelnicy Szkół przedstawiają Kuratorowi Okręgu, według wzoru Lit. A, przy niniejszym dołączonego najdalej na 10-go Sierpnia.

Art. 12. Po otrzymaniu list od wszystkich Naczelników Szkół, Kurator Okręgu zarządza ścisłe onych rozpoznanie w oddzielnym Komitecie pod przewodnictwem Pomocenika Kuratora, lub jednego z Członków Rady oświecenia Publicznego. Poczem, rzeczone listy, wraz z opinią Komitetu, przedstawione byc mają do stanowczej decyzji i zatwierdzenia

тельное обсуждение и утверждение въ Совѣтъ Народнаго Просвѣщенія, и вслѣдъ за тѣмъ, списки ученикамъ, коимъ назначены стипендиі, препровождаются къ Начальникамъ Училищъ по принадлежности и дѣлается распоряженіе о производствѣ стипендій.

Ст. 13. Стипендиі производятся по полугодно впередъ, подъ росписки родителей или опекуновъ стипендіатовъ, засвидѣтельствованныя подлежащими Начальниками Училищъ.

Ст. 14. Если стипендіатъ въ продолженіе полугодія, за которое получилъ стипендию, умретъ или выбудеть изъ училища, то выданныя ему деньги не подлежатъ возврату.

Ст. 15. Стипендиі назначаются ученикамъ не болѣе, какъ на одинъ годъ, послѣ чего, они вновь помѣщаются въ представляемыхъ Начальниками Училищъ спискахъ кандидатовъ, и если того заслуживаютъ, продолжаютъ пользоваться стипендиями.

Ст. 16. О поведеніи и успѣхахъ въ наукахъ учениковъ, получающихъ стипендиі, Начальники Училищъ представляютъ Попечителю Учебнаго Округа полугодовыя вѣдомости.

Ст. 17. Стипендіаты за нерадѣніе къ наукамъ, или за неодобрительное поведеніе, лишаются стипендиі, съ разрѣшеніемъ Попечителя Учеб-

tѣже Радzie, а настѣпnie, listy Kandydatów, ktorym stypendja wyznaczone zostały, przeslać nalezy Naczelnikom Szkół i wydać rozporządzenie wzglêdem udzielenia stypendjów.

Art. 13. Stypendja wydawane by  mają p lrocznie zgóry, za pokwitowaniem rodziców lub opiekunów stypendystów, poświadczonem przez w asciwyh Naczelników Szkół.

Art. 14. Jeżeli stypendysta w ciągu p lroca, za które odebra  stypendjum, umrze lub ubędzie ze szkół, wtedy pieniądze onemu  udzielone, nie podlegają zwrotowi.

Art. 15. Stypendya wyznaczone zostaną uczniom nie d lzej, jak na rok jeden, po uplywie którego, uczniowie ci winni by  na nowo zamieszczani w listach Kandydatów, które Naczelnicy Szkół przedstawiają, i wrazie, jeżeli zasluguj  na to, mog  dalej pobiera  stypendja.

Art. 16. Naczelnicy Szkół obowiązani sa pólroczne składać raporta Kuratorowi Okręgu Naukowego o sprawowaniu si  i postępie w naukach uczniów, stypendjum otrzymujących.

Art. 17. Za nieprzyk danie się do nauk, lub za naganną konduite, stypendysts i pozbawieni b d a pobierania stypendjów, na mocy decyzji Ku-

наго Округа, по разсмотрѣніи дѣла въ Со-
вѣтъ Народнаго Просвѣщенія. Если сти-
пендіатъ не получилъ перевода въ высшій
классъ, то за нимъ можетъ быть, по усмо-
трѣнію Попечителя Учебнаго Округа и Со-
вѣта Народнаго Просвѣщенія, оставлена сти-
пендія, только въ такомъ случаѣ, если сіе
по засвидѣтельствованію Начальника Учили-
ща, произошло не вслѣдствіе нерадѣнія, но
по болѣзни, дѣйствительно препятствовав-
шей ему сдѣлать надлежащіе успѣхи въ
наукахъ,

*O стипендіяхъ для учениковъ, отличающи-
ся способностями къ математическимъ
и техническимъ наукамъ.*

Ст. 18. Стипендії сіи имѣютъ цѣлію, учени-
камъ отличающимся особыми способно-
стями къ математическимъ и техническимъ
наукамъ и оказывающимъ въ оныхъ отли-
чные успѣхи, доставить средства къ продол-
женію и окончанію полнаго курса ученія въ
подлежащихъ специальныхъ учебныхъ заведе-
ніяхъ Округа, поощрить ихъ къ тщательному
занятію сими науками, и такимъ образомъ
приготовить способныхъ архитекторовъ, гра-

ratora Okręgu Naukowego, po przejrzeniu te-
go przedmiotu w Radzie Oświecenia Publicz-
nego. Jeżeli stypendysta nie otrzyma promocyj-
do wyższej klasy, w takim razie stypendium
może pobierać dalej z decyzji Kuratora Okrę-
gu Naukowego i Rady Oświecenia Publiczne-
go, jedynie tylko w wypadku, gdy to, w sku-
tku poświadczania Naczelnika szkół, nastąpiło
nie z przyczyny nieprzykładania się do nauk,
lecz z powodu choroby, która istotnie przesza-
kadzała mu uczynić w naukach należyte
postępy.

*O stypendjach dla uczniów, odznaczających
się zdolnościami do nauk matematycznych
i technicznych.*

Art. 18. Te stypendja mają na celu, aby
uczniom odznaczającym się szczególną zdolno-
ścią do nauk matematycznych oraz technicz-
nych i okazującym szczególne w nich po-
stępy, podawać środki ku dalszemu odbywa-
niu i ukończeniu zupełnego kursu nauk w wła-
ściwych specjalnych zakładów naukowych
Okręgu, zachęcić ich do pilnego zajmowania
się temi naukami, i przysposobić przez to
zdolnych architektów, inżynierów cywilnych,

данскихъ инженеровъ, механиковъ, химиковъ, агрономовъ, живописцевъ, скульпторовъ и преподавателей по симъ частямъ.

Ст. 19. На стипендії сего рода, назначается изъ Казны Царства Польскаго 8000 рублей въ годъ. Сумма эта вносится въ бюджетъ Варшавскаго Учебнаго Округа.

Ст. 20. Стипендії сии, каждая въ 150 рублей, даются ученикамъ Варшавской Реальнай Гимназіи, Высшихъ Реальныхъ Училищъ, Варшавской Художественной Школы и Института Сельского Хозяйства и Лесоводства въ Маримонтѣ.

Ст. 21. Въ Реальнай Гимназіи и Высшихъ Реальныхъ Училищахъ, определяются стипендії ученикамъ 5 класса, гдѣ можно уже съ надлежащею основательностию судить о способностяхъ молодыхъ людей.

Ст. 22. Стипендиаты, кончивши полный курсъ учения въ Высшихъ Реальныхъ Училищахъ, или въ Реальнай Гимназіи, обязаны по усмотрѣнию учебнаго Начальства, поколику оно найдетъ сие нужнымъ и полезнымъ для дальнѣйшаго ихъ образования, поступить въ Варшавскую Художественную Школу по Архитектурному Отдѣлению, въ чемъ, при назначеніи

mechaników, chemików, agronomów, malarzy, snyderzy i wykładających te przedmioty.

Art. 19. Na stypendja tego rodzaju wyznaczoną zostaje z kasy Królestwa Polskiego summa rubli 8,000 rocznie. Fundusz ten wniesionym byc ma w budżet Okręgu Naukowego Warszawskiego.

Art. 20. Stypendja te, każde składajace się z rubli sto pięćdziesiąt, udzielane będą uczniom Gimnazjum Realnego Warszawskiego, Wyższych szkół Realnych, szkoły sztuk pięknych w Warszawie i Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa w Marymoncie.

Art. 21. W Gimnazjum Realnym, oraz wyższych Szkołach Realnych, ustanowione zostają stypendja dla uczniów klasy 5-ej gdzie z należytą dostatecznością wnosić już można o zdolnościach młodych ludzi.

Art. 22. Stypendyci, którzy ukończyli zupełny kurs nauk w Wyższych Szkołach Realnych, lub Gimnazjum Realnym, obowiązani są, wedle uznania Władzy szkolnej, o ile to za potrzebne przez nią i pożyteczne dla dalszego ich kształcenia ustanowem zostanie, uczeszczać do Szkoły sztuk pięknych w Warszawie na Wydział Architektury, a ich rodzicę lub Opiek

имъ стипендій берется съ родителей или опекуновъ ихъ подпись, съ тѣмъ, что еслибы они не исполнили сего условія, то обязуются издержанны на нихъ деньги возвратить. Поступившіе такимъ образомъ въ художественную школу, продолжаютъ пользоваться стипендіями. По окончаніи же ими полнаго курса наукъ въ семъ заведеніи, предоставляется имъ поступить на службу, если того пожелають.

Ст. 23. Кандидатовъ въ стипендіаты, избираются Начальники помянутыхъ Учебныхъ Заведеній въ собраніи учителей, по тщательной оцѣнкѣ способностей и познаний ихъ, и списки таковыхъ кандидатовъ представляютъ Попечителю Учебного Округа, съ подробными о нихъ свѣдѣніями по приложенной у сего подъ лит. Б формѣ. Эти списки разсматриваются въ Совѣтѣ Народнаго Просвѣщенія и по мѣрѣ имѣющейся въ распоряженіи суммы, назначаются по онymъ стипендій.

Ст. 24. Стипендіи производятся по полугодно впередъ подъ расписки родителей или опекуновъ стипендіатовъ, или если они совершеннолѣтніе и не имютъ родителей, или опекуновъ, то и подъ собственныя ихъ ро-

куновъ злoжycь deklaracjа na pišmie, že wra-
zie nie wykonania tego warunku, udzielone
na stypendja pieniadze, zwrocone przez nich
zostaną. Uczeszczający tym sposobem do
Szkoły Sztuk Pięknych, mają nadal pobierać
stypendja. Ukończywszy zaś w tej instytucyi
zupełny kurs nauk, wolno im wstąpić w służbę,
gdy zechcą.

Art. 23. Naczelnicy pomienionych Zakładów Naukowych, przy zebraniu się Nauczycieli, wybierając będą kandydatów do stypendjów, oceniając najściślej ich zdolności, oraz wiadomości i listy tychże kandydatów przesyłać mają Kuratorowi Okręgu Naukowego z szczegółami, podług dołączonego tu wzoru pod lit. B. Listy takowe przeglądać ma Rada Oświecenia Publicznego i w miarę funduszów, pod dyspozycją jej będących, wyznaczać stypendja.

Art. 24. Stypendja udzielane będą półrocznie z gory, za pokwitowaniem rodziców lub opiekunów stypendystów, lub też, jeżeli ci są pełnoletni i nie mają rodziców albo opiekunów, wtedy za pokwitowaniem ich własnym. Kwity

списки. Росписки должны быть засвидетельствованы подлежащими Начальниками Учебныхъ Заведеній.

Ст. 25. Подлежащие Начальники Учебныхъ Заведеній имѣютъ особое наблюдение за стипендіатами и о поведеніи ихъ и успѣхахъ въ наукахъ, представляютъ Попечителю Округа полугодовыя вѣдомости.

Ст. 26. Стипендіаты, нерадивошіе въ наукахъ, или ведущіе себя неодобрительно, лишаются стипендій, съ разрѣшенія Попечителя Учебного Округа и по разсмотрѣніи дѣла въ Совѣтѣ Народнаго Просвѣщенія.

Ст. 27. При назначеніи стипендій изъ упомянутыхъ въ ст. 19 сего Положенія 8000 руб. Учебное Начальство старается по возможности, чтобы оставалась сумма, для отправленія отличнѣйшихъ учениковъ за границу, для дальнѣйшаго ихъ усовершенствованія.

Ст. 28. Отправление Учениковъ за границу на казенный счетъ можетъ послѣдовать не иначе, какъ съ особаго каждый разъ разрѣшенія Министра Народнаго Просвѣщенія, по соглашенію съ Намѣстникомъ Царства Польскаго.

takowe winny byc przez właściwych Naczelników Zakładów Naukowych poświadczane.

Art. 25. Właściwi Naczelnicy Zakładów Naukowych mają nad sprawowaniem się stypendystów szczególny mieć dozór i składać o tem jako też o ich postępie w naukach półroczne raporta Kuratorowi Okręgu.

Art. 26. Stypendystei, którzy do nauk przykładać się nie będą, lub których postępowanie nagannem się okaże, pozbawieni zostaną stypendjów, z decyzji Kuratora Okręgu Naukowego i po rozpoznaniu tego przedmiotu w Radzie Oświecenia Publicznego.

Art. 27. Przy wyznaczaniu stypendjów z wymienionych w ustępie 19-m niniejszej Ustawy rubli 8,000, Władza Szkolna starać się będzie ażeby, ile możliwości, pozostał oszczędzony fundusz, dla wysyłania odznaczających się uczniów za granicę, celem dalszego ich udoskonalenia.

Art. 28. Wysyłanie uczniów za granicę na koszt rządowy, nie inaczej nastąpić może, jak szczególnie každego razu, decyzją Ministra Oświecenia Publicznego, po zniesieniu się z Namieśnikiem Królestwa Polskiego.

Ст. 29. Ученики, получившие образование на казенный счетъ за границею, обязаны пр. служить по распоряженію Правительства, не менѣе 6-ти лѣтъ, если это признано будетъ нужнымъ.

Подлинное подписьали: К. Ваземский, Баронъ
М. Корфъ, Павель Игнатьевъ, Яковъ Ростовцевъ,
Павель Гаевский, Иванъ Дасыдовъ и Кн. Павелъ
Ваземский.

Въро: Министръ Народнаго Просвѣщенія
(подпись) А. Нарсц.

Върно: Статья-Секретарь (подп.) Ив. Карниций.

Art. 29. Uczniowie którzy kosztem Rządu otrzymali ukształtowanie za granicą, obowiązują sa z rozporządzenia tegoż Rządu, przesłużyć najmniej lat 6, jeżeli to za potrzebne uznanem bedzie.

Oryginal podpisali: K. Wiazemski, Baron M. Korf,
Pawel Ignatiew, Jakob Rostowcew, Pawel Gajewski,
Jan Dawydów, Ks. Pawel Wiazemski.

Za zgodność: Minister Oświecenia Publicznego,
(podpisano:) A. Norow.

Za zgodność: Sekretarz Stanu (podpisano) J. Karnicki.

Za zgodność:

Dyrektor Główny Prezydujący
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości,
E. H. Skarbek

Tajny Radca, Senator F. Hr. Skarbek
Dyrektor Kancellaryi,
Konsul Generalny J. Ornowski.

Radea Kollegialny, J. Ornowski.

Dzień ogłoszenia dnia 20 Listopada (2 Grudnia) 1858 r.

Въ Божието Милостию

МЫ АЛЕКСАНДРЪ П-й,
Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій,
Царь Польскій, и проч., и проч., и проч.

Принявъ во вниманіе, что съ развитиемъ нынѣ свеклосахарного производства въ Нашемъ Царствѣ Польскомъ, не существуетъ уже тѣхъ причинъ, которыя, при утверждении 11 (23) Сентября 1849 года Устава объ

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa
Polskiego.

Z Bożej Łaski

MY ALEXANDER II-g

Cesarz i Samowładcza Wszech Rossijska, Król Polski,

Wziawszy na uwagę, skutkiem rozwinięcia się fabrykacji cukru z buraków w Naszym Królestwie Polskiem, ustalony powody, dla których w potwierdzonej pod dniem 11 (23) Września 1849 roku, Ustawie o podatku od mączki

акцизъ съ выдѣлываемаго въ Царствѣ сахарнаго песку, были въ виду для опредѣленія сей подати въ количествѣ, уменьшеннемъ въ сравненіи съ заводами, прежде устроеными, и что за симъ заводы эти, не смотря на время учрежденія оныхъ, могутъ быть уравнены въ платежѣ такового акциза, а токмо для заводовъ въ маломъ размѣрѣ устроенныхъ, необходимо еще въ семь отношеніи облегченіе, по представленію Совета Управления Царства, Повелѣваемъ.

Ст. 1. Съ выдѣлываемаго на заводахъ Царства Польскаго сахарнаго песку взимать съ 20 Декабря (1 Января) 1857/8 года, не смотря на время учрежденія оныхъ, слѣдующій акцизъ:

съ заводовъ значительнѣйшихъ, или устроенныхъ для выдѣлки болѣе тысячи пудовъ сахарнаго песку въ годъ, по шестидесяти копѣекъ серебромъ съ пуда;

съ заводовъ меньшихъ, или устроенныхъ для выдѣлки не болѣе тысячи пудовъ сахарнаго песку въ годъ, по сорока пяти копѣекъ серебромъ съ пуда.

cukrowej w temże Królestwie wyrabianej, oznaczona byla dla nowych fabryk cukrowych mniej-sza stopa podatku, aniżeli dla dawnych, i że fabryki te, mogą byc na przyszlosc, bez względu na czas ich założenia, porównane w opłacie, a tylko dla fabryk, na małą skalę urządzonych, jest jeszcze ulga w podatku potrzebną, na przedstawienie Rady Administracyjnej Królestwa, Rozkazaliśmy i Rozkazujemy:

Art. 1. Od mączki cukrowej w fabrykach cukrowych Królestwa Polskiego, począwszy od dnia 20 Grudnia (1 Stycznia) 1857/8 roku wyrabianej, pobieraną być ma, bez względu na czas założenia tych fabryk, następująca opłata, mianowicie:

w fabrykach większych, czyli urządzonych do wyrabiania więcej jak tysiąc pudów mączki cukrowej, rocznie, po kop. sześćdziesiąt od puda;

w fabrykach mniejszych, czyli urządzonych do wyrabiania rocznie nie więcej nad tysiąc pudów mączki, po kop. czterdzieści pięć od puda.

Ст. 2. Исполнение сего Указа Нашего, который долженъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, возлагаемъ на Совѣтъ Управления.

Данъ въ С. Петербургѣ Ноември 19 (Декабря 1) дня 1857 года.

(подписано) „АЛЕКСАНДРЪ.“
указаниемъ о взыскании земельныхъ по-
датковъ, подъ: *Бояръ* и *Городъ* въ *Новгородской губерніи*,
облегченію, по предложению Сената Управ-
ленія Царства Польского.

Art. 2. Wykonanie niniejszego Ukazu Naszego, który w Dzienniku Praw ma byc umieszczony, Radzie Administracyjnej polecamy.

Dan w Petersburgu dnia 19 Listopada (1 Grudnia) 1857 roku.

przez Cesarza i Króla

Minister Sekretarz Stanu (podp.) *J. Tymowski*.

Zgodno z oryginałem:

Minister Sekretarz Stanu (podpisano) *J. Tymowski*.

Zgodno z wypisem:

Sekretarz Stanu (podp.) *J. Karnicki*.

Zgodno z wypisem:

Dyrektor Główny Prezydujący
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości
Tajny Radca Senator *F. Hr. Skarbek*.

Dyrektor Kancellaryi
Radca Kollegialny *J. Ornowski*.

Dzień ogłoszenia d. 20 Listopada (2 Grudnia) 1858 r.

По Указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА II-го,

Императора и Самодержца Всероссийского,
Царя Польского,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Признавъ необходимымъ, чтобы тѣ сыпучие
продукты, кои по 12-й статьѣ постановле-
нія Совѣта Управленія 2 (14) Мая 1850 года
о мѣрахъ и вѣсахъ, продаются только на вѣсъ,
могли быть продаваемы также и на мѣру
емкости, Совѣтъ Управленія, по представле-

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA II-go,

ALEXANDRA II-go

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,

Rada Administracyjna Królestwa.

Uznawszy potrzebę aby mierzenie tych przedmiotów sypkich, jakie artykuł 12 postanowienia o miarach i wagach daty 2 (14) Maja 1850 podaje jedynie wadze, mogło się także odbywać na miary objętości, na przełożenie Kom-

нию Правительственной Комиссии Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, постановилъ и постановляеть:

Ст. 1. Сыпучіе продукты, какъ то: мука, крупа, фрукты, огородные овощи и т. п. могутъ быть продаваемы на мѣру системы четверичной, то есть: на четверти, четверики и гарнцы съ ихъ подраздѣленіями; но не на мѣру системы ведерной, то есть не на ведра, кружки и чарки, установленную собственно для жидкостей.

Ст. 2. Отныне при соблюдениі правиль, предписанныхъ вышеозначеннымъ постановленіемъ 1850 года, должны быть выдаваемы по образцамъ, кои укажетъ Правительственная Комиссия Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, представляемы для утвержденія казеннымъ клеймомъ, и потомъ вводимы въ употребленіе, слѣдующія мѣры:

- а, $1/8$ (осьмая часть) русскаго гарнца, или полукварты;
- б, $1/16$ (шестнадцатая часть) русскаго гарнца, или кватерка;
- в, $1/32$ (тридцать вторая часть) русскаго гарнца, или полукватерка.

missyi Rzadowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, postanowiła i stanowi:

Однакож, въ случаїхъ, когда мѣри, установленные въ ведерахъ, будутъ применяться для измеренія сыпучихъ предметовъ, то есть для измеренія макі, каш, плодовъ, овощей, то п.

указанные мѣри могутъ быть измерены въ единицахъ, установленныхъ въ гарнцахъ, четверикахъ, квартерахъ и т. п.

Art. 1. Do mierzenia przedmiotów sypkich, jako to: mąki, kaszy, owoców, jarzyn, i t. p. używane być mogą miary objętości, układu czetwertykowego, to jest czetwart, czetweryk i garniec z jego podziałami; wyłączając używanie do tychże przedmiotów, miar układu wiadrowego, to jest: wiadra, krużki, czarki, przeznaczonych jedynie do cieczy.

Art. 2. Odtąd przy zachowaniu przepisów wyżej powołanego postanowienia z 1850 roku mają być według wzorów przez Komisję Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych wskazać się winnych, wyrabiane, do ostęplowania urzędowego przedstawiane; a następnie w użycie wprowadzane, miary następujące:

- a. $1/8$ (ósma czesc) garnca rossyjskiego, czylipółkwaterek;
- b. $1/16$ (szesnasta czesc) garnca rossyjskiego, czyli kwaterka;
- c. $1/32$ (trzydziesta druga czesc) garnca rossyjskiego czylipółkwaterek.

Ст. 3. Настоящее постановление, обязательное какъ для властей и управлений, такъ и для каждого изъ жителей Царства, должно быть внесено въ дневникъ Законовъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіе Со-
вѣта Управлѣнія, 3 (15) Января 1858 года.

Art. 3. Postanowienie niniejsze, które zarówno władze i urzędy, jak szczególnych mieszkańców Królestwa obowiązuje, ma być zamieszczone w Dzienniku Praw.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Ra-
dy Administracyjnej dnia 3 (15) Stycznia
1858 roku.

Namiestnik Jeneral - Adjutant
(podpisano) *Xiżże Gorczakow.*

Dyrektor Główny Pre-
zydujący w Kommissyi
Rządowej Spraw Wew-
netrzych i Duchownych,
Tajny Radca,
(podp.) *Muchanow.*

Sekretarz Stanu,
(podp.) *J. Karnicki.*

Zgodno z oryginałem:
Sekretarz Stanu,
(podp.) *J. Karnicki.*

Za zgodność:

Dyrektor Główny Prezydujący
w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości,
Tajny Radca, Senator *F. Hr. Skarbek.*

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Kollegialny, *J. Ornowski.*

Dzień ogłoszenia d. 28 Listopada (10 Grudnia) 1858 r.
24*

По Указу Его Величества
ALEXANDRA II-go,
Императора и Самодержца Всероссийского,
Царя Польского,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управлениія Царства.

Для устраненія встрѣчающихся недоразумѣній отъ различнаго толкованія постановленій, обѣ изъятіи отъ употребленія гербовой бумаги переписки, относящейся къ застрахованіямъ, Совѣтъ Управлениія, по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, постановилъ и постановляетъ:

Ст. 1. Всѣ просьбы частныхъ лицъ, или ихъ ходатаевъ и уполномоченныхъ по предмету застрахованія своей собственности и удостовѣренія понесенныхъ убытковъ, а также квитанціи, выдаваемыя этими лицами въ полученіи вознагражденія, освобождаются отъ употребленія гербовой бумаги.

Изъятіе это не распространяется на пріобрѣтателей вознагражденій сего рода.

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA II-go,

Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego,

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna "Królestwa."

Celem usunięcia wątpliwości wynikających z niejednostajnego tłumaczenia szczególnych przepisów o wyłączeniu od użycia papieru stempelowanego korrespondencji dotyczących ubezpieczeń, Rada Administracyjna na przedstawienie Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i duchownych postanowiła i stanowi:

Art. 1. Wszelkie zgłoszenia się interesantów lub ich zwykłych zastępów, wyręczycieli i pełnomocników, celem ubezpieczenia a następnie udowodnienia poniesionej straty, oraz kwity z odbioru bonifikacyi przez powyzsze osoby wystawione, wolne są od użycia papieru stempelowego.

Nabywcy zaś bonifikacyi czyli cessyonarjusze są od tego wyłączeni.

Ст. 2. Всъ безъ изъятія жалобы, подаваемыя высшимъ властямъ на рѣшенія по страховымъ дѣламъ, должны быть писаны на гербовой бумагѣ соотвѣтственаго достоинства.

Ст. 3. Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, поручается Правительственной Комиссіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіе Совѣта Управления, 11 (23) Февраля 1858 года.

Art. 2. Wszelkie bez wyjątku rekursa i skargi od zapadłych deezysi do Władz zanoszone, podawane być winny na papierze stemplowym właściwej ceny.

Art. 3. Wykonanie niniejszego w Dnienniku Praw ogłośić się mającego postanowienia, Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych poruczonem zostaje.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyjnej dnia 11 (23) Lutego 1858 roku.

Namieſnik, Jeneral-Adjutant
(podpisano) *Xięże Gorczakow.*

Dyrektor Główny Prezydujący w Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, Tajny Radca Stanu, Sekretarz Stanu, (podp.) *J. Karnicki.*
Zgodno z oryginałem:
(podp.) *Muchanów.* (podp.) *J. Karnicki.*

Za godność:

Dyrektor Główny Prezydujący w Komisji Rządowej Sprawiedliwości, Tajny Radca, Senator w Zastępstwie: Rzeczywisty Radca Stanu *A. Brzeziński.*

Dyrektor Kancellaryi Radca Kollegialny *J. Ornowski.*

Dzień ogłoszenia dnia 28 Listopada (10 Grudnia) 1858 r.

По Указу Его Величества
АЛЕКСАНДРА II-го,
Императора и Самодержца Всероссийского,
Царя Польского,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управлениѧ Царства.

Всльдствіе Всемилостивѣшаго прощенія
Антонія Сломинскаго самовольно возврати-
вшагося въ Царство, и всльдствіе Высочай-
шаго соизволенія на возвращеніе Вякентія
Уленецкаго, а равно на основаніи постановле-

и в 1181 году (62) и это тоже видно на Пасхальной надписи. Тогда же он был определен архиепископом Финляндии и назначен епископом Хельсинки.

W Imieniu Najaśnieszego

-694 ALEXANDRA II-go,

Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego,

etc.,   etc.,   etc.

Rada Administracyjna Królestwa

W skutek Najwyższego przebaczenia Antoniemu Słomińskiemu, który samowolnie do kraju powrócił, oraz w skutku udzielonej amnestii Wincentemu Ulenieckiemu, i na zasadzie Postanowienia z dnia 17 (29) Czerwca 1841 r.,

ния своего отъ 17 (29) Іюня 1841 года, по представлению и. д. Главнаго Директора Правительственной Комиссии Финансовъ, постановлять.

Ст. 1. Антонія Сломинскаго и Викентія Уленецкаго, на умущество коихъ, постановлениями Совета Управления отъ 26 Мая (7 Июня) 1853 г. за N. 13439, и 1 (13) Мая 1853 г. за N. 13,588, наложена была конфискація, возвратить къ гражданскимъ правамъ, первого съ 5 (17) Іюля, а втораго съ 13 (25) Марта, то есть со времени Всемилостивѣйшихъ прощений. Имущество, какимъ они съ того времени владѣть будутъ, не подлежитъ конфискаціи, послѣдствія коей распространяются только на обнаруженное, или еще могущее быть обнаруженнымъ имущество, которое принадлежало, или на основаніи какихъ либо правъ слѣдовало имъ до Всемилостивѣйшаго прощенія.

Ст. 2. Исполненіе настоящаго постановления, которое должно быть объявлено ко всеобщему свѣдѣнію, и внесено въ Дневникъ

na przełożenie p. z. o. Dyrektora Głównego Prezydującego w Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu, postanowiła co następuje:
1853 wódziny (61) s. kinieckim Lata

Art. 1. Antoni Słomiński Postanowieniem Rady Administracyjnej z d. 26 Maja (7 Czerwca) 1853 r. Nr. 13,439, i Wincenty Uleniecki Postanowieniem Rady Administracyjnej z d. 1 (13) Maja 1853 roku Nr. 13,588, na konfiskatę majątku skazani, wracają do używania praw cywilnych, pierwszy od dnia 5 (17) Lipca r. b. a drugi od dnia 13 (25) Marca r. b. jako dat Najwyżej im udzielonych ulaskawień. Majątek, jakiby od tychże dat, stał się któregoś z nich własnością, nie ulega już konfiskacie, której skutki rozciągają się tylko do funduszów wykrytych lub wykryć się jeszcze mogących, jakie tenże Słomiński lub Uleniecki, przed datą wyrzeczenia konfiskaty posiadali, lub też jakie na nich po tej dacie jakimbadź prawem przypadają.

Art. 2. Wykonanie niniejszego postanowienia, które przez pisma publiczne ma być ogłoszone i w Dzienniku Praw zamieszczone, Ko-

Законовъ, возлагается на Правительственныя Комиссии: Юстиции и Финансовъ, по принадлежности.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіе Совѣта Управлениѧ, 3 (15) Сентября 1857 г.

missyom Rządowym Sprawiedliwości oraz Przychodów i Skarbu, w czem do której należy poleca.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyjnej z dnia 3 (15) Września 1857. roku.

Prezydujący Jeneral-Adjutant
(podp.) Paniutyn.

P. z. o. Dyrektora Głównego Prezydującego w Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu, p. o. Sekretarza Stanu, Rzeczywistego Radca Stanu (podp.) J. Karnicki, Zgodno z Oryginałem

Rzeczywisty Radca Stanu (podp.) B. Niepokojczycki. Rzeczywisty Radca Stanu (podp.) J. Karnicki.

Zgodno z wypisem:

Dyrektor Główny Prezydujący w Komisji Rządowej Sprawiedliwości Tajny Radca, Senator F. Hr. Sharbek.

Dyrektor Kancellaryi, Radca Kollegialny J. Ornowski.

Dzień ogłoszenia d. 28 Listopada (10 Grudnia) 1858 r.

По Указу Его Величества
АЛЕКСАНДРА II-go,
Императора и Самодержца Всероссийского
Царя Польского,
и проч., и проч., и проч.,

Совѣтъ Управлѣнія Царства.

Принимая въ уважение, что рѣка Пысь, или Писна, отъ границы Царства Польского до впаденія ея въ рѣку Наревъ, можетъ открыть новый путь сообщенія, и что посему предстоитъ надобность устранить причины, препятствующія приведенію ея въ судоходное состояніе, Совѣтъ Управления, по представлению Правленія XIII-го Округа Путей Сообщенія, постановилъ и постановляетъ:

Ст. 1. Рѣка Пысь, или Писна, на всемъ ея протяженіи отъ Прусской границы, до впаденія въ рѣку Наревъ, признается судоходною.

Ст. 2. Никакія водяныя заведенія не могутъ быть впредь устроиваемы на рѣкѣ Пыси,

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA II-go,
Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego,
etc., etc., etc.,
Rada Administracyjna Królestwa.

Zważywszy że rzeka Pys v. Pisna, od granicy Królestwa Polskiego do ujścia w rzekę Narew, jest zdolna otworzyć rozleglejszą komunikację wodną, a w tym celu zachodzi potrzeba usunięcia przeszkód, tamujących jej spławnienie, na przedstawienie Zarządu XIII-go Okręgu Komunikacji, postanowila i stanowi:

Art. 1. Rzeka Pys v. Pisna w całym jej biegu od granicy Pruskiej aż do ujścia w rzekę Narew, za spławną uznana zostaje.

Art. 2. Żadne zakłady wodne nie mają być odtąd na rzece Pys v. Pisna budowane bez

или Писнѣ, безъ особаго на то дозволенія Правительства; устройство перегородокъ для рыбной ловли и всякия другаго рода на этой рѣкѣ водяныя постройки, безусловно воспрещаются.

Ст. 3. Три мельницы, находящіяся при устьѣ рѣки Пыси, или Писны, одна пловучая, двѣ же другія, построенныя при берегу рѣки на сваяхъ, всѣ три имѣющія колеса съ лопатками, употребляемыми обыкновенно при пловучихъ мельницахъ, не могутъ быть на будущее время измѣняемы безъ дозволенія Правительства, ни въ отношеніи конструкціи колесъ, ни относительно высоты воды потребной для движения оныхъ, и кроме того, плотины удерживающія воды, должны быть снабжены отверстіями для удобнаго и безпрепятственнаго прохода плотовъ, и всякаго рода судовъ, посему нынѣшнее состояніе помянутыхъ мельницъ должно быть протокольнымъ образомъ описано мѣстнымъ Инженернымъ вѣдомствомъ, тотчасъ, по объявленіи настоящаго постановленія.

Ст. 4. Мосты, находящіяся на этой рѣкѣ, должны быть перестроены на счетъ Казны, или замѣнены другимъ родомъ соображеній,

szezególnego pozwolenia Rządu; stawianie ja-zów dla łowienia ryb i wszelkich innych prze-szkód, tamujących wolny przepływ wód, bez warunkowo zabrania się.

Art. 3. Trzy młyny przy ujściu rzeki Pyś v. Pisna położone, z których jeden pływa, a dwa drugie przy brzegach rzeki na palach zbudowane, wszystkie trzy na kołach lopat-kowych, zwykle przy pływach używanych, nie mogą być na przyszłość tak co do konstrukcji kół, jak niemniej wysokości wody roboczej, w niczem zmienione bez pozwolenia Rządu, nadto, mają mieć w groblach wstrzymu-jących wodę roboczą, otwory dogodne dla przejścia tratw i wszelkich statków bez żadnej przeszkody; z tego powodu, stan ich teraźniejszy, ma być zaraz po ogłoszeniu niemiejskiego postanowienia, protokolarnie przez miejscową Władzę techniczną opisany.

Art. 4. Mosty stałe na rzece tej stojące, mają być kosztem Skarbu przerobione, lub innym rodzajem komunikacyi zastąpione, tak,

такимъ образомъ, дабы суда всякаго рода не встрѣчали никакаго препятствія при проходѣ.

Ст. 5. Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, поручается Правительственнымъ Комиссіямъ по принадлежности и Правленію XIII-го Округа Путей Сообщенія.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіе Съвѣта Управлѣнія, 23 Августа (4 Сентября) 1857 года.

387

абы статки сплавные wszelkiego rodzaju nie doznawały żadnej przeszkody w przepłynwie.

Art. 5. Wykonanie niniejszego postanowienia, które ma być w Dzienniku praw umieszczone, Komisjyom Rządowym w czém do ktorej należy i Zarządowi XIII-go Okręgu Kommunikacj poleca.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyjnej d. 23 Sierpnia (4 Września) 1857 r.

Namieſtnik, Jeneral-Adjutant
(podp.) *Xiąże Gorczakow.*

Dyrektor Główny Prezydujący w Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, p. o. Sekretarza Stanu, Rzeczywisty Radca Stanu (podp.) *J. Karnicki.* Zgodno z oryginałem:

Tajny Radca, p. o. Sekretarza Stanu,
(podp.) *Muchanow.* Rzeczywisty Radca Stanu, (podp.) *J. Karnicki.*

Zgodno z wypisem:

Dyrektor Główny Prezydujący w Komisji Rządowej Sprawiedliwości, Tajny Radca, Senator, *F. Hr. Skarbek.*

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Kollegialny, *J. Ornowski.*

Dzień ogłoszenia d. 9 (21) Grudnia 1858 r.

Божію Милостію
М Y A L E K S A N D R Ъ II-й,
Імператоръ и Самодержецъ Всероссійскій,
Царь Польскій,
и проч., и проч., и проч.

Принявъ во вниманіе, что состоящее Августовской губерніи въ Мариампольскомъ Уѣздѣ, казенное имѣніе Прены, съ принадлежащими къ оному угодьями, Декретомъ бывшаго Короля Саксонскаго, Герцога Варшавскаго, Фридриха-Августа, 8-го Марта 1808 года, оставленное въ 50-ти лѣтнемъ эмфитеутическомъ владѣніи Князя Александра Сапѣги и трехъ двоюродныхъ его братьевъ, Князей: Ивана, Николая и Павла Сапѣговъ, какъ наследниковъ Князя Казиміра Сапѣги, съ истечениемъ сего срока, поступаетъ обратно 25 Іюня (7 Іюля) сего 1857 года въ управление Казны Царства Польскаго; по представлению Совета Управления Нашего Царства Польскаго, Повелѣваемъ:

Ст. 1. Въ имѣніи Пренахъ, состоящемъ Августовской губерніи въ Мариампольскомъ Уѣздѣ, со всѣми принадлежащими къ нему угодьями, устроить ипотеку, какъ въ соб-

Wypis z Protokolu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z Bożej Łaski

M Y A L E X A N D R II-gi,
Cesarz i Samowładea Wszech Rossyi Król
Polski,
etc., etc., etc.

Zważywszy że dobra Rządowe Prene z przyległościami, położone w Powiecie Maryampolskim Gubernii Augustowskiej, przez dekret Najjaśniejszego Fryderyka Augusta, Króla Sakiego Xięcia Warszawskiego z d. 8 Marca 1808 r., pozostawione w posessyi emfiteutycznej Xięcia Alexandra Sapiehy i trzech jego braci stryjecznych: Jana, Mikołaja i Pawła Xiążąt Sapiehów, jako sukcessorów Xięcia Kazimierza Sapiehy, przez przeciag lat 50-ciu z powodu upływu tego terminu, wracają do zarządu Skarbu Królestwa Polskiego od dnia 25 Czerwca (7 Lipca) 1857 roku, na przedstawienie Rady Administracyjnej Naszego Królestwa Polskiego, Postanowiliśmy i stanowiemy:

Art. 1. Dobra Prene z przyległościami, położone w Powiecie Maryampolskim Gubernii Augustowskiej, mieć będą urządzoną hypotekę, jako własność Skarbu Królestwa Polskiego na

ственности Казны Царства, на основанияхъ установленныхъ въ Высочайшемъ Указѣ 12 (24) Января 1826 года.

Ст. 2. Имѣніе это съ принадлежностями, предоставляется Правительственной Комиссіи Финансовъ заложить въ Кредитномъ Земскомъ Обществѣ, сообразно положенію 8 (20) Апрѣля 1853 года о ссудахъ новыми закладными листами.

Ст. 3. Исполненіе настоящаго Указа, который долженъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, поручается Правительственнымъ Комиссіямъ: Финансовъ и Юстиціи, каждой по принадлежности.

Данъ въ Петергофѣ, Іюля 26 (Августа 7) дня 1857 года.

(подписано) „АЛЕКСАНДРЪ.“

391
zasadzie Postanowienia Najwyższego z dnia 12 (24) Stycznia 1826 roku.

Art. 2. Komissją Rządową Przychodów i Skarbu upoważniamy do przystąpienia z dobrami Prezydenta z przyległościami, do Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, według przepisów prawa o pożyczkach w nowych listach zastawnych z dnia 8 (20) Kwietnia 1853 r.

Art. 3. Wykonanie niniejszego Ukazu, który w Dzienniku Praw ma być umieszczony, Komissem Rządowym Przychodów i Skarbu oraz Sprawiedliwości, w czem do której należy polecamy.

Dan w Peterhofie dnia 26 Lipca (7 Sierpnia) 1857 roku.

Przez Cesarza i Króla
Minister Sekretarz Stanu J. Tymowski.

Zgodno z oryginałem:
Minister Sekretarz Stanu, (podp.) J. Tymowski.

Zgodno z oryginałem:
p. o. Sekretarza Stanu,

Rzeczywisty Radca Stanu J. Karnicki.
Zgodno z wypisem:

Dyrektor Główny Prezydujący
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości,
Tajny Radca, Senator F. Hr. Skarbek.

Dyrektor Kancelaryi,
Radca Kollegialny J. Ornowski,

По Указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА II-го,

Императора и Самодержца Всероссийского,
Царя Польского,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управлѣнія Царства.

Всѣдѣствіе Всемилостивѣшаго прощенія Ксендза Ивана Ястржембскаго, который самовольно возвратился въ Царство Польское, и на основаніи постановленія своего отъ 17 (29) Іюня 1841 года, по представлѣнію и. д. Главнаго Директора Правительственной Комиссіи Финансовъ, постановляетъ:

Ст. 1. Ксендза Ивана Ястржембскаго, на мнѣніе коего наложена конфискація постановленіемъ Совѣта Управлѣнія отъ 18 (30) Апрѣля 1856 г., возвратить къ гражданскимъ правамъ со времени воспослѣдованія Всемилостивѣшаго прощенія, т. е. съ 16 (28) Іюля сего года. Имущество, какимъ онъ съ сего числа владѣть будетъ, не подлежитъ конфискаціи, послѣдствія коей распространяются только на обнаруженное, или могущее быть

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA II-go,

Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego,

etc., etc., etc.,

Rada Administracyjna Królestwa.

W skutek Najwyższego przebaczenia Xiędu Janowi Jastrzębskiemu, który samowolnie powrócił do kraju, jako też na zasadzie Postanowienia z dnia 17 (29) Czerwca 1841 roku, na przełożenie p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego w Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu, stanowi eo następuje:

Art. 1. Xiądz Jan Jastrzębski, Postanowieniem Rady Administracyjnej z dnia 18 (30) Kwietnia 1856 roku, na konfiskatę majątku skazany, wraca do używania praw cywilnych od dnia 16 (28) Lipca r. b. jako daty Najwyższej udzielonego mu ulaskawienia. Majątek jakiby od tej daty stał się jego własnością, nieulega już konfiskacie, której skutki rozciągają się tylko do funduszy wykrytych lub wykryć się jeszcze mogących, jakie tenże

обнаруженнымъ имущество до Всемилостивѣйшаго прощенія ему принадлежавшее, или на основаніи какихъ либо правъ слѣдовавшее.

Ст. 2. Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть объявлено ко всесообщему свѣдѣнію и внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственную Комиссію: Юстиціи и Финансовъ, по принадлежности.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіе Собрания Управлѣнія, 17 (29) Сентября 1857 года.

Jastrzebski przed datą wyrzeczenia konfiskaty posiadał, lub też, jakie na niego po tą datę jakim bądź prawem przypadają.

Art. 2. Wykonanie niniejszego Postanowienia, które przez pisma publiczne ma byc ogłoszone i w Dzienniku praw zamieszczone, Komisjyom Rządowym Sprawiedliwości oraz Przychodów i Skarbu, w czym do której nalezy poleca.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyjnej dnia 17 (29) Września 1857 roku.

Namieſnik General - Adjutant
(podp.) *Xiæze Gorczakow.*

P. z. o. Dyrektora Głównego Sekretarz Stanu, Prezydującego w Komisji Rzeczywisty Radca Stanu, syi Rządowej Przychodów (podp.) *J. Karnicki.*
i Skarbu,

Zgodno z oryginałem:
Rzeczywisty Radca Stanu Sekretarz Stanu,
(podp.) *B. Niepokojczycki.* Rzeczywisty Radca Stanu,
(podp.) *J. Karnioki.*

Zgodno z wypisem:
Dyrektor Główny Prezydujący

w Komisji Rządowej Sprawiedliwości,
Tajny Radca, Senator *F. Hr. Skarbek.*

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Kollegialny, *J. Ornowski.*

Dzień ogłoszenia dnia 9 (21) Grudnia 1858 r.

Божію Милостіо
МЫ АЛЕКСАНДРЪ II-й,
Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій,
Царь Польскій,
и проч., и проч., и проч.

Разсмотрѣвъ представленныя Намъ Намѣстникомъ Нашимъ въ Царствѣ Польскомъ предположенія объ уступкѣ частной компаніи, Варшавско-Вѣнской желѣзной дороги, и о постройкѣ тою же компаніею двухъ новыхъ желѣзныхъ дорогъ до Прусской границы, Постановили Мы и Постановляемъ:

1. Заключенные Главнымъ Директоромъ Предсѣдательствующимъ въ Правительственной Комиссіи Финансовъ съ Компаніею состоящею изъ Варшавскаго Банкира Германа Эпстейна, Карла Августа Мильде, Графа Андрея Ренара и Барона Германа Мушвица, 10 (22) Августа и 23 Сентября (5 Октября) сего года предварительные договоры объ уступкѣ имъ Варшавско-Вѣнской желѣзной дороги съ принадлежащою къ оной вѣтвию отъ Скерневицъ до Ловича, и о постройкѣ ими новыхъ

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.
Z Bożej Łaski
MY ALEXANDER II-gi
Cesarz i Samowładea Wszech Rosyj
Król Polski,
etc., etc., etc.

Rozpoznawszy przedstawione Nam przez Namiestnika Naszego w Królestwie Polskim projektu umów o odstąpienie kompanii prywatnej, Drogi Żelaznej Warszawsko - Wiedeńskiej, tudzież o zbudowanie przez tą kompanię dwóch nowych dróg żelaznych do granicy Pruskiej, Postanowiliśmy i stanowiemy:

1. Zawartą przez Dyrektora Głównego Prezydującego w Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu z kompanią składającą się z Bankiera Warszawskiego Hermanna Epsztajna, Karola Augusta Milde, Andrzeja Hrabiego Renard i Hermanna Barona Muschwitz, pod dniem 10 (22) Sierpnia i 23 Września (5 Października) r. b. umowę przedugodną o ustąpieniu im Drogi Żelaznej Warszawsko - Wiedeńskiej z należącą do niej drogą boczną ze Skierniewic do Łowicza, tudzież o zbudowaniu przez nich

желѣзныхъ дорогъ отъ Ловича по направлению къ Бромбергу и отъ Зомбковицъ по направлению къ Катовицу, симъ утвердить.

2. Дозволить означенной Компани, учредить на основаніи утвержденныхъ симъ Нами установъ, два Общества на акціахъ, подъ названиемъ:

- a) Общество Варшавско-Вѣнскай желѣзной дороги;
- b) Общество Варшавско-Бромбергской желѣзной дороги.

Исполненіе сего Указа Нашего, который долженъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ Царства, возлагаемъ на Намѣстника Нашего въ Царствѣ Польскомъ.

Данъ въ Варшавѣ Сентября 28 (Октября 10) дня 1857 года.

(подписано) „АЛЕКСАНДРЪ.“

nowych dróg żelaznych z Łowicza ku Bydgoszczy i z Ząbkowic ku Katowitz, niniejszym zatwierdzić.

2. Dozwolić pomienionej kompanii ustanowić na zasadzie zatwierdzonych przez Nas niniejszym Ustaw, dwa Stowarzyszenia na akcjac pod nazwaniem:

- a) Towarzystwo Drogi Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej;
- b) Towarzystwo Drogi Żelaznej Warszawsko-Bydgoskiej;

Wykonanie niniejszego Ukazu Naszego, który w Dzienniku Praw Królestwa umieszczony ma byc, Namiestnikowi Naszemu w Królestwie Polskiem polecamy.

Dan w Warszawie dnia 28 Września (10 Października) 1857 roku.

przez Cesarza i Króla
Minister Sekretarz Stanu, (podp.) J. Tymowski.

Zgodno z oryginałem:
Minister Sekretarz Stanu (podp.) J. Tymowski.

Zgodno z Oryginałem:
Sekretarz Stanu, (podpisano) J. Karnicki.

Za zgodność:
Dyrektor Główny Prezydujący
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości,
Tajny Radca, Senator F. Hr. Skarbek.

Dyrektor Kancellarii,
Radca Kollegialny, J. Ornowski,

По Указу Его Величества
о присыпке въ Балтийский Портъ
и о выдачѣ въ Польшу изъ
Балтийскаго Порта.

По Указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА II-го,

Императора и Самодержца Всероссийскаго,
Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управлія Царства.

На основаніи постановленій своихъ отъ 17 (29) Декабря 1835 года за № 31,618, и 25 Ноября (7 Декабря) 1841 года, по представлению Главнаго Директора Финансовъ, постановляетъ:

Ст. 1. Умершаго въ 1833 году 23 Августа во Франціи, въ городѣ Парижѣ, Владимира Альфонса, на имущество коего наложена конфискація постановленіемъ Совѣта Управлія отъ 15 (27) Апрѣла 1838 года, исключить изъ списка выходцевъ и пристановить конфискацію имущества его со всеми ся послѣдствіями.

С. 2. Несмотря на то что въ 1838 году имѣлся указъ о выдачѣ въ Польшу изъ Балтийскаго Порта, то же не было исполнено.

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA II-go,

Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego,

etc., etc., etc.,

Rada Administracyjna Królestwa.

Na zasadzie Postanowienia swego z dnia 17 (29) Grudnia 1835 roku i z dnia 25 Listopada (7 Grudnia) 1841 roku, oraz na przełożenie p. o. Dyrektora Głównego Przychodów i Skarbu, postanowiła co następuje:

Art. 1. Alfonce Włodzimierz, który umarł w dniu 23 Sierpnia 1833 roku w mieście Paryżu w Państwie Francuzkiem, przed wyrzeczeniem na majątek jego konfiskaty postanowieniem z dnia 15 (27) Kwietnia 1838 roku, ma bydż wykreślonym z listy wychodzów i konfiskata majątku jego cofnięta z wszystkimi skutkami.

Ст. 2. Исполнение настоящаго постановления, которое должно быть объявлено ко всеобщему свѣдѣнію и внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственную Комиссію: Юстиціи и Финансовъ, по принадлежности.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управлѣнія 17 (29) Сентября 1857 года.

Art. 2. Wykonanie niniejszego postanowienia, które przez pisma publiczne ma być ogłoszonym i w Dzienniku Praw umieszczoném, Komissym Rządowym: Sprawiedliwości, oraz Przychodów i Skarbu, w czém do której należy poleca.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyjnej z dnia 17 (29) Września 1857 roku.

Namieśnik Jeneral-Adjutant
(podpisano.) *Xiaze Gorczakow.*

Dyrektor Główny Prezy-
dujący w Komisji Rzą-
dowej Przychodów i Skarbu

Tajny Radca,
(podpisano). Łęski.

Sekretarz Stanu,
(podp.) J. Karnicki.
Zgodno z oryginałem:

Sekretarz Stanu,
podpisano). J. Karnicki.

Zgodno z wypisem:

Dyrektor Główny Prezydujący
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości,
Tajny Radca, Senator F. Hr. Skarbek.

Dyrektor Kancellaryi,
Radca Kollegialny J. Ornowski.

Dzień ogłoszenia 9 (21) Grudnia 1858 r.

1891 torre	Reykjavík Aðalinsíðan	Reykjavík Aðalinsíðan
(bogþísun)	Xáðið Götugáðar.	Námsinsíðan Íslenski - Ágústínus
(bogþísun)	Skefthús Síðuna.	Dýrafjörður Glómuðu! Pressa-
(bogþísun)	Tjólið Hnáðar,	hildið í Skrifstofan
(bogþísun)	Skefthús Síðuna.	þáðan e orðið náðan:
(bogþísun)	Tjólið Hnáðar,	(bogð) V. Þorlacsey;
(bogþísun)	Skefthús Síðuna.	þáðan e orðið náðan:
(bogþísun)	Dýrafjörður Glómuðu! Pressa-	Dýrafjörður Glómuðu! Pressa-
(bogþísun)	Námsinsíðan Íslenski - Ágústínus	Skefthús Síðuna.

Diseño de juntas y ensamblajes 0 (21) Guía 1888

SPIS PRZEDMIOTÓW

W TOMIE LI-m DZIENNIKA PRAW.

Stronica.
I. Postanowienia Najwyższe.
Ukaz Najwyższy o ustanowieniu w Warszawie Cesarsko-Królewskiej Medyko-Chirurgicznej Akademii . . . . .
w Carskiem Siele 4 Czerwca 1857 r.
Ukaz Najwyższy stanowiący Towarzystwo Rolnicze w Królestwie Polskiem . . . . .
w Carskiem Siele 12 (24) Listopada 1857 r.
Ukaz Najwyższy co do nadanych w Królestwie Polskiem Towarzystwu Rolniczemu, przywilejów . . . . .
Konwencja Kartelowa zawarta pomiędzy Najjaśniejszym Cesarzem Wszech Rosyjskim a Królem Pruskim . . . . .
w Peterhofie 9 Sierpnia 1857 r.
Ukaz zatwierdzający podatek konsumpcyjny od wagi bydła żywego . . . . .
w Carskiem Siele 29 Paźdz. (10 Listop.) 1857 r.

Stronica.

- Ukaz o terminie legalnych paszportów 331
 w Carskiem Siele 16 (28) Października 1858 r.
 Ukaz o Stypendyach rządowych w Okręgu
 Naukowym Warszawskim 336
 dnia 7 (19) Września 1857 r.
 Ukaz stanowiący podatek od mączki cukro-
 wej 361
 Petersburg 19 Listopada (1 Grudnia) 1857 r.
 Ukaz o powrocie dóbr Preny w Powiecie
 Maryampolskim Gubernii Augustowskiej, na
 własność Skarbu Królestwa Polskiego 389
 w Peterhofie 26 Lipca (7 Sierpnia) 1857 r.
 Ukaz zatwierdzający odstąpienie kompanii
 prywatnej Drogi Żelaznej Warszawsko-Wie-
 deniskiej 397
 w Warszawie, 28 Września (10 Paźdz.) 1857 r.

II. Postanowienia Rady Administracyjnej.

- Postanowienie, dozwalające stawiania do-
 mów nowych drewnianych, w okolicy podoko-
 powej miasta Warszawy 167
 w Warszawie, d. 27 Grudnia (8 Stycznia) 1857/8 r.
 Postanowienie, o przepisach co do dostawy
 podwód dla wojska w Królestwie Polskiem 179
 w Warszawie, dnia 22 Kwietnia (4 Maja) 1858 r.

Stronica.

- Postanowienie, o opłacie Kanonu na rzecz
 Kasy miasta Warszawy od trudniących się
 sprzedarzą trunków zagranicznych 325
 w Warszawie, d. 19 Listopada (1 Grudnia) 1857 r.
 Postanowienie, o mierzeniu przedmiotów
 sypkich 367
 w Warszawie, d. 3 (15) Stycznia 1858 r.
 Postanowienie o użyciu właściwego papieru
 w celu ubezpieczenia i udowodnienia poniesio-
 nej straty 373
 w Warszawie, d. 11 (23) Lutego 1858 r.
 Postanowienie, przywracające do praw Cy-
 wilnych Antoniego Słomińskiego i Wincentego
 Ulenieckiego 377
 w Warszawie, d. 3 (15) Września 1857 r.
 Postanowienie, uznające rzekę Pys v. Pisna
 za spławną 383
 w Warszawie, d. 23 Sierpnia (4 Września) 1857 r.
 Postanowienie, przywracające Xiędza Jana
 Jastrzębskiego do praw Cywilnych 393
 w Warszawie, d. 17 (29) Września 1857.
 Postanowienie, wykreślające z listy wychod-
 ców zmarłego Alfonce Włodzimierza 401
 w Warszawie, d. 17 (29) Września 1857 r.

Wzór do Stypendium

Lit. A.

WZÓR	WYMIERZ	GRANICE	WYMIERZ	WYMIERZ	WYMIERZ
WZÓR	WYMIERZ	GRANICE	WYMIERZ	WYMIERZ	WYMIERZ
WZÓR	WYMIERZ	GRANICE	WYMIERZ	WYMIERZ	WYMIERZ
WZÓR	WYMIERZ	GRANICE	WYMIERZ	WYMIERZ	WYMIERZ
WZÓR	WYMIERZ	GRANICE	WYMIERZ	WYMIERZ	WYMIERZ

A. TIL

Лит. А.

No.	Фамилия и имя ученика.	Классъ.	Сколько имѣетъ лѣтъ отъ роду.	Поведеніе.	Средній балъ по успѣхамъ въ наукахъ.	Имѣть ли родителей и кто они.	Сколько у родителей всѣхъ дѣтей, какіе именно, сколько имѣютъ отъ роду, гдѣ находятся.	Есть ли у родителей какое либо состояніе, или нѣтъ.	Примѣчаніе.
					A. 301				

Lit. A.

Wzór do Stypendium

Lit. B.

140.	ФИЛИППОВА НИНА НИКОЛАЕВНА	ПСССР.	МАКСИМОВА ЕКАТЕРИНА НИКОЛАЕВНА	ПССР.	ДИМитРОВА ЕЛЕНА АЛЕКСАНДРОВНА	ПССР.

Лит. Б.

No.	Фамилія и имя ученика.	Классъ.	Сколько имѣеть лѣтъ отъ роду.	Поведеніе.	Средній балъ по успѣхамъ въ наукахъ.	Балы по предметамъ математическимъ и техническимъ.	Имѣетъ ли родителей и кто они, есть ли у родителей какое либо состояніе или нѣтъ.	Примѣчаніе.
				Шубинъ Григорій Борисович	Григорій Борисович			

Ner. bieżący.

Jmie i nazwisko
uznania.W jakiej jest
klasie.

Jle ma lat.

Kondytyta.
Czy ma rodzi-
cego
do postępu
stanu.Jleśc sto-
priw prze-
dzieci jakie mia-
nowite, w jakim
dzieci te są wieku
i gdzie się zna-
dują.Jle rodzice maja
dzieci jakie mia-
nowite, Czy rodi-
cego jakaś po-
stać, majątek, lub nie.

Uwagi.

Lil. B.	Ner. bieżący.
Uwaga.	W jakiej jest klasse.
Jle ma lat.	Kondutira.
Czy ma rodzeństwo?	Jłosic so- pniw pre- spone w matema- tyce i technice. i jakiego sa stanu, jakim majsterk lub wie.
Uwaga.	W naukach do postępu cięciu co tyce i technice.
Uwaga.	użytia.
Uwaga.	znać